

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ መንግሥት

ለግንባታ ሥራዎች ግዢ የሚውል
መደበኛ የጨረታ ሰነድ

ብሔራዊ ግልጽ ጨረታ

የሚገዛው ዕቃ/ተያያዥ አገልግሎት:- [የግንባታ ስራዎች ግዢ አጠቃላይ መግለጫ ይግባ]

የግዢው መለያ ቁጥር:- [የግዢው መለያ ቁጥር ይግባ]

የፕሮጀክቱ ስም:- [የፕሮጀክቱ ስም ይግባ ፣አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ]

የጨረታ ሰነዱ የወጣበት ቀን:-

[ቀን ይግባ]

አዲስ አበባ ____ ወር ____ ዓ.ም

የጨረታ ሰነድ

ማውጫ

ምዕራፍ 1: የጨረታ ሥነ-ሥርዓት.....|

ክፍል 1: የተጨራሾች መመሪያ.....|

ክፍል 2፡ የጨረታ ዝርዝር መረጃ ወንጠረዥ.....	II
ክፍል 3፡ የጨረታዎች የግምገማ ዘዴና መስፈርቶች.....	III
ክፍል 4፡ የጨረታ ቅዶች.....	IV
ክፍል 5፡ በጨረታው መሳተፍ የሚችሉ ሀገሮች (ብቁ ሀገሮች).....	V
ምዕራፍ 2፡ የፍላጎቶች መግለጫ.....	VI
ክፍል 6፡ የፍላጎቶች መግለጫ.....	VI
ምዕራፍ 3፡ ውል.....	VII
ክፍል 7፡ አጠቃላይ የውል ሁኔታዎች.....	VII
ክፍል 8፡ ልዩ የውል ሁኔታዎች.....	VIII
ክፍል 9፡ የውል ቅዶች.....	IX

ምዕራፍ 1: የጨረታ ሥነ-ሥርዓት

ክፍል 1: የተጨረቃች መመሪያ

ማውጫ

ሀ. ጠቅላላ.....	1
1. መግቢያ.....	1
2. የገንዘብ ምንጭ.....	2
3. አጭበርባሪነት፣ መስናና አቤቱታ የሚታይበት ሥርዓት.....	2
4. ተቀባይነት ያላቸው ተጨረቃች.....	4
5. ተቀባይነት ያላቸው ማቴሪያዎች፤ መሳሪያዎችና አገልግሎቶች.....	6
6. የጥቅም ግጭቶች.....	6
ለ. የጨረታ ሰነድ ይዘት.....	7
7. የጨረታ ሰነድ.....	7
8. በጨረታ ሰነዶች ላይ ስለሚደረግ ማሻሻያ.....	8
9. የጨረታ ሰነዶች ማሻሻል.....	9
10. የቅድመ-ጨረታ ስብሰባ (ኮንፈረንስ) እና ሳይት ጉብኝት.....	9
ሐ. የጨረታ አዘገጃጀት.....	10
11. በጨረታ የመሳተፍ ወጪ.....	10
12. የጨረታ ቋንቋ.....	10
13. የጨረታ ዋጋዎችና ቅናሾች.....	10
14. የጨረታ ዋጋ የሚቀርብባቸው የገንዘብ አይነቶች.....	12
15. የተጨረቃች መያዣ ብቃትና አቅም.....	12
16. የተጨረቃች የቴክኒክ ብቃት፣ ክህሎትና ልምድ.....	13
17. የተጨረቃች የፋይናንስ አቅም.....	14
18. ሽሙር፣ የጥምረት ወይም የእሽሙር ማህበር.....	14
19. አማራጭ ጨረታዎች.....	15
20. ጨረታዎች ፀንተው የሚቆዩበት ጊዜ.....	16
21. የጨረታ ዋስትና.....	16
22. ከመጨረቻ ሰነድ ጋር መቅረብ ያለባቸው ሰነዶች.....	18
23. የጨረታ ቅዶችና አቀራረብ.....	19
መ. የጨረታ አቀራረብና አከፋፈል.....	20
24. የጨረታ ሰነድ አቀራረብ.....	20
25. የጨረታ ማቅረቢያ ቀን-ገደብ.....	21
26. ዘግቶተው የሚቀረቡ ጨረታዎች.....	21
27. ጨረታዎችን መሰረዝ፣ መተካትና ማሻሻል.....	21
28. የጨረታ አከፋፈል.....	22
ሠ. ጨረታዎችን መገምገምና ማወዳደር.....	23

29.	ምስጢራዊነት.....	23
30.	የማብራሪያ ዋናዊ አቀራረብ.....	23
31.	ተቀባይነት ያላቸው ጨረታዎች.....	24
32.	የጨረታዎች አለመጣጣምና ግድፈቶች.....	25
33.	አጠራጣሪ የጨረታ ዋጋዎችና የስሌት ስህተቶች.....	25
34.	ልዩ አስተያየት (MARGIN OF PREFERENCE).....	26
35.	የጨረታ ገንዘቦችን ወደ አንድ አይነት ገንዘብ ስለመለወጥ.....	26
36.	የመጀመሪያ ደረጃ የጨረታ ግምገማ.....	27
37.	ከህጋዊነት፣ ፕሮፌሽናል፣ ቴክኒካልና ፋይናንሺያል አንፃር የጨረታዎች ተቀባይነት አወሳሰን.....	28
38.	ጨረታዎችን ስለመገምገም.....	31
39.	ጨረታዎችን ስለማወዳደር.....	32
40.	የድህረ-ብቃት ግምገማ.....	32
41.	ጨረታዎችን ስለመቀበል ወይም ውድቅ ስለማድረግ.....	33
42.	ድጋሚ ጨረታን ስለማውጣት.....	33
ረ. ውል ስለመፈፀም.....		33
43.	የአሸናፊ ተጫራች መምረጫ መስፈርቶች.....	33
44.	ከውል በፊት የግዥውን መጠን ስለመለወጥ.....	34
45.	የጨረታ ውጤትና አሸናፊ ተጫራችን ስለማሳወቅ.....	34
46.	የውል አፈራረም.....	35
47.	የውል ማስከበሪያ ዋስትና.....	35

ክፍል 1: የተጨራሾች መመሪያ

ሀ. ጠቅላላ

1. መግቢያ

- 1.1 በጨረታው ዝርዝር መረጃ ሰንጠረዥ (ጨ.ዝ.መ.ሰ) የተጠቀሰው የመንግሥት መ/ቤት ግዥውን የሚፈፀመው በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ መንግሥት የግዥ አፈፃፀም ሕጎችና መመሪያዎች መሠረት ይሆናል። መ/ቤት በመሆኑም ይህ ግዥ የሚፈፀመው በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ መንግሥት የግዥና ንብረት አስተዳደር አዋጅና የአፈፃፀም መመሪያ፣ እንዲሁም በጨረታ ዝርዝር መረጃ ሰነድ ላይ በተጠቀሰው የግዥ ዘዴ መሠረት ይሆናል።
- 1.2 በዚህ የጨረታ ሰነድና በጨረታ ዝርዝር መረጃ ሰንጠረዥ ውስጥ በተካተተው አጠቃላይ መግለጫ መሰረት ግዥ ፈፃሚው መ/ቤት በግንባታ ሥራዎች ጨረታ ላይ ለመሳተፍ ፍላጎት ያላቸው ተወዳዳሪዎችን ይጋብዛል። የግንባታ ሥራዎች ዝርዝር ሁኔታ በተለይ በክፍል 6 በተቀመጠው የፍላጎቶች መግለጫና በዚሁ የጨረታ ሰነድ ውስጥ የተመለከተው ይሆናል።
- 1.3 እያንዳንዱ ተጨራሾች በግሉ አንድ ጨረታ ብቻ ወይም ከሌላ አጋር ጋር በመሆን በሽርክና፣ በጥምረት ወይም በእሽመር ጨረታውን ማቅረብ ይችላል። ሆኖም በተፈቀደ አማራጭ ጨረታ መልክ ወይም በንዑስ ሥራ ተቋራጭነት ካልሆነ በስተቀር ከአንድ በላይ በሆነ ጨረታ የሚሳተፍ ተጨራሾች ውድቅ ይደረጋል።
- 1.4 የግዥው መለያ ቁጥርና የጨረታ ሰነዱ የሎት (lot) ዝርዝር በጨረታ ዝርዝር መረጃ ሰንጠረዥ ውስጥ ቀርቧል። የጨረታ ዋሪ የቀረበው ለእያንዳንዱ ሎት ከሆነ ተጨራሹ ለአንድ ሎት (lot) ወይም ለብዙ ሎቶች (lots) ወይም ለሁሉም ሎቶች መጨረት ይችላል። እያንዳንዱ ሎት (lot) የራሱ የሆነ ውል የሚኖረው ሲሆን ለእያንዳንዱ የብዙ ምድብ የተጠየቀው መጠን ወይም መጠኖች ከፋፍሎ ማቅረብ አይፈቀድም። ተጨራሹ ለእያንዳንዱ ሎት (lot) የተጠየቀውን ሙሉ መጠን ማቅረብ ይኖርበታል።
- 1.5 ይህ ክፍል 1 የተጨራሾች መመሪያ ተጨራሾች የጨረታ ሰነዳቸውን በምን መንገድና ምን ምን ሁኔታዎችን አሟልተው ማቅረብ እንዳለባቸው ለመጠቀም ዓላማ የተዘጋጀ እንጂ የጨረታው የውል መ/ቤት አይደለም።
- 1.6 የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ውል ከመስጠቱ በፊት በማንኛውም ጊዜ ጨረታውን የመሰረዝ መብቱ የተጠበቀ ነው። ይህንን በማድረግ ምንም አይነት ተጠያቂነት የለበትም።
- 1.7 የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ባወጣው ጨረታ ምክንያት ከተጨራሾች የቀረቡትን የመጨረቻ ሰነዶች የመያዝ መብቱ የተጠበቀ ነው። በመሆኑም ዘግቶታል የደረሱ ጨረታዎች ካልሆኑ በስተቀር ተጨራሾች ያቀረቡትን ጨረታ እንዲመለስላቸው የመጠየቅ መብት የላቸውም።
- 1.8 አንድ ተጨራሹ ጨረታ በሚያቀርብበት ጊዜ በጨረታ ሰነዱ የተመለከቱትን የግዥ ሥነ-ሥርዓቶችና ሁኔታዎች ያለምንም ገደብ እንደተቀበለ ይቆጠራል። ስለሆነም ተጨራሾች የመጨረቻ ሰነድ ከማቅረባቸው በፊት በጨረታ ሰነዱ ውስጥ የተመለከቱትን መመሪያዎች፣ ቅደም ተከተል፣ የውል ሁኔታዎችና የፍላጎት ዝርዝሮች በጥንቃቄ ሊመረምሩዋቸው ይገባል። በጨረታ ሰነዱ ላይ የተጠየቁት መረጃዎችና ሰነዶች ተሟልተው በተሰጠው የጊዜ ገደብ ካልቀረቡ ጨረታው ተቀባይነት ላያገኝ ይችላል። በግዥ ፈፃሚው መ/ቤትና በተጨራሾች መካከል የሚኖረው ግንኙነት የመንግስት ኤሌክትሪክ ሥርዓትን በመጠቀም ብቻ ይሆናል።

2. የገንዘብ ምንጭ

- 2.1 የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት በክፍል 6 የፍላጎቶች መግለጫ ውስጥ የተመለከተውን ግዢ ለመፈፀም የሚያስችል የተፈቀደ (የፀደቀ) በጀት ሊኖረው ይገባል። በዚህ የጨረታ ሰነድ አማካኝነት በተፈቀደው ገንዘብ ውል ለመግባትና ግዢውን ለመፈፀም አስቧል።
- 2.2 ክፍያዎች የሚፈፀሙት በቀጥታ በግዢ ፈጻሚው መ/ቤት ሲሆን ተፈጻሚነቱም በግዢው ውል በተጠቀሱት የክፍያ ቃሎችና ሁኔታዎች መሠረት ይሆናል።

3. አጭብርባሪነት፣ መስናና አቤቱታና ይግባኝ የሚታይበት ሥርዓት

- 3.1 የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ መንግሥት (ካሁን በኋላ “መንግሥት” እየተባለ የሚጠራው) የመንግሥት ግዢና ንብረት ባለሥልጣን (ካሁን በኋላ “ባለሥልጣን” እየተባለ የሚጠራው) የሚወከል ሲሆን፤ ግዢ ፈጻሚ አካላትና ተጨራሾች በግዢ ሂደት ወቅትና በውሎች አፈፃፀም ወቅት የሥነ-ምግባር ደንቦችን በፍተኛ ደረጃ እንዲያከብሩ ይጠበቅባቸዋል።

በዚህ መሠረት መንግሥት፦

- (ሀ) ከላይ በአንቀፅ 3 ላይ ለተመለከተው አፈፃፀም ሲባል ለሚከተሉት ቃላት ቀጥሎ የተመለከተውን ፍች ይሰጣል።

- I. “የመስና ድርጊት” ማለት የአንድን የመንግሥት ባለሥልጣን በግዢ ሂደት ወይም በውል አፈፃፀም ወቅት በቀጥታ ወይም በተዘዋዋሪ መንገድ ለማባበል (ለማሳለል) በማሰብ ማንኛውንም ዋጋ ያለው ነገር መስጠት፣ ወይም እንዲቀበል ማግባባት ማለት ነው።
- II. “የጭብርብር ድርጊት” ማለት ያልተገባን የገንዘብ ወይም ሌላ ጥቅም ለማግኘት፣ ወይም ግዴታን ላለመወጣት በማሰብ የግዢ ሂደቱንና የውል አፈፃፀሙን በሚጎዳ መልኩ ሁቁን በመለወጥና አዛብቶ በማቅረብ ሆነ ተብሎ ወይም በቸልተኝነት የሚፈፀም ድርጊት ነው።
- III. “የመመሳጠር ድርጊት” ማለት ሁለት ወይም ከሁለት በላይ የሆኑ ተጨራሾች የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት እያወቀም ሆነ ሳያውቀው በመመሳጠር ውድድር አልባና ተገቢ ያልሆነ ዋጋን መፍጠር ማለት ነው።
- IV. “የማስገደድ ድርጊት” ማለት በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ መንገድ የሰዎችን መ/ቤትና ንብረት በመጉዳትና ለመጉዳት በማስፈራራት በግዢ ሂደት ውስጥ ወይም በውል አፈፃፀም ጊዜ ያላቸውን ተሳትፎ ማዛባት ማለት ነው።
- V. “የመግታት (የማደናቀፍ) ድርጊት” ማለት፦
 - መረጃዎችን እና ማስረጃዎችን ሆነ ተብሎ በማጥፋት፣ በምርመራ ሂደት የሚሳተፉ አካላትን በማስፈራራትና ጉዳት በማድረስ የምርመራ ሂደቶችን መግታት ወይም ማደናቀፍ ሲሆን፣ የዚህ መደበኛ የጨረታ ሰነድ መ/ቤት የሆነው የተጨራሾች መመሪያ ንዑስ አንቀጽ 3.5 ላይ የተመለከቱትን የቁጥጥርና የኦዲት ሥራዎች ማደናቀፍ ወይም መግታትን ያካትታል።

(ለ) በአሸናፊነት የተመረጡ ተጨራሾች በራሳቸው ወይም በተወካዮቸው አማካኝነት የሙስናና የማጭበርበር፣ የማሴር፣ የማስገደድና የመግታት/ማደናቀፍ ድርጊት በጨረታው ሂደት ወቅት ከፈፀሙ ከጨረታው ይሰረዛሉ።

(ሐ) ተጨራሾች በማንኛውም የጨረታ ሂደት ጊዜ ወይም በውል አፈፃፀም ወቅት በሙስና፣ በማጭበርበር፣ በመመሳጠር፣ በማስገደድና በማደናቀፍ ተግባር ተካፋይ መሆናቸው ከተረጋገጠ ወይም አሸናፊ በሆኑበት የጨረታ ሂደት ውል መፈረም ፈቃደኛ ሆነው ባለመገኘታቸው ወይም በገቡት ውል መሠረት መፈጸም ባለመቻላቸው ለተወሰነ ወይም ላልተወሰነ የጊዜ ገደብ በመንግሥት ግዢ ተካፋይ እንዳይሆኑ ይታገዳሉ። የታገዱ ተጨራሾች ዝርዝር በመንግሥት በኤልክትሮኒክ ሥርዓቱ <http://www.egp.ppa.gov.et> ድረ-ገጽ ላይ ይሰራጫል።

3.2 ከላይ በንዑስ አንቀጽ 3.1 ላይ ከተጠቀሰው ጋር በተያያዘ የግዢ ፈፃሚ መ/ቤቱ ወይም ተጨራሹ ወይም የተጨራሹ ተወካይ በአገልግሎት ግዢ ወይም በውል አፈፃፀም ወቅት በሙስና ወይም በማጭበርበር ወይም በመሳሰሉት ድርጊቶች መሳተፋቸው ከተረጋገጠ/ከታወቀ ግዢ ፈፃሚው መ/ቤቱ መ/ቤት የአገልግሎት ግዢ ውሉን ሊያቋርጥ ይችላል።

3.3 የጨረታውን ውጤት ባልተገባ ሁኔታ ለማስቀየር በማሰብ በግዢ ሂደት ላይ ቀጥተኛ ኃላፊነትና ተሳትፎ ላላቸው አካላት ማማለያ የሰጠ ወይም ለመስጠት ጥያቄ ያቀረበ ተጨራሹ ከተረጋገጠ ከጨረታው እንዲሰረዝ ይደረጋል። በሌሎች የመንግሥት ግዢዎችም እንዳይሳተፍ ይደረጋል። ያስያዘው የጨረታ ሞስትናም ይወረዳል።

3.4 ተጨራሾች በሙስናና በማጭበርበር ጉዳይ ላይ የተመለከቱትን ሁኔታዎች መቀበላቸውን በጨረታ ማቅረቢያ ሰነዳቸው ላይ ማመልከት ይኖርባቸዋል።

3.5 በመንግሥት የግዢ አዋጅና መመሪያ መሠረት አንድ ተጨራሹ ከጨረታ አፈፃፀም ሂደት ጋር በተያያዘ የግዢ ፈፃሚው መ/ቤት አዋጁንና መመሪያውን የጣሰ ከመሰለውና ቅር ከተሰኘ አፈፃፀሙ አንደገና እንዲታይለት ወይም እንዲጣራለት ለግዢ ፈፃሚው መ/ቤት የበላይ ሀላፊ አቤቱታውን የማቅረብ መብት አለው። ተጨራሹ ቅሬታ ያስከተለበትን ድርጊት ባወቀ ወይም ሊያውቅ ይገባ ከነበረበት ቀን ጀምሮ በሚቆጠር በአምስት የሰራ ቀናት ውስጥ ለግዢ ፈፃሚው መ/ቤት የበላይ ሀላፊ አቤቱታውን በፅሁፍ ማቅረብ ይኖርበታል። የግዢ ፈፃሚው መ/ቤት የበላይ ኃላፊ በሰባት የሰራ ቀናት ውስጥ ውሳኔ ካልሰጠ ወይም ተጨራሹ በተሰጠው ውሳኔ ካልረከ ውሳኔ ከተሰጠበት ቀን ጀምሮ በሚቆጠር ባሉት አምስት የሰራ ቀናት ውስጥ ይግባኙን ለግዢ አፈጻጸምና ንብረት አወጋገድ ይግባኝ አጣሪና ውሳኔ ሰጪ ቦርድ ማቅረብ ይችላል። ቦርዱ የሚሰጠው ውሳኔ በሁለቱም አካላት ላይ ተፈፃሚነት ይኖረዋል።

4. ተቀባይነት ያላቸው ተጨራሾች

4.1 አንድ ተጨራሹ የተፈጥሮ ሰው፣ የግል ድርጅት፣ የመንግሥት ድርጅት፣ (በተጨራሾች መመሪያ ንዑስ አንቀጽ 4.4 መሠረት) ወይም በማንኛውም ዓይነት በሽርክና፣ በጥምረት ወይም በእሽሙር ማህበራት ፣ በጊዜያዊ ህብረት ወይም በማህበር መልክ በስምምነት ውስጥ ያለ ወይም አዲስ ስምምነት ለመፍጠር ይፋዊ ዕቅድ ያለው ሊሆን ይችላል።

(ሀ) በጨረታ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥ ውስጥ በሌላ አኳኋን ካልተገለፀ በስተቀር በሽርክና፣ በጥምረት ወይም በእሽሙር ማህበራት ማህበር፣ ጊዜያዊ ህብረት ደረጃ ወይም ማህበር የታቀፉ የጥምረቱ አባላት በጋራና በተናጠል ተጠያቂ ይሆናሉ።

(ለ) በሽርክና፣ በጥምረት ወይም በእሽሙር ማህበራት / ጊዜያዊ ህብረቶችና ማህበሮች እነሱን ወክሎ በጨረታ ሂደት ጊዜና በውል አፈፃፀም ወቅት ሊሰራላቸው የሚችል ተወካይ መምረጥ ይኖርባቸዋል።

4.2 በፌዴራል የግዥ አፈፃፀም መመሪያው በተለየ ሁኔታ ካልተፈቀደ በስተቀር በብሔራዊ ግልጽ ጨረታ የሚሳተፉ ተጨራሾች የአገር ውስጥ ተጨራሾች ብቻ ናቸው።

4.3 ለንዑስ አንቀጽ 4.2 አፈፃፀም የአገር ውስጥ ተጨራሾች ማለት የተጨራሹ ወይም የአክሲዮን ባለድርሻ ባለቤቶች ዜግነት ከግምት ሳይገባ በኢትዮጵያ ሕግ መሰረት ከተቋቋመ እና የንግድ እንቅስቃሴ ካለው፣ የንግድ ምዝገባ፣ የታክስ መለያ ቁጥር እና የንግድ ፈቃድ ያለው ተጨራሹ ከሆነ የጨረታው ተሳታፊ ይሆናል።

4.4 አንድ ተጨራሹ በጨረታ ማስረከቢያ ቀን-ገደብ ወይም ከዚያ በኋላም ቢሆን በተጨራሾች መመሪያ ንዑስ አንቀጽ 3.1(ሐ) መሠረት በባለሥልጣኑ ዕገዳ የተጣለበት ከሆነ ይህንን ጨረታ ለመክፈል ብቁ አይሆንም።

4.5 በግዥ ፈፃሚው መሰሪያ ቤት ስር የሚተዳደሩ እስካልሆኑ ድረስ ህጋዊ ሰውነት ያላቸው፣ በፋይናንስ ራሳቸውን ችለው የሚተዳደሩና በንግድ ሕግ መሠረት ተቋቁመው የሚሰሩ የመንግሥት የልማት ድርጅቶች ለመጨረት ብቁ ናቸው።

4.6 በጨረታ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥ በሌላ ሁኔታ ካልተገለፀ በስተቀር ተጨራሾች ከዚህ በታች የተመለከቱትን የብቁነት ማረጋገጫዎች ለግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ማቅረብ ይኖርባቸዋል።

(ሀ) ዕዳ መክፈል ያላታቸው፣ ያልከሰሩ፣ በመፍረስ ላይ ያልሆኑ፤ የንግድ ስራቸው ያልተገደበባቸውና በክስ ላይ የማይገኙ፣

(ለ) የሚከተሉትን ጨምሮ የተጨራሹን ህጋዊነት የሚያሳዩ ማስረጃዎችን ማቅረብ አስፈላጊ ነው።

- I. ተጨራሹ የተሰማራበትን የስራ ዘርፍ የሚያሳይ የታደሰ የንግድ ፈቃድ፣
- II. የተጨማሪ እሴት ታክስ ምዝገባ ሰርቲፊኬት፣
- III. በመንግሥት የግብር ሕግ መሠረት ግብር የመክፈል ግዴታቸውን የተወጡ መሆኑን የሚያሳይ ሰርቲፊኬት
- IV. አግባብነት ያለው የሙያ ብቃት ሰርቲፊኬት (በጨረታ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥ ከተጠየቀ)

(ሐ) የውጭ ሀገር ተጨራሾች እንደአስፈላጊነቱ የንግድ ምዝገባ ሰርቲፊኬት ወይም የንግድ ፈቃድ ከተመዘገቡበት ሀገር ማቅረብ ይኖርባቸዋል።

በመንግሥት ግዥ ለመሳተፍ ተጨራሾች በኤሌክትሮኒክ የግዥ ሥርዓቱ ላይ በአቅራቢነት መመዝገብ ወይም እንዲመዘገቡ መደረግ አለባቸው።

4.7 ተጨራሾች በጨረታ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥ በተጠቀሰው መሠረት ህጋዊነታቸው ቀጣይነት ያለው መሆኑን የሚያሳዩ ማስረጃዎችን ለግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ማቅረብ ይኖርባቸዋል።

4.8 ተጨራሹ በሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ገበያ ላይ የተመዘገበ ካልሆነ በስተቀር በመንግስት ግዥ ላይ የሚሳተፍ ማንኛውም በግል ወይም በሽርክና፣ በጥምረት ወይም በእሽሙር ማህበር የሚሳተፍ ተጨራሹ የተጠቃሚ ባለቤትነት መብት ያላቸውን ሰዎች የማሳወቅ ግዴታ አለበት።

4.9 በተጨራሾች መመሪያ አንቀጽ 4.5 አፈፃፀም አላማ የተጠቃሚ ባለቤትነት መብት በሚከተሉት ሁኔታዎች ይገለፃል፤

ሀ/ በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ ቢያንስ አስር በመቶ [10%] የሚሆነውን የድርጅቱን አክሲዮኖች ወይም የመምረጥ መብቶችን በባለቤትነት የያዘ ወይም የተቆጣጠረ እንደሆነ፤

ለ/ በሌሎች መንገዶች በድርጅቱ ላይ ከፍተኛ ተጽዕኖ የሚያሳድር ወይም የሚቆጣጠር ከሆነ፤

ሐ/ በባለቤትነት የተመዘገበም ሆነ ያልተመዘገበ ሆኖ ድርጅቱ ላይ የመጨረሻ እና ውጤታማ ቁጥጥር ያለው ከሆነ፤

4.10 መረጃዎች ሀሰተኛ ያልተሟሉና ትክክለኛነት የሚጎላቸው መሆናቸው በመንግስት መ/ቤቶች ከተረጋገጠ፣ የቀረበውን የመጨረቻ ሰነድ በቅድሚያ ውድቅ በማድረግ በተጨማሪ ላይ ህጋዊ እርምጃ እንዲወሰድ ለሚመለከተው አካል ሊያቀርቡ ይችላል። በተጨማሪም የሚቀርበው የተጠቃሚ ባለቤትነት መብትን የሚገልጹ መሆን ይገባል።

5. ተቀባይነት ያላቸው ግብዓቶች፤ መሳሪያዎችና አገልግሎቶች

V.1 በክፍል 5 ስለ ብቁ ሀገሮች (በጨረታው መሳተፍ ተቀባይነት ያላቸው ሀገሮች) በተገለፀው መሠረት የሚቀርቡት ግብዓቶች፤ መሳሪያዎችና አገልግሎቶች ከብቁ ሀገሮች የተገኙ መሆን ይገባቸዋል። ከዚህ ጋር በተያያዘ የሚፈፀሙ ክፍያዎችም ይህንኑ ውሳኔ የሚያከብሩ መሆን ይኖርባቸዋል። የግዢ ፈፃሚው መ/ቤት የግብዓቶች፤ መሳሪያዎችና አገልግሎቶች መነሻ ሀገር ማስረጃ እንዲቀርብ ሲጠይቅ ተጨማሪ ይህንኑ ማስረጃ ማቅረብ አለባቸው።

6. የጥቅም ግጭት

6.1 አንድ ተጨራሽ የጥቅም ግጭት ሊኖረው አይገባም። የጥቅም ግጭት ያላቸው ተጨራሾች በሙሉ ከጨረታው ይሰረዛሉ። በዚህ የጨረታ ሂደት አንድ ተጨራሽ የጥቅም ግጭት አለበት ተብሎ የሚወሰደው፤

- (ሀ) የጋራ የሆነ አንድ ተቆጣጣሪ የስራ አጋር/ሽሪክ ያላቸው ከሆነ፤ ወይም
- (ለ) በቀጥታ ወይም በተዘዋዋሪ ማናቸውንም ድገማ ከአንዳቸው አግኝቶ የነበረ/ያገኘ ከሆነ፤ ወይም
- (ሐ) ለዚህ የጨረታ ዓላማ አንድ ተወካይ ያላቸው ከሆነ፤ ወይም
- (መ) በቀጥታ ወይም የጋራቸው በሆነ አንድ ሶስተኛ ወገን በኩል አንዳቸው የሌለው የጨረታ መረጃ ሊያገኙ የሚያስችላቸው ወይም የሌለው ተጨራሽ ጨረታ ላይ ተጽእኖ እንዲያሳድሩ የሚያስችላቸው ወይም ይህ የጨረታ ሂደት በተመለከተ በመንግስታዊው መ/ቤት ውሳኔዎች ላይ ተጽእኖ ለመፍጠር የሚያስችል ግንኙነት ያላቸው ከሆነ፤ ወይም
- (ሠ) አንድ ተጨራሽ በአንድ ጨረታ በተለያየ የመጨረቻ ሰነድ ከአንድ በላይ በሆነ ጨረታ የሚሳተፍ ከሆነ። ይሁን እንጂ ይህ ድንጋጌ አንድን ንዑስ ሥራ ተቋራጭ ከአንድ በላይ በሆነ ጨረታ ማካተትን በተመለከተ ገደብ የሚጥል አይሆንም፤ ወይም
- (ረ) በዚህ ጨረታ ውስጥ ለሚሰሩ ሰራዎች ተጨራሹ የዲዛይን ወይም የፍላጎት መግለጫ ዝርዝር ሲዘጋጅ በአማካሪነት የተሳተፈ ከሆነ፤
- (ሰ) አንድ ተጨራሽ ከሚከተሉት በማናቸውም ውስጥ በቀጥታ ወይም በተዘዋዋሪ ተሳትፎ ከሚያደርግ የመንግስታዊው መ/ቤት ስራተኛ ጋር የስራ ወይም የቤተሰብ ግንኙነት ያለው ከሆነ፤
 - (1) የመስፈርቶች መግለጫ ሰንጠረዥ ዝግጅት፤
 - (2) ውል ለመስጠት በሚደረግ የተጨራሾች ምርጫ ላይ፤
 - (3) የውል ቁጥጥር ስራ ላይ የሚሳተፍ ከሆነ፤ በአጠቃላይ በግዢ ሂደቱ ውስጥ እና በውል አፈጻጸም ወቅት ይህ ዓይነቱ ግንኙነት በመንግስታዊው መ/ቤት ዘንድ ተቀባይነት ባለው መልኩ ካልተፈታ በስተቀር፤ ውል አይሰጥም።
- (ሸ) አንድ ተጨራሽ ወይም ማናቸውም አጋሩ ለውሉ አፈጻጸም በመሆንዲስነት በግዢ ፈፃሚው መ/ቤት ዘንድ የተቀጠረ (ወይም ሊቀጠር የታቀደ) ከሆነ።

ለ. የጨረታ ሰነድ ይዘት

7. የጨረታ ሰነድ

7.1 ይህ የጨረታ ሰነድ ከዚህ በታች የተመለከቱትን ክፍሎች የሚያጠቃልልና በተጨማሪዎች መመሪያ አንቀጽ 9 ከተመለከቱት ተጨማሪ ጽሑፎች ጋር በዋምረት መነበብ ያለባቸውን የጨረታ ሰነድ ምዕራፎች 1፣ 2 እና 3 ያካትታል።

ምዕራፍ 1:- የጨረታ ሥነ-ሥርዓት

- ክፍል 1 - የተጨማሪዎች መመሪያ
- ክፍል 2 - የጨረታ ዝርዝር መረጃ ወንጌላዊ
- ክፍል 3 - የጨረታዎች የግምገማ ዘዴና መስፈርቶች
- ክፍል 4 - የጨረታ ቅደም ተከተል
- ክፍል 5 - በጨረታው መሳተፍ የሚችሉ ሀገሮች (ብቁ ሀገሮች)

ምዕራፍ 2:- የፍላጎቶች መግለጫ

- ክፍል 6 - የፍላጎቶች መግለጫ

ምዕራፍ 3:- የውል ሁኔታዎች

- ክፍል 7 - አጠቃላይ የውል ሁኔታዎች
- ክፍል 8 - ልዩ የውል ሁኔታዎች
- ክፍል 9 - የውል ቅደም ተከተል

7.2 የጨረታ ማስታወቂያ የጨረታው ሰነድ አካል አይደለም። በጨረታ ማስታወቂያውና በጨረታ ሰነዱ የተጨማሪዎች መመሪያ ንዑስ አንቀጽ 6.1 መካከል ልዩነት ቢኖር በጨረታው ሰነዱ ላይ የተገለፀው የበላይነት ይኖረዋል።

7.3 ተጨማሪዎች በጨረታ ሰነዶቹ ውስጥ የተመለከቱትን ሁሉንም ማሳሰቢያዎች፣ ቅደም ተከተል፣ ቃላቶችንና መዘርዘሮችን ይመረምራሉ ተብሎ ይጠበቃል። አንድ ተጨማሪዎች በጨረታ ሰነዱ የተጠየቁትን መረጃዎችና ሰነዶች አሟልቶ ካላቀረበ ግዢ ፈጻሚው መ/ቤት ከጨረታው እንዲወጣ ሊያደርገው ይችላል።

8. የኤሌክትሮኒክ የመንግስት ግዢ ሥርዓት በመጠቀም በጨረታ ሰነዶች ላይ የሚሰጥ የፅሁፍ ማብራሪያ

8.1 በጨረታ ሰነዶቹ ላይ ማብራሪያ የሚፈልግ ተጨማሪዎች የሚፈልገውን ማብራሪያ የመንግስት ኤሌክትሮኒክ የግዢ ሥርዓትን በመጠቀም መጠየቅ ይኖርበታል። የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት በግዢ አፈጻጸም መመሪያው መሰረት በጨረታ ዝርዝር መረጃ ወንጌላዊ ላይ በሚያስቀምጠው ቀን ገደብ ውስጥ ለደረሱት የማብራሪያ ጥያቄዎች በሙሉ የመንግስት ኤሌክትሮኒክ የግዢ ሥርዓትን በመጠቀም ምላሽ ይሰጣል። የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት የመንግስት መ/ቤት በማብራሪያው ውጤት መሠረት የጨረታ ሰነዶቹን የሚያሻሽል ከሆነም ይህንኑ የሚያደርገው በተጨማሪዎች መመሪያ አንቀጽ 9 የተመለከተውን ሥነ-ሥርዓት ተከትሎ ነው።

8.2 በጨረታ ሂደትም ሆነ በጨረታ ግምገማ ወቅት ተቀባይነት የሚኖረው በቀጥታ ከግዢ ፈጻሚው መ/ቤት የኤሌክትሮኒክ የመንግስት የግዢ ሥርዓት የተሰጠውን የማብራሪያ ጥያቄ ምላሽ ብቻ ነው።

9. በጨረታ ሰነዶች ላይ ስለሚደረግ ማሻሻያ

- 9.1 ግዢ ፈጻሚ መ/ቤት በራሱ ተነሳሽነት ወይም በተጨማሪዎች ጠያቂነት ምክንያት የጨረታ ሰነድን ማሻሻል አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው የጨረታ ማስረከቢያ ቀን-ገደብ ከማለቁ በፊት የጨረታ ሰነዶችን በፅሁፍ ሊያሻሽላቸው ይችላል።
- 9.2 በአንቀጽ 8.1 ላይ በተቀመጠው ጊዜ ውስጥ የማብራሪያ ወይም የማሻሻያ ጥያቄ ከዕጩ ተወዳዳሪዎች ሲቀርብ መ/ቤቱ ጨረታውን ከመክፈቱ በፊት በ 3 የሥራ ቀናት ውስጥ ምላሹን የጨረታ ሰነዱ ተደራሽ በተደረገበት የኤሌክትሮኒክ የመንግስት የግዢ ሥርዓት መስጠት አለበት።
- 9.3 ማንኛውም በግዢ ፈጻሚው መ/ቤት የተደረገ ማሻሻያ የጨረታ ሰነዱ አካል ሆኖ ለመጨረስ ለመለከቱት ተጨማሪዎች የኤሌክትሮኒክ የመንግስት ሥርዓቱን በመጠቀም በተመሳሳይ ጊዜ መገለጽ አለበት። ተጨማሪዎችም የተደረገው ማሻሻያ የጨረታ ሰነዱ አካል መሆኑን አውቀው የመጨረቻ ሰነዳቸውን በተሻሻለው የጨረታ ሰነድ መሰረት ማቅረብ ይኖርባቸዋል።
- 9.4 ግዢ ፈጻሚው መ/ቤት በጨረታ ሰነዱ ላይ በተደረገው ማሻሻያ ምክንያት ተጨማሪዎች የመጨረቻ ሰነዳቸውን ለማዘጋጀትና ለማስረከብ በቂ ጊዜ አይኖራቸውም ብሎ ሲያምን እንዲሁም መ/ቤቱ በሰጠው ማብራሪያና ማሻሻያ ላይ ቅሬታ ካላቸው ይግባኝ ማቅረብ እንዲችሉ የጨረታ ማቅረቢያ ቀን-ገደቡን ቢያንስ ለተጨማሪ አምስት የሥራ ቀናት ማራዘም አለበት።

10. የቅድመ-ጨረታ ስብሰባ (ኮንፈረንስ) እና ሳይት ጉብኝት

- 10.1 የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት አስፈላጊ ነው ብሎ ካመነበት የጨረታ ሰነድ ከገዙት ተጨማሪዎች ጋር የመንግስት የኤሌክትሮኒክ ሥርዓትን በመጠቀም በበጀት መረብ የሚደረግ የቅድመ-ጨረታ የውይይት መድረክ ሊያዘጋጅ ይችላል። የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት በተመሳሳይ ሁኔታ ለተጨማሪዎች የመስክ ጉብኝት ሊያዘጋጅ ይችላል። ስብሰባውና ጉብኝቱ የሚካሄደው በጨረታ ሰነዶች ይዘት ላይ ለመወያየት፣ ማብራሪያ ለመስጠትና ሊሻሻሉ የሚገባቸው ሁኔታዎች ካሉም ለማየት፤ እንዲሁም ተጨማሪዎች በመስክ ጉብኝቱ ዙሪያ ሊኖሩ የሚችሉ ሀላፊነቶችና ስጋቶች ለይተው እንዲያውቁ ለማድረግ ነው።
- የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት ቅድመ-ጨረታ ውይይትና ጉብኝት ለማዘጋጀት ሲያስብ በቅድሚያ ለተጨማሪዎች ስብሰባው (ኮንፈረንስ) እና ጉብኝቱ የሚካሄድበትን ቀንና ሰዓት እንዲሁም አድራሻ በፅሁፍ ማሳወቅ ይኖርበታል።
- 10.2 የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት በቅድመ-ጨረታ ስብሰባ ጊዜ ተጨማሪዎችን በተገቢው መንገድ ያስተናግዳል። ለሁሉም ተጨማሪዎች በስብሰባው የመሳተፍ ዕድል መስጠት አለበት።
- 10.3 የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት ተጨማሪዎች ያሏቸውን ጥያቄዎችና ማብራሪያዎች በጨረታ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥ 8.1 እና 8.2 በተመለከተው አድራሻ፣ ቀንና ሰዓት መሠረት እንዲያቀርቡ ይጋብዛል።
- 10.4 የቅድመ-ጨረታው ውይይት በቃለ ጉባኤ ይደሃል። ተጨማሪዎች በውይይቱ ውስጥ የተነሱትን ማብራሪያዎች በጨረታ ማቅረቢያቸው ማካተት ይችላሉ ዘንድ የቅድመ ጨረታ ስብሰባውን ሁኔታ እና ሂደት የሚያሳይ ቃለ-ጉባኤ መያዝና የኤሌክትሮኒክ የመንግስት የግዢ ሥርዓትን ተጠቅመው ለተሳታፊዎች መላክ ይኖርባቸዋል።

ሐ. የጨረታ አዘገጃጀት

11. በጨረታ የመሳተፍ ወጪ

- 11.1 ተጨራሾች ከጨረታ ዋጋ ማቅረቢያ ሰነድ ማዘጋጃና ማሰረከቢያ ጋር የተያያዙ ወጪዎችን በሙሉ እራሳቸው ይቻላሉ። የጨረታው ሁኔታም ሆነ ውጤት ምንም ይሁን ምን የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ለነዚህ ወጪዎች ተጠያቂ አይሆንም።
- 11.2 ተጨራሾች የጨረታ ሰነዳቸውን እንደአስፈላጊነቱ በጨረታ ሠነድ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥ ላይ በሚጠየቀው መሠረት ክፍያ በመፈጸም ከመንግስት የኤልክትሮኒክ ግዥ ሥርዓት ላይ ማግኘት ይቻላል።

12. የጨረታ ቋንቋ

- 12.1 ጨረታውም ሆነ በተጨራሾችና በግዥ ፈፃሚ መ/ቤት መካከል የሚደረጉ ሁሉም የፅሁፍ ልውውጦች በጨረታ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥ በተጠቀሰው ቋንቋ መሠረት መሆን አለበት።
- 12.2 በሌላ ቋንቋ የተዘጋጁ ጨረታዎችና ደጋፊ ሰነዶች (በተለይ የጨረታው ወሳኝ ክፍል የሆኑትን) ሕጋዊና ብቃት ባለው ድርጅት ወይም ባለሙያ መተርጎም ይኖርባቸዋል። የትርጉሙ ቅጂ ከዋናው ሰነድ ጋር ተያይዞ መቅረብ ይኖርበታል።
- 12.3 ልዩነት ጥቃቅን ነው ብሎ ካለመነ በስተቀር በዋናው የመጨረቻ ሰነድና በተተረጎመው የመጨረቻ ሰነድ መካከል ልዩነት መኖሩ ሲታወቅ የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት የመጨረቻ ሰነዱን ውድቅ ያደርገዋል።

13. የጨረታ ዋጋዎችና ቅናሾች

- 13.1 በጨረታ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥ ውስጥ በተገለጸው መሰረት ውሉ የነጠላ ዋጋውል ወይም የጥቅል ዋጋ ውል ነው።
- 13.2 በጨረታ ማቅረቢያ በሰንጠረዥ ውስጥ በተጨራሹ የተሰጡ ዋጋዎች እና ቅናሾች ከዚህ በታች ከተገለጹት መስፈርቶች ጋር መጣጣም አለባቸው።
- 13.3 ተጨራሹ በጨረታ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥ አንቀጽ 1.2 ስር ለተገለጹት ለሁሉም ስራዎች ዋጋዎችን በመሙላት ጨረታ ያቀርባል።
- 13.4 ጨረታው የነጠላ ዋጋ ጨረታ ከሆነ በስራ ዝርዝሩ ውስጥ ለተገለጹት ለሁሉም የስራ አይነቶች አስፈላጊውን ዋጋ ይሞላል። ዋጋው ያልተሟላላቸው ስራዎች በሚከናወኑበት ጊዜ በግዥ ፈፃሚ መ/ቤት ክፍያ የማይፈጸምላቸው ሲሆን በስራ ዝርዝሩ ውስጥ በተገለጹት የሌሎች ስራዎች ዋጋዎች ውስጥ እንደተካተተ ይቆጠራል።
- 13.5 በጨረታ ማቅረቢያ ቅጽ ውስጥ የሚሞላው ዋጋ ሊሰጡ የሚችሉ ማናቸውንም በሁኔታዎች ላይ የተመሰረቱ ቅናሾች ሳያካትት የጨረታው ጠቅላላ ዋጋ ይሆናል።
- 13.6 በሁኔታዎች ላይ የተመሰረቱ ቅናሾችን የሚሰጥ ተጨራሹ በዋጋ ማቅረቢያ ቅጹ ውስጥ ቅናሹ ስለሚፈጸመበት ዘዴ ይገልጻል።
- 13.7 በተጨራሪ መመሪያ አንቀጽ 1 ውስጥ እንደተገለጸው የጨረታ ማስታወቂያው የወጣው ለነጠላ ውሎች ወይም ለማናቸውም በርካታ ውሎች (ፓኬጆች) አይነት ከሆነ ከ 1 በላይ የሆነ ውል በመስጠቱ ምክንያት ማናቸውንም የዋጋ ቅናሽ ለማድረግ የሚፈልግ ተጨራሹ በእያንዳንዱ ፓኬጅ ላይ ወይም በአሚራጭ

በፖኬዱ ውስጥ ለተካተተ ለእያንዳንዱ ውል ተፈጻሚ የሚደረገውን የዋጋ ቅናሽ መግለጽ አለበት። የዋጋ ቅናሾች የሚደረጉት በተጨማሪው መመሪያ አንቀጽ 13.5 መሰረት ነው፤ ይህም ሲሆን የሁሉም ውሎች ጨረታዎች በተመሳሳይ ጊዜ ቀርበው ሊከፈቱ ይገባል።

13.8 በጨረታ ዝርዝር መረጃ ያነጠረው በሚገለጸው መሰረት በጨረታ የቀረበው ዋጋ ከኢትዮጵያ ስታትስቲክስ አገልግሎት ከሚያስረጩ ወቅታዊ የገበያ ዋጋ፣ ወይም ከኢትዮጵያ ስታትስቲክስ አገልግሎት መረጃ ማግኘት የማይቻል ከሆነ እንደ ቅደምተከተሉ ከታወቀ አምራች ዋጋ ወይም ከመሰሪያ ቤቶች በሚቀርብለት ጥያቄ መነሻ ባለሥልጣኑ በሚሰጠው ትዕዛዝ መሰረት በማዕከል በሚከናወን የገበያ ዋጋ ጥናት መሠረት በተጨማሪ በተሰጡ ዋጋዎች ላይ ማስተካከያ እንዲደረግ ይፈቅዳል።

13.9 የዋጋ ማስተካከያ ጥያቄ አጠቃላይ የውል ሁኔታዎች መሰረት አድርጎ በጨረታ ዝርዝር መረጃ ያነጠረው ውስጥ የተጠቀሰው ጊዜ ካበቃ በኋላ መቀበል ይችላል።

13.10 በዚህ ውል መሰረት በስራ ተቋራጩ የሚከፈሉ የጉምሩክ ቀረጦች፣ ታክሶች እና ሌሎች መንግስታዊ ክፍያዎች የ 28 ቀናት የጨረታ ማቅረቢያ ጊዜው ከማብቃቱ በፊት በምጣኔዎች እና ዋጋዎች ውስጥ የሚካተት ሲሆን ጠቅላላ የጨረታ ዋጋው ለተጨማሪው የሚቀርብ ይሆናል።

13.11 በጨረታ ዝርዝር መረጃ ያነጠረው ንዑስ አንቀጽ 1.4 ላይ በተመለከተው መሠረት ጨረታዎች በሎት(lot) ወይም በጥቅል (package) መቅረብ ይችላሉ። በጨረታ ዝርዝር መረጃ ያነጠረው ካልተገለፀ በስተቀር የሚቀርቡት ዋጋዎች በእያንዳንዱ የሎት(lot) ግዥ ውስጥ ከተዘረዘሩት የአቅርቦት ፍላጎቶችና መጠን ጋር ሙሉ በሙሉ (100%) መጣጣም ይኖርባቸዋል። የዋጋ ቅናሽ የሚቀርበው በተጨማሪው መመሪያ ንዑስ አንቀጽ 13.7 በተመለከተው መሠረት ሲሆን በጨረታ መክፈቻ ወቅት ለማሳወቅ በሚያስችል መልኩ በግልጽ መጻፍ ይኖርባቸዋል።

14. የጨረታ ዋጋ የሚቀርብባቸው የገንዘብ አይነቶች

14.1 ተጨማሪ ለስራው የሚያቀርበው ዋጋ በኢትዮጵያ ብር ነው።

15. መ/ቤት የተጨማሪዎች መያዝ ብቃትና አቅም

15.1 ተጨማሪዎች መያዝ ብቃታቸውን እና ችሎታቸውን ለማረጋገጥ በጨረታ ዝርዝር መረጃ ያነጠረው ውስጥ በተገለጸው ጊዜ ውስጥ የቡድናቸውን ክህሎት፣ የሰራተኞች ብቃት እና ድልድል የሚያሳይ መረጃ በክፍል 4 የጨረታ ቅጾች በሚል ርእስ ስር ከተቀመጡት የተጨማሪዎች የብቃት ማረጋገጫ ቅጽ ውስጥ አግባብነት ባለው ሰነዶች መመላት አለባቸው።

በጨረታ ሰነዱ ውስጥ የተዘረዘሩትን ሰራዎች የሚያከናውኑ ቁልፍ ሰራተኞችን በተመለከተ ተጨማሪ የሰራተኞችን የአገልግሎት ዘመን፣ አግባብነት ያለው የፕሮጀክት አፈጻጸም የስራ ልምድ እንዲሁም የትምህርት እና ስልጠና ማስረጃ ማቅረብ አለበት።

15.2 አማራጭ ሰራተኞች ማቅረብ አይፈቀድም። ለእያንዳንዱ የስራ መደብ በተጠየቀው መጠን የባለሙያዎችን ተፈላጊ መረጃ ሊቀርብ ይችላል።

15.3 ተጨማሪዎች የቀረበው የጨረታ ሰነድ በሚገመገምበት ጊዜ ተጨማሪዎች ስለሚያቀርቧቸው ባለሙያዎች ምስክርነት ሊሰጡ የሚችሉ ሰዎች (References) ዝርዝር ማቅረብ ይኖርባቸዋል።

15.4 አብዛኞቹ የሚቀርቡት ባለሙያዎች ዝርዝር የተጨረሱ ቋሚ ሰራተኞች ቢሆኑ ወይም ከተጨረሱ ጋር የረጅም ጊዜ የስራ ግንኙነት ያላቸው ቢሆኑ ይመረጣል። ነገር ግን ባለሙያዎቹ ቋሚ ወይም ጊዜያዊ ሰራተኞች ሊሆኑ ይችላሉ።

16. የተጨረሱ የቴክኒክ ብቃት፣ ክህሎትና ልምድ

16.1 ተጨረሱ የኩባንያውን አደረጃጀትና አጠቃላይ ሁኔታ የሚያሳይ መረጃ ማቅረብ አለበት። ከዚህ በተጨማሪ በክፍል 6 የተመለከቱትን የግንባታ ሥራዎችን እና ተያያዥ አቅርቦቶችን በተገቢው ሁኔታ ለማከናወንና ለማቅረብ የሚያስችል ልምድና ችሎታ በተመሳሳይ ስራ መስክ ላይ ያለው መሆኑን በግልፅ ማሳየት እንዲሁም የአሰራር ዘዴና የሥራ መርህ ግብር ማቅረብ ይኖርበታል።

16.2 ተጨረሱ አሁን በእጁ ከሚገኙ ሌሎች የግንባታ ሥራዎችና አቅርቦቶች ጋር በማጣጣም በዚህ ጨረታ ሰነድ ውስጥ የተመለከቱትን ሥራዎች እንዴት ለማስኬድ እንዳሰበና በምን ዓይነት ሁኔታ መሥራት እንደሚችል የሚያሳይ ዕቅድ ማቅረብ ይኖርበታል።

16.3 መረጃው በክፍል 4 በሚገኘው የተጨረሱ አግባብነት ማረጋገጫ ቅፅ ላይ ተሞልቶ መቅረብ ይኖርበታል።

16.4 ተጨረሱ ከዚህ በፊት ላከናወናቸው ተመሳሳይ ሥራዎች ከአሠራሪው መ/ቤት የመልካም ሥራ ማረጋገጫ ማስረጃ ማቅረብ አለበት። ማስረጃው የተሰጡትን ኮንትራቶች በአግባቡ ማከናወኑን፣ እንዲሁም የኮንትራቱን መጠንና ዓይነት የሚያሳይ እና የማስረጃውን ትክክለኛነት ሊያረጋግጡ የሚችሉ ሰዎችን ስም፣ የሥራ ኃላፊነት፣ አድራሻ፣ ኢሜልና ስልክ ቁጥር ጭምር ያካተተ መሆን አለበት። ማስረጃውን የሚሰጠው መ/ቤት የአሠራሪው ፕሮጀክት አስተዳዳሪ ወይም በከፍተኛ ኃላፊነት ላይ ያለና የተጨረሱን ሥራ በውል የሚያውቅ መሆን ይኖርበታል። የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት በጨረታ ግምገማ ወቅት እንደአስፈላጊነቱ ማስረጃ የሰጡትን አካላት ሊያነጋግር ይችላል።

16.5 የሚቀርቡት የመልካም ሥራ ማስረጃዎች የሚከተሉትን መረጃዎች ማካተት አለባቸው።

(ሀ) ዉሉን የፈረሙት አካላት ስምና የተፈረመበት ቦታ

(ለ) የውሉን ዓይነትና ውስብስብነት

(ሐ) የውሉን መጠን

(መ) ውሉ የተከናወነበትን ጊዜና ቦታ

(ሠ) ያልተጠናቀቀ ሥራ ከሆነ ሥራው ያለበት ደረጃ በመቶ

(ረ) ውሉ በአጥጋቢና አስተማማኝ ሁኔታ ስለመከናወኑን

16.6 አንድ ተጨረሱ ከአሠራሪው መ/ቤት የመልካም ስራ አፈፃፀም ማስረጃ ባያቀርብም እንኳ ሥራውን በአጥጋቢ ሁኔታ ማከናወኑን ከገለፀና የመልካም ሥራ አፈፃፀም ማስረጃ እንዲሰጠው ለአሰሪው መ/ቤት ጥያቄ ያቀረበበትን ማስረጃ ካቀረበ ተቀባይነት ሊኖረው ይችላል።

16.7 ተጨረሱ ወይም ተጨረሶቹ ያቀረቡት በሽርክና፣ በጥምረት ወይም በእሽሙር ከሆነ ከዚህ በላይ የተጠቀሱት መረጃዎች በሙሉ ለሁሉም የህብረቱ አካላት መገለፅ ይኖርባቸዋል። ከዚህ በተጨማሪ ጨረታው የእያንዳንዱ የማህበር አባል የይሁንታ ድጋፍ ማስረጃ ማካተት ይኖርበታል።

16.8 በጨረታ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥ በሌላ ሁኔታ ካልተጠቀሰ በስተቀር የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት የተጨረሱን ወቅታዊ የቴክኒክ ብቃትና አቅም ይህን ውል ለመፈፀም የሚያስችል መሆኑን ለማረጋገጥ በመ/ቤት ጭምር በመገኘት ሊያጣራ ይችላል።

17. የተጨራሪቶች የፋይናንስ አቅም

17.1 ተጨራሪቹ ይህን ውል በተገቢው መንገድ ለማከናወን በቂ የሆነ የፋይናንስ አቅም ያለው መሆኑን በሚያሳይ መልኩ የጨረታ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥ በሚያዘው መሠረት በክፍል 4 የተመለከተውን የተጨራሪቶች አግባብነት ማረጋገጫ ቅጽ ሞልቶ ማቅረብ ይኖርበታል።

17.2 ከላይ በንዑስ አንቀጽ 17.1 በተገለጸው መሠረት ከዚህ በታች የተዘረዘሩት ሰነዶች አብረው መቅረብ አለባቸው።

(ሀ) በተመሰከረለት ኦዲተር የተረጋገጠ የፋይናንስ ማረጋገጫ

(ለ) በጨረታ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥ የተመለከቱ ሌሎች ሰነዶች

18. ሽርክና፣ ጥምረት ወይም የእሽመር ማህበር

18.1 ተጨራሪቹ የሽርክና፣ የጥምረት ወይም የእሽመር ማህበር ከሆነ የሚቀርበው ጨረታ እንደ አንድ ኮንትራት (ውል) ተደርጎ ይቆጠራል። እነዚህ ማህበራት ከመሀከላቸው እንደ መሪ ሆኖ የሚሰራ አንድ ሰው ይወከላሉ። በሽርክና፣ በጥምረት ወይም በእሽመር ማህበሩ የተወከለው/ኃላፊነት የተሰጠው ሰው ኮንትራት ይፈርማል። ሆኖም የማህበሩ አባላት የጋራና የተናጠል ተጠያቂነት ይኖርባቸዋል። ጨረታ ከቀረበ በኋላ ያለግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ዕውቅና የሽርክና፣ የጥምረት ወይም የእሽመር መቀየር ወይም ማፍረስ አይቻልም፤

18.2 በሽርክና፣ በጥምረት ወይም በእሽመር ማህበር ስም ጥምረት እንዲመሰርቱ የተፈቀደላቸው ሥራ ተቋራጮች ዝቅተኛ ድርሻ መጠን ከ 25 በመቶ ማነስ የለበትም።

18.3 ኮንትራቱን ለመፈራረም በሽመር የሽርክና፣ የጥምረት ወይም የእሽመር ማህበር የተወከለ ሰው መወከሉን የሚያረጋግጥ ሕጋዊ ሰነድ ለግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ማቅረብ ይኖርበታል። ሕጋዊ ሰነዱ ሥልጣን ባለው መ/ቤት የተሰጠና በሽመር ማህበሩ ወይም በጊዜያዊ ጥምረቱ ስም መፈረም የሚያስችል መሆኑን ይኖርበታል። እያንዳንዱ የማህበሩ አባልም የግዥ ፈፃሚውን መ/ቤት በሚያረክ ሁኔታ አስፈላጊ የሆኑት የሕግ፣ የቴክኒክና የፋይናንስ ፍላጎቶች መሟላታቸውንና አገልግሎቱን በአግባቡ ለመስጠት የሚያስችሉ መሆናቸውን ማረጋገጥ ይገባቸዋል።

19. አማራጭ ጨረታዎች

19.1 በጨረታ ዝርዝር መረጃ ሰነድ በሌላ አኳኋን ካልተገለፀ በስተቀር አማራጭ ጨረታዎች ተቀባይነት አይኖራቸውም።

19.2 አማራጭ ጨረታ እንዲቀርብ በጨረታ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥ የተፈቀደ ከሆነም ግዥ ፈፃሚው መ/ቤት አሸናፊው ተጨራሪ ከመለየቱ በፊት የሚከተሉትን ሁኔታዎች ማረጋገጥ ይኖርበታል።

(ሀ) የቀረበው የመጨረቻ ሰነድ የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ያወጣውን የጨረታ ሰነድ መሠረት ያደረገ መሆኑን፤

(ለ) የቀረቡት አማራጭ ጨረታዎች የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ያወጣውን የጨረታ ሰነድ መሠረት ያደረጉ መሆናቸውን፤

(ሐ) የቀረቡት አማራጭ ጨረታዎች ከዋናው ጨረታ ጋር ሲገናዘቡ ሊያስገኙ የሚችሉት ኢኮኖሚያዊና ቴክኒካዊ ጠቀሜታ በሚያሳምን ሁኔታ መቅረቡን፤

(መ) የቀረቡት አማራጭ ጨረታዎች ለግምገማ የሚረዳ ዝርዝር መግለጫ (የቁጥር ስሌቶች፣ የቴክኒክ ዝርዝር መግለጫዎች፣ የዋጋ ዝርዝሮች፣ የአሠራር ዘዴዎችና ሌሎች ተዛማጅ መግለጫዎች) ማካተታቸውን።

19.3 ግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ያዘጋጀውን የቴክኒክ ፍላጎት መግለጫ የሚያሟላና ዝቅተኛ ዋጋ የሰጠው ተጨራች ያቀረበው የቴክኒክ አማራጭ ብቻ ግምት ውስጥ ይገባል።

19.4 የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት አማራጭ ጨረታዎችን የሚገመገመው በጨረታ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥና በክፍል 3 በተመለከቱት የግምገማ ዘዴዎችና መስፈርቶች መሠረት ይሆናል።

19.5 በግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ያልተፈቀዱ አማራጭ ጨረታዎች ውድቅ ይሆናሉ።

20. ጨረታዎች ፀንተው የሚቆዩበት ጊዜ

20.1 ጨረታዎች የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ከወሰነው የጨረታ ማስረከቢያ ቀን-ገደብ በኋላ በጨረታ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥ ውስጥ ለተጠቀሰው ጊዜ ፀንተው ይቆያሉ። ጨረታ ጸንቶ ከሚቆይበት ጊዜ በታች የቀረቡ ጨረታዎችን የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ብቁ እንዳልሆኑ ቆጥሮ ሊሰርዛቸው ይችላል።

20.2 የመጨረቻ ሰነድ ረዘም ላለ ጊዜ ፀንቶ የሚቆይበት ሁኔታ መኖሩን መ/ቤቱ ካለመነ በስተቀር ጨረታው ፀንቶ የሚቆይበት ጊዜ ጨረታው ከሚከፈትበት ዕለት ጀምሮ ከ 45 (አርባ አምስት) ቀናት መብለጥ የለበትም።

20.3 በልዩ ሁኔታዎች ምክንያት ጨረታው ፀንቶ የሚቆይበት ጊዜ ከማብቃቱ በፊት ግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ተጨራሾች የጨረታዎቻቸውን ፀንቶ መቆያ ጊዜ እንዲያራዝሙ ሊጠይቅ ይችላል። ጥያቄውና መልሱ በፅሁፍ የሚፈፀም ይሆናል።

20.4 ጨረታው ፀንቶ የሚቆይበትን ጊዜ ለማራዘም ያልተስማማ ተጨራሾች የግዥ ፈፃሚውን መ/ቤት ጥያቄ ለመፈፀም እምቢተኛ እንደሆነ ተቆጥሮ ያስገባው ጨረታ ውድቅ እንዲሆንና ከውድድሩ እንዲወጣ ይደረጋል። ። ሆኖም ያስያዘው የጨረታ ዋስትና ሊወረስበት አይችልም።

20.5 ጨረታው ፀንቶ የሚቆይበትን ጊዜ ለማራዘም የተስማሙ ተጨራሾች ያራዘሙበትን ጊዜ በመጥቀስ ስምምነታቸውን በፅሁፍ ማሳወቅ ይኖርባቸዋል። ያስያዙት የጨረታ ዋስትናም በተመሳሳይ ሁኔታ መራዘም ይኖርበታል ወይም አዲስ የጨረታ ዋስትና ማቅረብ ይኖርባቸዋል።

21. የጨረታ ዋስትና

21.1 በጨረታ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥ በሌላ ሁኔታ ካልተገለፀ በስተቀር ተጨራሾች በጨረታ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥ የተገለፀውን የገንዘብ ዓይነትና መጠን የሚያሟላ የጨረታ ማስከበሪያ ዋስትና ማቅረብ ይኖርባቸዋል። በኮፒ (ቅጂ) የሚቀርብ የጨረታ ዋስትና ተቀባይነት የለውም።

21.2 የጨረታው ዋስትና በተጨራሹ ምርጫ ከሚከተሉት ዓይነቶች አንዱ ሊሆን ይችላል።

(ሀ) በሁኔታ ላይ ያልተመሠረተ የባንክ ዋስትና፤

(ለ) በማይሻርሌተር ኦፍ ክሬዲት (L/C) የቀረበ ዋስትና፤

(ሐ) ከታወቀ ባንክ የሚሰጥ የተረጋገጠ የክፍያ ማዘዣ

21.3 የጨረታ ዋስትናው በጨረታ ቅዶች ክፍል 4 ውስጥ የተከተተውን ወይም ሌላ አግባብነት ያለውን ተመሳሳይ የዋስትና ቅጽ በመጠቀም ይቀርባል። በየትኛውም መልኩ ቅጹ የተጨረሰውን ሙሉ ስም ማክተት መቻል አለበት። የጨረታ ዋስትናው ጨረታው ፀንቶ ከሚቆይበት ጊዜ በኋላ ለተጨማሪ 28 ቀናት ፀንቶ መቆየት ይኖርበታል።

21.4 እሽመር ወይም ሽርክና ወይም ጥምረት የጨረታ ዋስትና በጋራ ማህበሩ ስም ወይም በሁሉም የማህበሩ አባላት ስም መዘጋጀት ይኖርበታል። በተጨረሱት መመሪያ ንዑስ አንቀጽ 21.9 መሠረት ከጨረታ ዋስትና ጋር በተያያዘ ምክንያት ዕገዳ ቢጣል በሁሉም የማህበሩ አባላት ላይ ተፈጻሚ ይሆናል።

በተጨረሱት መመሪያ ንዑስ አንቀጽ 22.2 መሠረት ተጠያቂ ከሆነ ተቀባይነት ባለው የጨረታ ዋስትና ተደግፎ ያልቀረበን ጨረታ ግዢ ፈጻሚው መ/ቤት ውድቅ ሊያደርገው ይችላል።

21.5 በጨረታው ሂደት ውድቅ የተደረገ ተጨረሱት የጨረታው ውጤት ከተገለጸ እና የቅሬታ ጊዜ ከተጠናቀቀ በኋላ ያስያዘው የጨረታ ዋስትና ተመላሽ ይደረግለታል።

21.6 የጨረታው አሸናፊ በተጨረሱት መመሪያ አንቀጽ 47 መሠረት የውል ማስከበሪያ ዋስትና እንዳቀረበ የተሸናፊ ተጨረሱት የጨረታ ማስከበሪያ ዋስትና ወዲያውኑ ተመላሽ ይደረግላቸዋል።

21.7 የአሸናፊው ተጨረሱት የጨረታ ማስከበሪያ ዋስትና ተጨረሱት ውሉን እንደፈረመና ተፈላጊውን የውል አፈጻጸም ዋስትና እንዳቀረበ ወዲያውኑ ተመላሽ ይደረግለታል።

21.8 የጨረታ ዋስትና ሊወረስ የሚችለው፦

(ሀ) በተጨረሱት መመሪያ ንዑስ አንቀጽ 20.2 ውስጥ በተመለከተው ሁኔታ ካልሆነ በስተቀር ተጨረሱት በጨረታ ማቅረቢያ ሰነድ ውስጥ በተጠቀሰውና ጨረታው ፀንቶ በሚቆይበት ጊዜ ውስጥ ከጨረታው ከወጣ፣ ወይም በመመሪያው የተጠቀሱ ሌሎች የጨረታ ዋስትናን የሚያስወርሱ ጉዳዮች ሲፈጸሙ ወይም

(ለ) አሸናፊው ተጨረሱት ቀጥለው የተመለከቱትን ሳይፈፅሙ ከቀረ፡

I. በተጨረሱት መመሪያ አንቀጽ መሠረት ውል መፈረም፣

II. በተጨረሱት መመሪያ አንቀጽ መሠረት የውል ማስከበሪያ ዋስትና ማቅረብ፣

21.9 በውጭ ሀገር ተጨረሱት ከውጭ ባንኮች የሚቀርብ የጨረታ ዋስትና በሁኔታዎች ላይ ያልተመሠረተና በሀገር ውስጥ ባንኮች የተረጋገጠ መሆኑን ይኖርበታል።

22. ከመጨረቻ ሰነድ ጋር መቅረብ ያለባቸው ሰነዶች

22.1 ሁሉም የሚቀርቡት የመጨረቻ ሰነድ በጨረታ ሰነዱ ውስጥ የተጠቀሱትን ፍላጎቶችና የተጨረሱት ብቁነት የሚረጋገጠው ከዚህ በታች የተመለከቱትን ሁኔታዎች ማሟላት ይኖርባቸዋል።

(ሀ) በክፍል 4 የጨረታ ቅዶች መሠረት የሚቀርብ የጨረታ ማቅረቢያ ሠንጠረዥና ከሠንጠረዡ ጋር ተያያዘው መቅረብ ያለባቸው የሚከተሉት ወሳኝ ሰነዶች ናቸው።

I. በታክስ ባለሥልጣን የተሰጠ የተጨማሪ እሴት ታክስ የምዝገባ ሰርቲፊኬት (በጨረታ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥ ንዑስ አንቀጽ 4.5 (ለ) (ii) በተመለከተው መሠረት።

- II. በታክስ ባለሥልጣን የተሰጠ ወቅታዊ የታክስ ክፍያ ሰርቲፊኬት (የሀገር ውስጥ ተጨማሪዎችን ብቻ ይመለከታል)።
 - III. የንግድ ድርጅቱ ከሚገኝበት ሀገር የተሰጠ የታደሰ የንግድ ፈቃድና የንግድ ምዝገባ ሰርቲፊኬት።
 - IV. አግባብነት ያለው የሙያ ብቃት ሰርቲፊኬት
- (ለ) በክፍል 4 የጨረታ ቅደም ተከተል መሠረት የተጨማሪው አግባብነት መግለጫ ሰንጠረዥ ከሚከተሉት ወሳኝ ሰነዶች ጋር መቅረብ አለበት።
- I. በተጨማሪዎች መመሪያ ንዑስ አንቀጽ 23.2 በተመለከተው መሠረት በሽርክና በጥምረት ወይም በእሽመር ማህበሩ የተመረጠው ሰው ስምና ጥምረቱን ወክሎ መፈረም የሚችል መሆኑን የሚያስረዳ በሚመለከተው መ/ቤት የተሰጠ ሕጋዊ ውክልና፣
 - II. በጨረታ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥ ንዑስ አንቀጽ 17.2 (ለ) መሠረት የተጨማሪውን የፋይናንስ አቅም የሚያሳይ ሰነድ፣
 - III. በጨረታ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥ ንዑስ አንቀጽ 16.3 በሌላ ሁኔታ ካልተገለፀ በስተቀር ተጨማሪ ቢያንስ አሁን ከተወዳደረበት የውል ዋጋ ጋር የሚመጣጠን ሥራ በአግባቡ የሠራ መሆኑን የሚያስረዳ ከዚህ በፊት ከሠራባቸው አካላት የተሰጠ የመልካም ሥራ አፈፃፀም ሰርቲፊኬት፣
- (ሐ) በጨረታ ሰነዱ መሰረት በአግባቡ የተዘጋጀና የተሟላ የግንባታ ስራዎች ዝርዝር (Bill of Quantities) እና ዝርዝር መግለጫ፤
- (መ) የስራ ዘዴዎችን፣ መሳሪያዎችን፣ ስራተኞችን፣ የጊዜ መርህ ግብር እና ሌሎች ማናቸውንም በክፍል 4 የጨረታ ቅደም ተከተል መሠረት የተጠቀሱ መረጃዎችን ጨምሮ የቴክኒክ የስራ እቅድ፣ የተጨማሪውን የቴክኒክ ብቃት ከስራ መስፈርቶች አንጻር በአግባቡ የሚያሳይ በቂ መረጃ እንዲሁም ከዚህ በታች የተጠቀሱትን ጨምሮ ስራው የሚጠናቀቅበትን ጊዜ በማካተት የሚቀርቡ ይሆናል፡-
- (i) ስራው ላይ ሊመደቡ የታሰቡት ስራተኞች ተፈላጊ መረጃ (CV) በስራተኞቹ በራሳቸው በማስፈረም ወይም ውክልና በተሠጠው ሰው ለማስፈረም
 - (ii) የዲዛይን ሰነዶች እና ንድፎች (የክፍል 6 ቅጽ ሐ)
- (ሠ) በተጨማሪዎች መመሪያ አንቀጽ 21 መሰረት የጨረታ ዋስትና
- (ረ) አማራጭ ጨረታዎች በተጨማሪዎች ምርጫ (አማራጭ ጨረታ ማቅረብ የተፈቀደ ሲሆን) መሰረት እና ከተቻለ በተጨማሪዎች መመሪያ አንቀጽ 19 መሰረት
- (ሰ) በግል ወይም በሽርክና በጥምረት ወይም በእሽመር የሚወዳደሩ የሀገር ውስጥ ተጨማሪዎች የ 7.5% ልዩ አስተያየት እንዲያገዛቸው ማመልከትና በተጨማሪዎች መመሪያ አንቀጽ 34 ስር በተገለጸው መሰረት ለዚህ ተመራጭ ለመሆን የሚያስፈልገውን መስፈርት ለማሟላት ሁሉንም መረጃዎች ሊያቀርቡ ይገባል።
- (ሸ) በሽርክና የቀረበ ማናቸውም የጨረታ ሰነድ ካለ፣ የሽመር (ሽርክና) ቅጽ፣ የሽመር (ሽርክናውን) የተቋቋመበት ስምምነት ወይም ይህን ለማቋቋም ማሰባቸውን የሚገልጽ ደብዳቤ ረቂቅ ስምምነትን ጨምሮ በዚህ አካላት ሊሰሩ የታቀዱትን ስራዎች በተጨማሪዎች መመሪያ አንቀጽ 18.2 መሰረት ሊያቀርቡ ይገባል።
- (ቀ) በተጨማሪዎች መሞላት እና መቅረብ ያለበት ማናቸውም ሌላ ሰነድ ወይም መረጃ በጨረታ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥ ውስጥ በተገለጸው መሰረት ይሆናል።

23. የጨረታ ቅዶችና አቀራረብ

23.1 ተጨራቹ በተጨራቾች መመሪያ አንቀጽ 22 ውስጥ እንደተገለፀው ጨረታውን ሲያቀርብ በኤሌክትሮኒክ የመንግስት የግዢ ሥርዓት በመጠቀም መሆን አለበት። በተጨራቾች መመሪያ አንቀጽ 19 መሠረት አማራጭ ጨረታ ማቅረብ ሲፈቀድና ማቅረብ ሲያስፈልግ “አማራጭ” ጨረታ በሚል በኤሌክትሮኒክ ሥርዓት ያቀርባል። በጨረታ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥ ከተጠየቀ ተጨራቾች የቴክኒክና የፋይናንስ የመጨረቻ ሰነዳቸውን ለየብቻ ማቅረብ ይኖርባቸዋል።

መ. የጨረታ አቀራረብና አከፋፈት

24. የጨረታ ማቅረቢያ ቀን-ገደብ

24.1 የመጨረቻ ሰነዶች በጨረታ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥ ውስጥ የተጠቀሰው ቀንና ሰዓት ከማለፉ በፊት የመንግስት ኤሌክትሮኒክ ግዢ ሥርዓቱን በመጠቀም የመጨረቻ ሰነዶቻቸውን ማስገባት ይኖርባቸዋል።

24.2 ግዢ ፈጻሚው መ/ቤት በራሱ ኃላፊነትና ተነሳሽነት በተጨራቾች መመሪያ አንቀጽ 9 መሠረት የጨረታ ሰነዶችን በማሻሻል የጨረታ የማቅረቢያ ቀን-ገደብ ማራዘም ይችላል። ይህም በሆነበት ጊዜ የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት እና ቀደም ሲል በነበረው የጊዜ ገደብ መሠረት የነበሩ ተጨራቾች መብቶችና ግዴታዎች በተሻሻለው ሰነድ መሠረት ይሆናል።

25. ዘግይተው የሚቀረቡ ጨረታዎች

25.1 ግዢ ፈጻሚው መ/ቤት በተጨራቾች መመሪያ አንቀጽ 25 መሠረት ከጨረታው ማቅረቢያ ቀን-ገደብ በኋላ የሚመጣውን ማንኛውንም ጨረታ አይቀበልም። ማንኛውም ከቀን-ገደቡ ካለፈ በኋላ በኤሌክትሮኒክ የግዢ ሥርዓቱ የሚቀርቡ የጨረታ ሠነዶች ተቀባይነት የላቸውም።

26. ጨረታዎችን መሰረዝ፣ መተካትና ማሻሻል

26.1 ተጨራቹ የመጨረቻውን ዋጋ ካስገባ በኋላ የኤሌክትሮኒክ የግዢ ሥርዓቱን በመጠቀም ጨረታው አየር ላይ በሚቆይበት የጊዜ ገደብ ውስጥ ከጨረታው ሊወጣ፣ የጨረታውን ዋጋ ሊተካ ወይም ሊያሻሽል ይችላል።

26.2 ተጨራቹ የጨረታ ማቅረቢያ ቀን-ገደብ ካለፈ በኋላ እና በጨረታ ሰነድ ውስጥ በተጠቀሰው ጨረታው ፀንቶ በሚቆይበት ጊዜ ውስጥ (የተደረገ ማራዘም ካለ ጨምሮ) ከጨረታ መውጣት፣ የመጨረቻ ሰነድን መተካት ወይም ዋጋ ማሻሻል አይችልም።

27. የጨረታ አከፋፈት

27.1 የግዢ ፈጻሚው አካል በኤሌክትሮኒክ ሥርዓቱን ተጠቅመው ግዢ ሲፈጽሙ የሚከተሉትን የጨረታ አከፋፈት ሥነ ሥርዓት መከተል አለባቸው።

- ሀ) በኤሌክትሮኒክ ሥርዓቱ የሚደረግ ማንኛውም የጨረታ አከፋፈት ተጨራሾች በአካል መገኘት ሳያስፈልግ የኤሌክትሮኒክ የመገናኛ ዘዴ በመጠቀም መከናወን አለበት።
 - ለ) የህዝብ ቁልፍ መጠበቂያ ሥርዓት ተግባራዊ እንደሚሆን ድረስ ለጨረታ አከፋፈት ዓላማ ማንኛውም ተጨራሾች በኤሌክትሮኒክ ሥርዓቱ የተሰጠውን የግል የሚሰጥር ቁልፍ በጨረታ ሰነዱ ላይ በሚገለጸው የጊዜ ገደብ ውስጥ ለመንግስት መ/ቤቱ ማጋራት አለበት። የግል የሚሰጥር ቁልፉን ከላይ በተጠቀሰው ጊዜ ውስጥ ለመ/ቤቱ ያላሳወቀ ተጨራሾች የመጨረቻ ሰነድ ሳይከፈት የጨረታው ማስከበሪያው ተወርሶ ከጨረታ ውጪ ይደረጋል።
 - ሐ) የግዢ ፈፃሚው መ/ቤት የግል የሚሰጥር ቁልፍ በወቅቱ ያሳወቀ ተጨራሾችን የመጨረቻ ሰነድ በጨረታ አከፋፈት ወቅት መክፈት አለባቸው።
 - መ) በዚህ ንዑስ አንቀጽ ፊደል ተራ (ለ) እና (ሐ) የተደነገገው ቢኖርም የግል የሚሰጥር ቁልፋቸውን ደህንነት መጠበቅ ኃላፊነት የተጨራሾች ነው።
 - ሠ) የግዢ ፈፃሚው መ/ቤት የጨረታውን አከፋፈት ሁኔታ እና ሂደት የሚያሳይ ቃለ ጉባኤ መያዝና ኤሌክትሮኒክ ሥርዓቱን ተጠቅመው ይፋ ማድረግ ይኖርበታል።
- 27.2 ግዢ ፈፃሚው አካል ጨረታውን የሚከፍተው በጨረታ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥ ውስጥ በተጠቀሰው ቀን፣ ቦታና ሰዓት መሠረት ፍላጎት ያላቸው የተጨራሾች ወይም ተወካዮቻቸው በኤሌክትሮኒክ ሥርዓቱ በተገኙበት ይሆናል። ሆኖም የተጨራሾች በገዛ ፈቃዳቸው መቅረት ጨረታውን ከመክፈት እያስተንተለውም። የግዢ ፈፃሚው አካል የጨረታ መክፈቻውን ሂደት ቢያንስ የሚከተሉትን አካቶ ይመዘግባል። የተጨራሹን ስም፣ ከጨረታ የመውጫ፣ የመተኪያ ወይም የማሻሻያ ጥያቄዎችን፣ የጨረታ ዋጋውን ከተቻለ በየጥቅሉ (ካለ)፣ ማንኛቸውንም ቅናሾችና አማራጭ የዋጋ ሀሳቦች፣ የጨረታ ማስከበሪያ ዋስትና መኖርና ያለመኖር፣
- 27.3 ማንኛውም በጨረታ መክፈቻው ሥነ-ሥርዓት ወቅት ያልተከፈተና ያልተነበበ የጨረታ ሰነድ ለቀጣይ ግምገማ ሊቀርብ አይችልም።

ሠ. ጨረታዎችን መገምገምና ማወዳደር

28. ምስጢራዊነት

- 28.1 የጨረታው ውድድር አሸናፊ ለሁሉም ተጨራሾች በይፋ እስኪገለጽ ድረስ የጨረታ ምርመራን፣ ግምገማን፣ ምዘናና የጨረታ አሸናፊነት ሀሳብን የሚመለከት መረጃ ለተጨራሾችም ሆነ ለሌሎች ጉዳዩ ለማይመለከታቸው ግለሰቦች ማሳወቅ የተከለከለ ነው።
- 28.2 በጨረታ ምርመራ፣ ግምገማና ምዘና ወይም ውል አሰጣጥ ወቅት የግዢ ፈፃሚውን ውሳኔ ለማስቀየር ተጨራሹ የሚያደርገው ማናቸውም ጥረት ከጨረታ ለመሠረዝ ምክንያት ሊሆን ይችላል።
- 28.3 የተጨራሾች መመሪያ ንዑስ አንቀጽ 29.2 ቢኖርም ከጨረታው መክፈት እስከ ውል መፈራረም ድረስ ባለው ጊዜ ውስጥ ማንኛውም ተጨራሹ ከጨረታው ሂደት ጋር በተያያዘ ወይም በማንኛውም ጉዳይ ላይ የግዢ ፈፃሚውን ማግኘት ሲፈልግ የሚፈልገውን ነገር በጽሑፍ ማቅረብ አለበት።

29. የማብራሪያ ጥያቄ አቀራረብ

- 29.1 ግዢ ፈፃሚው ከጨረታ ምርመራ፣ ግምገማ፣ ምዘናና ድህረ ብቃት ሂደት ጋር በተያያዘ ግልፅ ባልሆኑት ጉዳዮች ዙሪያ ተጨራሾች ማብራሪያ እንዲሰጡት ሊጠይቅ ይችላል። ለቀረበው ጥያቄ በተጨራሹ የተሰጠው ምላሽ

ወይም ማብራሪያ ተገቢ ሆኖ ካልተገኘ ግምት ውስጥ አይገባም። የማብራሪያ ጥያቄውና መልሱም የመንግስት የኤልክትሮኒክ ሥርዓቱን በመጠቀም መሆን አለበት። በተጨማሪም መመሪያ ንዑስ አንቀጽ 31 መሠረት የሒሳብ ስሌትና ሌሎች ጥቃቅን ጉዳዮችን አስመልክቶ ብቻ የቀረበ ማብራሪያ ካልሆነ በስተቀር በቀረበው ዋጋ ወይም በጨረታው ላይ መሰረታዊ ለውጥ የሚያመጣ ማብራሪያ ወይም ለውጥ ተቀባይነት አይኖረውም።

29.2 ተጨራቹ በግዢ ፈፃሚው መ/ቤት ለቀረበለት የማብራሪያ ጥያቄ ወቅታዊ ምላሽ ካልሰጠ ጨረታው ውድቅ ሊደረግበት ይችላል።

30. ተቀባይነት ያለቸው ጨረታዎች

30.1 የግዢ ፈፃሚው መ/ቤት ተጨራቹ ያቀረበውን የመጨረቻ ሃሳብ ብቁነት የሚወስነው ለተጨራቾች የተሰጠውን የጨረታ ሰነድ ይዘት መሠረት በማድረግ ነው።

30.2 ብቃት ያለው ጨረታ ማለት ከሁሉም የውል ቃላቶችና ሁኔታዎች፤ እንዲሁም ከተጠየቀው ዝርዝር ስፔሰፊኬሽን ጋር የሚጣጣምና ጉልህ የሆነ ግድፈት የሌለበት ነው። ጉልህ ልዩነት፣ አለማሟላት ወይም ግድፈት የሚወስነው፦

(ሀ) ጨረታው ተቀባይነት ቢያገኝ፤

i. በውሉ ውስጥ የተጠቀሱ የግንባታ ሥራዎችና ተያያዥ አቅርቦቶች ወሰን፣ ጥራት ወይም አፈፃፀም ላይ የጎላ ልዩነት ይፈጥራል ተብሎ ሲታሰብና፣

ii. በውሉ ውስጥ የተጠቀሱ የግዢ ፈፃሚውን መብቶች ወይም የተጨራቹን ግዴታዎች የማዛባት እና ከጨረታ ሰነዶች ጋር ያለመጣጣም ሁኔታ ሲፈጠር፤ ወይም

(ለ) ጨረታው ተቀባይነት ያገኘው በጨረታው ግምገማ ወቅት የታዩ መሰረታዊ ግድፈቶች እንዲስተካከሉ ተደርጎ ከሆነ ከሌሎች ተጨራቾች መብት ጋር በተያያዘ ሚዛናዊነትን የማፋለስ ውጤት ያስከትላል ተብሎ ሲገመት ነው።

30.3 አንድ ጨረታ በጨረታ ሰነድ ላይ የተጠቀሱና ወሳኝ የሆኑ የፍላጎት መግለጫዎች የማያሟላ ከሆነ ግዢ ፈፃሚው መ/ቤት ውድቅ ያደርገዋል። ውድቅ ከተደረገ በኋላ ተጨራቹ ያላሟላቸውን መሰረታዊ ግድፈቶች እንዲያሟላ በማድረግ ብቁ ሊያደርገው አይችልም።

30.4 ብቁ ያልሆኑ ጨረታዎች ብቁ ያልሆኑበት በቂ ምክንያቶች በግምገማ ሪፖርት ውስጥ በግልፅ መመልከት ይኖርበታል።

30.5 የጨረታው ሰነድ የሚጠይቃቸው ፍላጎቶች አሟልቶ የተገኘው አንድ ተጨራቹ ብቻ ሲሆን የቀረበው ጨረታ የግዢ ፈፃሚው መ/ቤት ጥያቄዎች መሠረታዊ መልስ የሚሰጥ እስከሆነና የቀረበው ዋጋም ካለው ወቅታዊ የገበያ ሁኔታ ጋር ሲነፃፀር ያነሰ ወይም ተመጣጣኝ ሆኖ ከተገኘ ከተጨራቹ ጋር ውል ሊፈጸም ይችላል።

31. የጨረታዎች አለመጣጣምና ግድፈቶች

31.1 ጨረታው በበቂ ሁኔታ አጥጋቢ ከሆነ የግዢ ፈፃሚው መ/ቤት መሠረታዊ ያልሆኑ ያለመጣጣሞችን ወይም ግድፈቶችን ሊያልፋቸው ይችላል።

31.2 ጨረታው አጥጋቢ ከሆነ የግዢ ፈፃሚው መ/ቤት ተጨራቹ መሠረታዊ ያልሆኑ አለመጣጣሞችን ወይም ግድፈቶችን ለማስተካከል ተጨራቹን ተፈላጊ መረጃ ወይም ሰነድ በሚፈለገው ጊዜ ውስጥ እንዲያቀርብ

ሊጠየቅ ይችላል። ሆኖም የሚደረገው ማስተካከያ ከጨረሰው ዋጋ ጋር መያያዝ የለበትም። ተጨራቹ በተጠየቀው መሠረት ተስማምቶ አስተካክሎ ካላቀረበ ከጨረሰው ሊሠረዝ ይችላል።

31.3 ጨረሰው አጥጋቢ ከሆነ የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት መሠረታዊ ያልሆኑ አለመጣጣሞችንና ግድፈቶችን ሊያስተካክል ይችላል። ተዘለው ወይም በሌላ ያልተሟላ አቀራረብ ምክንያት ዋጋ ያልተሰጠባቸው የግንባታ ሥራዎች እና አቅርቦቶች ነጠላ ዋጋዎች ለውድድር ዓላማ ሲባል ብቻ ለተጠቀሱት የግንባታ ሥራዎች እና አቅርቦቶች በጨረሰ ወቅት የቀረበ ከፍተኛ ዋጋ ተወስዶ ማስተካከያ እንዲሰላላቸው ይደረጋል።

32. አጠራጣሪ የጨረሰ ዋጋዎችና የስሌት ስህተቶች

32.1 ጨረሰው በበቂ ሁኔታ አጥጋቢ መሆኑ ከታወቀ የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት የስሌት ስህተቶችን በሚከተሉት መሠረት ያስተካክላል።

(ሀ) በግዥ ፈፃሚው መ/ቤት አስተያየት የዴሲማል ነጥብ አቀማመጥ ስህተት ካልሆነ በስተቀር በነጠላ ዋጋውና በተፈላጊው መጠን ተባዝቶ በሚገኘው ጠቅላላ ዋጋ መካከል ልዩነት ከመጣ ነጠላ ዋጋው የበላይነት ይኖረዋል። ጠቅላላ ዋጋ በአንፃሩ ይስተካከላል።

(ለ) የንቡሳን ድምሮች ወይም ቅናሾች ተዛማጅ በሆነው ጠቅላላ ድምር ላይ ስህተት ካለ ንቡሳን ድምሮች እንዳሉ ተወስደው ጠቅላላው ድምር በዚያው መሠረት ይስተካከላል።

(ሐ) በቁጥሮችና በቃላት መካከል ልዩነት ከታየ በቃላት የተገለፀው ቁጥር ከስህተቱ ጋር የተያያዘ ካልሆነ በስተቀር በፊደል የተገለፀው ቁጥር ይወሰዳል። በፊደል የተገለፀው ቁጥር ከሂሳቡ ስህተት ጋር የተያያዘ ከሆነ ከላይ በፊደል ተራ “ሀ” እና “ለ” ላይ በተገለፀው መሠረት በቁጥር የተገለፀው የበላይነት ይኖረዋል።

32.2 የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት የተገኙትን የስሌት ስህተቶች በማረም ወዲያውኑ ለተጨራቹ በጽሑፍ በማሳወቅ በጨረሰ ዝርዝር መረጃ ጠንጠረዥ በተመለከተው መሠረት እርማቱን መቀበል አለመቀበሉን ከተጠየቀበት ቀን ጀምሮ በጨረሰ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥ በተጠቀሰው የጊዜ ገደብ ውስጥ መልስ እንዲያቀርብ ይጠይቃል። እርማቶቹ በመጨረቻ ሰነዱ ላይ በግልጽ መመልከት አለባቸው።

32.3 የሂሳብ ስሌቱ ከተሰራ በኋላ ተጨራቹ ያቀረበው የጨረሰ ዋጋ ከ 5 (አምስት በመቶ) የበለጠ ከሆነ ተጨራቹ ከውድድር ውጭ ይደረጋል። ተጨራቹ የስህተቶችን እርማት ካልተቀበለ ጨረሰው ውድቅ ይደረግበታል።

33. የተጋነነ ወይም የተሰበረ የጨረሰ ዋጋ

33.1 የቀረበው የጨረሰ ዋጋ ከምህንድስና ግምት ዋጋ ጋር በአንጻራዊነት ሲታይ የቀረበው ዋጋ ከ 15% (አስራ አምስት በመቶ) የበለጠ ሲሆን እንደተጋነነ የጨረሰ ዋጋ እንዲሁም በተጨራቹ የቀረበው የጨረሰ ዋጋ ከምህንድስና ግምት ዋጋ ጋር በአንጻራዊነት ሲታይ የቀረበው ዋጋ ከ 20% (ሃያ በመቶ) ያነሰ ሲሆን እንደተሰበረ የጨረሰ ዋጋ ይቆጠራል።

33.2 ለማወዳደሪያነት የሚውለው የምህንድስና ግምታዊ ዋጋ በግዥ ፈፃሚ የመንግስት መ/ቤቱ የተዘጋጀ እና ለግንባታው ግብዓት የሚሆኑ ሁሉም ዕቃዎች እና አገልግሎቶች በኢትዮጵያ ስታትስቲክስ አገልግሎት በሚገኘው የዋጋ መረጃ፣ የስታትስቲክስ አገልግሎት የዋጋ መረጃ እንደሌለ ማረጋገጫ በሚሰጥበት ጊዜ እንደሁኔታው ከታወቀ አምራች፣ ይህም ካልሆነ ከመሥሪያ ቤቶች በሚቀርብለት ጥያቄ መነሻ ባለስልጣኑ

በሚሰጠው ትዕዛዝ መሰረት በማዕከል በሚከናወን የገበያ ዋጋ ዋናት መሰረት የተዘጋጀ እና ቢያንስ በሦስት ወራት ውስጥ ወቅታዊ የተደረገ መሆኑን አለበት።

33.3 ከተጨራሹ የቀረበው ዋጋ የተጋነነ ሆኖ ሲገኝ የመንግሥት መ/ቤቱ በአዋጁ አንቀጽ 26 (1(መ)) መሰረት ውል ከመፈረሙ በፊት ጨረታውን ወይም የመጨረቻ ሰነድን በማናቸውም ጊዜ ሙሉ በሙሉ ወይም በክፍል ውድቅ ማድረግ አለበት።

33.4 የመንግስት መ/ቤቱ በዚህ መመሪያ እና በመደበኛ የጨረታ ሰነዱ ላይ በተቀመጠው መሠረት ተጨማሪ ምርመራ ሳያከናውን የቀረበው የጨረታ ዋጋ የተሰበረ በመሆኑ ምክንያት ብቻ ተጨራሹን ከውድድሩ ውጭ ማድረግ የለበትም።

33.5 የመንግስት መ/ቤቱ በቀረበው የጨረታ ዋጋ ላይ ተጨማሪ ምርመራ ለማድረግ እንዲያስችለው የተሰበረ የጨረታ ዋጋ ያቀረበው ተጨራሹ ዝርዝር ማብራሪያ እና ተያያዥ ሰነዶች እንዲያቀርብ መጠየቅ አለበት።

34. ያልተመጣጠነ የጨረታ ዋጋ

34.1 የቀረበው ዋጋ እና ሥራው ያልተመጣጠነ ሆኖ ሲገኝ የመንግሥት መ/ቤቱ ተጨማሪ ከ 5% (ከአምስት በመቶ) ያልበለጠ የውል ማስከበሪያ መጠየቅ አለበት።

34.2 ለተጨራሹ በሚያቀርበው ዋጋ ላይ ለተጨማሪ ከ 5% (ከአምስት በመቶ) የሚቀርበው ዋጋ እና ሥራው ካልተመጣጠነ ወይም ተጨራሹ ለማመጣጠን ፈቃደኛ ካልሆነ መ/ቤቱ በአዋጁ፣ በመመሪያው እና በዚህ መደበኛ የጨረታ ሰነዱ የተገለጹ የጥንቃቄ እርምጃዎችን ሊወስድ ይገባል።

35. ልዩ አስተያየት (margin of preference)

35.1 ልዩ አስተያየት የሚደረገው ለሀገር ውስጥ የግንባታ ሥራ ተቋራጮች ነው።

35.2 ለሀገር ውስጥ የግንባታ ሥራዎች ልዩ አስተያየት ተግባራዊ የሚሆነው የዋጋዎች ግምገማ በሚደረግበት ጊዜ 7.5% እንዲሁም ኢትዮጵያውያን አባል የሆኑባቸው የሽርክና፣ የጥምረት ወይም የእሽመር ማህበራት በሥራ ተቋራጭነት ለመሥራት ከውጭ አገር ተጨራሾች ጋር በሚሳተፉበት ጊዜ 3.5% በመጨመር ይሆናል።

35.3 ለኢትዮጵያውያን አገልግሎት ሰጪዎች፣ አማካሪዎች እና ሥራ ተቋራጮች እና ኢትዮጵያውያን አባል የሆኑባቸው የሽርክና፣ የጥምረት ወይም የእሽመር ማህበራት የሚወዳደሩበትን ሥራ ቢያሸንፉ ከሥራው ጠቅላላ ዋጋ ከ 20 በመቶ የማያንስ ዋጋ ያለውን ሥራ በመስጠት ለማሰራት ግዴታ የገቡ ከሆነ በጨረታው ለዋጋ ከተያዘው ነጥብ ተጨማሪ 2% ልዩ አስተያየት ይደረግላቸዋል።

35.4 ኢትዮጵያውያን አባል የሆኑባቸው የሽርክና፣ የጥምረት ወይም የእሽመር ማህበራት የሚወዳደሩበትን ሥራ ቢያሸንፉ ከሥራው ጠቅላላ ዋጋ ከ 20 በመቶ የማያንስ ዋጋ ያለውን ሥራ በመስጠት ለማሰራት ግዴታ የገቡ ከሆነ በጨረታው ለዋጋ ከተያዘው ነጥብ ተጨማሪ 2% ልዩ አስተያየት ይደረግላቸዋል።

35.5 በግንባታ ስራ ላይ የተሰማሩ የሀገር ውስጥ ሥራ ተቋራጮች በአማራጭ ለጨረታው ብቁ ለመሆን የሚከተሉትን ሁኔታዎች የሚያሟሉ መሆናቸውን ለማረጋገጥ አስፈላጊ የሆኑ መረጃዎችን በሙሉ ያቀርባሉ፦

(ሀ) ኩባንያው በኢትዮጵያ ውስጥ የተቋቋመ መሆኑን አለበት።

(ለ) ከ 50 በመቶ በላይ የሆነው የኩባንያው ካፒታል መዋጮ በኢትዮጵያውያን የተፈጥሮ ወይም የህግ ሰዎች ሊያዝ ይገባል።

(ሐ) የኩባንያው የቦርድ አባላት ከ 50 በመቶ በላይ ኢትዮጵያዊ ዜጎች ሊሆኑ ይገባል።

(መ) የኩባንያው ቁልፍ ሰራተኞች በተመለከተ ቢያንስ 40 በመቶ ኢትዮጵያዊ ዜጎች ሊሆኑ ይገባል።

- 35.6 አግባብነት ባለው አዋጅ የተቋቋሙ ጥቃቅንና አነስተኛ ኢንተርፕራይዞች ከሀገር ውስጥ ተጨራሾች በሚወዳደሩበት ጊዜ የ 3% ልዩ አስተያየት ይደረግላቸዋል።
- 35.7 ጥቃቅንና አነስተኛ ማህበራት በንዑስ አንቀጽ 39.1 ላይ ከተሰጠው ልዩ አስተያየት በተጨማሪ በጨረታ ማስከበሪያና በውል ማስከበሪያ ምትክ ማህበራትን ካደራጃቸው የመንግስት ተቋም የሚሰጥ የጨረታ ማስከበሪያና የውል ማስከበሪያ የድጋፍ ደብዳቤ ማቅረብ ያለባቸው ሲሆን፣ የሚቀርበው የድጋፍ ደብዳቤ ዋስትና የተሰጠበትን የገንዘብ መጠን የሚገልጽና ባደራጃቸው መ/ቤት የበላይ ኃላፊ የተፈረመ መሆን አለበት።
- 35.8 በማምረት ሥራ ላይ ለተሰማሩ አካል ጉዳተኞች ማህበራት ከሀገር ውስጥ ተጨራሾች ጋር በሚወዳደሩበት ጊዜ የ 3% ልዩ አስተያየት ይደረግላቸዋል።
- 35.9 በማምረት ሥራ ለተሰማሩ ነጋዴ ሴቶች ማህበራት ከሀገር ውስጥ ተጨራሾች ጋር በሚወዳደሩበት ጊዜ የ 3% ልዩ አስተያየት ይደረግላቸዋል።
- 35.10 የቴክኖሎጂ የፈጠራ ውጤት ለማቅረብ የሚሳተፉ የሀገር ውስጥ ተጨራሾች ከሀገር ውስጥ ተጨራሾች ጋር በሚወዳደሩበት ጊዜ የ 5% ልዩ አስተያየት ይደረግላቸዋል።

36. የጨረታ ገንዘቦችን ወደ አንድ አይነት ገንዘብ ስለመለወጥ

- 36.1 ለግምገማ እና ለንጽጽር አላማ ሲባል የግዢ ፈፃሚው አካል በተለያዩ የገንዘብ አይነት የቀረቡ የጨረታ ዋጋዎችን በጨረታ መክፈቻ ዕለት በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ ባለው የመሸጫ የምንዛሪ መጣኔ በመጠቀም ወደ ብር ይቀየራሉ።

37. የመጀመሪያ ደረጃ የጨረታ ግምገማ

- 37.1 የግዢ ፈፃሚው መ/ቤት በተጨራሾች መመሪያ አንቀጽ 22 በተመለከተው መሠረት የተጠየቁት ሁሉም ሰነዶች መቅረባቸውንና የቀረቡት ሰነዶችም የተሟሉ መሆናቸውን ለመወሰን ሰነዶቹን መመርመር አለበት።
- 37.2 ጨረታው ከተከፈተበት እስከ ግንባታ ሥራ ውል ስምምነት ፊርማ ድረስ ባለው ጊዜ ማንኛውም ተጨራሽ ከቀረበው የመጨረቻ ሰነድ ጋር በተያያዘ ግዢ ፈፃሚው መ/ቤት ጋር ምንም አይነት ግንኙነት ማድረግ የለበትም። በምርመራና በግምገማ ሂደት ወቅት፤ የተጨራሾች አንፃራዊ ደረጃ በሚወጣበት ወቅትና የጨረታው አሸናፊ በሚወሰንበት ሂደት ውስጥ የግዢ ፈፃሚው መ/ቤት ላይ ጫና የሚፈጥር ማንኛውም ተጨራሽ ጨረታው ውድቅ ይደረግበታል።
- 37.3 የግዢ ፈፃሚው መ/ቤት የሚከተሉት ሁኔታዎች ሲኖሩ ጨረታው ብቁ አይደለም በማለት ሊወሰን ይችላል።
- (ሀ) በተጨራሾች መመሪያ ንዑስ አንቀጽ 23.3 መሠረት ጨረታው ላይ የፈረመው ሰው በኩባንያው ወይም በጋራ ማህበሩ ወይም በጊዜያዊ ማህበሩ ስም ለመፈረም የተወከለበት ህጋዊ የጽሑፍ ሰነድ ሳይቀርብ ሲቀር፤
- (ለ) ጨረታው በተጨራሾች መመሪያ ንዑስ አንቀጽ 12.1 በተመለከተው ቋንቋ ያልቀረበ ከሆነ፣
- (ሐ) ተጨራሹ የተፈረመና ቀን ያለበት የተጨራሹ አግባብነት ማረጋገጫ ሠንጠረዥ ሞልቶ ካልቀረበ፣
 - (መ) ተጨራሹ የተፈረመና ቀን ያለበት የዋጋ ዝርዝር (Bill of Quantity) እና የሥራ ዝርዝር ዕቅድ ማቅረብ ካልቻለ፣

- (ሠ) ተጨራቹ የተፈረመና ቀን ያለበት ቴክኒካል ፕሮፖዛል (Technical Proposal) ካላቀረበ፤
- (ረ) ተጨራቹ የተፈረመና ቀን ያለበት የጨረታ ዋስትና ካላቀረበ፤
- (ሰ) የቀረበው የጨረታ ዋስትና በተጨራቾች መመሪያ አንቀጽ 21 መሠረት ካልሆነ።

38. ከሀገራችን፣ ፕሮግራሙ፣ ቴክኒካልና ፋይናንሺያል አንፃር የጨረታዎች ተቀባይነት አወሳሰን

38.1 የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት የተጠየቁትን ወሳኝ ሰነዶች ተሟልተው መቅረባቸውን ካረጋገጠ በኋላ የጨረታው ሀገራችን፣ ፕሮግራሙ፣ ቴክኒካልና ፋይናንሺያል ተቀባይነት ይመረምራል፤ በጨረታ ሰነዱ ላይ ከተቀመጡት መስፈርቶች አንፃር ብቁና ብቁ ያልሆኑትን ያለያል።

38.2 ሕጋዊ ተቀባይነት

የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት በሚከተሉት ምክንያቶች የጨረታውን ብቁ አለመሆን ሊወሰን ይችላል።

- (ሀ) በተጨራቾች መመሪያ ንዑስ አንቀጽ 4.2 ላይ ስለ አገር ውስጥ ተጨራቾች የተገለፀውን ካላሟላ፤
- (ለ) በተጨራቾች መመሪያ አንቀጽ 6 መሠረት ከተጨራቹ ጋር የጥቅም ግጭት መኖሩ ሲታወቅ፤
- (ሐ) በተጨራቾች መመሪያ ንዑስ አንቀጽ 4.5 (ለ) (i) መሠረት ተጨራቹ ከሥራው ጋር አግባብነት ያለው የታደሰ የንግድ ፈቃድ ማቅረብ ሳይችል ሲቀር፤
- (መ) በተጨራቾች መመሪያ ንዑስ አንቀጽ 4.6 መሠረት ተጨራቹ ባለሥልጣን በኤሌክትሮኒክ የመንግስት ግዥ ሥርዓት ድረ ገፅ ላይ ያልተመዘገበ ሲሆን፤ (የሀገር ውስጥ ተጨራቾችን ብቻ ይመለከታል)፤
- (ሠ) በተጨራቾች መመሪያ ንዑስ አንቀጽ 4.3 መሠረት ከዚህ በፊት ከነበሩ የኮንትራት ግዴታዎች ጋር በተያያዘ ምክንያት በመንግሥት ግዥ እንዳይሳተፍ ባለሥልጣን በመንግሥት ግዥና ንብረት ባለሥልጣን የታገደ ተጨራቹ ከሆነ፤
- (ረ) በተጨራቾች መመሪያ ንዑስ አንቀጽ 4.5 (ሐ) መሠረት የውጭ ሀገር ተጨራቾች ሆኖ ከተቋቋመበት ሀገር የንግድ ምዝገባ ሰርቲፊኬት ወይም የንግድ ፈቃድ ማቅረብ ሳይችል ሲቀር፤
- (ሰ) በጨረታ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥ ንዑስ አንቀጽ 4.5 (ለ) (ii) መሠረት የሀገር ውስጥ ተጨራቾች ሆኖ በታክስ ባለሥልጣን የተሰጠ የተጨማሪ ዕሴት ታክስ የምዝገባ ሰርቲፊኬት ማቅረብ ሳይችል ሲቀር፤
- (ሸ) በተጨራቾች መመሪያ ንዑስ አንቀጽ 4.5 (ለ) (iii) መሠረት የሀገር ውስጥ እና በሀገር ውስጥ በስራ ላይ የሚገኙ የውጭ አገር ተጨራቾች ሆኖ ግብር የከፈሉበትበት ሰርቲፊኬት ከታክስ ባለሥልጣን ማቅረብ ሳይችል ሲቀር፤
- (ቀ) በተጨራቾች መመሪያ ንዑስ አንቀጽ 4.1 መሠረት ጨረታው የቀረበው ከጋራ ማህበር ከሆነና ተጨራቹ የጋራ ማህበሩን የመረጃ ቅፅ፣ ማህበሩ የተቋቋመበትን ስምምነት ወይም ደብዳቤ ማቅረብ ካልቻለ፤

38.3 ፕሮግራሙ ተቀባይነት

የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት በሚከተሉት ምክንያቶች የጨረታውን ብቁ አለመሆን ሊወሰን ይችላል።

- (ሀ) በጨረታ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥ ንዑስ አንቀጽ 4.5 (ለ) (iv) ተጠያቂ ከሆነና ተጨራቂ ተዛማጅነት ያለው የፕሮጌክሽናልነት (የሙያ ብቃት) ማስረጃ ማቅረብ ካልቻለ፤
- (ለ) በጨረታ መረጃ ሠንጠረዥ ንዑስ አንቀጽ 15.1 መሠረት የተጨራቁ ፕሮጌክሽናል አቅም ለማረጋገጥ የተጠየቀውን የአግባብነትና የሙያ ብቃት ማረጋገጫ በተሰጠው የጊዜ ገደብ ውስጥ ማቅረብ ካልቻለ፤
- (ሐ) በክፍል 3 የግምገማ ዘዴና መስፈርቶች በተመለከተው የቴክኒክ የመወዳደሪያ ሀሳብ መሰረት ለቁልፍ የስራ መደቦች ተገቢ ባለሙያዎች ማቅረብ ካልቻለ፤
- (መ) ተጨራቂ ስለሚያቀርባቸው ባለሙያ ሠራተኞች ተፈላጊ መረጃ (CV) በራሳቸው በሠራተኞቹ ወይም በወኪሎቻቸው አማካኝነት አስፈርሞ ማቅረብ ካልቻለ፤

38.4 ቴክኒካዊ ተቀባይነት

የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት በሚከተሉት ምክንያቶች የጨረታውን ብቁ አለመሆን ሊወስን ይችላል።

- (ሀ) ተጨራቂ በክፍል 3 የግምገማ ዘዴ እና መስፈርት ስር በተገለጸው መሰረት ከዚህ በፊት በጥሩ ሁኔታ ያጠናቀቃቸውን ዋና ዋና ስራዎች በአግባብነትና የብቃት ማረጋገጫ ቅፅ ላይ በጊዜና በቁጥር ለይቶ በአግባቡ በመመላት አስፈላጊውን መረጃ ሳያቀርብ ከቀረ፤
 - (ለ) ተጨራቂ የጨረታ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥ አንቀጽ 16.3 በሚጠይቀው መሠረት ከዚህ በፊት በአጥጋቢ ሁኔታ ያከናወናቸውን ዋና ዋና ኮንትራቶች መረጃ በቁጥርና በጊዜ ለይቶ በተጨራቂው አግባብነት ማረጋገጫ ቅፅ ሳያቀርብ ሲቀር፤
 - (ሐ) ተጨራቂ በተጨራቂው የብቃት ማረጋገጫ ውስጥ በክፍል 3 የግምገማ ዘዴ እና መስፈርት ስር ከተገጸው የስራዎች ብዛት፣ ዋጋና የሚወስደው ጊዜ ጋር ተመሳሳይ ስለሆኑ ውሎች መረጃ ሳያቀርብ ከቀረ፤
 - (መ) ተጨራቂ በክፍል 3 የግምገማ ዘዴ እና መስፈርት በቀረበው ጊዜ ውስጥ በገባቸው ውሎች መሰረት በደካማ አፈጻጸም ምክንያት ያልተከናወኑ የግንባታ ሥራዎች በተጨራቂው የብቃት ማረጋገጫ ቅጽ ውስጥ መረጃ ሳይሰጥ ከቀረ፤
 - (ሠ) ተጨራቂ በክፍል 3 የግምገማ ዘዴ እና መስፈርት በቀረበው ቅጽ ውስጥ በሂደት ላይ ስላሉ ክርክሮች በተጨራቂው የብቃት ማረጋገጫ ቅጽ ውስጥ መረጃ ሳይሰጥ ከቀረ፤
 - (ረ) ተጨራቂ በቴክኒክ ዝርዝር መግለጫው ውስጥ በክፍል 3 የግምገማ ዘዴ እና መስፈርት ስር የተጠቀሱ ለግንባታ ሥራ የሚያስፈልጉ መሳሪያዎች በአግባቡ ሊገኙ የሚችሉ መሆናቸውን በተመለከተ መረጃ ሳይሰጥ ከቀረ፤
- ተጨራቂ በቴክኒክ ዝርዝር መግለጫው፣ የዲዛይን ሰነዶች እና ንድፎች (የክፍል 6 ቅጽ ሐ) ውስጥ ሳያቀርብ ከቀረ፤

38.5 ፋይናንሻል ተቀባይነት

የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት በሚከተሉት ምክንያቶች የጨረታውን ውድቅ ሊያደርገው ይችላል።

- (ሀ) ተጨራቂ በክፍል 4 የጨረታ ቅጾች ስር የተሠጠውን የተጨራቂው የብቃት ማረጋገጫ ሰንጠረዥ በአግባቡ በመመላት ይህን ውል በአግባቡ ለማከናወን በቂ የፋናንስ አቅም ያለው መሆኑን ለማረጋገጥ ማስረጃ ሳያቀርብ ሲቀር፤
- (ለ) በጨረታ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥ ንዑስ አንቀጽ 17.2 (ሀ) እና በክፍል 3 የግምገማ ዘዴና መስፈርቶች በተመለከተው መሠረት ተጨራቂ በተመሰከረለት ኦዲተር የተረጋገጠ የፋይናንስ ማረጋገጫ ሳያቀርብ ሲቀር፤

- (ሐ) በጨረታ ዝርዝር መረጃ ወንጠረዥ ንዑስ አንቀጽ 17.2 (ለ) መሠረት ተጨራቹ የፋይናንስ አቅሙን የሚያሳዩ ሌሎች ማረጋገጫ ሰነዶች ሳያቀርብ ሲቀር፤
- (መ) በክፍል 3 የጨረታ ግምገማ ዘዴና መስፈርቶች በተመለከተው መሰረት የሀገር ውስጥ ስራ ተቋራጮችን ለጨረታ ግምገማ ዓላማ የሚወስደው በግንባታ ላይ ካለና ከተጠናቀቀ የግንባታ ስራ ላይ የተሰበሰበ ክፍያ ዓመታዊ የግብይት መጠን (ተርንኦቨር) መካከል ተቋራጩ ባለፉት አምስት ዓመት ውስጥ ካስመዘገበው የግንባታ ስራ ዓመታዊ ተርንኦቨር የተሻለውን በመምረጥ ሆኖ በጨረታ ዝርዝር መረጃ ሰንጠረዥ ከተጠቀሰው አንጻር ሲታይ ለዚህ ጨረታ ካቀረበው ዋጋ የማይበልጥ ሆኖ ከተገኘ፤
- (ሠ) በክፍል 3 የጨረታ ግምገማ ዘዴና መስፈርቶች በተመለከተው መሰረት ተጨራቹ ያለው የፋይናንስ መጠንና ምንጭ ማሳየት ካልቻለ፤

39. ጨረታዎችን ስለመገምገም

39.1 የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ለዝርዝር ግምገማ ብቁ የሆኑ የመጨረቻ ሰነዶችን ብቻ ይገመግማል፤

39.2 የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ጨረታ ሲገመገም የሚከተሉትን ነጥቦች ግምት ውስጥ ያስገባል።

- (ሀ) የጨረታ ዋጋ
- (ለ) በተጨራቾች መመሪያ አንቀጽ 33.1 መሠረት የሰሌዳ ስህተቶች ማረሚያ (ማስተካከያ) ፤
- (ሐ) በተጨራቾች መመሪያ ንዑስ አንቀጽ 13.5 መሠረት በቀረበው የዋጋ ቅናሽ መሠረት የሚደረግ የዋጋ ማስተካከያ፤
- (መ) ከላይ ከ“ሀ” እስከ “ሐ” የተገለፀው መተግበር አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ በተጨራቾች መመሪያ አንቀጽ 35 መሠረት ወደ ተመሳሳይ ገንዘብ የሚደረግ ለውጥ፤
- (ሠ) በተጨራቾች መመሪያ አንቀጽ 32 መሠረት የአለመጣጣሞችና ግድፈቶች ማስተካከያ፤
- (ረ) በግምገማ ዘዴና የብቃት መስፈርቶች ክፍል 3 ውስጥ በተጠቀሰው መሠረት ሁሉንም የግምገማ ነጥቦች መተግበር፤
- (ሰ) በተጨራቾች መመሪያ አንቀጽ 34 መሠረት የልዩ አስተያየት ገደብን ተግባራዊ ማድረግ፤

39.3 በተጨራቾች መመሪያ አንቀጽ 13 ከተጠቀሰው የጨረታ ዋጋ በተጨማሪ የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ለጨረታ ዋጋ ግምገማ ሌሎች ነጥቦችን ግንዛቤ ውስጥ ሊያስገባ ይችላል። እነዚህ ነጥቦች የአገልግሎቱ ባህርይ፣ አፈፃፀም፣ እንዲሁም ከቃላቶችና ሁኔታዎች ጋር የተያያዙ ሊሆኑ ይችላሉ። በግምገማ ወቅት ጥቅም ላይ የሚውሉት ነጥቦችና የአተገባበር ዘዴዎች በግምገማ ዘዴና መስፈርቶች ክፍል 3 ውስጥ ተጠቅሰዋል።

39.4 ይህ የጨረታ ሰነድ ተጨራቾች ዋጋቸውን በሎት እንዲያቀርቡ፤ እንዲሁም ለአንድ ተጨራቹ የሎት (lot) ውል መስጠት የሚፈቅድ ሲሆን፤ ዝርዝር አፈፃፀም-ምዕመራዊ ማቅረቢያ ቅፅ ላይ የተመለከተውን ቅናሽ አካቶ አሸናፊውን ድርጅት ለመወሰን ስራ ላይ የሚውለው የመወዳደሪያ መስፈርት እና የግምገማ ዘዴ በጨረታ ዝርዝር መረጃ ወንጠረዥ እና በጨረታ ሰነዱ ክፍል 3 ላይ በተገለፀው መሰረት ይሆናል።

39.5 በተጨራቹ የቀረበው የጨረታ ዋጋ ከምህንድስና ግምት ዋጋ ጋር በአንጻራዊነት ሲታይ የቀረበው ዋጋ ከ 15% የበለጠ ሲሆን እንደተጋነነ እና የቀረበው ዋጋ ከ 20% ያነሰ ሲሆን እንደተሰበረ የጨረታ ዋጋ ይቆጠራል።

39.6 አንድ የነጠላ ዋጋ ውል ጨረታ የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት አስተያየት መሰረት ዝቅተኛ የተገመገመ የጨረታ ዋጋ ያለው መሆኑ ከተረጋገጠ በኋላ በከፍተኛ ሁኔታ ያልተመጣጠነ፣ ጫና የበዛበት ወይም በቅድሚያ

ከተገመተው ቦታች ሆኖ ከተገኘ የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት ከገንባታ ዘዴዎች እና ከተቀመጠው ፕሮግራም አንጻር የነዚህን ዋጋዎች ውስጣዊ ብቃት ወይም ወጥነት ለማሳየት ሲባል ተጨራቹ ዝርዝር የዋጋ ትንተና ለማናቸውም ወይም ለሁሉም የሥራ ዝርዝሮች እንዲያቀርብ ሊጠይቀው ይችላል። የዋጋ ትንተናው ከተገመገመ በኋላ የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት የውል ዋጋ ግምት ሰንጠረዦችን ግንዛቤ ውስጥ በማስገባት በተጨራቹ ወጪ የውል ማስከበሪያ ዋስትና የገንዘብ መጠን የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት በውሉ መሰረት ሊደርስበት ከሚችል ከማናቸውም የፋይናንስ ኪሳራ ለመጠበቅ በቂ በሆነ ደረጃ ከፍ እንዲል ሊያደርግ ወይም ሊጠይቅ ይችላል።

40. ጨረታዎችን ስለማወዳደር

40.1 ግዢ ፈጻሚው መ/ቤት በጨረታ ሰነዱ ክፍል 3 ላይ የተገለፀውን የማወዳደሪያና የግምገማ መስፈርት በመጠቀም መሰረታዊ ወይም ዝቅተኛ የማወዳደሪያ መስፈርቶችን ካሟሉት መካከል በአሸናፊነት መመረጥ የሚገባውን ተጨራቹ ይወስናል።

41. የድህረ-ብቃት ግምገማ

- 41.1 የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት በጨረታ ሰነዶቹ መመዘኛዎች መሠረት አሸናፊ የሆነውን ተጨራቹ ወቅታዊ ብቃት ለማረጋገጥ የድህረ-ብቃት ግምገማ ያከናውናል።
- 41.2 የድህረ-ብቃት ግምገማው የሚያተኩረው አሸናፊው ተጨራቹ በተጨራቾች መመሪያ አንቀጽ 37 መሠረት ካቀረባቸው የማስረጃ ሰነዶች ጋር በተያያዘ ይሆናል። ተጨራቹ አጥጋቢ የማስረጃ ሰነዶች ያላቀረበ ከሆነ የድህረ-ብቃት ግምገማው በተጨራቹ ህጋዊነት፣ ፕሮፌሽናል፣ ቴክኒካል እና የፋይናንስ አቅም ላይ ያተኮረ ይሆናል።
- 41.3 በድህረ-ብቃት ግምገማ ወቅት አሸናፊው ተጨራቹ በ 15 ቀናት ውስጥ ተጨባጭ ሰነዶች እንዲያቀርብ ተጠይቆ ማቅረብ ካልቻለ ወይም ያቀረባቸው ሰነዶች የተሳሳቱ ሆነው ከተገኙ ጨረታው ውድቅ ይደረጋል። በዚህ ጊዜ የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት በሁለተኛ ደረጃ ዝቅተኛ ዋጋ ወደ አቀረበው ተጨራቹ በማለፍ ብቃቱን ለማረጋገጥ በተመሳሳይ ሁኔታ በተጨራቹ ላይ አስፈላጊውን የድህረ-ብቃት ግምገማ ያከናውናል።

42. ጨረታዎችን ስለመቀበል ወይም ውድቅ ስለማድረግ

42.1 በአዋጁንና በአፈጻጸም መመሪያው የተቀመጡ ድንጋጌዎችን በመከተል የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት የጨረታ ሂደቱን የመሰረዝና ሁሉንም ጨረታዎች ከመስጠት አስቀድሞ ውድቅ የማድረግ መብት አለው።

43. ድጋሚ ጨረታን ስለማውጣት

- 43.1 የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት በሚከተሉት ምክንያቶች ጨረታውን እንደገና እንዲወጣ ሊያደርግ ይችላል።
 - (ሀ) የግዢ ፈጻሚ መ/ቤቱ የጠየቀውን የቴክኒካል እና የፋይናንሺያል ብቃት የሚያሟላ ተጨራቹ ሳይኖር ሲቀር፣
 - (ለ) የቀረበው የጨረታ ዋጋ የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት ከጨረታ በፊት ካዘጋጀው የዋጋ ግምት አንፃር ሲታይ የተጋነነ እና የተሰበረ ሆኖ ሲገኝ፣

(ሐ) በጨረታው ሰነድ ውስጥ የተገለፁት ህጐችና ሥነ-ሥርዓቶች ከግዢ አዋጁና መመሪያው ጋር የማይጣጣሙ ሲሆን፣ በዚህ ምክንያት ተጨራሾችን የማይስብ ሆኖ ሲገኝ ወይም የጨረታ ሰነዱ ቢስተካከል የተጨራሾች ቁጥር ከፍ ሊያደርግ ይችላል ተብሎ ሲታመንበት፣

(መ) በአዋጁና በአፈጻጸም መመሪያ መሠረት ጨረታን ለመሰረዝ የሚያስገድዱ ሁኔታዎች ሲከሰቱ፣

ረ. ውል ስለመፈፀም

44. የአሸናፊ ተጨራሾች መምረጫ መስፈርቶች

44.1 የግዢ ፈፃሚው መ/ቤት በጨረታ ሰነዱ ላይ የተመለከቱትን መሰረታዊ መስፈርቶች በአጥጋቢ ሁኔታ ካማሉት መካከል የተሻለ ዋጋ ያቀረበውን ተጨራሽ የጨረታ አሸናፊ አድርጎ በመምረጥ ይህንኑ ለአሸናፊው ተጨራሽ ያሳውቃል።

44.2 በጨረታ ሰነዱ ላይ የተጠየቀው የሎት (lot) ኮንትራት ከሆነ በዚህ መሠረት ለእያንዳንዱ ሎት (lot) የአሸናፊነት ማስታወቂያ ይሰጣል። ይህም ሆኖ ግን የግዢ ፈፃሚው መ/ቤት የቀረቡት ቅናሾችና አጠቃላይ ሁኔታዎችን አይቶ የሚሻለውን ሊመርጥ ይችላል።

44.3 አንድ ተጨራሽ ያሸነፈው ከአንድ በላይ ሎት (lot) ከሆነ ሁሉም በአንድ ኮንትራት ሊጠቃለሉ ይችላሉ።

45. ከውል በፊት የግዢን መጠን ስለመለወጥ

45.1 የጨረታ አሸናፊነት ማስታወቂያ በሚሰጥበት ጊዜ የግዢ ፈፃሚው መ/ቤት የግዢውን መጠን በፍላጎት መግለጫ ክፍል 6 ውስጥ መጀመሪያ ከተጠቀሰው መጠን የመጨመር ወይም የመቀነስ መብቱ የተጠበቀ ነው። ይህ የሚሆነው በጨረታ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥ ውስጥ የተመለከተው የመቶኛ መጣኔ ተጠብቆ በነጠላ ዋጋዎች ላይ ምንም ለውጥ ሳይደረግ ወይም ሌሎች የጨረታ ዋስትና ሁኔታዎች ላይ ለውጥ ሳይደረግ ነው።

46. የጨረታ ውጤትና አሸናፊ ተጨራሾችን ስለማሳወቅ

46.1 ግዢ ፈፃሚው መ/ቤት ጨረታው ፀንቶ የሚቆይበት ጊዜ ከማለቁ በፊት የጨረታው ግምገማ ውጤት ለሁሉም ተጨራሾች በተመሳሳይ ጊዜ ያሳውቃቸዋል።

46.2 የጨረታ ውጤት ማሳወቂያው በጽሑፍ ያልተመረጡ ተጨራሾች ያልተመረጡበትን ምክንያት፣ እንዲሁም የተመረጠው ተጨራሽ ማንነት ማካተት ይኖርበታል።

46.3 ለአሸናፊው ተጨራሽ የሚላከው የአሸናፊነት ማሳወቂያ በጽሑፍ በተጨራሹና በግዢ ፈፃሚው መ/ቤት የተፈፀመ ውል መኖሩን አያመለክትም። በግዢ ፈፃሚው መ/ቤትና በአሸናፊው ተጨራሽ መካከል ውል ተመስርቷል የሚባለው ለግዢው አፈፃፀም የሚያስፈልጉ ዝርዝር ሁኔታዎች በውል ውስጥ ተካተው ውሉ ሲፈረም ብቻ ነው።

46.4 ለአሸናፊው ተጨራሽ አሸናፊነቱን የሚገለጽበትንና ውል እንዲፈጽም የሚላከለት የኤሌክትሮኒክ መንግስት ግዢ ሥርዓት በመጠቀም የሚከተሉትን መረጃዎች ማካተት ይኖርበታል።

- (ሀ) የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ጨረታውን መቀበሉን፤
- (ለ) በቅላላ የውል ዋጋውን፤
- (ሐ) የግንባታ ሥራዎችን ዝርዝርና የነጠላ ዋጋውን፤
- (መ) ተጨራቹ ሊያቀርበው የሚገባውን የውል ማስከበሪያ ዋስትና መጠንና የመጨረሻው ማስረከቢያ ቀን፤

47. ውል ስለመፈረም

- 47.1 የጨረታ አሸናፊነት ከተገለጸ በኋላ የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት የተጨራቾችን ቅሬታ የማቅረቢያ ጊዜ ጠብቆ ለአሸናፊው ተጨራቹ ረቂቅ የውል ሠነድ ይልክሉታል።
- 47.2 አሸናፊው ተጨራቹ ስምምነቱን በተቀበለ በአሥራ አምስት (15) ቀናት ጊዜ ውስጥ የውል ማስከበሪያውን ይዞ በመቅረብ ውሉን መፈረም አለበት።
- 47.3 የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት የጨረታ ውጤቱን ካሳወቀበት ቀን ጀምሮ ባሉት ሰባት ቀናት በፊት ወይም በጨረታው ሂደት ላይ የቀረበ ቅሬታ ካለ ውል መፈረም የለበትም።

48. የውል ማስከበሪያ ዋስትና

- 48.1 አሸናፊው ተጨራቹ ውሉን በፈረመ በአሥራ አምስት (15) ቀናት ውስጥ በተጨራቾች መመሪያ ንዑስ አንቀጽ 38.7፤ በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች እና በውል ቅዶች ክፍል 9 ውስጥ የተመለከተውን የአፈፃፀም ዋስትና ቅጽ ወይም በግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ተቀባይነት ያለው ሌላ ቅጽ በመጠቀም የአፈፃፀም ዋስትናውን ያቀርባል።
- 48.2 በአሸናፊው ተጨራቹ የሚቀርበው የውል ማስከበሪያ ዋስትና በቦንድ መልክ ከሆነ፤ እንደአስፈላጊነቱ በግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ተቀባይነት ካላቸው የኢንሹራንስ ኩባንያዎች ወይም ሌሎች ቦንድ ከሚሰጡ ተቋማት መቅረብ የሚኖርበት ሲሆን የሚቀርበው የመድን ዋስትና በሁኔታ ላይ ያልተመሰረተ ሊሆን ይገባል።
- 48.3 አሸናፊው ተጨራቹ ከላይ የተጠቀሰውን የአፈፃፀም ዋስትና ማቅረብ ያለመቻል ወይም ውሉን መፈረም ያለመቻል ውል መስጠቱን ለመሰረዝና የጨረታ ዋስትናውን ለመውረስ በቂ ምክንያቶች ይሆናሉ።
- 48.4 ጥቃቅንና አነስተኛ ኢንተርፕራይዞች በጨረታ ዋስትና፣ በውል ማስከበሪያ ዋስትናና በቅድሚያ ክፍያ ዋስትና ምትክ ኢንተርፕራይዞቹን ለማደራጀትና ለመምራት ሥልጣን ከተሰጠው መ/ቤት የዋስትና በአደራጁ መ/ቤት የመ/ቤቱ የበላይ ኃላፊ የገንዘብ መጠን ተጠቅሶ የተጻፈ ደብዳቤ ማቅረብ ይችላሉ።
- 48.5 አሸናፊው ተጨራቹ ስምምነቱን ሳይፈርም ሲቀር ወይም የውል ማስከበሪያ ዋስትና ሳያቀርብ ሲቀር፣ የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት በውድድሩ ሁለተኛ የወጣውን ተጨራቹ እንዲፈርም ያደርጋል ወይም ከሁለቱም አማራጮች የሚገኘውን ጥቅም በማነፃፀር ጨረታው በአዲስ መልክ እንደገና አንዲወጣ ያደርጋል።

ክፍል 2፡ የጨረታ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥ

ማጠቃለያ

ሀ. መግቢያ.....	1
ለ. የጨረታ ሰነዶች ይዘት.....	2
ሐ. የጨረታዎች አዘገጃጀት.....	2
መ. የጨረታዎች አቀራረብና አከፋፈት.....	4
ሠ. ጨረታዎችን መገምገምና ማወዳደር.....	5
ረ. ውል ስለመፈፀም.....	5

ክፍል 2

የጨረታ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥ

[በቅንፍ የተቀመጡት ሀሳቦች የጨረታ ዝርዝር መረጃ ሰንጠረዥ ለማዘጋጀት የሚረዱ ናቸው። በመጨረሻ ጨረታ ሰነድ ላይ አይካተቱም]

የተጨራሾች መመሪያ (ተ.መ) መለያ	የተጨራሾች መመሪያ ጋር የተያያዘ መረጃ
ሀ. መግቢያ	
ተ.መ. 1.1	ግዥ ፈፃሚ መ/ቤት፡- [የግዥ ፈፃሚ መ/ቤት ስም ይግባ] አድራሻ፡- [አድራሻ ይግባ]
ተ.መ. 1.1	የጨረታ ሰነዱ የወጣበት የግዥ ዘዴ፡- [የግዥ ዘዴ ይግባ]
ተ.መ. 1.2 እና 24.2 (ለ)	የፕሮጀክቱ ስም፡- [የፕሮጀክቱ ስም ይግባ] አጠቃላይ የግንባታ ስራዎች ግዥ አይነት፡- [አጠቃላይ የግንባታ ስራዎች ግዥ ይግባ]
ተ.መ. 1.4 እና 24.2 (ለ)	የግዥ መለያ ቁጥር፡- [የግዥ መለያ ቁጥር ይግባ]
ተ.መ. 1.4	የጨረታው ሰነድ የሎት (lot) መለያ ቁጥር፡- [የ lot ቁጥርና መለያ ይግባ]
ተ.መ. 4.1 (ሀ)	ግለሰቦች፣ በሽርክና፣ በጥምረት ወይም በእሽመር ማህበራት በጋራና በተናጠል ተጠያቂ ናቸው [ግለሰቦች ወይም የሽርክና፣ የጥምረት ወይም የእሽመር በተናጠል ተጠያቂ ካልሆኑ “በምትኩ፣ የሚከተሉት ልዩ ተጠያቂነቶችና ሀላፊነቶች ለያንዳንዱ ግለሰብ ወይም የጋራ ማህበራት ተግባራዊ እንደሚሆን ይግባ ” (በዝርዝር ይብራራ)]
ተ.መ. 4.6 (ለ) (ii)	የሀገር ውስጥ ተጨራሾች ስልጣን በተሰጠው ግብር ሰብሳቢ ተቋም በሚወሰነው መጠንና [መጠኑ በኢትዮጵያ ብር ይግባ] ከዚያ በላይ ለሆነ ጨረታ የተጨማሪ እሴት ታክስ የምዝገባ ሠርቲፊኬት ማቅረብ አለባቸው
ተ.መ. 4.6 (ለ) (iv)	አግባብነት ያለው የሙያ ብቃት [የሙያ ብቃት ይገለፅ] ማረጋገጫ ሰርቲፊኬት አስፈላጊ ነው።
ተ.መ. 4.7	ተጨራሪዎች ሕጋዊነቱን ለማረጋገጥ የሚከተሉት የታደሱ ሰነዶች ማቅረብ አለበት ሀ. ለ. ሐ.
ተ.መ. 4.8 እና 4.9	በመንግስት ግዥ ላይ የሚሳተፍ ማንኛውም በግል ወይም በሽርክና፣ በጥምረት ወይም

	በእሽመር ማህበር የሚሳተፍ ተጨራች የተጠቃሚ ባለቤትነት መብት ያለው መሆኑን የማሳወቅ ግዴታ አለበት።	
ለ. የጨረታ ሰነዶች ይዘት		
ተ.መ. 8.1 እና 10.4	ለጥያቄና ለማብራሪያ ዓላማ ብቻ የሚያገለግል የግዢ ፈፃሚ መ/ቤት አድራሻ	
	ግዢ ፈፃሚ መ/ቤት	[ግዢ ፈፃሚ መ/ቤት ስም ይግባ]
	ጉዳዩ የሚመለከተው ሰው ስም	[ጉዳዩ የሚመለከተው ሰው ስም ይግባ]
	ቢሮ ቁጥር	[ቢሮ ቁጥር ይግባ፣ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ]
	የመንገድ ስም	[የመንገድ ስም ይግባ]
	ከተማ	[የከተማ ስም ይግባ]
	አገር	ኢትዮጵያ
	ስልክ ቁጥር	[የሀገርና ከተማ ኮድ ጨምሮ የስልክ ቁጥር ይግባ]
	የፋክስ ቁጥር	[የሀገርና ከተማ ኮድ ጨምሮ የፋክስ ቁጥር ይግባ]
	ኢሜይል አድራሻ	[ኢሜይል አድራሻ ይግባ]
ተ.መ. 8.1 እና 10.1	የጥያቄዎችና ማብራሪያዎች ማቅረቢያ ቀን-ገደብ ቀን፦ [ቀን፣ ወር፣ እና አ.ም ይግባ] ሰዓት፦ [ሰዓት ይግባ]	
ሐ. የጨረታዎች አዘገጃጀት		
ተ.መ. 12.1	የጨረታው ቋንቋ፦ [የጨረታው ቋንቋ ይግባ]	
ተ.መ. 13.1	ውሉ፤ [በተስማሚው ምልክት ይደረግ] ☐ ነጠላ ዋጋ ውል ነው ☐ ጥቅል ዋጋ ውል ነው	
ተ.መ. 13.9	የዋጋ ማስተካከያ ጥያቄ ማቅረብ የሚቻለው እስከ [ጊዜ ይግባ] __ ነው።	
ተ.መ. 13.11	ለእያንዳንዱ ሎት (lot) የቀረበው ዋጋ ቢያንስ መቶኛ ይግባ] __ % [በምልክት መቶኛ % ይግባ] ከተጠቀሰው እያንዳንዱ የዕቃ ዓይነት መጣጣም አለበት። ለእያንዳንዱ ሎት (lot) የቀረበው ከእያንዳንዱ የዕቃ መጠን ጋር ቢያንስ [መቶኛ ይግባ] በ % [በምልክት መቶኛ % ይግባ] መጣጣም አለበት።	
ተ.መ. 14.1	ተጨራቹ ለሚያቀርባቸው ግብዓቶች ዋጋ መቅረብ ያለበት ብብር ብቻ ነው።	
ተ.መ. 15.1	ተጨራቹ የአሁኑንና [የአመታት ብዛት ይግባ] የበፊቱን የመድ ብቃትና አቅም ማረጋገጫውን	

	በተጨማሪዎች አግባብነት ማረጋገጫ ቅጽ በመመላት ማስረጃውን ማቅረብ አለበት።
ተ.መ. 16.4	ተጨማሪዎች ከዚህ በፊት ላከናወናቸው ተመሳሳይ ሥራዎች ከአሠራሪው መ/ቤት የመልካም ሥራ ማረጋገጫ ማስረጃ [አስፈላጊው የምስክር ወረቀት ብዛት ይገባ] ማቅረብ አለበት። የሚቀርበው ማስረጃ ባለፉት ____ ዓመታት [አስፈላጊው የአመታት ብዛት ይገባ] የተሠሩና የበጀት መጠናቸው [አስፈላጊው የበጀት መጠን ይገባ] ቢያንስ ____ የሆኑትን ነው።
ተ.መ. 16.8	የግዢ ፈጣሚው መ/ቤት የተጨማሪዎችን የቴክኒክ ብቃትና ክህሎት ለማወቅ በመ/ቤት በመገኘት ማረጋገጥ ማስፈለጉ ወይም አለማስፈለጉ ይገለፅ።
ተ.መ. 17.2 (ለ)	ተጨማሪዎች የፋይናንስ አቅማቸውን ለማረጋገጥ የሚከተሉትን ሰነዶች ማቅረብ አለባቸው። ሀ. ለ. ሐ.
ተ.መ. 19.1	አማራጭ ጨረታዎች መፈቀድ/አለመፈቀዳቸው ይገለፅ።
ተ.መ. 19.4	ከላይ በንዑስ አንቀጽ 19.1 አማራጭ ጨረታዎች የተፈቀዱ ከሆነ የሚከተሉትን መስፈርቶች ማሟላት ይኖርባቸዋል ሀ. ለ. ሐ.
ተ.መ. 20.1	ጨረታው ፀንቶ የሚቆይበት ጊዜ ለ__ ቀናት ነው። [የቀናት ብዛት ይገባ]
ተ.መ. 21.1	የጨረታ ዋስትና ማስፈለግ/አለማስፈለጉ ይገለፅ። የጨረታ ማስከበሪያ ማስያዝ አስፈላጊ ከሆነ መጠኑ ይገለፅ። [የጨረታ ማስከበሪያ መጠን የሚወሰነው ከተገመተው የጨረታ ዋጋ ከ 0.5% -2% በማሰላት ይገባ የጨረታ ማስከበሪያ መጠን ከብር 2,000,000 (ሁለት ሚሊዮን ብር) የበለጠ መሆን የለበትም።
ተ.መ. 23.1	ተጨማሪዎች የጨረታ ሰነዳቸውን በሁለት የተለያዩ ኢንቨሎፖች (ቴክኒካል የመወዳደሪያ ሀሳብ እና ፋይናንሻል የመወዳደሪያ ሀሳብ) ማቅረብ አለባቸው። ▪ በተጨማሪዎች መመሪያ ንዑስ አንቀጽ 22.1 ከ (ሀ) እስከ (ሠ) በተመለከተው መሠረት የቴክኒካል የመወዳደሪያ ሃሳብ አስገዳጅ የሆኑ የሰነድ ማስረጃዎች ማካተት አለበት ▪ በተጨማሪዎች መመሪያ ንዑስ አንቀጽ 22.1 (ሐ) መሠረት የፋይናንሻል የመወዳደሪያ ሀሳብ የግንባታ ሥራዎችና አቅርቦቶች ለማቅረብ የተጠየቀውን የግንባታ ስራዎች ዝርዝር (Bill of Quantities) እና ዝርዝር የዋጋ መግለጫ ማካተት አለበት።
መ. የጨረታዎች አቀራረብና አከፋፈት	

ተ.መ. 25.1	ተጨራሾች የመንግስት ኤሌክትሮኒክ ግዥ ሥርዓትን በመጠቀም ለሚከናወን ግዥ ጨረታ ለመሳተፍ የሚያቀርቡት የመጨረቻ ሰነድ ዝግጅትና አቀራረብ በግዥ አዋጁና መመሪያው ላይ የተደነገጉ ሥነ ሥርዓቶችን እና የኤሌክትሮኒክ ሥርዓቱን ተከትሎ መዘጋጀትና መቅረብ አለበት፡	
	ግዥ ፈፃሚ መ/ቤት	
	ጉዳዩ የሚመለከተው ሰው ስም	[ግዥ ፈፃሚ መ/ቤት ስም ይግባ]
	ቢሮ ቁጥር	[ቢሮ ቁጥር ይግባ፣አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ]
	የመንገድ ስም	[የመንገድ ስም ይግባ]
	ከተማ	[የከተማ ስም ይግባ]
	አገር	ኢትዮጵያ
	የጨረታ ማቅረቢያ ቀን-ገደብ ቀን፦ [ቀን፣ወር፣ እና አ.ም ይግባ ሰዓት፦ [ሰዓት፣ክጠዋቱ ወይም ከሰዓት በኋላ ተብሎ ይግባ]	
ተ.መ. 27.2	ጨረታው የሚከፈትበት ቦታና ጊዜ	
	ግዥ ፈፃሚ መ/ቤት	[ግዥ ፈፃሚ መ/ቤት ስም ይግባ]
	አገር	ኢትዮጵያ
	ቀን	[ቀን፣ወር፣ እና አመት ይግባ]
	ሰዓት	[ሰዓት፣ክጠዋቱ ወይም ከሰዓት በኋላ ተብሎ ይግባ]
		በኤሌክትሮኒክ ሥርዓቱ የሚደረግ ማንኛውም የጨረታ አከፋፈት ተጨራሾች በአካል መገኘት ሳያስፈልግ የኤሌክትሮኒክ ሥርዓትን በመከተል እንደሚፈጸም ይገለጽ።
ሠ. ጨረታዎችን መገምገምና ማወዳደር		
ተ.መ. 32.2	ተጨራቹ የተደረጉትን የሰሌዳ ማስተካከያዎች ስለመቀበሉ በ_____ ቀናት ውስጥ ማሳወቅ አለበት [ጊዜ ይግባ]	
ተ.መ. 39.4	ብዛት ያላቸው ጨረታዎች ለአንድ ተጨራሹ ለመስጠት መፈቀድ/ አለመፈቀዱ ይገለፅ። በዝቅተኛ ዋጋነት የተገመገመውን የጨረታ ዋጋ ለመወሰን የሚያስችሉ ዝርዝር ነጥቦች በክፍል 3 የግምገማና የብቃት መስፈርቶች በሚለው ላይ ተገልፀዋል	
ረ. ውል ስለመፈፀም		
ተ.መ. 45.1	የሚገዙ የግንባታ ስራዎች መጠን ሊጨምር የሚችልበት መቶኛ [የተፈቀደ ትልቁ መቶኛ	

	ይግባ]__. የሚገዙ የግንባታ ስራዎች መጠን ሊቀንስ የሚችልበት መቶኛ __. [የተፈቀደ ትንሹ መቶኛ ይግባ]
--	---

ክፍል 3፡ የጨረታዎች የግምገማ ዘዴና መስፈርቶች

ማውጫ

ሀ. ህጋዊ፤ የመያባብ ብቃት፤ ቴክኒካልና ፋይናንሻል የብቃት መስፈርቶች.....	1
1. የተጨረታ ህጋዊ ብቃት.....	1
2. የተጨረታ መያባብ ብቃት እና አቅም.....	4
3. የተጨረታ የቴክኒክ ብቃት፣ ክህሎትና ልምድ.....	5
4. የተጨረታ የፋይናንስ አቋም.....	7
ለ. ጨረታዎችን ስለመገምገም.....	9
1. አሸናፊ ጨረታን ስለመወሰን.....	9
2. የቴክኒክ መወዳደሪያ ሀሳብ ግምገማ.....	10
3. የጨረታ ዋጋን መገምገምና ማወዳደር.....	12
4. ልዩ አስተያየት.....	13
5. የበርካታ ግዥዎች ግምገማ.....	14
6. የማጠናቀቂያ ጊዜ.....	14
7. የቴክኒክ አማራጮች.....	14

[ማስታወሻ ግዢ ፈጻሚው መ/ቤት፤ ከዚህ በታች የተዘረዘሩት መስፈርቶች ለብቻቸው ተጨራሾችን ለመምረጥ እንደመጨረሻ ተደርገው መቆጠር የለባቸውም]

የጨረታዎች የግምገማ ዘዴና መስፈርቶች

ይህ ክፍል ከክፍል 1 የተጨራሾች መመሪያ እና ከክፍል 2 የጨረታ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥ ጋር በአንድነት እና በጣምራ የሚነበብ ሲሆን የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት ጨረታውን ለመገምገም የሚጠቀሙባቸውን መስፈርቶች፣ ዘዴዎች እና መለኪያዎች እንዲሁም ተጨራሹ በጨረታው ለመሳተፍ ብቁ መሆኑን ለመወሰን የሚጠቀሙባቸውን ዘዴዎች በሙሉ ይጻፃራል። ተጨራሹ በክፍል 4 የጨረታ ቅጾች ውስጥ የሚጠየቁትን መረጃዎች በሙሉ ማቅረብ ይጠበቅበታል።

በተጨራሾች መመሪያ አንቀጽ 22 ስር የተጠየቁ እና የተጨራሾቹን ብቁነት ለመወሰን አስፈላጊ የሆኑ ሰነዶች በሙሉ የጨረታውን ብቃት ለመመዘን ጥቅም ላይ ይውላሉ።

የቀረቡት ጨረታዎች አስፈላጊ የሆኑ የሰነድ ማስረጃዎችን በመያዝ የተጨራሾችን የጨረታ ብቃት ለመወሰን የተሟሉ መሆናቸው ከተረጋገጠ በኋላ ግዢ ፈጻሚው መ/ቤት መስፈርቶቹን በመጠቀም ብቁ የሆነ ወይም ብቁ ያልሆነ በሚል ክፍል በመለየት ለእያንዳንዱ የጨረታ ሰነድ፣ የህግ፣ የቴክኒክ የመያያዝ እና የፋይናንስ ብቃት ላይ ውሳኔ ይሰጣል።

ሀ. ህጋዊ፣ የመያያዝ፣ ቴክኒካልና ፋይናንሻል የብቃት መስፈርቶች

የሚከተሉት መስፈርቶች በተጨራሾች ላይ ተፈጻሚ ይደረጋሉ።

መለኪያ	መስፈርት					የሚያስፈልጉ ፑ ሰነዶች
	መስፈርት	ተጨራሹ				
		ነጠላ ተቋም	የሽሙር፤ ጊዚያዊ ማህበር፤ ማህበር			
			ሁሉም በጋራ	አጋሮች	እያንዳንዱ አጋር	
1. የተጨራሹ ህጋዊ ብቃት						
1.1. የአገር ውስጥ ተጨራሾች	በተ. መ. አንቀጽ 4.2 መሰረት	መስፈርቱ መሟላት አለበት	መስፈርቱ መሟላት አለበት	መስፈርቱ መሟላት አለበት	አይመለከተውም	የጨረታ ማቅረቢያ ቅጽ
1.2. የጥቅም ግጭት	በተ. መ. አንቀጽ 6 ስር በተጠቀሰው መሰረት የጥቅም ግጭት ሊኖር አይገባም።	መስፈርቱ መሟላት አለበት	መስፈርቱ መሟላት አለበት	መስፈርቱ መሟላት አለበት	አይመለከተውም	የጨረታ ማቅረቢያ ቅጽ
1.3. ተጨራሾች በአቅራቢነት ስለ መመዝገብ	በተ. መ. አንቀጽ 4.6 መሰረት በኤሌክትሮኒክ የመንግስት	መስፈርቱ መሟላት አለበት	መስፈርቱ መሟላት አለበት	መስፈርቱ መሟላት አለበት	አይመለከተውም	የጨረታ ማቅረቢያ ቅጽ

	የግዢ ሥርዓት ላይ በአቅራቢነት መመዝገብ					
1.4. በመንግስት ግዢና ንብረት ባለስልጣን መታገድ	በተ. መ. አንቀጽ 4.3 መሰረት ቀደም ሲል በነበሩ ጉዳዮች ስር ያሉ ግዴታዎችን በመጣስ በመንግስት የግዢ ባለስልጣን በመንግስት ግዢዎች ውስጥ እንዳይሳተፍ በውሳኔ አለመታገድ	መስፈርቱ መሟላት አለበት	መስፈርቱ መሟላት አለበት	መስፈርቱ መሟላት አለበት	አይመለከተውም	የጨረታ ማቅረቢያ ቅጽ
1.5. ህጋዊ የንግድ ፈቃድ ወይም የንግድ ድርጅት ምዝገባ ምስክር ወረቀት	በተ. መ. አንቀጽ 4.5 (ለ)፤ መሰረት በተቋቋመበት ሀገር የተሰጠ ህጋዊ የንግድ ፈቃድ ወይም የንግድ ድርጅት ምዝገባ ምስክር ወረቀት ማቅረብ	መስፈርቱ መሟላት አለበት	መስፈርቱ መሟላት አለበት	መስፈርቱ መሟላት አለበት	አይመለከተውም	የጨረታ ማቅረቢያ ቅጽ
1.6. የተ.እ.ታ ምዝገባ ምስክር ወረቀት	በተ. መ. አንቀጽ 4.5 (ለ)፤ መሰረት (የውሉ ዋጋ ብር 500,000 እና ከዛ በላይ ከሆነ) በታክስ ባለስልጣን የተሰጠ የተ.እ.ታ ምዝገባ ምስክር	መስፈርቱ መሟላት አለበት	መስፈርቱ መሟላት አለበት	መስፈርቱ መሟላት አለበት	አይመለከተውም	የጨረታ ማቅረቢያ ቅጽ

	ወረቀት ማቅረብ					
1.7. ህጋዊና ወቅታዊ ታክስ የተከፈለበት የምስክር ወረቀት	በተ. መ. አንቀጽ 4.5 (ለ) iii. መሰረት (ለሀገር ውስጥ ተጨማሪ ብቻ) ከታክስ ባለስልጣን የተሰጠ ህጋዊ የታክስ ክፍያ ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ማቅረብ	መስፈርቱ መሟላት አለበት	መስፈርቱ መሟላት አለበት	መስፈርቱ መሟላት አለበት	አይመለከተውም	የጨረታ ማቅረቢያ ቅጽ
1.8. በመንግስት ባለቤትነት ስር ያለ ተቋም	በተ. መ. አንቀጽ 4.4 መሰረት የተቀመጡትን ሁኔታዎች ማሟላት	መስፈርቱ መሟላት አለበት	መስፈርቱ መሟላት አለበት	መስፈርቱ መሟላት አለበት	አይመለከተውም	የተጨማሪ የብቃት ማረጋገጫ ከአባሪ ጋር
2. የተጨማሪ መረጃ ብቃት እና አቅም						
2.1. የሰራተኞች ብዛት	በአሁኑ ወቅት ቢያንስ ለተጨማሪ እየሰሩ ያሉ ሰራተኞች [ብዛት ይግባ]	መስፈርቱ መሟላት አለበት	መስፈርቱ መሟላት አለበት	አይመለከተውም	አይመለከተውም	የተጨማሪ የብቃት ማረጋገጫ ከአባሪ ጋር
2.2. ለቁልፍ የሰራ መደቦች የሚያስፈልጉ ሰራተኞች	በንኡስ አንቀጽ 2.1 ስር ከተጠቀሱት ሰራተኞች መካከል ተጨማሪ የሚከተሉትን መስፈርቶች የሚያሟሉ ሰራተኞችን ለቁልፍ የሰራ መደቦች የሚመድብ መሆኑን ማሳየት	መስፈርቱ መሟላት አለበት	መስፈርቱ መሟላት አለበት	አይመለከተውም	አይመለከተውም	የቴክኒክ መወዳደሪያ

አለበት።						ሀሳብ ከአባሪ ጋር
ቁ	የስራ መደብ	አጠቃላይ የስራ ልምድ		በተመሳሳይ የስራ መስክ የተገኘ ልምድ		

3. የተጨማሪ የቴክኒክ ብቃት፣ ክህሎትና ልምድ

3.1. አጠቃላይ ልምድ	ተጨማሪ የስራ ክሊሮች 6 እስከ 10 ካሉት በስተቀር ሌሎች የሀገር ውስጥ ስራ ተቋራጮች ባለፉት አስር አመታት ውስጥ ቢያንስ በስራ ተቋራጭ በሽርክና ማህበር (Joint Venture) ወይም በንዑስ ስራ ተቋራጭነት በየዘርፉ [ለደረጃ 1 እና 2 የአምስት ዓመት ልምድ፣ ለደረጃ 3 የሦስት ዓመት ልምድ፣ ለደረጃ 4 እና 5 የሁለት ዓመት] ልምድ ሊኖራቸው ይገባል፤	መስፈርቱ መሟላት አለበት	አይመለከተውም	መስፈርቱ መሟላት አለበት	አይመለከተውም	የተጨማሪ የብቃት ማረጋገጫ ከአባሪ ጋር
3.2. ተዛማጅ የስራ ልምድ	የሀገር ውስጥ ስራ ተቋራጮች ባለፉት አስር ዓመታት ውስጥ ቢያንስ [የፕሮጀክት ብዛት ይግባ ምሳሌ አንድ ወይም ሁለት	መስፈርቱ መሟላት አለበት	ለሁሉም ባህርያት መስፈርቱ መሟላት አለበት	አይመለከተውም	ለአንዱ ስራ/ባህርያት መስፈርቱ መሟላት አለበት	የተጨማሪ የብቃት ማረጋገጫ ከአባሪ ጋር

	ወይም ሶስት ወይም አራት ፕሮጀክት፣ ሊሰሩ ከታሰበው የግንባታ ስራ ጋር በተመሳሳይ የሆነ የስራ ወሰን መግለጫ በመመሪያው መሰረት ይገባ] የግንባታ ስራ በስራ ተቋራጭነት፣ በሽርክና ማህበር አባልነት ወይም በንፁህ ስራ ተቋራጭነት የሰሩና ቢያንስ የስራውን 7 በመቶ (ሰባ በመቶ) በአስተማማኝ እና አጥጋቢ ሁኔታ ያጠናቀቁ መሆን አለባቸው። የውጭ አገር ሥራ ተቋራጮች ባለፉት አስር ዓመታት ውስጥ ቢያንስ [ሊሰሩ ከታሰበው የግንባታ ስራ ጋር በተመሳሳይ የሆነ የስራ ወሰን መግለጫ በመመሪያው መሰረት ይገባ] ሁለት የግንባታ ሥራዎችን በሥራ ተቋራጭነት፣ በሽርክና ማህበር አባልነት ወይም በንፁህ ሥራ ተቋራጭነት የሰሩ እና ቢያንስ የሥራውን 80% (ሰማኒያ በመቶ) በአስተማማኝ እና በአጥጋቢ ሁኔታ ያጠናቀቁ መሆን አለባቸው።					
3.3. በደካማ አፈጻጸም	ይህ የጨረታ ማቅረቢያ ቀኑ ገደብ	መስፈርቱ በራሱ	አይመለከተውም	መስፈርቱ በራሱ ወይም	አይመለከተውም	የተጨረሱ የብቃት

ምክንያት ያልተከናወኑ ውሎች፣	ከመጠናቀቁ በፊት ባሉ በተወሰኑ አመታት ውስጥ የተፈጸሙ ውሎች ዝርዝር መቅረብ አለበት።	ወይም በአጋርነት ወይም በሽመር ባለው ተሳትፎ መሟላት አለበት		በአጋርነት ወይም በሽመር ባለው ተሳትፎ መሟላት አለበት		ማረጋገጫ
3.4. ያልተቋጨ ክርክር	በእንጥልጥል ላይ ያለ ክርክር በአጠቃላይ ተጨራቹ ከሚያገኘው 25% ያልበለጠ መሆን የሚገባው ሲሆን ከተጨራቹ አንጻር መፍትሄ የተሰጠው ሊሆን ይገባል።	መስፈርቱ በራሱ ወይም በአጋርነት ወይም በሽመር ባለው ተሳትፎ መሟላት አለበት	አይመለከተውም	መስፈርቱ በራሱ ወይም በአጋርነት ወይም በሽመር ባለው ተሳትፎ መሟላት አለበት	አይመለከተውም	የተጨራቹ የብቃት ማረጋገጫ
3.5. ውሉን ለመፈጸም የሚያስፈልግ መሳሪያ	ተጨራቹ ውሉን ለመፈጸም ከዚህ በታች የተጠቀሱት መሳሪያዎች ያሉት መሆኑን ማሳየት አለበት	መስፈርቱ መሟላት አለበት	መስፈርቱ መሟላት አለበት	አይመለከተውም	አይመለከተውም	የተጨራቹ የብቃት ማረጋገጫ ከአባሪ ጋር
መለኪያ	ቁጥር	የመሳሪያ አይነት እና ባህርይ			የሚያስፈልግ አነስተኛ ብዛት	
4. የተጨራቹ የፋይናንስ አቋም						
4.1. ታሪካዊ የፋይናንስ አፈጻጸም	ያለፉትን አመታት [የአመታት ብዛት ይግባ] በጨ. ዝ. መ. ሠ. አንቀጽ 17 ውስጥ የተገለጹ በተመሰከረለት አዲተር አዲት ተደርገው የቀረቡና በመ/ቤቱ የተረጋገጠ የህብትና	መስፈርቱ መሟላት አለበት	አይመለከተውም	መስፈርቱ መሟላት አለበት	አይመለከተውም	የተጨራቹ የብቃት ማረጋገጫ ከአባሪ ጋር

	እዳ መግለጫዎች እና ሌሎች የፋይናንስ መግለጫዎችን ተጨራቅ በአሁኑ ወቅት ብቁ የሆነ የፋይናንስ አቋም ያለው መሆኑን እና የረጅም ጊዜ አትራፊነቱን ማሳየት አለበት					
4.2. አማካይ አመታዊ የግንባታ ሥራዎች ከንውሃ/ተርን ኦቨር	ባለፉት አመታት [የአመታት ብዛት ይግባ] ውስጥ የተፈጸመ ወይም በሂደት ላይ ላለ ውል በአመት ውስጥ የተከፈለ በአጠቃላይ የተረጋገጠ ከፍተኛ አማካይ አመታዊ ሽያጭ/ተርንኦቨር ከጨረታው የፋይናንስ እቅድ የገንዘብ መጠን....ጊዜ [ተፈላጊ ቁጥር ይግባ] መብለጥ አለበት	መስፈርቱ መሟላት አለበት	መስፈርቱ መሟላት አለበት	የመስፈርቱ ... በመቶ መሟላት አለበት	የመስፈርቱ ...በመቶ መሟላት አለበት	የተጨራቅ የብቃት ማረጋገጫ ከአባሪ ጋር
4.3. የፋይናንስ ሀብት	ተጨራቅ በቂ የሆነ ሀብት፣ በእዳ ያልተያዘ ሀብት፣ ብድር፣ እና ሌሎች የገንዘብ ማግኛ ዘዴዎች የሚከተሉትን የፍላጎቶች [ፍላጎቶች ይግባ]ለማሟላት ከውሉ የቅድሚያ ከፍተኛ ውጪ የሆኑትን ማግኘት እንደሚችል ማሳየት አለበት	መስፈርቱ መሟላት አለበት	መስፈርቱ መሟላት አለበት	የመስፈርቱ ... በመቶ መሟላት አለበት	የመስፈርቱ ...በመቶ መሟላት አለበት	የተጨራቅ የብቃት ማረጋገጫ ከአባሪ ጋር

በተራ ቁጥር 3 የተጨራቅ የቴክኒክ ብቃት፣ ከህሎትና ልምድ የሚጠየቅበትን 3.2 ላይ ያለውን የተዛማጅ የሥራ ልምድን ስንጠይቅ የሚከተሉት ከግምት ውስጥ ማስገባት ይኖርብናል።

- ተቋራጩ ያቀረበው የሥራ ልምድ በንዑስ ሥራ ተቋራጭነት ወይም በሽርክና፣ በጥምረት ወይም በእሽመር ማህበር አባልነት የተገኘ ሲሆን፣ በንዑስ የሥራ ተቋራጭነት የሰራው መጠን ብቻ ወይም በሽርክና ማህበሩ ካለው ድርሻ ጋር ተመጣጣኝ የሆነ ልምድ ብቻ በስራ ልምድነት እንዲያዝለት ይደረጋል።
- ለጨረታ ግምገማ ዓላማ የሥራ ተቋራጩ በሥራ ልምድነት እንዲያዝለት በሚያቀርበው የግንባታ ዋጋ ላይ ማስተካከያ የሚደረገው፣ ጨረታ ከሚቀርብበት የመጨረሻ ቀን 28 ቀናት በፊት የነበረውን የምንዛሪ ምጣኔን ውሉ በተፈረመበት ጊዜ በነበረው የምንዛሪ ምጣኔ በማካፈል ከተሰላ በኋላ በሚገኘው ውጤት በማባዛት ነው። ማስተካከያው የሚሰላው የኢትዮጵያ ብሄራዊ ባንክ የሚሰጠውን የውጭ አገር ገንዘብ መሸጫ ዋጋ መረጃ መሠረት በማድረግ ይሆናል።
- የተዛማጅ የሥራ ልምድ መስፈርቶች ከደረጃ 6 አስከ 10 ላሉት ሥራ ተቋራጮች ተፈጻሚ አይሆኑም።

ለ. ጨረታዎችን ስለመገምገም

1. አሸናፊ ጨረታን ስለመወሰን

በመንግሥት ግዢ አዋጅና መመሪያ መሠረት የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት የሚከተሉትን ዘዴዎች በመጠቀም አሸናፊው ተጨራች የሚመረጠው፤

- (ሀ) ☐ በጨረታ ሰነዱ ላይ ከተገለፁት ፍላጎቶች አንፃር በፕሮፌሽን፣ በቴክኒክና በፋይናንስ ብቃቱ ተገምግሞ መሠረታዊ መመዘኛዎችን ያሟላና ዝቅተኛ ዋጋ ያቀረበ ከሆነ፤።
- (ለ) ☐ ከላይ በ“ሀ” ከተመለከተው በተጨማሪ በሌሎች መስፈርቶች ኢኮኖሚያዊ ፋይዳ የሚያስገኝ ሆኖ ሲገኝ ነው።

ሀ. ዝቅተኛ ዋጋ የቀረበበት ጨረታ

- 1.1 በተጨራሾች መመሪያ አንቀጽ 23 መሠረት የጨረታው ሰነድ የሚጠይቃቸውን የሰነድ ማስረጃዎች መሟላታቸው መመርመር አለበት።
- 1.2 አስገዳጅ የሰነድ ማስረጃዎች በተገቢው መንገድ መሟላታቸው ከተረጋገጠ በኋላ የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት በጨረታ ሰነዱ ውስጥ ከተጠየቁት የፕሮፌሽን፣ የሕግ፣ የቴክኒክና የፋይናንሻል ተቀባይነት ፍላጎቶች ጋር በማገናዘብ ጨረታው የተሟላ ወይም ያልተሟላ መሆኑ ይወሰናል።
- 1.3 በመቀጠልም የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት ጨረታው የተጠየቀውን የቴክኒክ ዝርዝር ፍላጎት ማሟላት አለማሟላቱን ከመረመረ በኋላ ከቴክኒክ አንፃር ጨረታው ብቁ ነው ወይም አይደለም የሚለውን ይወስናል።
- 1.4 የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት ጨረታው ውስጥ ያለመጣጣሞችና ግድፈቶች እንዳይኖሩ በመገምገም ለተጠየቁት ፍላጎቶች መሠረታዊ መልስ የሚሰጥ ስለመሆኑ የማጣራት ሂደቱን ይቀጥላል።
- 1.5 የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት ጨረታው ከቁጥርና ከሰሌዳ ስህተቶች የፀዳ መሆኑን ያጣራል፣ የቁጥርና የሰሌዳ ስህተቶች ካሉም ለተጨራሹ የታረመውን ስህተት በማሳወቅ እርማቶችን ስለመቀበሉ በሦስት ቀናት (3) ውስጥ አንዲያሳውቅ ይጠይቃል።

1.6 በመጨረሻም የጨረታው ሕጋዊነት፣ የሙያ ብቃት ቴክኒካልና ፋይናንሻል ግምገማ ከተካሄደ በኋላ የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት በጨረታ ሰነዱ የተጠየቁትን ፍላጎቶች በመሠረታዊነት የሚሟላና በዋጋም ዝቅተኛ ሆኖ የተገኘን ጨረታ አሸናፊ እንዲሆን ያደርጋል።

ለ. ዝቅተኛውን መስፈርት በአጥጋቢ ሁኔታ ካሟሉት መካከል ዝቅተኛ ዋጋ የቀረበበትን ወይም ኢኮኖሚያዊ ጠቀሜታ የሚያስገኝ ጨረታን ስለመወሰን

2. የቴክኒክ መወዳደሪያ ሀሳብ ግምገማ

2.1 ጨረታው አስገዳጅ የሆኑትን የህግ፣ የፕሮፌሽን፣ የቴክኒክና የፋይናንስ መገምገሚያዎች ማሟላቱን ከተረጋገጠ በኋላ የሁለት ደረጃ የግምገማና የነጥብ አሰጣጥ ዘዴ ይከናወናል። በተጨማሪም መመሪያ ንዑስ አንቀጽ 38.3 (ረ) መሠረት የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ጨረታዎችን በሚገመገምበት ጊዜ ከአነስተኛ ጨረታ ዋጋ በተጨማሪ የሚከተሉትን የግምገማ መስፈርቶች በጠቀሜታ ቅደም ተከተል መሠረት ነጥብ በመስጠት ጨረታው ይመዝናል።

(ሀ) ተጨማሪ የመገምገሚያ መስፈርቶችና ለእያንዳንዱ የተቀመጠው የምዘና ነጥብ እንደሚከተለው ተቀምጧል።

ቅደም ተከተል	የመስፈርቱ ስም	ለመስፈርቱ የተሰጠው ነጥብ መቶኛ
1	ከመስፈርቶች መግለጫ አንጻር ምላሽ ለመስጠት የቴክኒክ እቅድ ብቁነት፤ ሀ. መሳሪያዎች እና ሰዎችን ለማንቀሳቀስ ያለ የቴክኒክ ብቃት ለ. የቴክኒክ አቀራረብ እና ዘዴ ሐ. የስራ እቅድ እና ፕሮግራም መ. አደረጃጀት እና የሰው ሀይል	[ነጥብ ይግባ] [ነጥብ ይግባ] [ነጥብ ይግባ]
	የመስፈርቱ አጠቃላይ መቶኛ (1)	[ነጥብ ይግባ]
2	ከመስፈርቶች ሰንጠረዥ ጋር ተያያዥ የሆነ የተጨማሪ ዝርዝር የስራ ልምድ	[ነጥብ ይግባ]
	በነዚህ ስራዎች ላይ የሚሳተፉ የቁልፍ ስራተኞች የትምህርት ደረጃና ብቃት፤ ሀ. የቡድን መሪ ለ. [ተስፋላጊነቱ ደረጃ ወይም የትምህርት አይነት ይግባ] ሐ. [ተስፋላጊነቱ ደረጃ ወይም የትምህርት አይነት ይግባ] መ. [ተስፋላጊነቱ ደረጃ ወይም የትምህርት አይነት ይግባ]	[ነጥብ ይግባ] [ነጥብ ይግባ] [ነጥብ ይግባ] [ነጥብ ይግባ]
	የመስፈርቱ አጠቃላይ መቶኛ (2)	[ነጥብ ይግባ]
	ከላይ ለተገለጹት ስራ መደቦች ወይም የስራ መስኮች ለእያንዳንዳቸው	

3	የሚሰጡት ነጥቦች ብዛት የሚወሰነው የሚከተሉትን 3 ንዑስ መስፈርቶች እና አግባብነት ያላቸውን መቶኛዎች ክብደት ግንዛቤ ውስጥ በማስገባት ነው፡		
	ሀ. አጠቃላይ ብቃት	20-30%	
	ለ. ውል የመቀበል ብቃት	50-60%	
	ሐ. በክልሉ እና በቋንቋው ያለ የስራ ልምድ	10-20%	
	ጠቅላላ ድምር	100%	
4	[ተጨማሪ መስፈርት ካለ ይግባ]		
	የመስፈርቱ አጠቃላይ መቶኛ (4)		[ነጥብ ይግባ]
ድምር	አጠቃላይ ነጥብ (1+2+3+4)		100

(ለ) የግዢ ፈጣሪው መ/ቤት ማንኛውም ተጨማሪ መስፈርት የሚገመገመው በሚከተለው የነጥብ ምዘና መሠረት ነው።

ምዘና		መግለጫ
10	እጅግ በጣም ጥሩ	ከተጠየቀው መስፈርት በላይ የሆነ፣ በጣም ጠቃሚና በጣም አስፈላጊ የሆነ
9	በጣም ጥሩ	ከመስፈርት በላይ የሆነ፣ ለፍላጎታችን ጠቃሚ የሆነ
7-8	ጥሩ	መስፈርቶችን በሙሉ ያሟላ
5-6	አጥጋቢ	አብዛኛዎቹ መስፈርቶችን በተሻለ አኳኋን ያሟላ፣ የተወሰኑ ወሳኝ ያልሆኑ መስፈርቶችን ያሟላ ሊሆን ይችላል
3-4	ደካማ	የተጠየቁትን መስፈርቶች በዝቅተኛ ደረጃ የሚያሟላ
1-2	በጣም ደካማ	ሁሉም ሳይሆን የተወሰኑትን መስፈርቶች ብቻ ያሟላ ወይም ወሳኝ የሆኑትን መስፈርቶች ያሟላ
0	የማያሟላ	በማንኛውም መንገድ የተጠየቁትን መስፈርቶች ያሟላ

2.2 የእያንዳንዱ የቴክኒክ መስፈርት ክልል በተቀመጠው መሠረት የምዘና ነጥብ ያሰጣቸዋል። የምዘና ውጤት የሚሰጠው የምዘና ነጥቡ ከእያንዳንዱ መስፈርት ጋር በማባዛት ነው። በዚህ የአሠራር መንገድ መሠረት የሚገኘው ውጤት የጨረታዎች ደረጃ ለማውጣት ያገለግላል።

2.3 በቴክኒክ መወዳደሪያ ሀሳብ ግምገማው ከ ____% [መቶኛ ይግባ] በታች ያገኙ ተጨማሪዎች ከውድድሩ ውድቅ ይደረጋሉ።

(ሐ) ግዢው ዘላቂነትነትን ታሳቢ ያደረገና በመንግስት ግዢና ንብረት ባለስልጣን የሕይወት ዘመን ወጪ ትንተናን በመጠቀም ውድድር ከሚደረግባቸው የተፈቀዱ የግንባታ ሥራዎች ውስጥ የሚመደብ ከሆነ፣

የተፈቀደ

ያልተፈቀደ

☐

- III.1 ሊሰራ የታሰበው የግንባታ ሥራ በባለስልጣኑ የሕይወት ዘመን ወጪ ትንተናን በመጠቀም ከሚሰሩ ሥራዎች ዝርዝር ውስጥ የተካተተ መሆኑን በማረጋገጥ ከታች የተመለከቱትን አሰራሮች ተከትሎ ግምገማው መከናወን አለበት።
- III.2 የመንግስት መ/ቤቱ ዘላቂነትን ታሳቢ በማድረግ ለሚፈጽማቸው ግዢዎች ተገቢውን የሕይወት ዘመን ወጪ ትንተና አስቀድሞ ማዘጋጀት አለበት።
- III.3 በመንግስት መ/ቤቱ የሚዘጋጀው የጨረታ ሠነድ ተጨራሾች ለሚወዳደሩባቸው ዕቃዎች እና የግንባታ ሥራዎች ከመጨረቻ ዋጋው በተጨማሪ የሕይወት ዘመን ጠቅላላ ወጪዎችን ለይተው እንዲያቀርቡ የሚያስገድድ መሆን አለበት።
- III.4 ከላይ በተራ ቁጥር 3.3 መሰረት የግንባታ ሥራ የሕይወት ዘመን የሚወሰነው በፌዴራል መንግስት የንብረት አስተዳደር መመሪያ መሠረት ይሆናል።
- III.5 የሕይወት ዘመን ትንተና ተግባራዊ የሚደረገው ከዚህ በታች የተቀመጠውን ስሌት መሠረት በማድረግ መሆን አለበት፤

$$\text{የሕይወት ዘመን ወጪ} = \text{የመጨረቻ ዋጋ} + \text{የሕይወት ዘመን ወጪዎች ድምር (ማለትም የሰራ ማስኬጃ ወጪ} + \text{የጥገና እና የመለዋወጫ ወጪ} + \text{የማስወገጃ ወጪ}) - \text{የንብረቱ ቀሪ ዋጋ።}$$

ለተራ ቁጥር 3.5 አፈፃፀም፡

- ሀ/ “የመጨረቻ ዋጋ” ማለት የዕቃዎች እና የግንባታ ሥራዎች የመጀመሪያ ግዢ ዋጋ ነው።
- ለ/ “የሕይወት ዘመን ወጪዎች ድምር” ማለት ዕቃው እና የግንባታ ሥራው አገልግሎት መስጠት ከጀመረበት እስከ ንብረቱ የመጨረሻ ዓመት ያለውን የሰራ ማስኬጃ ወጪ፣ የጥገና እና መለዋወጫ ወጪ፣ የማስወገጃ ወጪን ያካትታል።
- ሐ/ “የሥራ ማስኬጃ ወጪ” ማለት ለዕቃው ወይም ለሥራው የሕይወት ዘመን አስፈላጊ የሆኑ የጥገና፣ የኃይል ፍጆታ እና ሌሎች ንብረቱን ከመጠቀም ጋር የተያያዙ ወጪዎችን ያካትታል።
- መ/ “የጥገና/ መለዋወጫ” ማለት በየወቅቱ የሚከሰቱትን ዋና ዋና ወጪዎች ሲሆን እንደ ምትክ ወይም ጥገናን ያካትታል።
- ሠ/ “የማስወገጃ ወጪ” ማለት በንብረቱ የሕይወት ዘመን መጨረሻ ላይ ለማስወገድ የሚወጣ ወጪ ሲሆን የንብረቱ ቀሪ ዋጋ ተቀናሽ መደረግ አለበት።
- ረ/ “ቀሪ ዋጋ” ማለት ንብረቱ የሕይወት ዘመኑ ሲያልቅ ሊሸጥ የሚችለው የተገመተው ዋጋ ነው።
- III.6 ተወዳዳሪው የሕይወት ዘመን የሥራ ማስኬጃ፣ የጥገና፣ የመለዋወጫ እና የማስወገጃ ወጪዎች የሚያቀርበው የመንግሥት መ/ቤቱ የሚገዛው የግንባታ ሥራ በሕይወት ዘመኑ የሚያስወጣውን ወጪ ለማሳወቅ ዓለማ ብቻ ሲሆን ተወዳዳሪው እነዚህን ወጪዎች በማቅረቡ ብቻ የድህረ ሽያጭ የሥራ ማስኬጃ፣ ጥገና እና የማስወገድ ሥራን ለማከናወን እንደተወዳደረ ተደርጎ አይቆጠርም።
- III.7 የመንግሥት መስሪያ ቤቱ ከተጨራሾች የሚቀርብለትን የሕይወት ዘመን ወጪ ትንተና የዋጋ ውድድር በሚያከናውንበት ወቅት እንደ ማወዳደሪያ መያዝ አለበት።
- III.8 የሕይወት ዘመን ወጪ ትንተና በቂ ዕውቀት እና ልምድ ባላቸው ባለሙያዎች መሰራት አለበት።

III.9 በተጨማሪ የሚቀርቡ የሕይወት ዘመን ትንተና ወጪዎችን የሚያሳዩ ሰነዶች ስለ ትክክለኛነታቸው በመንግስት መ/ቤቱ ሊጠየቅ እና ሊረጋገጥ ይገባል።

5. ልዩ አስተያየት

የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት በተጨማሪ የመመሪያ አንቀጽ 34 መሠረት ኢትዮጵያዊ ለሆኑ የኮንስትራክሽን ኩባንያዎች ልዩ አስተያየት እንዲደረግ የፈቀደ ከሆነ ለጨረታዎች ውድድር ዓላማ ሲባል ብቁ ጨረታዎች በሚከተሉት መልክ ይመደባሉ፡

(ሀ) ምድብ “ሀ” በተጨማሪ የመመሪያ አንቀጽ 34.3 መሰረት ኢትዮጵያዊ በሆኑ የኮንስትራክሽን ኩባንያዎች፣ ለሽርክና ጥምረት ወይም እሽመር፣

(ለ) ምድብ “ለ” - ሌሎች ጨረታዎች

5.1. በአንቀጽ 34.3 መሠረት ምድብ “ለ” ተብለው በተለዩት የሥራ ተቋራጮች ዋጋ ላይ 7.5% እና ለሽርክና ለጥምረት ወይም እሽመር ማህበራት 3.5% ይጨመራል።

6. የበርካታ ግዢዎች ግምገማ

በተጨማሪ የመመሪያ ንዑስ አንቀጽ 38.5 መሠረት ግዢ ፈጻሚው መ/ቤት አንድ ወይም ከአንድ በላይ የሆኑ ኮንትራቶችን ለተጨማሪ መስጠት ይችላል። አፈፃፀሙም እንደሚከተለው ይሆናል።

(ሀ) በተጨማሪ የመመሪያ ንዑስ አንቀጽ 13.12 መሠረት ቢያንስ ተፈላጊውን መቶኛ ፍላጎትና መጠን ያሟሉትን ኮንትራቶች ወይም የብዙ ምድብ (lot) ግዢዎችን መገምገም፣

(ለ) ግምት ውስጥ የሚገቡ፣

- I. የመገምገሚያ መስፈርቶችን በማሟላት ዝቅተኛ ዋጋ የቀረበበት እያንዳንዱ ሎት (lot) ግዢ፣
- II. በእያንዳንዱ ሎት (lot) ግዢ የቀረበው የዋጋ ቅናሽና የአፈፃፀም ዘዴዎች፣
- III. በአቅርቦትና አፈፃፀም ዙሪያ ሊኖሩ የሚችሉትን የአቅም ውስንነቶችና ችግሮች ግምት ውስጥ በማስገባት የሚኖረው የተሻለና ከፍተኛ ኢኮኖሚያዊ ጠቀሜታ።

7. የማጠናቀቂያ ጊዜ

በተጨማሪ የመመሪያ አንቀጽ 19.2 መሰረት አማራጭ የማጠናቀቂያ ጊዜ ማቅረብ የተፈቀደ ከሆነ ግምገማ የሚካሄደው እንደሚከተለው ይሆናል።

8. የቴክኒክ አማራጮች

በተጨማሪ የመመሪያ አንቀጽ 19.4 መሰረት የቴክኒክ አማራጮች ማቅረብ የተፈቀደ ከሆነ ግምገማ የሚካሄደው እንደሚከተለው ይሆናል።

ክፍል 4፡ የጨረታ ቅዶች

ማውጫ

ሀ. የጨረታ ማቅረቢያ ሰነድ.....	1
ለ. የተጨረታ አግባብነት ማረጋገጫ ሠንጠረዥ.....	5
1. ስለተጨረታ አጠቃላይ መረጃ.....	5
2. የፋይናንስ አቋም.....	6
3. የኩባንያው አደረጃጀት.....	7
4. የቴክኒክ ብቃት፣ ክህሎትና ልምድ.....	8
5. ውሎችን ያለማጠናቀቅ ታሪክ.....	9
6. ተጨራቹ አሁን በእጁ ላይ የሚገኙ ስራዎች.....	10
7. የመያ ብቃትና አቅም.....	10
8. በፍላጎት መግለጫው ላይ የቀረበ ሀሳብና አስተያየት.....	10
9. የጥራት መማረጋገጫ፣የሥራ አመራርና የቁጥጥር ሥርዓት.....	11
10. ሌሎች መረጃዎች.....	11
11. የተጨረታ በተመሰከረለት ኦዲተር የተረጋገጠ መረጃ 11	
12. የባንክ አድራሻና የባን ሂሳብ ቁጥር 11	
ሐ. የፋይናንስ መወዳደሪያ ሀሳብ - ነጠላ ዋጋ ውል.....	12
1. የግንባታ ሥራዎች ዝርዝር (BILL OF QUANTITIES).....	12
2. የዋጋ ስሌት ዝርዝር.....	14
መ. የፋይናንስ መወዳደሪያ ሀሳብ - ጥቅል ዋጋ ውል.....	20
1. መቅድም.....	20
2. የፋይናንስ መወዳደሪያ ሀሳብ - ጠቅላላ ዋጋ.....	20
3. የፋይናንስ መወዳደሪያ ሀሳብ - የጠቅላላ ዋጋ ዝርዝር.....	21
4. የዋጋዎች ስሌት ዝርዝር.....	23
ሠ. የቴክኒክ መወዳደሪያ ሀሳብ.....	30
1. የሰው ሀይል.....	30
2. መሳሪያዎች.....	31
3. የስራ እቅድና የሥራ ቦታ አደረጃጀት.....	32
4. የአሰራር ዘዴ.....	32
5. ስራተኞችና መሳሪያዎች የማንቀሳቀስ ዕቅድ.....	33
6. የኮንስትራክሽን ዕቅድ.....	33
7. ሌሎች.....	33
ረ. ስራው ላይ የሚመደቡ ስራተኞች ተፈላጊ መረጃ (CV).....	34
ሰ. የሽርክና፣ የጥምረት ወይም የእሽሙር ማህበር.....	36
ሸ. የጨረታ ዋስትና.....	38

ሀ. የጨረታ ማቅረቢያ ሰነድ

ቦታና ቀን፦ [ጨረታው የቀረበበት ቦታ እና ቀን(ቀን፣ወር እና አ.ም.) ይግባ] _____
 የግዢ መለያ ቁጥር ፦ [የግዢ መለያ ቁጥር ይግባ].

ለ፡

[የግዢ ፈፃሚ መ/ቤት ስም ይግባ]
 [ጉዳዩ የሚመለከተው ሰው ስም ይግባ]
 [ፖ.ሣ.ቁ. ይግባ]
 [አድራሻ ይግባ]
 አዲስ አበባ
 ኢትዮጵያ

ሥራ ተቋራጩ፤

	የተጨራሪ ሕጋዊ ስምና የአሁን አድራሻ	ዜግነት
ብድን መሪው		
ሌሎች አባላት		
ወዘተ		

እኛ ከታች የፈረምነው ከላይ የተጠቀሰው የግዢ መለያ ቁጥር [የግዢ መለያ ቁጥር ይግባ] እና የጨረታ ሰነዱን በተመለከተ የሚከተለውን እናረጋግጣለን።

- (ሀ) የጨረታ ሰነዱን የግዢ መለያ ቁጥር [የግዢ መለያ ቁጥር ይግባ] መርምረን በሙሉ ያለምንም ተቃውሞ ተቀብለናል፤
- (ለ) በጨረታ ሰነዱ ፍላጎቶች መግለጫ ውስጥ የተዘረዘሩትን ዕቃዎችና ተያያዥ አገልግሎቶች ፣ [የግንባታ ስራዎች ግዢ አገልግሎቶች ዝርዝር መግለጫ ይግባ] እንዲሁም የማስረከቢያ ጊዜ [ቀን ይግባ] ከጨረታ ሰነዶቹ ጋር በተጣጣመ ሁኔታ እናቀርባለን።
- (ሐ) ለሚቀርቡት ዕቃዎችና ተያያዥ አገልግሎቶች የዋስትና ጊዜ _____ ነው። [የዋስትና ጊዜ ይግባ]
- (መ) እታች በፊደል ተራ “ሠ” ውስጥ የቀረበውን ቅናሽ ሳይጨምር የጨረታችን አጠቃላይ ዋጋ _____ ነው። [የጨረታው አጠቃላይ ዋጋ በፊደልና በአህዝ ይግባ] [የመገበያዪ ገንዘብ አይነት ይግባ]
- (ሠ) የቀረበው የቅናሾች ሀሳብና የአተገባበራቸው ዘዴ፦ [ቅናሹ ይግባ]
 - በሁኔታዎች ያልተገደቡ ቅናሾች፦ ጨረታችን ተቀባይነት ካገኘ፣ የሚከተሉት ቅናሾች ተግባራዊ ይሆናሉ።
 - ቅናሾቹ ተግባራዊ የሚሆኑባቸው ዘዴዎች፦ ቅናሾቹ ከዚህ ቀጥሎ ባሉት ዘዴዎች አማካይነት ተግባራዊ ይሆናሉ። [ቅናሾቹ ተግባራዊ የሚሆኑባቸው ዘዴዎች ይገለጻሉ]
 - በሁኔታዎች የተገደቡ ቅናሾች፦ ጨረታችን (ጨረታዎቻችን) ተቀባይነት ካገኘ(ኙ) የሚከተሉት ቅናሾች ተግባራዊ ይሆናሉ።
 - ቅናሾቹ ተግባራዊ የሚሆኑባቸው ዘዴዎች፦ ቅናሾቹ ቀጥሎ ባሉት ዘዴዎች አማካይነት ተግባራዊ ይሆናሉ። [ቅናሾቹ ተግባራዊ የሚሆኑባቸው ዘዴዎች ይገለጻሉ]

- (ረ) ጨረታችን ፀንቶ የሚቆየው በጨረታ ሰነዱ በተጠቀሰው ከጨረታ ማቅረቢያ የጊዜ ገደብ ጀምሮ ለ_____ነው። [የጊዜ ገደቡ ይገለፅ] ይህንን የጊዜ ገደብ ከመጠናቀቁ በፊት ምንጊዜም ቢሆን ውጤትና ተቀባይነት ይኖረዋል።
- (ሰ) የጨረታ ውድድሩን ለመወሰን ሲባል እዚሁ ጨረታ ውስጥ ያቀረብነው ዋጋ እና ከታች የተዘረዘሩት ሀሳቦች ከሌሎች ተወዳዳሪዎችና ተጨራሾች ያለምንም ውይይት፣ ግንኙነት ወይም ስምምነት በግላችን ብቻ ነው።
- I. የጨረታ ዋጋዎች
 - II. የጨረታ ማቅረቢያ ሃሳብ
 - III. ዋጋን ለማውጣት የተጠቀሙበት ዘዴዎችና ነጥቦች
- (ሸ) እዚህ ያቀረብነው የጨረታ ዋጋ ከዚህ በፊትም ሆነ ወደፊት ጨረታ ከመክፈቱ በፊት በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ ሆነ ተብሎ ለሌሎች ተወዳዳሪዎች ወይም ተጨራሾች እንዲያውቁት አይደረግም።
- (ቀ) እኛና ንዑስ ተቋራጮቻችን የዚህ ጨረታ ሂደት በሚያስገኘው ውጤት መሠረት ለመፈፀም በተጨራሾች መመሪያ ንዑስ አንቀጽ 4.1 በመንግሥት ግዢና ንብረት ባለሥልጣን ብቁ አይደሉትም ተብለን ከመንግሥት ግዢ አልታገድንም።
- (በ) እኛ አልከሰርንም ወይም በመከሰር ላይ አይደለንም። ከንግድ ሥራ አልታገድንም ወይም በማንኛውም ሁኔታ የፍ/ቤት ክስ የለብንም።
- (ተ) በኢትዮጵያ የታክስ ህግ መሠረት የሚፈለግብንን ታክስ የመክፈል ግደታችንን ተወጥተናል።
- (ቸ) በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 5 ስለማጭበርበርና ስለመሰናፍት የተመለከተውን አንብቦን ተረድተናል። ስለሆነም በጨረታ ሂደትም ሆነ በውል አፈፃፀም ጊዜ በእንደዚህ ዓይነት ሰያጣናዊ ድርጊት የማንሳተፍ መሆኑን እናረጋግጣለን።
- (ኀ) ከማንኛውም ተጨራሪ ጋር በመሆን የምዝበራና የማጭበርበር ድርጊት አልፈፀምንም።
- (ኘ) ጨረታው ለእኛ እንዲወሰንልን ለማድረግ ለግዢ ፈፃሚው መ/ቤት ባለሥልጣን ወይም የግዢ ሠራተኛ መደለያ አልሰጠንም፣ ወይም ለመስጠት ሀሳብ አላቀረብንም።
- (ኘ) ጨረታ ሰነዱ አማራጭ ጨረታዎችን ለማቅረብ ከተፈቀደላቸው ውጭ እንደተጨራሹ ከዚህ የጨረታ ሂደት ከአንድ በላይ ጨረታ አላቀረብንም።
- (አ) በግዢ ፈፃሚው መ/ቤት ዋና የፍለጎት መግለጫ ዝግጅት ወቅት አልተሳተፍንም፣ ምንም ዓይነት የጥቅም ግጭት የለብንም።
- (ከ) ጨረታችን ተቀባይነት ካገኘ በአጠቃላይ የውሎች ሁኔታ አንቀጽ 47 በተጠየቀው መሠረት አስፈላጊው የአፈጻጸም ዋስትና እናቀርባለን። [የመገበያዪ ገንዘብ አይነት ይግባ] [የአፈጻጸም ዋስትና በፊደልና በአሀዘ ይግባ]
- (ኸ) እኛም ሆነን ንዑስ ተቋራጮቻችን እንዲሁም ለየትኛውም የውሎ ክፍል አቅራቢዎቻችን የብቁ ሀገሮች ዜግነት አለን። [ዜግነት ይግባ]
- (ወ) የምናቀርባቸው ዕቃዎችና ተያያዥ አገልግሎቶች በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ መንግሥት ከታገደ ሀገር አይደለም።
- (ዐ) የምናቀርባቸው ዕቃዎችና ተያያዥ አገልግሎቶች በተባበሩት መንግሥታት የፀጥታው ም/ቤት ማዕቀብ ከተጣለበት ወይም ድርጅቶችና ግለሰቦች የንግድ ሥራ እንዳይሠሩ ከተላለፈበት ሀገር አይደለም።
- (ዘ) በውል አፈፃፀም ጊዜ እላይ የተመለከቱት ሁኔታዎች አስመልክቶ የተደረገ ለውጥ ካለ ወዲያውኑ ለግዢ ፈፃሚው መ/ቤት ለማሳወቅ ቃል እንገባለን። ከዚሁ በተጨማሪ ሆነ ብለን የተሳሳተ ወይም ያልተሟላ

መረጃ ብናቀርብ ከዚህ ጨረታ ውጭ እንደምንሆንና የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ መንግሥት ከሚያካሂዳቸው ሌሎች ኮንትራቶችም መሳተፍ እንደምንከለከል ተረድተናል።

(ዠ) ዋናው ውል ተዘጋጅቶ እስኪፈረም ድረስ ያህንን ጨረታም ሆነ የምትልኩልን የአሸናፊነት ማሳወቂያ ደብዳቤ እንደውል ሆነው እንደማያገለግሉና የአስገዳጅነት በህሪያ እንደሌላቸው እንረዳለን።

(የ) ጨረታውን በሙሉ ወይም በከፊል የመሰረዝ መብት እንዳላቸሁ እንረዳለን።

ስም፦

ስም፦ [ጨረታው የሚፈርመው ሰው ሙሉ ስም ይግባ]

ኃላፊነት፦ [ጨረታው የሚፈርመው ሰው ኃላፊነት ይግባ]

ፊርማ፦ [እላይ የተጠቀሰው ሀላፊነትና ስም ያለው ሰው ፊርማ ይግባ]

ጨረታው ለመፈረም ሙሉ ውክልና የተሰጠው መ/ቤት [የተጨራቁ ሙሉ ስም ይግባ]

ቀን፦ [ቀን ይግባ] [ወር ይግባ] [ፊርማው የተፈረመበት አ.ም. ይግባ]

እዝሎች

1. አግባብነት ያለውና ከጨረታው ዓይነት የሚጣጣም የታደሰ የንግድ ፈቃድ [የተጨራቁ ስም ይግባ]
2. በታክስ ባለሥልጣን የተሰጠ የተጨማሪ እሴት ታክስ የምዝገባ ሰርቲፊኬት [ለአገር ውስጥ ተጨራቆች ብቻ ይመለከታል]
3. በታክስ ባለሥልጣን የተሰጠ የታደሰ የታክስ ክፍያ ሰርቲፊኬት
4. ከተቋቋመበት ሀገር የተሰጠ የንግድ ምዝገባ ሰርቲፊኬትና የታደሰ የንግድ ፈቃድ
5. አግባብነት ያለው የሙያ ብቃት ሰርቲፊኬት
6. የጨረታ ዋስትና
7. ሌሎች በግዥው ፈፃሚ መ/ቤት የተጠየቁ ሰነዶች

[ማስታወሻ ለተጨማሪ፤ ይህ ፎርም የመፈረም ስልጣን በተሰጠው ሰው ተፈርሞ ከመጨረቻ ሰነዱ ጋር መቅረብ አለበት። ተጨማሪ ፎርማቱን ማሻሻል ይችላል። ሆኖም ለሚኖረው የጥራት ችግር ህላፊነቱን ይወስዳል።]

ለ. የተጨማሪ አግባብነት ማረጋገጫ ሠንጠረዥ

ቀንና ቦታ፡ [ጨረታው የቀረበበት ቦታ እና ቀን(ቀን፣ወር እና ዓ.ም)ይግባ] _____

የግዢ መለያ ቁጥር፡ [የግዢ መለያ ቁጥር ይግባ]

አማራጭ ቁጥር፡ [የአማራጭ መለያ ቁጥር ይግባ]

ለ፡

[የግዢ ፈጻሚ መ/ቤት ስም ይግባ]

[ጉዳዩ የሚመለከተው ሰው ስም ይግባ]

[አድራሻ ይግባ]

አዲስ አበባ

ኢትዮጵያ

1.

ስለተጨማሪ አጠቃላይ መረጃ

የተጨማሪ ህጋዊ ስም	
የጋራ ማህበር ከሆነ የእያንዳንዱ አባል ህጋዊ ስም	
የምዝገባ ቦታ	
የተመዘገበበት ሀገር ህጋዊ አድራሻ	
የህጋዊ ወኪል መረጃ	ስም፡..... ኃላፊነት፡..... አድራሻ፡..... ስልክ/ፋክስ ቁጥር፡..... ኢሜይል አድራሻ፡.....
የተያያዙ የኦሪጅናል ሰነዶች ቅጂዎች	☐ የጋራ ማህበር ከሆነ የጋራ ማህበር ለማቋቋም የስምምነት ደብዳቤ ወይም ማህበሩ የተቋቋመበት ስምምነት (በተጨማሪዎች መመሪያ ንዑስ አንቀጽ 4.1) መሠረት
	☐ የጋራ ማህበሩ የመረጃ ቅፅ
	☐ በግዢ ፈጻሚው ሀገር በመንግሥት ይዞታ የሚተዳደር ከሆነ በተጨማሪ መመሪያ ንዑስ አንቀጽ 4.4 መሠረት በግዢ ህግ መርህ የተቋቋመ፣ ህጋዊ ሰውነትና የፋይናንስ ነፃነት ያለው ለመሆኑ የሚያረጋግጡ ሰነዶች

በኩባንያው/በጋራ ማህበሩ/በጊዜያዊ ማህበሩ ስም የፈረመውና ከላይ የተጠቀሰው ሰው ይህንኑ ለመፈፀም የሚያስችለውን ሙሉ ኃላፊነት የተሰጠው ለመሆኑ የሚያረጋግጥ ህጋዊ የውክልና ሰነድ አያይዞን አቅርቦናል።

49. የፋይናንስ አቋም

[የተጨራሽ ስም ይግባ] በዚህ ጨረታ በውጭ ኦዲተር ተረጋግጦ በቀረበው የፋይናንስ መረጃ መሠረት ውሉን ለማክናወን በቂና አስተማማኝ የገንዘብ አቅም አለን። የሚከተለው ሠንጠረዥ የፋይናንስ መረጃዎችን ያሳያል። መረጃዎች የተዘጋጁት ዓመታዊ የኦዲት ሪፖርት መሠረት በማድረግ ነው። ሠንጠረዡ የየዓመቱን የፋይናንስ ሁኔታ ለማወዳደር በሚያስችል መልኩ ቀርቧል።

የፋይናንስ መረጃ	ያለፉት ዓመታት መረጃ [የአመት ብዛት ይግባ] በ__ [የመገበያየት ገንዘብ አይነት ይግባ]				
	2 ኛ ዓመት	1 ኛ ዓመት	ያለፈው ዓመት	የአሁኑ ዓመት	አማካይ
ሀ. ከገቢና ወጪ ዝርዝር መረጃ (ከባለንስ ሺት መረጃ)					
1. ጠቅላላ ሀብት					
2. ጠቅላላ ዕዳ					
ለ. ልዩነት (1-2)					
3. ወቅታዊ ሀብት					
4. የአጭር ጊዜ ዕዳ					
ዘ. ሥራ ማስኬጃ (3-4)					
ለ. ከትርፍና ኪሳራ ዝርዝር መረጃ (ከኢንክም ስቴትመንት መረጃ)					
1. ጠቅላላ ገቢ					
2. ከታክስ በፊት ትርፍ					
3. ኪሳራ					

በጨረታ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዡ መሠረት ከላይ ካቀረብነው የፋይናንስ መረጃ በተጨማሪ የፋይናንስ አቋማችንን የሚያረጋግጡ የሚከተሉት ሰነዶችን አያይዘን አቅርበናል።

(ሀ)

(ለ)

ወዘተ

የተያያዙት ሰነዶች ከሚከተሉት ሁኔታዎች የሚጣጣሙ ናቸው።

- ሰነዶቹ የአጋር ወይም የጋራ ማህበር ወይም የእህት ኩባንያ ሳይሆኑ የተጨራሹ የፋይናንስ ሁኔታ የሚያንፀባርቁ ናቸው።
- የፋይናንስ መረጃዎቹ በተመሰከረለት አካውንታንት ኦዲት የተደረጉ ናቸው።
- የፋይናንስ መረጃዎቹ የተሟሉና አስፈላጊ የሆኑ ማስታወሻዎችን ያካተቱ ናቸው።
- የፋይናንስ መረጃዎቹ ከተጠናቀቁና ኦዲት ከተደረገው የሂሳብ ዘመን ጋር የተጣጣሙ ናቸው።

ዓመታዊ የገቢ መረጃ

ዓመት	መጠንና የገንዘብ ዓይነት
አማካይ ዓመታዊ ገቢ	

አማካይ ዓመታዊ ገቢ የሚሰላው በክፍል 3 የግምገማ ዘዴና ብቃት መስፈርቶች ላይ በተመለከተው መንገድ በዓመታት ውስጥ የተጠናቀቁና በሂደት ላይ ያሉ ኮንትራቶች ጠቅላላ ዋጋ ተደምሮ ለነዚህ ዓመታት በማካፈል ይሆናል። [ጠቅላላ ስራውን ለመስራት የሚሰጥለው የፋይናንስ ምንጭ ይጠቀስ]።

	የገንዘብ ምንጮች	
ተ. ቁ.	የገንዘብ ምንጭ	መጠን

50. የኩባንያው አደረጃጀት

[ተጨራቹ የኩባንያውን አደረጃጀት በተመለከተ የቁልፍ ባለሙያዎችና ሌሎች ሰራተኞች ሀላፊነት በማካተት አጭር ማብራሪያ ማቅረብ አለበት። ስራውን ከሌሎች ፕሮጀክቶች ጋር እንዴት አቀናጅቶ መስራት እንዳሰበ መግለጽ አለበት።]

51. የቴክኒክ ብቃት፣ ክህሎትና ልምድ

በጨረታው የተመለከቱትን አገልግሎቶች በተሟላ የቴክኒክና የፕሮፌሽናል ችሎታ ማከናወን እንደምንችል ለማረጋገጥ [የተጨራቹ ስም ይግባ] ባለፉት ዓመታት [ተፈላጊው የአመት ብዛት ይግባ] በአጥጋቢ ሁኔታ የፈፀምናቸውን ኮንትራቶች [ተፈላጊው የኮንትራቶች ብዛት ይግባ] ዝርዝር ከታች በተመለከተው ሠንጠረዥ አቅርቦናል። የኮንትራቶቹ ጠቅላላ በጀትም __ ነው። [ተፈላጊው በጀት መጠን ይግባ]

አጠቃላይ ልምድ

የፕሮጀክቱ ስም/የሰራዊቱ ስም	የሰራዊቱ ደረጃ	የውሎ ቆይታ ጊዜ	የተጠናቀቁ ስራዎች መቶኛ	ደንበኛና ቦታ	ዋና ተቋራጭ (ፒ) ወይም ተቋራጭ (ኤስ)	የተሰጠ የመጨረሻ ቅበላ [በተሰማሚ ሳጥን ምልክት ይደረግ]
ሀ. በሀገር ውስጥ						
						አለ ☐ እስካሁን የለም ☐
						አለ ☐ እስካሁን የለም ☐
						አለ ☐ እስካሁን የለም ☐
ለ. በውጭ ሀገር						
						አለ ☐ እስካሁን የለም ☐

						አለ ☐ እስካሁን የለም ☐	የለም ☐
						አለ ☐ እስካሁን የለም ☐	የለም ☐

ተዛማጅ የሥራ ልምድ

የፕሮጀክቱ ስም/የሥራ ምድብ	የሥራ ምድብ	የሰው ሀብት ጊዜ	የተጠናቀቀ ቁጥር	ደንበኛው	ዋና ተቋራጭ (ፒ) ወይም ንዑስ ተቋራጭ (ኤስ)	የተሰጠ የመጨረሻ ቅጠል [በተሰማሚ ሳጥን ምልክት ይደረግ]
ሀ. በሀገር ውስጥ						
						አለ ☐ እስካሁን የለም ☐ የለም ☐
						አለ ☐ እስካሁን የለም ☐ የለም ☐
						አለ ☐ እስካሁን የለም ☐ የለም ☐
ለ. በውጭ ሀገር						
						አለ ☐ እስካሁን የለም ☐ የለም ☐
						አለ ☐ እስካሁን የለም ☐ የለም ☐
						አለ ☐ እስካሁን የለም ☐ የለም ☐

ውሉን በአመርቂ ሁኔታ ማጠናቀቅን አስመልክቶ በደንበኛው የሚሰጡ ማረጋገጫዎች ከዚህ ሰነድ ጋር ተያይዘው ይቀርባሉ።

52. ውሎችን ያለማጠናቀቅ ታሪክ

በንዑስ ክፍል 3 ግምገማና የብቁነት መስፈርት መሰረት ያልተጠናቀቁ ውሎች			
☐	በንዑስ ክፍል 3፡ ግምገማና የብቁነት መስፈርት ክፍል 3.3 መሰረት በተገለፀው ጊዜ ውስጥ ያልተጠናቀቁ ውሎች የሉም።		
☐	በንዑስ ክፍል 3፡ ግምገማና የብቁነት መስፈርት ክፍል 3.3 መሰረት በተገለፀው ጊዜ ውስጥ ውልን አለመፈፀም ተከስቷል።		
ዓ.ም	በጠቅላላ ንብረቶች መቶኛ መሰረት የተገኘ ውጤት	የውሉ መለያ	ጠቅላላ የውሉ ዋጋ (ወቅታዊ ዋጋ)
		የውሉ መለያ፤ የደንበኛው ስም፤ የደንበኛው አድራሻ፤ ግጭት የተፈጠረባቸው ጉዳዮች፡	
በንዑስ ክፍል 3 ግምገማና የብቁነት መስፈርት መሰረት በሂደት ላይ ያለ ክርክር			
☐	በንዑስ ክፍል 3፡ ግምገማና የብቁነት መስፈርት ክፍል 3.4 መሰረት በክርክር ላይ ያለ ጉዳይ የለም።		
☐	በንዑስ ክፍል 3፡ ግምገማና የብቁነት መስፈርት ክፍል 3.4 መሰረት በክርክር ላይ ያለ ጉዳይ አለ።		
ዓ.ም	በጠቅላላ ንብረቶች መቶኛ መሰረት የተገኘ ውጤት	የውሉ መለያ	ጠቅላላ የውሉ ዋጋ (ወቅታዊ ዋጋ)

		የውሉ መለያ፡ የደንበኛው ስም፡ የደንበኛው አድራሻ፡ ግጭት የተፈጠረባቸው ጉዳዮች፡	
		የውሉ መለያ፡ የደንበኛው ስም፡ የደንበኛው አድራሻ፡ ግጭት የተፈጠረባቸው ጉዳዮች፡	

53. ተጨራቹ አሁን በእጁ ላይ የሚገኙ ስራዎች

[ተጨራቹ በእጁ ያሉትን ስራዎች በሙሉ በአፈፃፀም ደረጃቸው በመለየት ማሳየት ይኖርበታል።]

ተ/ቁ	የውሉ መጠሪያ	የደንበኛው ውል ዝርዝር	ያልተሰሩ ስራዎች ዋጋ	የሚገመት የማጠናቀቂያ ጊዜ	ያለፉት ስድስት አመታት አማካኛ ወርሃዊ የደረሰኝ መጠን

54. የሙያ ብቃትና አቅም

የፕሮፌሽናል ብቃታችንና አቅማችንን ለማረጋገጥ ይረዳ ዘንድ በአሁኑና ባለፉት ሁለት ዓመታት የነበረ የሰው ኃይላችን የሚያሳይ [የተጨራቹ ስም ይግባ] ስታትስቲክስ በሚከተለው ሠንጠረዥ አቅርቦናል።

አማካኝ የሰው ኃይል	ከአንድ ዓመት በፊት		ባለፈው ዓመት		በዚህ ዓመት	
	ጠቅላላ	ቁልፍ ባለሙያዎች በሙያ ደረጃ	ጠቅላላ	ቁልፍ ባለሙያዎች በሙያ ደረጃ	ጠቅላላ	ቁልፍ ባለሙያዎች በሙያ ደረጃ
ቋሚ						
ጊዜያዊ						
ጠቅላላ						

55. ፍለጎት መግለጫው ላይ የቀረበ ሀሳብና አስተያየት'

[ከቀረበው የፍለጎት መግለጫ ውስጥ ተጨራቹ መሻሻል ወይም መሰረዝ አለባቸው ብሎ የሚያምንባቸው ሀሳቦች ካሉ ግልፅ በሆነ ሁኔታ አስተያየቱን ከመጨረቻ ሰነዱ ጋር ማቅረብ ይችላል።]

56. የጥራት መመሪያዎች፣ የሥራ አመራርና የቁጥጥር ሥርዓት

[ተጨራሪ ውሉን በአጥጋቢ ሁኔታ ለማስተዳደር የሚያሳትፋቸው አካላትና ኮንትራቱን በማስፈጸም ሂደት የሚከተላቸው ስርዓቶችና ዝርዝር የጥራት ቁጥጥር ሂደቶች በዝርዝር ማስቀመጥ ይኖርበታል።]

57. ሌሎች መረጃዎች [ተጨራሪዎች ሌሎች መረጃዎች ካሉዎቸው እዚሁ ማካተት ይችላሉ።]

58. የተጨራሪ በተመሰከረለት የውጭ ኦዲተር ተሰርቶ የቀረበ መረጃ

[ተጨራሪ የኦዲተሮችን ስም፣ አድራሻና ስልክ ቁጥር መስጠት ይኖርበታል።]

59. የባንክ አድራሻና የባንክ ሂሳብ ቁጥር

ክፍያ የሚፈፀምበት የባንክ ሂሳብ ቁጥራችን የሚከተለው ነው። [የባንክ ሂሳብ ቁጥር ይግባ]

ስም፦ [ጨረታው የሚፈርመው ሰው ሙሉ ስም ይግባ]

ኃላፊነት፦ [ጨረታው የሚፈርመው ሰው ኃላፊነት ይግባ]

ፊርማ፦ [ከላይ የተጠቀሰው ሀላፊነትና ስም ያለው ሰው ፊርማ ይግባ]

ጨረታው ለመፈረም ሙሉ ውክልና የተሰጠው መ/ቤት [የተጨራሪ ሙሉ ስም ይግባ]

ቀን፦ፊርማው የተፈረመበት [ቀን ይግባ] [ወር ይግባ] [ኢ.ም ይግባ]

እዝሎች

- 1.** ጨረታውን ለፈረመው ሰው የተሰጠ ሕጋዊ የውክልና ማስረጃ
- 2.** የጨረታ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥ ውስጥ በተጠየቀው መሠረት ባለፉት ዓመታት [ተፈላጊው የአመት ብዛት ይግባ] በአጥጋቢ ሁኔታ ለተከናወኑ ኮንትራቶች ከአሠሪዎች የተሰጡ ሰርቲፊኬቶች [ተፈላጊው የሰርቲፊኬቶች ብዛት ይግባ]
- 3.** ኦዲት የተደረገ የፋይናንስ ሰነድ
- 4.** የጨረታ ዝርዝር መረጃ ሠንጠረዥ ውስጥ በተጠየቀው መሠረት የፋይናንስ አቋም የሚያሳይ ሰነድ

[ለተጨማሪ ማስታወሻ፤

ይህ የግንባታ ስራዎች ዝርዝር የመፈረም ስልጣን ባለው መ/ቤት ተፈርሞ ከመጨረቻ ሰነዱ ጋር አብሮ መቅረብ አለበት። ተጨማሪ ፎርማቱን ማሻሻል ይችላል፤ ሆኖም ለሚኖረው የጥራት ችግር ሀላፊነት ይወስዳል።]

ሐ. የፋይናንስ መወዳደሪያ ሀሳብ - ነጠላ ዋጋ ውል

1. የግንባታ ሥራዎች ዝርዝር (Bill of Quantities)

ቀንና ቦታ፡ [ጨረታው የቀረበበት ቦታ እና ቀን(ቀን፣ወር እና አ.ም)ይገባ] _____

የግዢ መለያ ቁጥር፡ [የግዢ መለያ ቁጥር ይገባ]

አማራጭ ቁጥር፡ [የአማራጭ መለያ ቁጥር ይገባ]

ለ፡

[የግዢ ፈፃሚ መ/ቤት ስም ይገባ]

[ጉዳዩ የሚመለከተው ሰው ስም ይገባ]

[ፖ.ሣ.ቁ.ይገባ]

[አድራሻ ይገባ]

አዲስ አበባ

ኢትዮጵያ

ተ/ቁ	የስራዎች ዝርዝር	የመዘር ዝር መግለጫ ሪያ	መለኪያ	ብዛት	ነጠላ ዋጋ[የመጠን፣ ገንዘብ አይነት ይገባ]	ጠቅላላ ዋጋ[የመጠን፣ ገንዘብ አይነት ይገባ]
1	[ምሳሌ፡ የድርጅቱ ስራ ቦታው ይገባ]					
	የስራ ዝርዝር ቁ. 1 ንዑስ ድምር					
2	[የጋራ ስራዎች ይገባ]					
	የስራ ዝርዝር ቁ. 2 ንዑስ ድምር					
3	[የጋራ ስራዎች ይገባ]					
	የስራ ዝርዝር ቁ. 3 ንዑስ ድምር					
4	[የጋራ ስራዎች ይገባ]					
	የስራ ዝርዝር ቁ. 4 ንዑስ ድምር					
	ማጠቃለያ					
1	የስራ ዝርዝር ቁ. 1					

2	የሰራ ዝርዝር ቁ. 2					
3	የሰራ ዝርዝር ቁ. 3					
4	የሰራ ዝርዝር ቁ. 4					
5	የቀን ስራ (ጊዜያዊ አበል)					
I	የ 1+2+3+4+5 ድምር					
II	ሲደመር መጠባበቂያ					
III	ጠቅላላ ድምር					
IV	ግብር					
V	የሁሉም ጠቅላላ ድምር					
	የቀን ስራ ዝርዝር					
ጉ	የጉልበት ስራ					
ጉ 01	[የጉልበት አይነት ይግባ]		ቀን			
ጉ 02	[የጉልበት አይነት ይግባ]		ቀን			
ጉ 03	[የጉልበት አይነት ይግባ]		ቀን			
ጉ 04	[የጉልበት አይነት ይግባ]		ቀን			
ጉ 05	[የጉልበት አይነት ይግባ]		ቀን			
	ጠቅላላ የቀን ስራ ጊዜያዊ ድምር					

ስም:- [የሚፈርመው ሰው ሙሉ ስም ይግባ]

ኃላፊነት:- [የሚፈርመው ሰው ኃላፊነት ይግባ]

ፊርማ:- [እላይ የተጠቀሰው ሀላፊነት ስም ያለው ሰው ፊርማ ይግባ]

የግንባታ ስራዎች ዝርዝር ለመፈረም ሙሉ ውክልና የተሰጠው መ/ቤት [የተጨራቁ ሙሉ ስም ይግባ]

ቀን:-ፊርማው የተፈረመበት [ቀን ይግባ] [ወር ይግባ] [አ.ም ይግባ]

2. የዋጋ ስሌት ዝርዝር

ሀ. የጉልበት መሰረታዊ ዋጋዎች ስሌት (በልዩ የውል ሁኔታዎች ላይ ወደተመለከተው ገንዘብ የተመነዘረ)

ተ/ቁ	የብቁነት ደረጃ	ወርሀዊ ክፍያ	የሰአት ክፍያ	የትርፍ ሰአት ስራ	ልዩ የዋስትና መዋጮች	የጉዞ ጊዜ	የሰአት ድምር (4+5+6+7)
1	2	3	4	5	6	7	8
ኤ 1	[ምሳሌ፣ የጉልበት ሰራተኛ ደረጃ 1 ይገባ]						
ኤ 2	[ምሳሌ፣ የሰለጠነ ሰራተኛ ደረጃ 3 ይገባ]						
ኤ 3	[ምሳሌ፣ የሰለጠነ ሰራተኛ ደረጃ 5 ይገባ]						
ኤ 4	[ምሳሌ፣ የስራ ቦታው ሀላፊ ይገባ]						
ኤ 5	[ምሳሌ፣ የከባድ መሳርያ ሾፊር ይገባ]						
ኤ 6	[ምሳሌ፣ ፀሀፊ ይገባ]						
ኤ 7	[ምሳሌ፣ መካኒክ ደረጃ 4 ይገባ]						
ኤ 8	[የብቁነት ደረጃ ይገባ]						

ከላይ የተመለከቱት ዝርዝሮች ተሟልተው የቀረቡ ሳይሆኑ ለምሳሌነት ብቻ የተሰጡ ናቸው።

1. ሰራተኛው በወር የሚከፈለው ከሆነ የሰራተኛው ደመወዝ
2. ሰራተኛው በሰአት የሚከፈለው ከሆነ የሰራተኛው የሰአት ክፍያ፣ ወርሀዊ ደመወዝን በህጋዊ የስራ ሰአቶች በማካፈል (ጠቅላላ ደመወዝ/ትርፍ ሰአትን ያልጨመረ ጠቅላላ ደመወዝ)
3. አማካይ የትርፍ ሰአት ስራ፡ ማለትም የሰአት ክፍያ ሲባዛ የትርፍ ሰአት ስራ በደመወዝ ላይ የሚጨመር አማካይ የትርፍ ሰአት ስራ (ጠቅላላ ደመወዝ/የትርፍ ሰአት ስራን የማይጨምር ጠቅላላ ደመወዝ)
4. የማህበራዊ ዋስትና መዋጮች መቶኛ (የማህበራዊ አገልግሎት፣ እረፍትን፣ ወዘተ ጨምሮ) ሲባዛ በወርሀዊ ደመወዝ (ይህ መቶኛ እንደየሰራተኛው የስራ መደብ ይለያያል)
5. አማካይ ወርሀዊ ወይም አለታዊ ጉዞ ሲካፈል በህጋዊ ወርሀዊ ወይም አለታዊ የስራ ሰአቶች

ስም፡- [የሚፈርመው ሰው ሙሉ ስም ይገባ]

ኃላፊነት፡- [የሚፈርመው ሰው ኃላፊነት ይገባ]

ፊርማ፡- [እላይ የተጠቀሰው ሀላፊነትና ስም ያለው ሰው ፊርማ ይገባ]

የግንባታ ስራዎች ዝርዝር ለመፈረም ሙሉ ውክልና የተሰጠው መ/ቤት [የተጨራሹ ሙሉ ስም ይገባ]

ቀን፡-ፊርማው የተፈረመበት [ቀን ይገባ] [ወር ይገባ] [ኢ.ም ይገባ]

ለ. የመሳሪያዎችና አላቂ እቃዎች መሰረታዊ የአቅርቦት ዋጋዎች ስሌት (በኢሰሲሲ ላይ ወደተመለከተው ገንዘብ የተመነዘረ)

ተ/ቁ	ዝርዝር	መለኪያ	ስራ ት	የሰራት ነጠላ ዋጋ	ወደ ሳይት የሚደረግ ትራንስፖርት	ታክስ፣ ግብርና ሌሎች ክፍያዎች	ኪሳራ		የ(5+6+7+9) ድምር
							%	ዋጋ	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

ቢ. 1	[ምሳሌ፣ ጋሶሊን ይግባ]	ሊ							
ቢ. 2	[ምሳሌ፣ ለኮንክሪት ይግባ]	ሜክ							
ቢ. 3	[ምሳሌ፣ ለአሸዋ ይግባ]	ሜክ							
ቢ. 4	[ምሳሌ፣ ለሰሜንቶ ይግባ]	ቶን							
ቢ. 5	[ምሳሌ፣ ለብረት ይግባ]	ኪግ							
ቢ. 6	[ምሳሌ፣ እንጨት ይግባ]	ሜክ							
ቢ. 7	[ምሳሌ፣ መቀብያ ይግባ]	ኪግ							
ቢ. 8	[ዝርዝር ይግባ]								

ይህ ዝርዝር ሁሉንም የሚያካትት አይደለም

- (1) ተቋራጩ ወይም የቁፋሮች ቦታ የሚገኝበት ጂኦግራፊያዊ አቅጣጫ
- (2) የቁፋሮች ቦታ ወይም የሀገር ውስጥ ርክክብ አቅርቦት ወይም የወጪ ዋጋ
- (3) ከቁፋሮች ወይም የማስረከቢያ ቦታ ወደ ሳይት የሚደረግ ትራንስፖርት ወጪ ዋጋ
- (4) በተቋራጩ የሚሸፈን
- (5) በተጨማሪ የሚወሰን ማንኛውም ጉዳት ወይም መሰበር
- (6) የእቃዎች አቅርቦት ዋና ዋጋዎች $5+6+7+9$

ስም፡- [የሚፈርመው ሰው ሙሉ ስም ይግባ]

ኃላፊነት፡- [የሚፈርመው ሰው ኃላፊነት ይግባ]

ፊርማ፡- [እላይ የተጠቀሰው ሀላፊነትና ስም ያለው ሰው ፊርማ ይግባ]

የግንባታ ስራዎች ዝርዝር ለመፈረም ሙሉ ውክልና የተሰጠው መ/ቤት [የተጨማሪ ሙሉ ስም ይግባ]

ቀን፡- ፊርማው የተፈረመበት [ቀን ይግባ] [ወር ይግባ] [ኢ.ም ይግባ]

ሐ. የመሳሪያ ዋና የሰአት ዋጋዎች ስሌት (በልዩ የውልሁኔታዎች ላይ ወደተመለከተው ፕንዘብ የተመነዘረ)

ተ/ቁ	ዝርዝር	የግዢ ቀን	የምትክ ዋጋ (አርቢ)	ግብር ታክስ	አርቢ + ግብር (4+5)	የአገልግሎት ዘመን ቀናት ብዛት	የዋጋ መቀነስ/ቀናት (6/7)	የነዳጅ ወጪ/ቀን	የቅባት ወጪ/ቀን	የመለዋወጫ ወጪ/ቀን	የጉልበት ዋጋ/ቀን	ድምር / ቀን	አማካኝ የቀን የስራ ሰአት	ድምር/ ሰአት
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ሲ 1	[ምሳሌ፣ ቡልዶዘር ይግባ]													
ሲ 2	[ምሳሌ፣ ግራደር ይግባ]													
ሲ 3	[ምሳሌ፣ ትረንቸር ይግባ]													
ሲ 4	[ምሳሌ፣ ፓምፕ ይግባ]													
ሲ 5	[ምሳሌ፣ መሳርያዎች ይግባ]													
ሲ 6	[ምሳሌ፣ መሳርያዎች ይግባ]													

- (1) የምትክ ዋጋ (አርቢ)=የተወሰነ አይነት መሳሪያ የተገመተ የገዢ ዋጋ (ታክስን ሳይጨምር) ሆኖም መሳሪያው አዲስና በአገልግሎት ዘመኑ መጨረሻ በሀገሪቱ ካፒታል የተገዛ መሆን አለበት።
- (2) በገዢው ቀን ለተቋራጩ የሚከፈሉ ግብርና ታክሶች
- (3) $4+5$
- (4) የዋጋ መቀነስ የተከሰተባቸው አመታት ብዛት ሲካፈል በአመት ውስጥ የተሰራባቸው ቀናት ብዛት
- (5) የየአለቱ የንብረት ዋጋ መቀነስ $=6/7$
- (6) አማካይ የቀን የነዳጅ ፍጆታ (የነዳጅ ወጪ ከታክስ ጋር ይከፈላል)
- (7) አማካይ የቀን የቅባት ወጪ (የቅባት ወጪ ከታክስ ጋር ይከፈላል)
- (8) አማካይ የቀን የመለዋወጫዎች ወጪ (የመለዋወጫዎች ወጪ ከታክስ ጋር ይከፈላል)
- (9) የሰው ሀይል ዋጋ (ሰው/ቀን)
- (10) የአንድ መሳሪያ የቀን መሰረታዊ ዋጋዎች $=8+9+10+11+12$
- (11) የስራ ሰዓቶች (አማካይ)
- (12) የአንድ መሳሪያ የሰዓት ስራ ዋጋ $= 11/10$

ስም:- [የሚፈርመው ሰው ሙሉ ስም ይግባ]

ኃላፊነት:- [የሚፈርመው ሰው ኃላፊነት ይግባ]

ፊርማ:- [እላይ የተጠቀሰው ሀላፊነትና ስም ያለው ሰው ፊርማ ይግባ]

የግንባታ ስራዎች ዝርዝር ለመፈረም ሙሉ ውክልና የተሰጠው መ/ቤት [የተጨራቹ ሙሉ ስም ይግባ]

ቀን-ፊርማው የተፈረመበት [ቀን ይግባ] [ወር ይግባ] [ኢ.ም ይግባ]

መ. በዋጋ ዝርዝር ውስጥ የተካተቱ ነጠላ ዋጋዎች ስሌት (በኤስ.ሲ.ሲ. ላይ ወደተመለከተው ገንዘብ የተመነዘረ)

የስራ ቁ.፡

በቀን የተገኘ ውጤት፡[ምሳሌ፣ ሜትርኩብ/ቀን]

የተተነበየ ብዛት፡

የስራው ክፍሎች	ጥቅም ላይ የዋለ ጊዜ ብዛት ሰዓት/ቀን	መለኪያ	መሳሪያ				የሰው ጉልበት		ድምር ገንዘብ/ቀን (7+9)
			የንብረት ዋጋ መቀነስ ገንዘብ/ሰዓት	ጥገና ገንዘብ/ሰዓት	ነዳጅ/ቅባት ገንዘብ/ሰዓት	ድምር ገንዘብ/ቀን (4+5+6)	ነጠላ ዋጋ	ጠቅላላ ዋጋ ገንዘብ/ቀን	
1	2		4	5	6	7	8	9	10
ጉልበት									
እቃዎች									
መሳሪያ									
ድምር (ገንዘብ/ቀን)									
የተጣራ ወጪ									

ስም፡- [የሚፈርመው ሰው ሙሉ ስም ይግባ]

ኃላፊነት፡- [የሚፈርመው ሰው ኃላፊነት ይግባ]

ፊርማ፡- [እላይ የተጠቀሰው ሀላፊነትና ስም ያለው ሰው ፊርማ ይግባ]

የግንባታ ስራዎች ዝርዝር ለመፈረም ሙሉ ውክልና የተሰጠው መ/ቤት [የተጨራሽ ሙሉ ስም ይግባ]

ቀን፡-ፊርማው የተፈረመበት [ቀን ይግባ] [ወር ይግባ] [ክ.ም ይግባ]

ሠ. የሳይት ላይ ወጪዎች ስሌት ዝርዝር (በልዩ የውል ሁኔታዎች ላይ ወደተመለከተው ፕንዘብ የተመነዘረ)

ተ/ቁ	ዋቅም ላይ የዋለ አሰራር	ብዛት	መሰረታዊ ዋጋ	ጠቅላላ የተጣራ ወጪ (3+4)
1	2	3	4	5
ሀ	ጉልበት			
ሀ 1	[ምሳሌ፣ የሳይት ተቆጣጣሪ ይግባ]			
ሀ 2	[ምሳሌ፣ ኢንጂነር ይግባ]			
ሀ 3	[ምሳሌ፣ ፀሀፊ ይግባ]			
ሀ 4	[ምሳሌ፣ ሾፊር ይግባ]			
	የእቃዎች ንኡስ ድምር			
ለ	እቃዎች			
ለ 1	[ምሳሌ፣ ጋሶሊን ይግባ]			
ለ 2	[ምሳሌ፣ ለኮንክሪት ይግባ]			
ለ 3	[ምሳሌ፣ አሸዋ ይግባ]			
ለ 4	[ምሳሌ፣ ሰሚንቶ ይግባ]			
	የመሳሪያ ንኡስ ድምር			
ሐ	መሳሪያ			
ሐ 1	[ምሳሌ፣ ቡልዶዘር ይግባ]			
ሐ 2	[ምሳሌ፣ ግራደር ይግባ]			
ሐ 3	[ምሳሌ፣ ትረንቸር ይግባ]			
ሐ 4	[ምሳሌ፣ ፓምፕ ይግባ]			
	የጉልበት ንኡስ ድምር			
መ	ሌሎች			
መ 1	[ምሳሌ፣ ኪራይ ይግባ]			
መ 2	[ምሳሌ፣ ሰልክ ይግባ]			
	የሌሎች ንኡስ ድምር			
	ጠቅላላ ድምር			

ስም፦ [የሚፈርመው ሰው ሙሉ ስም ይግባ]

ኃላፊነት፦ [የሚፈርመው ሰው ኃላፊነት ይግባ]

ፊርማ፦ [እላይ የተጠቀሰው ሀላፊነትና ስም ያለው ሰው ፊርማ ይግባ]

የግንባታ ስራዎች ዝርዝር ለመፈረም ሙሉ ውክልና የተሰጠው መ/ቤት [የተጨራቁ ሙሉ ስም ይግባ]

ቀን፦ፊርማው የተፈረመበት [ቀን ይግባ] [ወር ይግባ] [አ.ም ይግባ]

መ. የፋይናንስ መወዳደሪያ ሀሳብ - ጥቅል ዋጋ ውል

1. መቅደም

የጠቅላላ ዋጋ ስሌት የመሰረታዊ ወጪዎች፣ የተጣሩ ወጪዎችና የወጪ ክፍሎች ተጠቃሎ የቀረበ ዝርዝር ሲሆን ከዚህም የእያንዳንዱ ዋጋ ስሌት ጠቅላላ ዋጋ እና የቀን ስራዎች ዝርዝር ይገኛል። በተቋራጩ የሚቀርበው ይህ የጠቅላላ ዋጋ ስሌት በጠቅላላው ለሚሰሩት ስራዎች ከሚያቀርበው ጠቅላላ ዋጋ ውጭ ሁሉንም ሌሎች ዋጋዎች ማካተት አለበት።

የሚከፈሉ የገንዘብ መጠኖች ለምሳሌ፡ ከድርጅቱ የእያንዳንዱ ስራዎች ዋጋ ጠቅላላ የዋጋ ስሌት ጋር ተያያዥ የሆኑ የተሰሩ ስራዎች መጠንን በመለካትና ተያያዥ የሆኑ የስራ ክፍሎች ላይ የጠቅላላ ዋጋ መቶኛን ተግባራዊ በማድረግ መወሰን አለባቸው።

ስራዎች በቀን ስራ ላይ ተመስርተው በሚከናወኑበት ወቅት ጊዜያዊ የዋጋ ድምሮችን መጠቀም የሚቻለው በውሉ ድንጋጌዎችና ሁኔታዎች መሰረት በመሆንዲሱ አስተዳደራዊ ትእዛዝ ሲሰጥ ብቻ ነው።

የጠቅላላ ዋጋ ስሌት ዋጋዎች በውሉ መሰረት ሁሉም ስራዎች በሚገነቡበት፣ በሚጠናቀቁበትና በሚጠገኑበት ወቅት ሊያጋጥሙ ለሚችሉ ለሁሉም አይነት ስጋቶች ሁሉንም የድንገተኛና የመጠባበቂያ ወጪዎች ማካተት አለባቸው። በጠቅላላ ዋጋ ስሌት ውስጥ የስራዎች ዝርዝር በተናጥል ካልተመለከተ በስተቀር ዋጋዎች የሁሉንም ስራዎች የተለያዩ ወጪዎች ማካተት አለባቸው።

60. የፋይናንስ መወዳደሪያ ሀሳብ - ጠቅላላ ዋጋ

የዋጋ ዝርዝር	ጠቅላላ ዋጋ
የጠቅላላ ዋጋ ድምር	
የጠቅላላ የቀን ስራዎች ጊዜያዊ ድምር	
ጠቅላላ ዋጋ	

61. የፋይናንስ መወዳደሪያ ህሳብ - የጠቅላላ ዋጋ ዝርዝር

ቀንና ቦታ፡ [ጨረታው የቀረበበት ቦታ እና ቀን(ቀን፣ወር እና አ.ም)ይገባ] _____

የግዥ መለያ ቁጥር፡ [የግዥ መለያ ቁጥር ይገባ]

አማራጭ ቁጥር፡ [የአማራጭ መለያ ቁጥር ይገባ]

ለ፡

[የግዥ ፈፃሚ መ/ቤት ስም ይገባ]

[ጉዳዩ የሚመለከተው ሰው ስም ይገባ]

[ፖ.ሣ.ቁ.ይገባ]

[አድራሻ ይገባ]

አዲስ አበባ

ኢትዮጵያ

ተ/ቁ	የስራዎች ዝርዝር	የመዘር ዝር መሳሰሉ ሪያ	መለኪያ	ብዛት	ነጠላ ዋጋ [የመገበያየት ገንዘብ አይነት ይገባ]	ጠቅላላ ዋጋ [የመገበያየት ገንዘብ አይነት ይገባ]
1	[ምሳሌ፣ የድርጅቱ ስራ ቦታ ይገባ]					
	የስራ ዝርዝር ቁ. 1 ንዑስ ድምር					
2	[የጋራ ስራዎች ይገባ]					
	የስራ ዝርዝር ቁ. 2 ንዑስ ድምር					
3	[የጋራ ስራዎች ይገባ]					
	የስራ ዝርዝር ቁ. 3 ንዑስ ድምር					
4	[የጋራ ስራዎች ይገባ]					
	የስራ ዝርዝር ቁ. 4 ንዑስ ድምር					
	ማጠቃለያ					

1	የስራ ዝርዝር ቁ. 1					
2	የስራ ዝርዝር ቁ. 2					
3	የስራ ዝርዝር ቁ. 3					
4	የስራ ዝርዝር ቁ. 4					
5	የቀን ስራ (ጊዜያዊ አበል)					
I	የ 1+2+3+4+5 ድምር					
II	ሲደመር መጠባበቂያ					
III	ጠቅላላ ድምር					
IV	ግብር					
V	የሁሉም ጠቅላላ ድምር					
	የቀን ስራ ዝርዝር					
ጉ	የጉልበት ስራ					
ጉ 01	[የጉልበት አይነት ይግባ]		ቀን			
ጉ 02	[የጉልበት አይነት ይግባ]		ቀን			
ጉ 03	[የጉልበት አይነት ይግባ]		ቀን			
ጉ 04	[የጉልበት አይነት ይግባ]		ቀን			
ጉ 05	[የጉልበት አይነት ይግባ]		ቀን			
	ጠቅላላ የቀን ስራ ጊዜያዊ ድምር					

ስም:- [የሚፈርመው ሰው ሙሉ ስም ይግባ]

ኃላፊነት:- [የሚፈርመው ሰው ኃላፊነት ይግባ]

ፊርማ:- [እላይ የተጠቀሰው ሀላፊነትና ስም ያለው ሰው ፊርማ ይግባ]

የግንባታ ስራዎች ዝርዝር ለመፈረም ሙሉ ውክልና የተሰጠው መ/ቤት [የተጨራቹ ሙሉ ስም ይግባ]

ቀን-ፊርማው የተፈረመበት [ቀን ይግባ] [ወር ይግባ] [ኢ.ም ይግባ]

62. የዋጋዎች ስሌት ዝርዝር

ሀ. የጉልበት መሰረታዊ ዋጋዎች ስሌት (በልዩ የውል ሁኔታዎች ላይ ወደተመለከተው ፖሊሲ የተመነዘረ)

ተ/ቁ	የብቁነት ደረጃ	ወርሀዊ ክፍያ	የሰአት ክፍያ	የትርፍ ሰአት ስራ	ልዩ የዋስትና መዋጮች	የጉዞ ጊዜ	የሰአት ድምር(4+5+6+7)
1	2	3	4	5	6	7	8
ኢ 1	[ምሳሌ፣ የጉልበት ሰራተኛ ደረጃ 1 ይገባ]						
ኢ 2	[ምሳሌ፣ የሰለጠነ ሰራተኛ ደረጃ 3 ይገባ]						
ኢ 3	[ምሳሌ፣ የሰለጠነ ሰራተኛ ደረጃ 5 ይገባ]						
ኢ 4	[ምሳሌ፣ የስራ ቦታው ሀላፊ ይገባ]						
ኢ 5	[ምሳሌ፣ የከባድ መሳርያ ሾፊር ይገባ]						
ኢ 6	[ምሳሌ፣ ፀሀፊ ይገባ]						
ኢ 7	[ምሳሌ፣ መካኒክ ደረጃ 4 ይገባ]						
ኢ 8	[የብቁነት ደረጃ ይገባ]						

ከላይ የተመለከቱት ዝርዝሮች ተሟልተው የቀረቡ ሳይሆኑ ለምሳሌነት ብቻ የተሰጡ ናቸው።

- (i) ሰራተኛው በወር የሚከፈለው ከሆነ የሰራተኛው ደመወዝ
- (ii) ሰራተኛው በሰአት የሚከፈለው ከሆነ የሰራተኛው የሰአት ክፍያ፣ ወርሀዊ ደመወዝን በህጋዊ የስራ ሰአቶች በማካፈል (ጠቅላላ ደመወዝ/ትርፍ ሰአትን ያልጨመረ ጠቅላላ ደመወዝ)
- (iii) አማካኝ የትርፍ ሰአት ስራ፣ ማለትም የሰአት ክፍያ ሲባዛ የትርፍ ሰአት ስራ
- (iv) በደመወዝ ላይ የሚጨመር አማካኝ የትርፍ ሰአት ስራ (ጠቅላላ ደመወዝ/የትርፍ ሰአት ስራን የማይጨምር ጠቅላላ ደመወዝ)
- (v) የማህበራዊ ዋስትና መዋጮች መቶኛ (የማህበራዊ አገልግሎት፣ እረፍትን፣ ወዘተ ጨምሮ) ሲባዛ በወርሀዊ ደመወዝ (ይህ መቶኛ እንደ ሰራተኛው የስራ መደብ ይለያያል)
- (vi) አማካኝ ወርሀዊ ወይም አለታዊ ጉዞ ሲካፈል በህጋዊ ወርሀዊ ወይም አለታዊ የስራ ሰአቶች

ስም፡- [የሚፈርመው ስው ሙሉ ስም ይገባ]

ኃላፊነት፡- [የሚፈርመው ስው ኃላፊነት ይገባ]

ፊርማ፡- [እላይ የተጠቀሰው ሀላፊነትና ስም ያለው ስው ፊርማ ይገባ]

የግንባታ ስራዎች ዝርዝር ለመፈረም ሙሉ ውክልና የተሰጠው መ/ቤት [የተጨራቁ ሙሉ ስም ይገባ]

ቀን፡-ፊርማው የተፈረመበት [ቀን ይገባ] [ወር ይገባ] [ኢ.ም ይገባ]

ለ. የመሳሪያዎችና አላቂ ዕቃዎች መሰረታዊ የአቅርቦት ዋጋዎች ስሌት (በልዩ የውል ሁኔታዎች ላይ ወደተመለከተው ፖሊሲ የተመነዘረ)

ተ/ቁ	ዝርዝር	መለኪያ	ስራ	የሰራተኛ ነጠላ ዋጋ	ወደ ሳይት የሚደረግ ትራንስፖርት	ታክስ፣ ግብርና ሌሎች ክፍያዎች	ኪሳራ		የ(5+6+7+9)
							%	ዋጋ	

									ድምር
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
በ 1	[ምሳሌ፣ ጋራሊን ይግባ]	ሊ							
በ 2	[ምሳሌ፣ ለኮንክሪት ይግባ]	ሜክ							
በ 3	[ምሳሌ፣ ለአሸዋ ይግባ]	ሜክ							
በ 4	[ምሳሌ፣ ለሰሚንቶ ይግባ]	ቶን							
በ 5	[ምሳሌ፣ ለብረት ይግባ]	ኪግ							
በ 6	[ምሳሌ፣ እንጨት ይግባ]	ሜክ							
በ 7	[ምሳሌ፣ መቀብያ ይግባ]	ኪግ							
በ 8	[ዝርዝር ይግባ]								

ይህ ዝርዝር ሁሉንም የሚያካትት አይደለም

- (i) ተቋራጩ ወይም የቁፋሮው ቦታ የሚገኝበት ጂኦግራፊያዊ አቅጣጫ
- (ii) የቁፋሮ ቦታ ወይም የሀገር ውስጥ ርክክብ አቅርቦት ወይም የወጪ ዋጋ
- (iii) ከቁፋሮ ወይም የማስረከቢያ ቦታ ወደ ሳይት የሚደረግ ትራንስፖርት ወጪ ዋጋ
- (iv) በተቋራጩ የሚሸፈን
- (v) በተጨማሪ የሚወሰን ማንኛውም ጉዳት ወይም መሰበር
- (vi) የእቃዎች አቅርቦት ዋና ዋጋዎች 5+6+7+9

ስም፦ [የሚፈርመው ሰው ሙሉ ስም ይግባ]

ኃላፊነት፦ [የሚፈርመው ሰው ኃላፊነት ይግባ]

ፊርማ፦ [እላይ የተጠቀሰው ሀላፊነትና ስም ያለው ሰው ፊርማ ይግባ]

የግንባታ ስራዎች ዝርዝር ለመፈረም ሙሉ ውክልና የተሰጠው መ/ቤት [የተጨማሪ ሙሉ ስም ይግባ]

ቀን፦ ፊርማው የተፈረመበት [ቀን ይግባ] [ወር ይግባ] [ኢ.ም ይግባ]

ሐ. የመሳሪያ ዋና የሰአት ዋጋዎች ስሌት (በልዩ የውል ሁኔታዎች ላይ ወደተመለከተው ገንዘብ የተመነዘረ)

ተ/ቁ	ዝርዝር	የገዢ ቀን	የምትክ ዋጋ (አርቢ)	ግብር ታክስ	አርቢ + ግብር (4+5)	የአገልግሎት ዘመን ቀናት ብዛት	የዋጋ መቀነስ/ቀናት (6/7)	የነዳጅ ወጪ/ቀን	የቅባት ወጪ/ቀን	የመለዋወጫ ወጪ/ቀን	የጉልበት ዋጋ/ቀን	ድምር / ቀን	አማካይ የቀን የስራ ሰአት	ድምር/ሰአት
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ሲ 1	[ምሳሌ፣ ቡልዳዘር ይግባ]													
ሲ 2	[ምሳሌ፣ ግራደር ይግባ]													
ሲ 3	[ምሳሌ፣ ትረንቸር ይግባ]													
ሲ 4	[ምሳሌ፣ ፓምፕ ይግባ]													
ሲ 5	[ምሳሌ፣ መሳርያዎች ይግባ]													
ሲ 6	[ምሳሌ፣ መሳርያዎች ይግባ]													

- (1) የምትክ ዋጋ (አርቢ)=የተወሰነ አይነት መሳሪያ የተገመተ የግዢ ዋጋ (ታክስን ሳይጨምር) ሆኖም መሳሪያው አዲስና በአገልግሎት ዘመኑ መጨረሻ በሀገሪቱ ካፒታል የተገዛ መሆኑ አለበት።
- (2) በግዢው ቀን ለተቋራጩ የሚከፈሉ ግብርና ታክሶች
- (3) $4+5$
- (4) የዋጋ መቀነስ የተከሰተባቸው አመታት ብዛት ሲካፈል በአመት ውስጥ የተሰራባቸው ቀናት ብዛት
- (5) የየእለቱ የንብረት ዋጋ መቀነስ $=6/7$
- (6) አማካይ የቀን የነዳጅ ፍጆታ (የነዳጅ ወጪ ከታክስ ጋር ይከፈላል)
- (7) አማካይ የቀን የቅባት ወጪ (የቅባት ወጪ ከታክስ ጋር ይከፈላል)
- (8) አማካይ የቀን የመለዋወጫዎች ወጪ (የመለዋወጫዎች ወጪ ከታክስ ጋር ይከፈላል)
- (9) የሰው ሀይል ዋጋ (ሰው/ቀን)
- (10) የአንድ መሳሪያ የቀን መሰረታዊ ዋጋዎች $=8+9+10+11+12$
- (11) የስራ ሰዓቶች (አማካይ)
- (12) የአንድ መሳሪያ የሰዓት ስራ ዋጋ $= 11/10$

ስም:- [የሚፈርመው ሰው ሙሉ ስም ይግባ]

ኃላፊነት:- [የሚፈርመው ሰው ኃላፊነት ይግባ]

ፊርማ:- [እላይ የተጠቀሰው ሀላፊነትና ስም ያለው ሰው ፊርማ ይግባ]

የግንባታ ስራዎች ዝርዝር ለመፈረም ሙሉ ውክልና የተሰጠው መ/ቤት [የተጨራቹ ሙሉ ስም ይግባ]

ቀን፡-ፊርማው የተፈረመበት [ቀን ይግባ] [ወር ይግባ] [ኢ.ም ይግባ]

መ. በዋጋ ዝርዝር ውስጥ የተካተቱ ነጠላ ዋጋዎች ስሌት (በልዩ የውል ሁኔታዎች ላይ ወደተመለከተው ገንዘብ የተመነዘረ)

የስራ ቁ.፡

በቀን የተገኘ ውጤት፡[ምሳሌ፣ ሜትርኩ-ብ/ቀን]

የተተነበየ ብዛት፡

የስራው ክፍሎች	ጥቅም ላይ የዋለ ጊዜ ብዛት ስኬት/ቀን	መለኪያ	መሳሪያ				የሰው ጉልበት		ድምር ገንዘብ/ቀን (7+9)
			የኑብረት ዋጋ መቀነስ ገንዘብ/ስኬት	ጥገና ገንዘብ/ስኬት	ነጻጅ/ቅባት ገንዘብ/ስኬት	ድምር ገንዘብ/ቀን (4+5+6)	ነጠላ ዋጋ	ጠቅላላ ዋጋ ገንዘብ/ቀን	
1	2		4	5	6	7	8	9	10
ጉልበት									
እቃዎች									
መሳሪያ									
ድምር (ገንዘብ/ቀን)									
የተጣራ ወጪ									

ስም፡- [የሚፈርመው ሰው ሙሉ ስም ይግባ]

ኃላፊነት፡- [የሚፈርመው ሰው ኃላፊነት ይግባ]

ፊርማ፡- [እላይ የተጠቀሰው ሀላፊነትና ስም ያለው ሰው ፊርማ ይግባ]

የግንባታ ስራዎች ዝርዝር ለመፈረም ሙሉ ውክልና የተሰጠው መ/ቤት [የተጨማሪ ሙሉ ስም ይግባ]

ቀን፡-ፊርማው የተፈረመበት [ቀን ይግባ] [ወር ይግባ] [ክ.ም ይግባ]

ሠ. የሳይት ላይ ወጪዎች ስሌት ዝርዝር (በልዩ የውል ሁኔታዎች ላይ ወደተመለከተው ፕንዘብ የተመነዘረ)

ተ/ቁ	ዋቅም ላይ የዋለ አሰራር	ብዛት	መሰረታዊ ዋጋ	ጠቅላላ የተጣራ ወጪ (3+4)
1	2	3	4	5
ሀ	ጉልበት			
ሀ 1	[ምሳሌ፣ የሳይት ተቆጣጣሪ ይገባ]			
ሀ 2	[ምሳሌ፣ ኢንጂነር ይገባ]			
ሀ 3	[ምሳሌ፣ ፀሀፊ ይገባ]			
ሀ 4	[ምሳሌ፣ ሾፊር ይገባ]			
	የእቃዎች ንኡስ ድምር			
ለ	እቃዎች			
ለ 1	[ምሳሌ፣ ጋሶሊን ይገባ]			
ለ 2	[ምሳሌ፣ ለኮንክሪት ይገባ]			
ለ 3	[ምሳሌ፣ አሸዋ ይገባ]			
ለ 4	[ምሳሌ፣ ስሚንቶ ይገባ]			
	የመሳሪያ ንኡስ ድምር			
ሐ	መሳሪያ			
ሐ 1	[ምሳሌ፣ ቡልዶዘር ይገባ]			
ሐ 2	[ምሳሌ፣ ትረንቸር ይገባ]			
ሐ 3	[ምሳሌ፣ ፓምፕ ይገባ]			
ሐ 4				
	የጉልበት ንኡስ ድምር			
መ	ሌሎች			
መ 1	[ምሳሌ፣ ኪራይ ይገባ]			
መ 2	[ምሳሌ፣ ስልክ ይገባ]			
	የሌሎች ንኡስ ድምር			
	ጠቅላላ ድምር			

ስም፦ [የሚፈርመው ሰው ሙሉ ስም ይገባ]

ኃላፊነት፦ [የሚፈርመው ሰው ኃላፊነት ይገባ]

ፊርማ፦ [እላይ የተጠቀሰው ሀላፊነትና ስም ያለው ሰው ፊርማ ይገባ]

የግንባታ ስራዎች ዝርዝር ለመፈረም ሙሉ ውክልና የተሰጠው መ/ቤት [የተጨራቁ ሙሉ ስም ይገባ]

ቀን፦ፊርማው የተፈረመበት [ቀን ይገባ] [ወር ይገባ] [ኢ.ም ይገባ]

[ተጨራሪ ቴክኒካል ፕሮፖዛሉን የሚያቀርበው ከዚህ በታች በሰፈረው ፎርማት መሰረት መሆን አለበት። ተጨራሪ ፎርማቱን ማሻሻል ይችላል፤ ሆኖም ለሚፈጠረው የጥራት ችግር ሀላፊነት ይወስዳል።]

ሠ. የቴክኒክ መወዳደሪያ ሀሳብ

ቀንና ቦታ፡ [ጨረታው የቀረበበት ቦታ እና ቀን(ቀን፣ወር እና አ.ም)ይግባ] _____

የግዢ መለያ ቁጥር፡ [የግዢ መለያ ቁጥር ይግባ]

አማራጭ ቁጥር፡ [የአማራጭ መለያ ቁጥር ይግባ]

ለ፡

[የግዢ ፈጻሚ መ/ቤት ስም ይግባ]

[ጉዳዩ የሚመለከተው ሰው ስም ይግባ]

[ፖ.ሣ.ቁ.ይግባ]

[አድራሻ ይግባ]

አዲስ አበባ

ኢትዮጵያ

1. የሰው ሀይል

የሚከተለው የቡድን ክህሎት ማትሪክስ በውሉ የሚቀጠሩ ሰራተኞችን የቡድኑ አባላት ያላቸው ክህሎት ተገቢ መሆኑን እንዲሁም ክህሎታቸው ውሉን በስኬት ለማጠናቀቅ የሚያበቃ መሆኑን ለይቶ ያሳያል።

ቅጽ 1፡ የታቀደ የሰው ሀይል

የኤክስፐርት ስም፡			
ኃላፊነት፡	[ምሳሌ፣ ፕሮጀክት ሀላፊ፣ ቴክኒክ ኤክስፐርት ወ.ዘ.ተ]		
ዜግነት፡			
የብቁነት ደረጃ	የእውቀት ደረጃ	የገጽ ማመሳከሪያ ቁጥሮች	አስተያየት
የስራ ልምድ አመት (በድርጅት/በስራዎች ላይ)	የእውቀት ደረጃ	የገጽ ማመሳከሪያ ቁጥሮች	አስተያየት
ተጨማሪ እውቀትና ክህሎት	የእውቀት ደረጃ	የገጽ ማመሳከሪያ ቁጥሮች	አስተያየት

በሠንጠረዢ ላይ የተመለከተው ልምድ በግለሰብ ተፈላጊ መረጃ (CV) ተደግፎ ቀርቧል።

የቡድናችንን የክህሎት ምዘና የተሟላ ለማድረግ የሚከተሉትን መመዘኛዎች አቅርበናል።

ግ	ግንዛቤ	በተፈላጊው ዘርፍ ትምህርት ያገኘ ቢሆንም ክህሎቱን በተግባር
---	------	---------------------------------------

		የሚጠቀምበት እድል አላገኘም።
ስ	ስራ	በዚህ ክህሎት ያለው የስራ ልምድ ውሱን ነው
ብ	ብቁነት	በዚህ ክህሎት በተለያዩ ፕሮጀክቶች ላይ ከ 2 እስከ 5 አመት ሰርቷል።
ኤ	ኤክስፐርት	በዚህ ክህሎት በተለያዩ ፕሮጀክቶች ላይ ከ 5 አመት በላይ ሰርቷል።

63. መሳሪያዎች

[ተጨራቹ ስራውን በአግባቡ ለማስፈፀም የሚያስችሉትን የመሳሪያዎች አቅም እንዳለው ሚያሳይ ዝርዝር ያካትታል። በተጨራቹ ያልተያዙ መሳሪያዎች፤ ነገር ግን ለስራው የሚስፈልጉ መሳሪያዎች ዝርዝር በሌላ ፎርማት ይካተታል።]

ተ/ቁ	ዝርዝር (አይነት/ስራት/ ሞዴል)	ችሎታ/ አቅም	የክፍል ብዛት	እድሜ	የመሳሪያ ምንጭ [በተስማሚው ሳጥን ምልክት ይደረግ]	ወቅታ ዊ ቦታ
ሀ	የኮንስትራክሽን ማምረቻ					
					☐ የግል የኪራይ ☐ የሊዝ ☐	
					☐ የግል የቪብሬሽን ☐	
					☐ የግል የኪቪ ☐ የሊፕ ☐	
					☐ የግል የፕራይ ☐ የሊፕ ☐	
ለ	ተሽከርካሪዎችና የጭነት መኪናዎች					
					☐ የግል የፕራይ ☐ የሊፕ ☐	
					☐ የግል የኪቪ ☐ የሊፕ ☐	
					☐ የግል የፕራይ ☐ የሊፕ ☐	
					☐ የግል የፕራይ ☐ የሊፕ ☐	
ሐ	ሌላ ማምረቻ					
					☐ የግል የኪቪ ☐ የሊፕ ☐	
					☐ የግል የኪቪ ☐ የሊፕ ☐	
					☐ የግል የኪቪ ☐ የሊፕ ☐	

የሚከተለው መረጃ የሚቀርበው በተጨራቹ እጅ ለሌላ መሳሪያ ብቻ ነው።

የባለንብረት ስም

ባለንብረት	የባለንብረት አድራሻ	
	ስልክ	የግንኙነት ስምና ኃላፊነት
ስምምነቶች	ፋክስ	የኢ.ሜ.ቤል አድራሻ
	የኪራይ/ሊዝ/ስራ ስምምነቶች ዝርዝር	

64. የስራ አቅድና የሥራ ቦታ አደረጃጀት

[ተጨማሪ ዋና ፅህፈት ቤቱን፤ ሌሎች ጣቢያዎችን፤ መጋዘኖችን፤ ለቦራቶሪዎች እና ሌሎች መረጃዎች ያካትታል።]

65. የአሰራር ዘዴ

[ተጨማሪ ስራዎችን የሚከናወንበት የአሰራር ዘዴው በቅደም ተከተል፤ በወራትና በአይነት ያሰፍራል።]

66. ሰራተኞችና መሳሪያዎች የማንቀሳቀስ ዕቅድ

67. የኮንስትራክሽን ዕቅድ

[የሰራው ማጠናቀቂያ ፕሮግራም በአጭሩ ያገለጽ፤ ወሳኝ የሆኑ የስራ ደረጃዎች ወይም የማጠናቀቂያ ወቅቶች ወይም ቀናት፤ የሰው ሀይል አደላደልና ሌሎች ግብአቶች ያካትታል።]

ለንደረ ውሳኔ የታቀደ ስራ	የንደረ ተቋራጮች ስምና ዝርዝር	የንደረ ውል ዋጋ በጠቅላላ የፕሮጀክት ወጪ ፐርሰንት	በተመሳሳይ ስራ ያለ ልምድ (ዝርዝሩ ይገለጻል)

68. ሌሎች

ስም፡- [የሚፈርመው ሰው ሙሉ ስም ይግባ]

ኃላፊነት፡- [የሚፈርመው ሰው ኃላፊነት ይግባ]

ፊርማ፡- [እላይ የተጠቀሰው ሀላፊነትና ስም ያለው ሰው ፊርማ ይግባ]

የግንባታ ስራዎች ዝርዝር ለመፈረም ሙሉ ውክልና የተሰጠው መ/ቤት [የተጨማሪ ሙሉ ስም ይግባ]

ቀን፡-ፊርማው የተፈረመበት [ቀን ይግባ] [ወር ይግባ] [ኢ.ም ይግባ]

አባሪዎች

1. በታቀደው ሰራተኛ ወይም የታቀደው ሰራተኛ ተወካይ የተፈረመ የሰራተኛ ተፈላጊ መረጃ (CV)
2. የዲዛይን ሰነዶችና ንድፎች (ክፍል 6 ቅጽ ሐ)

[ማስታወሻ ለተጨማሪዎች፤ ከዚህ በታች የተጠቀሱት መረጃዎች በቀረበው ፎርማት መሰረት በአያንዳንዱ ባለሙያ ስም ተዘጋጅተው ከመጨረቻ ሰነዱ ጋር አብረው መቅረብ ይኖርባቸዋል።]

ረ. ስራው ላይ የሚመደቡ ሰራተኞች ተፈላጊ መረጃ (CV)

1. የቀረበው የስራ ኃላፊነት(ለአንድ ባለሙያ ብቻ)_____
2. የተቋሙ ስም_____
3. የሰራተኛው ስም _____
4. የትውልድ ቀን _____ ዜግነት_____
5. ትምህርት _____(የኮሌጅ ወይም ዩኒቨርሲቲ ወይም ሌላ ትምህርት ቤት ስም፤ የተገኘ ዲግሪና የተገኘበት ጊዜ ይጠቀስ)
6. የሙያ ማህበራት አባልነት _____
7. ሌሎች ስልጠናዎች (በትምህርት ያልተገኙ ሌሎች ስልጠናዎች ካሉ ይጠቀሱ)_____
8. የስራው ልምድ የተገኘባቸው ሀገሮች _____
9. ቋንቋዎች (የመናገር፤ የማንበብ፤ የመጻፍ ሁኔታዎች ጥሩ፤ መካከለኛ፤ ደካማ እየተባለ ይጻፍ)
10. የስራ ቅጥር _____
 ከ_____እስከ_____
 አሰሪ_____
- የስራ ኃላፊነት _____

11. የተመደቡት ሰራዎች ዝርዝር	12. የተመደበለትን ተግባር ለማከናወን ያለውን ችሎታ በይበልጥ የተሠሩ ሰራዎች አሳይ። የቀረቡት ባለሙያዎች በክፍል 11 ላይ የተዘረዘሩትን ሰራዎች ከመሰራት አንፃር ያላቸው ችሎታ ይጠቀስ) የተመደበበት ፕሮጀክት ስም _____ ዓመት፡ _____ ቦታ፡ _____ ደንበኛ፡ _____ ዋና የፕሮጀክቱ ገጽታዎች፡ _____ የስራ ኃላፊነት፡ _____ የተከናወኑ ሰራዎች፡ _____
------------------------------------	--

12 ማረጋገጫ

እኔ ከዚህ በታች ፊርማዬን የተመለከተው እስከማውቀው ድረስ የቀረበውን ካሪኩለም ቪቲ (CV) የእኔን፣ የትምህርት ደረጃ እና የስራ ልምዴን በትክክል እንደሚገልፅ አረጋግጣለሁ። በዚህ መግለጫ ላይ ሆነ ተብሎ የሚደረግ ማሳሳት ከስራዬ ሊያባርረኝ ወይም ውድቅ ሊያደርገኝ እንደሚችል እንዘባለሁ።

ቀን፡ _____

[ቀን/ወር/ዓ.ም]

የህጋዊ/ስልጣን የተሰጠው ተወካይ ፊርማ _____

የህጋዊ/ስልጣን የተሰጠው ተወካይ ስም _____

ሰ. የሽርክና፣ የጥምረት ወይም የእሽመር ማህበር የመረጃ ቅጽ

ቀን፡ [ጨረታው የቀረበበት ቀን(ቀን፣ወር እና አመት ምህረት) ይግባ]

የግዢ መለያ ቁጥር፡ [የግዢ መለያ ቁጥር ይግባ]

አማራጭ ቁጥር፡ [የአማራጭ መለያ ቁጥር ይግባ]

1	የሽርክና፣ የጥምረት ወይም የእሽመር ማህበሩ ስም፡	የሽርክና፣ የጥምረት ወይም የእሽመር ማህበሩ ስም ይግባ]
	የቦርዱ አድራሻ፡	

2	ፓ.ሳ.ቁ.:-	[ፓ.ሳ.ቁ. ይግባ]
	የመንገድ ስም:-	[የመንገድ ስም ይግባ]
	ከተማ:-	[የከተማ ስም ይግባ]
	ፓ.ሳ.ኮድ.:-	[ፓ.ሳ. ቁጥር ይግባ፣ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ]
	አገር:-	[አገር ይግባ]
	ስልክ ቁጥር:-	[የሀገርና ከተማ ኮድ ጨምሮ የስልክ ቁጥር ይግባ]
	ፋክስ ቁጥር:-	[የሀገርና ከተማ ኮድ ጨምሮ የፋክስ ቁጥር ይግባ]
	ኢ.ሜ.ቦል አድራሻ:-	[ኢ.ሜ.ቦል አድራሻ ይግባ]
3	በኢትዮጵያ የጋራ ማህበሩ/ጊዜያዊ ማህበሩ ተወካይ:-	
	ፓ.ሳ.ቁ.:-	[ፓ.ሳ.ቁ. ይግባ]
	የመንገድ ስም:-	[የመንገድ ስም ይግባ]
	ከተማ:-	[የከተማ ስም ይግባ]
	ፓ.ሳ.ኮድ.:-	[ፓ.ሳ. ቁጥር ይግባ፣ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ]
	ስልክ ቁጥር:-	[የሀገርና ከተማ ኮድ ጨምሮ የስልክ ቁጥር ይግባ]
	ፋክስ ቁጥር:-	[የሀገርና ከተማ ኮድ ጨምሮ የፋክስ ቁጥር ይግባ]
	ኢ.ሜ.ቦል አድራሻ:-	[ኢ.ሜ.ቦል አድራሻ ይግባ]
4	የአባላት ስም	
	አባል 1:-	[የአባሉ ህጋዊ ስምና አድራሻ ይግባ]
	አባል 2:-	[የአባሉ ህጋዊ ስምና አድራሻ ይግባ]
	ወዘተ.	[የአባሉ ህጋዊ ስምና አድራሻ ይግባ]
5	የቡድን መሪው አባል ስም	[የአባሉ ህጋዊ ስምና አድራሻ ይግባ]
6	የጋራ ማህበሩ/ጊዜያዊ ማህበሩ የተቋቋመበት ማስረጃ	
	የተፈረመበት ቀን:-	[ቀን ይግባ]
	ቦታ	[ቦታ ይግባ]
7	እያንዳንዱ የሚሰራው የሥራ አይነት ተጠቅሶ የአባላት የኃላፊነት መጠን በመቶኛ	[የአባላቱ የሀላፊነት ድርሻ በመቶኛ ይግባ]

ስም:- [ጨረታው የሚፈርመው ሰው ሙሉ ስም ይግባ]

ኃላፊነት:- [ጨረታው የሚፈርመው ሰው ኃላፊነት ይግባ]

ፊርማ:- [እላይ የተጠቀሰው ሀላፊነትና ስም ያለው ሰው ፊርማ ይግባ]

ጨረታው ለመፈረም ሙሉ ውክልና የተሰጠው መ/ቤት [የተጨራቁ ሙሉ ስም ይግባ]

ቀን :[ቀን ይግባ] [ወር ይግባ] [ፊርማው የተፈረመበት አመት ምህረት ይግባ]

[ለተጨማሪ ማስታወሻ፤

ይህ የጨረታ ዋስትና፣ ዋስትና በሰጠው የፋይናንስ ተቋም አርማ ባለበት ደብዳቤ ሰፍሮ እና የጨረታው ዋስትና የመፈረም ስልጣን ባለው መ/ቤት ተፈርሞ ከመጨረቻ ሰነዱ ጋር አብሮ መቅረብ አለበት።]

ሸ. የጨረታ ዋስትና

ቀን፡- [ጨረታው የቀረበበት ቀን(ቀን፣ወር እና አመተ ምህረት)ይግባ]

የግዥ መለያ ቁጥር፡- [የግዥ መለያ ቁጥር ይግባ]

አማራጭ ቁጥር፡ -[የአማራጭ መለያ ቁጥር ይግባ]

ለ፡ -[የግዥ ፈፃሚ መ/ቤት ሙሉ ስም ይግባ]

የሥራ ተቋራጭ ሙሉ ስም ይግባ (ከዚህ በኋላ “ሥራ ተቋራጭ” እየተባለ የሚጠራው) በግዥ መለያ ቁጥር [የግዥ መለያ ቁጥር ይግባ] በተደረገው ጥሪ መሠረት የገንባታ ሥራዎች አጭር መግለጫ ይፃፍ ለመተግበር የመወዳደሪያ ሐሳብ (ከዚህ በኋላ “የመወዳደሪያ ሐሳብ” እየተባለ የሚጠራውን) በቀን [ጨረታው የቀረበበት ቀን(ቀን፣ወር እና አ.ም)ይግባ] ያቀረበ በመሆኑ።

ሁሉም ሰዎች እንደሚያውቁት እኛ የጨረታ ዋስትና ሰጪ ድርጅት ሙሉ ስም፤ አድራሻና የተመዘገበበት አገር ስም ይሞላ የሆነ (ከዚህ በኋላ “ዋስ” እየተባለ የምንጠራ) ለ የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ሙሉ ስም ይሞላ (ከዚህ በኋላ “የግዥ ፈፃሚ መ/ቤት” እየተባለ ለሚጠራው) የጨረታ ዋስትናው ገንዘብ የመገበያያ አይነትና መጠን በአሀዝና በፊደል ይሞላ ለመክፈል የዋስትና ግዴታ የገባን ሲሆን ከዚህ በላይ ለተገለፀው ግዥ ፈፃሚ መ/ቤት ክፍያው በሙሉ እና በትክክል የሚከፈል ለመሆኑ ወራሾቻችን ወይም መብት የሚተላለፍላቸውን ሰዎች ግዴታ አስገብተናል። ለዚህም የዋሱ ማኅተም በ ____ (ቀን) ____ (ወር) ____ ዓ.ም. ታትሞበታል። [ቀን በቁጥር ይግባ] ፣[ወር ይግባ]፣ [አ.ም ይግባ]

ይህ የዋስትና ሰነድ ተፈፃሚ የሚሆነው የሚከተሉት ሁኔታዎች ሲያጋጥሙ ይሆናል።

- 1) በተጨማሪ መመሪያ ንዑስ አንቀጽ 20.2 ካልሆነ በስተቀር ሥራ ተቋራጩ በጨረታ ማቅረቢያ ሰንጠረዥ ውስጥ በገለጸው መሰረት ጨረታው ፀንቶ በሚቆይበት ጊዜ ውስጥ ከጨረታው ከወጣ፤ ወይም
- 2) ግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ጨረታው ፀንቶ በሚቆይበት ጊዜ ውስጥ ያቀረበው የመወዳደሪያ ሐሳብ ተቀባይነት ማግኘቱን ለሥራ ተቋራጩ ካሳወቀው በኋላ ሥራ ተቋራጩ ጨረታው ፀንቶ በሚቆይበት ጊዜ፣
በ/ ውሉን ለመፈረም ወይም/
ለ/ በተጨማሪ መመሪያ አንቀጽ 47 መሠረት የውል ማስከበሪያ ዋስትና ለማቅረብ፣ ፈቃደኛ ሳይሆን የቀረ እንደሆነ።

የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ከዚህ በላይ ከተዘረዘሩት ሁኔታዎች አንዱ ወይም ከአንድ በላይ የሆኑ ሁኔታዎች በማጋጠማቸው ምክንያት ገንዘቡ ሊከፈለው እንደሚገባ ጠቅሶ ከጠየቀ ለጥያቄው ማስረጃ ማቅረብ ሳያስፈልገው ጥያቄ ባቀረበ ጊዜ እላይ እስከተጠቀሰው ገንዘብ መጠን ድረስ ለግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ለመክፈል ግዴታ እንገባለን።

ይህ የጨረታ ዋስትና የጨረታ ዋጋው ፀንቶ የሚቆይበት ጊዜ ካበቃበት ዕለት ጀምሮ አስከ ሃያ ስምንተኛው (28) ቀን ድረስ (ሃያ ስምንተኛውን ቀን ጨምሮ) የፀና ሆኖ የሚቆይ ሲሆን ማኛቸውም በጉዳዩ ላይ የሚቀርቡ ጥያቄዎች ከተጠቀሰው ጊዜ የዘገየ መሆን የለበትም።

ስም፡- [ጨረታው የሚፈርመው ሰው ሙሉ ስም ይግባ]

ኃላፊነት፦ [ጨረታው የሚፈርመው ሰው ኃላፊነት ይግባ]

ፊርማ፦ [እላይ የተጠቀሰው ሀላፊነትና ስም ያለው ሰው ፊርማ ይግባ]

ጨረታው ለመፈረም ሙሉ ውክልና የተሰጠው መ/ቤት [የተጨረሱ ሙሉ ስም ይግባ]

ቀን፡ፊርማው የተፈረመበት [ቀን ይግባ] [ወር ይግባ] [ኢ.ም. ይግባ]

ክፍል 5፡ በጨረታው መሳተፍ የሚችሉ ሀገሮች (ብቁ ሀገሮች)

የግዢ መለያ ቁጥር፡

የሚከተሉት ድንጋጌዎች ተግባራዊ ከሚሆኑባቸው ሀገሮች በስተቀር ሌሎች ሀገሮች በውድድሩ መሳተፍ ይችላሉ።

አንድ ሀገር ለመጨረት ብቁ የማይሆነው፤

- (ሀ) ተፈላጊ የሆነውን አገልግሎት ለመስጠት የሚደረገውን ውድድር የማያስተጓጉል ለመሆኑ በመንግሥት እስከታመነበት ድረስ የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ መንግሥት በሕግ ወይም በደንብ ከአንድ የተወሰነ ሀገር የንግድ ግንኙነት እንዳይደረግ የከለከለ ከሆነ፤
- (ለ) በተባበሩት መንግሥታት ድርጅት የፀጥታው ምክር ቤት በቻርተሩ ምዕራፍ 7 መሠረት የተላለፈውን ውሳኔ መሠረት በማድረግ የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ መንግሥት ከአንድ ሀገር ማንኛውም ዕቃ ወይም አገልግሎት እንዳይገዛ ወይም ለዚያ አገር ዜጋ ወይም ድርጅት ከፍቶች እንዳይፈፀም የከለከለ ከሆነ።

ምዕራፍ 2: የፍላጎቶች መግለጫ

ክፍል 6: የፍላጎቶች መግለጫ

ማውጫ

ሀ. የሰራዎች ተፈጻሚነት ወሰን.....	1
ለ. የቴክኒክ ዝርዝር.....	1
1. የዋጋ ተመኖች ዝርዝር መቅደም.....	1
2. በቅላላ መስፈርቶች.....	4
3. የአካባቢ/ስራዎች ዋጋ ማድረግ.....	4
4. የደረጃዎችና ኮዶች ተመጣጣኝነት.....	5
5. የፕሮጀክት ምልክት ሰሌዳዎች.....	5
6. የሰራ ክፍል ዝርዝሮች.....	5
ሐ. የዲዛይን ሰነዶችና ንድፎች.....	10
1. አባሪ የተደረጉ ንድፎች ዝርዝር.....	10
2. የቀረቡ የዲዛይን ሰነዶች ዝርዝር.....	10
መ. የግንባታ ሥራዎች ዝርዝር (BILL OF QUANTITIES).....	11
1. መቅደም.....	11
2. ከፍያን የተመለከቱ ድንጋጌዎች.....	12
3. ዋጋ.....	12
4. የግንባታ ሥራዎች መጠን ዝርዝርን ማጠናቀቅ.....	13
5. የነጠላ ዋጋዎች መግለጫ.....	13
6. የግንባታ ሥራዎች ዝርዝር ወይም የሥራዎች መግለጫ.....	13

[እዚህ የተመለከተው የተፈጻሚነት ወሰን ማስታወሻ በጨረታ ዝግጅት ወቅት ለግዢ ፈጻሚው መ/ቤት ብቻ ለመረጃነት የተቀመጠ ነው። በመጨረሻው የጨረታ ሰነድ ላይ አይካተትም።]

ሀ. የሰራዎች ተፈጻሚነት ወሰን

የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት አጠቃላይ የሰራውን ዝርዝር፤ ለሰራው የሚያስፈልጉ መሳሪያዎችና የሰራው ተፈጻሚነት ወሰን ማስቀመጥ አለበት። ከዚህ በታች የተመለከቱት መረጃዎች ሊካተቱ ይችላሉ።

- ቦታው የሚገኝበት አቅጣጫ
- የአየር ሁኔታ
- ቦታውን በተመለከተ የተጠኑ ዋናዎችና ሪፖርቶች
- የቦታው አቀማመጥ ዳታዎች
- ወደቦታው የመግቢያ ሁኔታ
- በኮንተኔሩ ጊዜ በዚህ አካባቢ በሌሎች ሥራ ተቋራጮች እየተካሄዱ ያሉ ሰራዎች
- ሌሎች ከቁፋሮች፤ ከአፈር ማስወገድና ድንጋይ ሁኔታዎች
- ሌሎች ጠቃሚ መረጃዎች

እነዚህ መረጃዎች ከአንድ እስከ ሁለት ገፅ ሊሆኑ ይችላሉ።

ለ. የቴክኒክ ዝርዝር

1. የዋጋ ተመኖች ዝርዝር መቅድም

1.1. ለእያንዳንዱ የሰራ ክፍል የሚከፈለው ክፍያ ሁሉንም ሰራዎች፣ ግብአቶችና የሰራ ክፍሉን ለማጠናቀቅ አስፈላጊ የሆኑ ሁሉንም ግብአቶች የሚያካትት መሆኑ በዚህ ዝርዝር ውስጥ አጠቃላይ መርህ ነው። በዚህ ዝርዝር ወይም ዋጋ የወጣላቸው የሰራዎች ዝርዝር ውስጥ ያልተካተተ ሆኖም ሁሉንም ሰራዎች ለማጠናቀቅ አስፈላጊ የሆነ የሰራዎች ወጪ በሌሎች ክፍሎች ውስጥ እንደተካተተ ተደርጎ ይወሰዳል።

1.2. በዋጋ ተመኖች ዝርዝር ውስጥ ተራ ቁጥሮች፣ ርእሶችና የሰራዎች ዝርዝር በተራ ቁጥሩ ስር የሚሸፈኑ ሰራዎችን ያሳያሉ። የሰራው ትክክለኛ ባህሪና ያዘነ በሰራዎች ዝርዝር ማመሳከሪያ፣ መዘርዘሮችና በውሉ ሁኔታዎች ይረጋገጣል። በዚህ የዋጋ ተመኖች ዝርዝር ውስጥ የተገለፁት የዋጋ ተመኖችና ዋጋዎች በሌላ መልኩ በግልፅ ካልተቀመጠ በስተቀር የሚከተሉትን ጨምሮ በእነዚህ ላይ ብቻ ሳይወሰን የሰራዎች ሙሉ ዋጋ ያጠቃልላሉ።

(ሀ) ሁሉንም ወጪዎች፣ ክፍያዎች፣ የመጋዘን ኪራይ ክፍያዎች ወይም በጭነትና ኢምፖርት ወቅት ያሉ ሌሎች ክፍያዎች ወይም የቆሻሻ፣ የሳይት አቅርቦትና ኔትወርክ ወጪዎችን ጨምሮ የሁሉም እቃዎች፣ ማምረቻ፣ መሳሪያ፣ ማሽን መገልገያ እቃዎች አቅርቦት፣ ክምችት፣ ትራንስፖርት፣ አያያዝ፣ አጠቃቀም፣ ስርጭትና ጥገናን።

(ለ) የሁሉም አላቂ እቃዎች፣ ነዳጅ፣ ውሀና መብራት አቅርቦት፣ ክምችት፣ ትራንስፖርት፣ አያያዝ፣ አጠቃቀም፣ ስርጭትና ጥገናን።

(ሐ) ጊዜያዊ ሰራዎች፣

- (መ) የእያንዳንዱ ሳይቶች ጊዜያዊ ማረፊያን፣ የስራ ማስኬጃ ወጪዎችንና ትርፍን ጨምሮ የማቋቋሚያ ወጪዎች፤
- (ሠ) ሁሉንም ስጋቶች፣ ተጠያቂነቶች፣ መጠባበቂያዎች፣ መድን እና በውሉ የሚጣሉ ወይም የሚገለፁ ግዴታዎች፤
- (ረ) በመሆንዲሱ ተወካይ ለሚከናወን የናሙና አወሳሰድና ፍተሻ ስራ የሚደረግ ክትትልና ትራንስፖርት፣ በተቋራጩ የሚደረግ የፍተሻ ውጤቶች አቅርቦትና የፍሻ ማስረጃዎች ማቅረብ፤
- (ሰ) የፈቃድ እና/ወይም ስምምነት መጠባበቂያ
- (ሸ) ወደ ኔትወርክ የተለያዩ ቦታዎችና ከኔትወርክ የተለያዩ ቦታዎች የሚደረግ ጉዞ
- (ቀ) ለሁሉም ሰራተኞች ወይም የጉልበት የሚደረግ አቅርቦትና እንክብካቤ እና ክፍያ፣ ማረፊያ፣ ትራንስፖርት፣ ዝግጅት እና የመጀመሪያ ህክምና፣ ማህበራዊ አገልግሎትና የደህንነት መስፈርቶችን ጨምሮ ሌሎች መስፈርቶች፤
- (በ) የሰርቪዬ ምልክት ሰጪዎች አቅጣጫና ጥበቃ፣ መለኪያና ቁጥጥርን ጨምሮ ስምረት፤
- (ተ) የስራ ማስጀመሪያ እና ሁሉም ቁፋሮ ሲጠናቀቅ የሚከናወን መልሶ ማስተካከል፤
- (ቸ) እንደ አስፈላጊነቱ በጊዜያዊነት የሚደረግ የአቅጣጫ ማስቀየሪያ ኮንስትራክሽንና ጥገና፣ የሰው ዝውውር ቁጥጥር እና በተገለፀው መሰረት ወይም ለሰራዎቹ አፈፃፀም አስፈላጊ የሆኑ ጊዜያዊ የመንገድ ምልክቶችን ማስቀመጥ፤
- (ኃ) በአየር ንብረት ምክንያት በኮንስትራክሽን ላይ ባሉ ስራዎች፣ ማምረቻ፣ እቃዎችና አላቂ እቃዎች ላይ የሚደርስ ጉዳት፤
- (ነ) ከሌሎች ተቋራጮች ወይም ከሰራዎቹ ጋር ተያያዥ ወይም ጎን ለጎን የሆኑ ስራዎችን ከሚያከናውኑ ሌሎች ባለስልጣኖች ጋር የሚደረግ ትብብር፤
- (ኘ) የዋናው ስራ፣ ማቋረጫዎችና አገልግሎቶች ጥበቃ።

1.3. እያንዳንዱ የስራ ክፍል የተመዘገበ ተመን ወይም ዋጋ አለው።

1.4. በሌላ መልኩ ካልተገለፀ በስተቀር እያንዳንዱን ሳይት ለማቋቋምና በሳይቶች መካከል እንቅስቃሴ ለማድረግ ተቋራጩ በኔት ወርክ ውስጥ በየትኛውም ቦታ ስራዎችን የሚያከናውንበትን ተመኖችና ዋጋ ማሳወቅ አለበት።

1.5. ተቋራጩ በውሉ አፈፃፀም ውስጥ በሰራዎች ዝርዝር ላይ የገለፃቸው እያንዳንዱ የስራ ክፍሎች አንዴ ብቻ ወይም ብዙ ጊዜ ጥቅምላይ እንዲውሉ ወይም ሙሉ በሙሉ ጥቅም ላይ እንዳይውሉ ትእዛዝ መስጠት አለበት።

1.6. የዋጋ ተመኖች ዝርዝር እንደ ስራው መጠን በተናጥል ክፍያ የሚፈፀምባቸው የስራ ክፍሎችን የሚይዝ ከሆነ ይህ በነጠላ የስራ ማዘዣ ትእዛዝ በተሰጠባቸው የእያንዳንዱ የስራ ክፍሎች ብዛት ላይ የተመሰረተ መሆን አለበት።

1.7. በመዘርዘሮቹ ወይም በሰራዎች ማዘዣ ላይ በሌላ መልኩ ካልተገለፀ በስተቀር የስራዎቹ እያንዳንዱ ክፍሎች ብዛት መለኪያ በተጣራ መጠን ወይም በውሉ ላይ ከተገለፁት ዳይጫንሽኖች በመነሳት በሁለት አህዝ መሰላት አለበት።

1.8. በውሉ መሰረት በተቋራጩ ተሰርተው የተለኩ የስራዎቹ እያንዳንዱ ክፍሎች ብዛት በተጣራ መጠን መለካት ያለባቸው ሲሆን ትርፍ ለሆኑ፣ ለማያስፈልጉ፣ ለተሰበሩ፣ በመጠቅጠቅ ምክንያት ለተፈጠሩ ጭማሪዎች ወይም ቅናሾች ወይም ለስራ ቦታ አቅርቦት ምንም ዓይነት ተጨማሪ ክፍያ አይከፈልም።

- 1.9. በውሉ ላይ አሚራቱ የሚፈቀድ ከሆነ የሚመዘገቡት የስራዎች ዝርዝር፣ የዋጋ ተመንጥና ዋጋዎች ማንኛውን የሚፈቀዱ ማቴሪያዎች ወይም በተቋራጩ የሚፈቀዱ ዲዛይኖች እንዲይዙ ይጠበቃል።
- 1.10. የዋጋ ተመኖች ዝርዝር ቀደም ብለው የተገመቱ አስፈላጊ ስራዎች መጠንን አያጠቃልልም። ተቋራጩ በውሉ ውስጥ በተካተተው መረጃ ላይ በመመስረት፣ በመንገድ የአገልግሎት ጊዜ መቀነስ ላይ ካለው ልምድ በመነሳት፣ እና በኔትወርኩ ላይ ቀደም ሲል ከቀረበ ጨረታ በመነሳት የስራዎችን መጠን፣ ድግግሞሽና ስርጭት በተመለከተ የራሱን ቅድመ ግምት ማዘጋጀት አለበት። ተቋራጩ በቅድመ ግምቶቹ ላይ ለሚፈጠር ለማንኛውም ስህተት ኃላፊነቱን ይወስዳል።
- 1.11. በውሉ ላይ በተገለፁት ሁኔታዎች ካልሆነ በስተቀር በስራዎቹ ማዘዣ ላይ የተመለከቱት ሁሉም ስራዎች ተሰርተው እስከሚጠናቀቁ ድረስ ተቋራጩ የትኛውንም አጠቃላይ ወርሀዊ ክፍያ ወይም ቅድመ ክፍያ የመጠየቅ መብት የለውም። የክፍያ ጥያቄ የሚቀርበው በቀጣዩ ወር በመሆንዲሁ የስራውን መጠናቀቅ የተመለከተ ማስረጃ ከተሰጠ በኋላ ነው። ሆኖም በአንድ ሰው በቀጣይነት ለሚሰሩ ስራዎች ወርሀዊ ክፍያ ሊጠየቅ ይችላል።

69. ጠቅላላ መስፈርቶች

ተቋራጩ በስራ ላይ የሚያሰማራው የሰው ሀይል ስለስራዎቹ ተገቢውን ስልጠና የወሰዱና መመሪያ ያገኙ ሰራተኞችን ብቻ ነው። ሁሉም የማሽን ኦፕሬተሮችና አሽከርካሪዎች ብቁና አሁን በስራ ላይ ባለው ህግ መሰረት አስፈላጊው ፈቃድ የተሰጣቸው መሆን አለባቸው። ተቋራጩ ለኦፕሬተሮች መመሪያ የሚሰጡና እንደ አተገባበሩ ከስዎች ወይም ሌሎች ተሽከርካሪዎች ጋር ሊፈጠሩ የሚችሉ የግጭት ስጋቶችን የሚጠቁሙ በቂ ድጋፍ ሰጪና የጥበቃ ሰራተኞችን መቅጠር አለበት።

ተቋራጩ የሰራተኞቹን ደህንነት ለመጠበቅ ተገቢውን ጥንቃቄ ማድረግ አለበት። አስፈላጊ ከሆነም ተቋራጩ ለኦፕሬተሮቹና በነዳጅ ማስተላለፊያ/ማጠራቀሚያ የሚሰሩ ለሁሉም ሰራተኞችን ደህንነት መጠበቅ አለበት። ቃጠሎ ሊፈጥሩ በሚችሉ ፈሳሾች አቅራቢያ ሲገኝ ማጠቃለያ መክልከል አለበት። ሁሉም መሳሪያዎችና ተሽከርካሪዎች በጥሩና ደህንነታቸው ተጠብቆ ለስራ ዝግጁ መደረግ አለባቸው። ተቋራጩ በስራ ቦታ ላይ በድንገተኛ አደጋ ሊፈጠሩ የሚችሉ የመ/ቤት ጉዳቶችን ለመቆጣጠር እንዲያስችለው የመጠባበቂያ ዝግጅቶችን በስራ ላይ ማዋል አለበት።

70. የአካባቢ/ስራዎች ጥበቃ ማድረግ

ተቋራጩ ለአካባቢ በተለይም ከታች ለተመለከቱት ተገቢውን ጥበቃ ለማድረግ አስፈላጊውን ጥንቃቄ ማድረግ አለበት፡

- (ሀ) ማንኛውንም የተበከለ ፈሳሽ ከውሀ ጋር መቀላቀል አይፈቀድም
- (ለ) ማንኛውንም ፈቃድ ያልተሰጠው የዛፎች ቆረጣ ማድረግ አይቻልም
- (ሐ) ማንኛውንም ግልፅ ወይም ከቁጥጥር ውጭ የሆነ ቃጠሎ መፍጠር አይቻልም
- (መ) ተቋራጩ ውሀ በአንድ ቦታ ማቆር ወይም በክፍት ኮንቴነሮች ማስቀመጥ አይፈቀድለትም።
- (ሠ) ስራዎቹ ከተጠናቀቁ በኋላ የሚቀሩ ሁሉም የማያገለግሉ ወይም ትርፍ የሆኑ ነገሮች ወደሚፈቀዱ የማጠራቀሚያ ቦታዎች ተወስደው መወገድ አለባቸው።

- (ረ) ተቋራጩ ሰራተኞችን ጨምሮ ስራዎቹ ከቆሻሻ ነፃ መሆናቸውን ማረጋገጥ አለበት። ይህ መቆሻሻ የሚከሰት ከሆነ ተቋራጩ ቆሻሻውን የመሰብሰብና በተገቢው ቦታ የማስወገድ ኃላፊነት አለበት።
- (ሰ) ፀረ ተባይና ፀረ አረም መጠቀም አይፈቀድም።
- (ሸ) ለቁፋሮና ለተጠናቀቁ ስራዎች ከመጥፎ የአየር ሁኔታ ጥበቃ መደረግ አለበት እንዲሁም ተቋራጩ በመጥፎ የአየር ሁኔታ ጉዳት ለደረሰበት ለየትኛውም ስራ ጥገና መደረግ አለበት።

71. የደረጃዎችና ኮዶች ተመጣጣኝነት

በውሉ ላይ በግልፅ ካልተመለከተ በስተቀር ለሚቀርቡት እቃዎች ወይም መሳሪያዎች እና ለሚሰሩ ወይም ለሚፈተኙ ስራዎች በውሉ ውስጥ መሟላት ላለባቸው ልዩ ደረጃዎች ወይም ኮዶች ማመሳከሪያ የሚሰጥ ከሆነ የተገቢ ደረጃዎች ወይም ኮዶች የቅርብ እትም ወይም ማሻሻያ ስራ ላይ መዋል አለበት። እነዚህ ደረጃዎች ወይም ኮዶች ሀገራዊ ከሆኑ ወይም ከተወሰነ ሀገር ወይም ክልል ጋር የሚያያዙ ከሆኑ አሰሪው ቅድመ ምርመራ ማድረጉና የፅሁፍ ፈቃድ መስጠቱ እንደተጠበቀ ሆኖ ሌሎች የተገለፁ የሚፈቀዱ ተመጣጣኝ ደረጃዎችና ኮዶች ተቀባይነት ሊያገኙ ይችላሉ። በተገለፁት ደረጃዎችና በታቀዱት አማራጭ ደረጃዎች መካከል የሚፈጠሩ ልዩነቶች በተቋራጩ በተሟላ ሁኔታ በፅሁፍ መገለፅና ተቋራጩ የመሆንዲሱን ፈቃድ ማግኘት ከሚፈልግበት ቀን ከ 28 ቀን በፊት ለመሆንዲሱ መቅረብ አለባቸው። እነዚህ የታቀዱ ልዩነቶች ተመጣጣኝ ወይም የበለጠ የጥራት ደረጃን እንደሚያሟሉ መሆንዲሱ የሚወሰን ከሆነ ተቋራጩ በሰነዶቹ ላይ የተገለፁትን ደረጃዎች ማሟላት አለበት።

72. የፕሮጀክት ምልክት ሰሌዳዎች

ተቋራጩ በግንባታ ቦታው ክልል ውስጥ የፕሮጀክት ምልክት ሰሌዳዎች ማቅረብ፣ ማቆምና ስራ ላይ ማዋል አለበት። የምልክት ሰሌዳዎችን ማቅረቢያና ጥቅም ላይ ማዋያ ወጪ በሌሎች ስራዎች የጨረታ ዋጋ ተመኖች ውስጥ መካተት ያለባቸው ሲሆን በተናጥል ክፍያ አይከፈላቸውም።

73. የስራ ክፍል ዝርዝሮች

ቀጣይ ገዎች የእያንዳንዱን የስራ ክፍሎች መዘርዘሮች ያቀርባሉ። ለእያንዳንዱ የስራ ክፍል መዘርዘር መደበኛ ቅጽ ጥቅም ላይ መዋል አለበት። በተጨማሪም የስራው መጠሪያ፣ ማመሳከሪያ ቁጥርና ነጠላ መለኪያዎች መገለፅ ያለባቸው ሲሆን እነዚህ በሚከተሉት ርዕሶች ስር መረጃ ይሰጣል፡

- (ሀ) ዝርዝር፡- በመደበኛነት ጥቅም ላይ ሲውል የጥገና/የስራ ቴክኒክና ሁኔታዎች አጠቃላይ መረጃ ይሰጣል።
- (ለ) ዋና መሳሪያ፡- የሚካተት ከሆነ ስራውን ለማከናወን የሚያስፈልጉ ዋና ዋና መሳሪያዎች ጥቆማ ይሰጣል። ይህ የሚያገለግለው ለመመሪያነት ብቻ ሲሆን ተቋራጩ የራሱን ግብአቶች ሊመርጥ ይችላል።
- (ሐ) ማቴሪያዎች፡- በስራው ውስጥ የሚካተቱ ዋና ዋጋ ማቴሪያዎችን አይነትና ጥራት ይገልጻል።
- (መ) የስራ መዘርዘሮች፡- ስራዎቹን ለማከናወን የሚያስፈልጉ አጠቃላይ አሰራሮችን ይገልጻል፣ ማንኛውንም አስገዳጅ የሆኑ መስፈርቶች (ምሳሌ፡ ጥቅም ላይ የሚውል የሜካኒካል ስሌት)፣ ተፈላጊ የሰራት የጥራት ደረጃዎችና ማንኛውንም አስፈላጊ ፍተሻ ይገልጻል።
- (ሠ) መለኪያና ክፍያ፡- ለነጠላ የዋጋ ተመኖች ትግበራ የሚያስፈልጉ መለኪያዎችን እና የተጠናቀቁ ስራዎች እንዴት መለካት እንዳለባቸው ይገልጻል። ጥቅም ላይ የሚውሉ መለኪያዎች አለም አቀፍ የመለኪያ

ስርዓቶች ናቸው። ለመለኪያ፣ የዋጋ ትመና፣ የንድፎች ዝርዝር፣ ወዘተ ማንኛውም ሌሎች መለኪያዎች ጥቅም ላይ አይውሉም። (በተጨማሪም በቴክኒክ ሰነዱ ውስጥ ያልተገለፁ ማንኛውም መለኪያዎች በአለም አቀፍ የመለኪያ ስርዓቶች መሰረት መገለፅ አለባቸው) በመዘርዘሩ ውስጥ የሚገለፁ ምህፃረ ቃሎች እንደሚከተለው መተርጎም አለባቸው፡

ሚሜ	ማለት ሚሊ ሜትር ነው	ሰ	ማለት ሰከት ነው
ሜ	ማለት ሜትር ነው	ኤልኤስ	ማለት ጠቅላላ ድምር ነው
ሚሜ ²	ማለት ሚሊ ሜትር ካሬ ነው	ኪሜ	ማለት ኪሎ ሜትር ነው
ሜ ²	ማለት ሜትር ካሬ ነው	ሊ	ማለት ሊትር ነው
ሜ ³	ማለት ሜትር ኩብ ነው	%	ማለት ፐርሰንት ነው
ኪግ	ማለት ኪሎ ግራም ነው	ኤንዲ	ማለት የተመረጠ ዲያሜትር ነው
ቶ	ማለት ቶን (1000 ኪግ) ነው	ሰ/ወ	ማለት ሰው-ወር ነው
በቁ	ማለት በቁጥር ነው	ሰ/ቀ	ማለት ሰው-ቀን ነው

የስራ ቅደም ተከተል ቁጥር [የስራው ስምና ቁጥር ይግባ ምሳሌ፣ የተነጠፈ መንገድ ስራ]

ተ. ቁ.	ተግባራት	[የስራው አይተም ቁጥር ይግባ]
	መጠሪያ	[የስራው አይተም ስም ይግባ]
	መለኪያ	
	ዝርዝር	
	መሳሪያ	
	እቃዎች	
የስራ መዘርዘሮች		
መለኪያና ክፍያ		
መጠሪያ		የቀን ስራ
መለኪያ		
ዝርዝር		የቀን ስራ
መሳሪያ		በግንባታ ሥራዎች ዝርዝር መሰረት

ማቴሪያሎች	ይህ ቃል በዋጋ ተመኖች ዝርዝር ስር ተግባራዊ የሚሆን ዋጋ ለልተቀመጠላቸው ወይም በመሆንዲሱ የሚፈለገው የአሰራር ሁኔታቸው በእያንዳንዱ ስራ ስር ከተገለፀው የተለየ ለሆኑ ስራዎች ክፍያ ለመወሰን የሚያገለግሉ የቀን ስራዎች ዝርዝርን ይሸፍናል። የስራዎቹ ይዘት የተወሰነ ባይሆንም የሚከተሉት ምሳሌዎች ማየት ተገቢ ሊሆን ይችላል። [የቀን ስራዎች ምሳሌ ይግባ]
የስራ መዘርዘር	በስራዎች ማዘዣ ቅጽ ላይ በመሆንዲሱ ፈቃድ ካልተሰጠ በስተቀር ምንም አይነት የቀን ስራ አይኖርም። ድንገተኛ ስራ የሚያስፈልግ ከሆነ የሚሰጠውን ትእዛዝ መሆንዲሱ በተገቢው አጋጣሚ በፅሁፍና በመደበኛ የስራዎች ማዘዣ ማረጋገጡ እንደተጠበቀ ሆኖ፤ ተቋራጩ ከመሆንዲሱ ህጋዊ ተወካዮች የቃል መመሪያ ማግኘት አለበት። ከሚታዘዙ የቀን ስራዎች ጋር በተያያዘ ተቋራጩ በእያንዳንዱ ቀን (ወይም መሆንዲሱ በሚፈቅደው የተራዘመ ጊዜ) ትክክለኛ መግለጫዎችን አባዝቶ ማቅረብ ያለበት ሲሆን እነዚህም የቀዳሚውን ቀን ስራ ለማከናወን ጥቅም ላይ የዋሉ ግብአቶች የሚከተሉት ዝርዝሮችን መያዝ አለበት፡ • የተቋራጩ ሰራተኞችን ስም፣ ፈቃድና ሰአቶች • የተቋራጩን የማምረቻ መሳሪያ መለያ፣ አይነትና የሰራባቸውን ሰአቶች • የሁሉም ጥቅም ላይ የዋሉ እቃዎች አይነትና ብዛት
መለኪያና ክፍያ	ከላይ ለሰራተኞች፣ ማምረቻ/መሳሪያ እና እቃዎች የተገለፁት መዝገቦች በቀን ስራዎች ስር እንዲሰሩ ትእዛዝ የተሰጠባቸውን ስራዎች የክፍያ ዋጋ ለመወሰን በመነሻነት ያገለግላሉ። የሚከፈለው ክፍያ በሚከተሉት ድንጋጌዎች መሰረት ነው፡ (i) ማምረቻና መሳሪያ አገልግሎት ላይ የሚውለው የመለኪያ መሳሪያ በስራዎቹ ዝርዝር ላይ ለማምረቻ መሳሪያ የተገለጸው የመለኪያ መሳሪያ ነው። በትራንስፖርት፣ ብልሽት፣ የኦፕሬተር እዋረት ወይም ማንኛውም ሌላ ምክንያት ካልተሰራባቸው የስራ ሰዓቶች አይቆጠሩም። ተቋራጩ ለእያንዳንዱ ስራ በቀን ስራዎች ዝርዝር ላይ ለገለጻቸው ዋጋዎችና የማምረቻ አይነት ሁሉንም አይነት የምልክት መስመር፣ ተግባር፣ ጥገና፣ እድሳት፣ ነዳጅ፣ ቅባት፣ ታክሶች፣ ክፍያዎች፣ የሹፌር ክፍያዎች፣ የመድን ክፍያዎች፣ ስራ ማስኬጃ ወጪዎችና የትርፍ ሰዓት ክፍያን ማካተት አለባቸው። ለቀን ስራዎች የሚያገለግለው ማምረቻ በግዢ የሚመጣ ከሆነ ወደ ስራ ቦታው ለማጓጓዝ የወጣው ወጪ ሊከፈል ይችላል። (ii) የሰው ሃይል ለሰው ሃይል በመመዘኛነት የሚያገለግለው መሳሪያ በዋጋ ተመኖች ዝርዝር ላይ የተገለጸው ነው። ለክፍያ ብቁ የሆኑ ሰራተኞች ብዛት እንደ ፎርማን ባሉ ቀጥተኛ የሳይት ተቆጣጣሪዎች ላይ የተገደበ ሲሆን የሳይት ጽ/ቤትና የዋና መስሪያ ቤት አስተዳደርንና ድጋፍ ሰጪ ሰራተኞችን አይጨምርም። የእያንዳንዱን ሰራተኛ ስራ በተመለከተ በቀን ስራዎች ዝርዝር ላይ በተቋራጩ የተገለጹት ዋጋዎች የጉልበት ክፍያን፣ የትርፍ ሰዓት ክፍያን፣ የፈረቃ ስራን፣ በመሃንዲሱ የሚከፈሉ ሁሉንም አሰራሊ ክፍያዎችን፣ የጉዞ ሰዓትንና መደበኛ ሪፖርት ለማድረግ የሚደረግ ጉዞን እንዲሁም በእጅ የሚሰሩ መሳሪያዎችን፣ ማረፊያን፣ የመድን ክፍያን፣ የስራ ማስኬጃ ወጪን እና የቁጥጥር ክፍያን ማካተት አለባቸው። ከመደበኛ ሪፖርት ማቅረቢያ ቦታ ወደ ሳይት ለሚደረግ ጉዞ ጥቅም ላይ የሚውል ጊዜና ሀብት

	የቀን ስራዎች ትክክለኛ የግብዓት ስምሪት ሲደረግ የሚከፈል ሲሆን ይህ ካልሆነ በትክክል በተሰራባቸው ሰዓቶች ብቻ ክፍያ ይፈጽማል። (iii) እቃዎች ለእቃዎች መለኪያ ጥቅም ላይ የሚውለው የመለኪያ መሳሪያ ትዕዛዝ ለተሰጠባቸው ስራዎች የሚያስፈልጉ እቃዎች ግዥ ጥቅም ላይ የዋለው በደረሰኝ የተረጋገጠ መለኪያ መሳሪያ ነው። የእቃዎቹ ግዥ ከመፈጸሙ በፊት መሃንዲሱ የተቋራጩን ስምምነት መጠየቅ ያለበት ሲሆን ይህም በስራ ማዘዣው ላይ ይገለጻል። ከተቋራጩ የጉዳይ ማስፈጸሚያ ወጪዎች፣ የመድን ክፍያዎች፣ የስራ ማስኬጃ ወጪዎች እና ከግዥው፣ አቅርቦትና የመሳሪያዎች ተከላ ጋር ተያያዥ የሆኑ ሁሉም ሌሎች ክፍያዎች ጋር በተያያዘ የጨረታ ውድድር የተደረገባቸው በግዥ ክፍያዎች ላይ የሚጨመሩ ክፍያዎች ሙሉ በሙሉ መከፈል አለባቸው።
--	---

[የንድፎችና ዲዛይን ሰነዶች ፍላጎት አዘው ይዘረዘራሉ። ዋናዎቹ ንድፎችና ዲዛይን ሰነዶች በአዝል መልክ ተያይዘው ይቀርባሉ።]

ሐ. የዲዛይን ሰነዶችና ንድፎች

1. አባሪ የተደረጉ ንድፎች ዝርዝር

የግዢ መለያ ቁጥር: [የግዢ መለያ ቁጥር ይግባ]

አባሪ የተደረጉ ንድፎች ዝርዝር		
ተ/ቁ	የንድፎች ርዕስ	አላማ

74. የቀረቡ የዲዛይን ሰነዶች ዝርዝር

የግዢ መለያ ቁጥር: [የግዢ መለያ ቁጥር ይግባ]

ተ/ቁ	ዲዛይነር	የዲዛይን ቁጥር	የዲዛይን መጠሪያ	ቀን

ንድፎቹ በሚከተለው አድራሻ ማግኘት ይቻላል።

የሚመለከተው ሰራተኛ: [ስም ይግባ]

ስልክ: [ስልክ ቁጥር ይግባ]

ፋክስ: [ፋክስ ቁጥር ይግባ]

ኢሜይል: [ኢሜይል አድራሻ ይግባ]

ስም:- [ጨረታው የሚፈርመው ሰው ሙሉ ስም ይግባ]

ኃላፊነት:- [ጨረታው የሚፈርመው ሰው ኃላፊነት ይግባ]

ፊርማ:- [እላይ የተጠቀሰው ሀላፊነትና ስም ያለው ሰው ፊርማ ይግባ]

ጨረታው ለመፈረም ሙሉ ውክልና የተሰጠው መ/ቤት [የተጨማሪ ሙሉ ስም ይግባ]

ቀን: [ቀን ይግባ] [ወር ይግባ] [ፊርማው የተፈረመበት አመት ምህረት ይግባ]

መ. የግንባታ ሥራዎች ዝርዝር (Bill of Quantities)

1. መቅደም

ተጨማሪዎች እያንዳንዱን እቃ በጨረታው ሰነድ ላይ ለየብቻ ዋጋ ማውጣትና ብዙ ድምሮችን በአንድ ላይ ስለማስተላለፍ የቀረቡትን መመሪያዎች መከተል አለባቸው። የመጠን ዝርዝር ክፍሎች ሰነዶች ጋር በጋራ መነበብ ያለበት ሲሆን ተቋራጮች በዚህ ጊዜ ስለ ዝርዝር ሁኔታውና ስራዎች ስለሚሰሩበት አግባብ በሚገባ እንደተረዱ ይቆጠራል። ሁሉም ስራዎች ለመሐንዲሱ አጥጋቢ ሆነው መገኘት አለባቸው።

(ሀ) የዕቃዎች መጠን

በመጠን ዝርዝር ላይ የተመለከተው የእቃ መጠን በውሉ መሰረት ለእያንዳንዱ ስራ የሚያስፈልገው ዕቃ መጠን ግምት የሚያሳይ ሲሆን አላማውም ለጨረታ መነሻ የሚሆን መጠን ለማሳየት ነው። ተቋራጩ በእያንዳንዱ የመጠን ዝርዝር ላይ የተመለከተውን ስራ እንዲሰራ የማይጠየቅ ስለመሆኑ ወይም ትክክለኛዎቹ መጠኖች በዝርዝሩ ላይ ከተመለከተው የማይለያዩ ስለመሆናቸው ለተቋራጩ የሚሰጥ ዋስትና የለም። ዋጋ ሲወጣ ለስራ አካሄድና መዘርዘር የውል ሁኔታዎች፣ ንድፎች እና የመጠን ዝርዝሮች እንደ ማጣቀሻ ይወሰዳሉ።

በመጠን ዝርዝር ላይ የተመለከቱት መጠኖች ጊዜያዊ ሲሆኑ የሚያንጸባርቁትን በማረጋገጫ ወቅት የነበረውንና ለጨረታው እንደ መነሻ ተደርጎ የተወሰደውን ግምት ነው። ተጨማሪዎች እያንዳንዱን የጨረታውን ሰነድ ይዘት በጥሞና መገምገም አለባቸው። መጠኖችን የተመለከተ ማናቸውም አስተያየት በዋጋ አቀራረብና ትንታኔ ዝርዝሮች መሰረት መጣኔን እና ዋጋን ጨምሮ በአባሪ መልክ መቅረብ አለባቸው።

በቴክኒክ ዝርዝርና በመጠን መግለጫ ላይ በተቃራኒው በግልጽ ካልተደነገገ በስቀር ቋሚ ስራዎች ብቻ ይለካሉ። በተቃራኒው በውል ካልተመለከተ በስቀር ስራዎች በንድፍ ላይ በተመለከተው ቅርጽመጠን ወይም መሐንዲሱ በሚሰጠው የጽህፈት ትዕዛዝ መሰረት ብቻ ይለካሉ። በውል ላይ ተቀጽላዎች ወይም ለውጦች ሲስተካከሉ የስራዎች መጠን በተሰናዳበት ተመሳሳይ አግባብ ይለካሉ። በመጠን መግለጫ ላይ ያልተካተቱ ስራዎች ልዩ ልዩ በሚለው የዕቃዎች ዋጋ ዝርዝር ውስጥ ይካተታሉ።

ተጨማሪ ስራዎች በአግባቡ ሊለኩ እንደማይችሉ መሐንዲሱ ሲገምት ተቋራጩ በመሐንዲሱ በታዘዘበት ሁኔታ በስራ መርሐ ግብር ላይ በተመለከተው መሰረት ስራውን በቀን ስራ አግባብ ይፈጽማል። ሁሉም የቀን ስራ ገጾች ስራዎቹ በተሰሩበት ሳምንት ውስጥ ወይም በሳምንቱ ማብቂያ በመሐንዲሱ ይፈረማሉ። በትራንስፖርት ወይም ክምችት ወቅት ለሚደርስ የማቴሪያል ጉዳት ምንም ክፍያ አይደረግም።

(ለ) መለኪያ መጠኖች

በተያያዘው የቴክኒክ ሰነድ ውስጥ የተመለከቱት የልኬት መጠኖች አለምአቀፋዊ ሲስተም ዩኒት ናቸው። ለልኬት፣ ዋጋ እና ዝርዝር ንድፍ ሌላ አይነት የልኬት መንገድ አይኖርም። (በተያያዘው የቴክኒክ ሰነድ ውስጥ ላልተመለከቱት የልኬት መጠኖችም ተፈጻሚ የሚሆኑት አለምአቀፋዊ ሲስተም ዩኒት ናቸው።) በመጠን ዝርዝር ላይ የተመለከቱት ምሳሌ ሃላት ከዚህ እንደሚከተለው ይተረጎማሉ፡

ሚሜ	ማለት ሚሊ ሜትር ነው	ሰ	ማለት ሰአት ነው
ሜ	ማለት ሜትር ነው	ኤልኤስ	ማለት ጠቅላላ ድምር ነው
ሚሜ ²	ማለት ሚሊ ሜትር ካሬ ነው	ኪሜ	ማለት ኪሎ ሜትር ነው
ሜ ²	ማለት ሜትር ካሬ ነው	ሊ	ማለት ሊትር ነው
ሜ ³	ማለት ሜትር ኩብ ነው	%	ማለት ፐርሰንት ነው

ኪ.ግ	ማለት ኪሎ ግራም ነው	ኤንዲ	ማለት የተመረጠ ዲያሜትር ነው
ቶ	ማለት ቶን (100 ኪ.ግ) ነው	ሰ/ወ	ማለት ሰው-ወር ነው
በቁ	ማለት በቁጥር ነው	ሰ/ቀ	ማለት ሰው-ቀን ነው

75. ክፍያን የተመለከቱ ድንጋጌዎች

እያንዳንዱ በመጠን ዝርዝር ላይ የተመለከተ ክፍያ የሚፈጸምበት ነገር በጥቅል ድምር መቀመጥ ያለበት ሲሆን በመጠን ዝርዝር ላይ የተመለከተ ክፍያ የማይፈጸምበት ነገር በጥቅል ድምር የተገለጸው ስራ ካበቃ በኋላ መሐንዲሱ ባረጋገጠበት ሁኔታ የሚከፈል ነው።

76. ዋጋ

በመጠን ዝርዝር ላይ የተመለከቱት ዋጋዎች ሁሉንም ወጪ እና ዋጋዎች ጨምሮ በእንዳንዱ መጠን ስር የተመለከቱት ስራዎች ሙሉ ዋጋ ሲሆኑ ስራዎቹም ጊዜያዊ እና የተከላ ስራዎችን የሚያጠቃልሉ ሆነው ጨረታው መሰረት ባደረጋቸው ሰነዶች ላይ የተመለከቱትን ስጋቶች፣ ተጠያቂነቶችና ግዴታዎች ለማሟላት የግድ አስፈላጊ የሆኑ ናቸው። የተቋም ገንዘብ፣ ትርፍና ክፍያዎች በእያንዳንዱ የክፍያ ስብጥር ላይ እንደተካተቱ ይታመናል። ዋጋዎችና መጣኔዎች በመጠን ዝርዝር ላይ ለእያንዳንዱ ነገር መገለጽ አለባቸው። መጣኔዎች በጨረታ ሰነዱ የመጠን ዝርዝር ላይ በግልጽ ያልተመለከቱ ሁሉንም የግብር እና ቀረጥ ግዴታዎች ይሸፍናሉ።

77. የግንባታ ሥራዎች መጠን ዝርዝርን ማጠናቀቅ

ዋጋዎችና መጣኔዎች በመጠን ዝርዝር ላይ በተገቢው አምድ በጨረታው በተመለከተው የገንዘብ አይነት ይገለጻሉ።

78. የነጠላ ዋጋዎች መግለጫ

ተከታይ የመጠን ዝርዝሮች የሚያስፈልጉ ዕቃዎችን ዝርዝር ይሰጣሉ። ከቴክኒክ ዝርዝር የተወሰዱ አግባብነት ያላቸው ድንጋጌዎች ተመልክተዋል።

(ሀ) የቀን ስራ መርሐ ግብር

የቀን ስራ መርሐ ግብር የሚያዘው በመጠን ዝርዝሩ ያልተሸፈኑ ድንገተኛ ስራዎች የሚኖሩበት ሰፊ ዕድል ካለ ብቻ ነው። በተጨማሪም የቀረበውን ዋጋ ትክክለኛነት በመንግስት መ/ቤት ለማረጋገጥ የቀን ስራ መርሐ ግብር ከዚህ የሚከተሉትን መያዝ አለበት፡

- (1) ተጨማሪ የቀን ስራ ዋጋን ለመስጠት መሰረት የሚያደርጋቸው የጉልበት፣ የማተሪያል እና የኮንስትራክሽን ፕላንን ዋጋዎች ዝርዝር ተቋራጩ ለቀን ስራ ክፍያ የሚያገኝበትን አግባብ ከሚያሳይ የሁኔታዎች መግለጫ ጋር

(2) እያንዳንዱ ተጨራች የሚያስከፍለው የእያንዳንዱ የቀን ስራ ዋጋ። ተቋራጩ ለእያንዳንዱ የቀን ስራ ክፍያ የሚጠይቅበት መጣኔ የተቋራጩን ትርፍ፣ ስራ ማስኬጃ ቁጥጥርና ሌላ ክፍያዎች ማካተት አለበት።

(ለ) ጊዜያዊ የዋጋ ድምሮች/ መጠባበቂያዎች

በጠቅላላ የስራዎች ዝርዝር ላይ ጊዜያዊ የዋጋ ድምሮችን በመጨመር ለሚታዩ መጠባበቂያዎች (የመጠን ስራ ማስኬጃ) ጠቅላላ ድንጋጌ ሊዘጋጅ ይችላል። እነዚህም ጊዜያዊ የዋጋ ድምሮች ማካተት ወደፊት አስፈላጊ ከሆነ ወቅታዊ ተጨማሪ ፈቃዶችን ጥያቄ በማስቀረት የበጀት ፈቀድ ማግኘትን ያመቻቻል። እነዚህ ጊዜያዊ የዋጋ ድምሮች ወይም የመጠባበቂያ ክፍያዎች ስራ ላይ የሚውል ከሆነ በልዩ የቅል ሁኔታዎች በተገለፀው መሰረት ጥቅም የዋሉበትን ሁኔታና ይህንኑ ያዘዘውን መ/ቤት መግለጽ አለበት።

79. የግንባታ ሥራዎች ዝርዝር ወይም የሥራዎች መግለጫ

ተ/ቁ	የስራዎች ዝርዝር	የመዘርዘር መመሪያ	መለኪያ	ብዛት	ነጠላ ዋጋ [የመገበያየት ገንዘብ አይነት ይግባ]	ጠቅላላ ዋጋ [የመገበያየት ገንዘብ አይነት ይግባ]
1						
	የስራ ዝርዝር ቁ. 1 ንዑስ ድምር					
2						
	የስራ ዝርዝር ቁ. 2 ንዑስ ድምር					
3						
	የስራ ዝርዝር ቁ. 3 ንዑስ ድምር					
4						
	የስራ ዝርዝር ቁ. 4 ንዑስ ድምር					
	ማጠቃለያ					
1	የስራ ዝርዝር ቁ. 1					
2	የስራ ዝርዝር ቁ. 2					
3	የስራ ዝርዝር ቁ. 3					

4	የስራ ዝርዝር ቁ. 4					
5	የቀን ስራ (ጊዜያዊ አበል)					
I	የ 1+2+3+4+5 ድምር					
II	ሲደመር መጠባበቂያ					
III	ጠቅላላ ድምር					
IV	ግብር					
V	የሁሉም ጠቅላላ ድምር					
	የቀን ስራ ዝርዝር					
ጉ	የጉልበት ስራ					
ጉ 01	[የጉልበት ስራ አይነት ይግባ]		ቀን			
ጉ 02	[የጉልበት ስራ አይነት ይግባ]		ቀን			
ጉ 03	[የጉልበት ስራ አይነት ይግባ]		ቀን			
ጉ 04	[የጉልበት ስራ አይነት ይግባ]		ቀን			
ጉ 05	[የጉልበት ስራ አይነት ይግባ]		ቀን			
	ጠቅላላ የቀን ስራ ጊዜያዊ ድምር					

ምዕራፍ 3፡ ውል

ክፍል 7፡ አጠቃላይ የውል ሁኔታዎች

ማውጫ

ሀ. አጠቃላይ ድንጋጌዎች.....	1
1. ፍቺዎች.....	1
2. ኃላፊነት ስለመስጠት.....	4
3. የተዋዋይ ወገኖች ግንኙነት.....	5
4. ተገቢ ዋጋዎች.....	5
5. ማቆጠርና መስና.....	6
6. ትርጓሜ.....	8
ለ. ውል.....	9
7. የውል ስነዶች.....	9
8. ውሉ የሚመራበት/የሚገዛበት ሕግ.....	10
9. የጨረታ ቋንቋ.....	10
10. ማስታወቂያዎችና የፅሁፍ ግንኙነቶች.....	11
11. በኃላፊነት ላይ ያለው አባል ስልጣን.....	11
12. መሆንዲስና የመሆንዲሱ ተወካይ.....	11
13. ኃላፊነትን ለሌላ ማስተላለፍ.....	12
14. ንዑስ ተቋራጭ (ኮንትራክተር).....	13
15. የግንባታ ለውጥ ወይም ማሻሻያ.....	14
16. በሕጌቸውና በደንቦች ላይ የሚደረግ ለውጥ.....	17
17. ግብሮችና ታክሶች.....	17
18. አስገዳጅ ሁኔታዎች.....	17
19. ውል ማፍረስ.....	19
20. ኃላፊነት ለሌላ ማስተላለፍን ስለማገድ.....	20
21. ውል መቋረጥ.....	21
22. ውል ሲቋረጥ የሚፈፀም ክፍያ.....	23
23. ከውል መቋረጥ በኋላ ያሉ ሁኔታዎች.....	24
24. የመብቶችና ግዴታዎች መቋረጥ.....	24
25. የግንባታ ስራ መቋረጥ.....	25
26. የአለመግባባቶች አፈታት.....	25
27. የታወቁ ጉዳዮች ካሳ.....	26
28. ምስጢራዊነት.....	26
29. ልዩ ልዩ.....	28
ሐ. የግዢ ፈፃሚው መ/ቤት ግዴታዎች.....	29
30. ድጋፍ ማድረግና ስነዶች ስለመስጠት.....	29
31. ወደ ስራ ቦታ የመግቢያ ፈቃድ ስለመስጠት.....	30
32. ክፍያ.....	31
33. ለሥራ ተቋራጩ ሠራተኞች የሚከፈል ክፍያ መዘግየት.....	31

መ. የስራ ተቋራጩ ግዴታዎች.....31

34.	አጠቃላይ ግዴታዎች.....	31
35.	ብቁነት (ውል ለመፈፀም).....	33
36.	የስነ-ምግባር ደንቦች.....	33
37.	የግንባታ ሥራዎች ቁጥጥርና ክትትል.....	34
38.	ሰራተኞች.....	36
39.	የካሣ ክፍያና የተጠያቂነት ገደብ.....	37
40.	የስራ ተቋራጩ ሊኖረው የሚገባ የመድን ሽፋን.....	38
41.	የስራዎች ትግበራ ፕሮግራም.....	40
42.	የስራ ተቋራጩ ንድፎች (DRAWINGS).....	41
43.	የጨረታ ዋጋዎች ሙሉዕነት.....	42
44.	ያልተጠበቁ የአደጋ ተጋላጭነቶች.....	43
45.	በስራ ቦታ ላይ የሚኖር የጤናና ደህንነት ሁኔታ.....	44
46.	አዋሳኝ ንብረቶችን ከአደጋ መጠበቅ.....	45
47.	በትራፊክ ፍሰት ላይ ጣልቃ ገብነት.....	46
48.	ገመዶችና ቱቦዎች (CABLES AND CONDUITS).....	46
49.	የግንባታ ሥራዎች ስለመቀየስ.....	47
50.	የፈረሱ ቁሶች.....	48
51.	ግኝቶች.....	48
52.	ጊዜያዊ የግንባታ ሥራዎች.....	49
53.	የአፈር ዋናቶች.....	49
54.	ተደራራቢ ውሎች.....	50
55.	የፈጠራ ባለቤትነትና ፈቃዶች.....	50
56.	የሂሳብ አያያዝ፣ ኢንሰፔክሽንና ኦዲት.....	51
57.	የመረጃ አጠባበቅ.....	51
58.	የውል ማስከበሪያ ዋስትና.....	52

ሠ. ለስራ ተቋራጩ ክፍያ ስለመፈፀም.....53

59.	አጠቃላይ መርሆዎች.....	53
60.	የቅድሚያ ክፍያ.....	55
61.	መያዣ ገንዘብ (RETENTION MONEY).....	56
62.	የዋጋ ማስተካከያ.....	57
63.	የግንባታ ሥራዎች ዋጋ መተመን.....	61
64.	ጊዜያዊ ክፍያ (INTERIM PAYMENT).....	62
65.	የመጨረሻ የሂሳብ ሰነድ (FINAL STATEMENT OF ACCOUNTS).....	63
66.	ለንቡስ ተቋራጭ በቀጥታ ክፍያ ስለመፈፀም.....	65
67.	የዘገዩ ክፍያዎች.....	65
68.	ለሶስተኛ ወገን ክፍያ ስለመፈፀም.....	66
69.	የተጨማሪ ክፍያ ዋጋ (CLAIM).....	66

ረ. ውል አፈፃፀም.....67

70.	የስራው ተፈጻሚነት ወሰን.....	67
71.	የግንባታ ስራዎችን መጀመር.....	67

72.	የግንባታ ስራዎች የሚተገበሩበት ጊዜ.....	67
73.	የታቀደን የማጠናቀቂያ ጊዜ ስለማራዘም.....	68
74.	የጊዜ ማራዘሚያ ለመፍቀድ የሚያስችሉ ሁኔታዎች.....	69
75.	የማኔጅሜንት ስብሰባዎች.....	70
76.	የቅድሚያ ማስጠንቀቂያ.....	71
77.	በትግበራ ወቅት የሚፈጠሩ መዘግየቶች.....	71
78.	የግንባታ ሥራዎች መዝገብ.....	72
79.	የግንባታ ዕቃዎች ጥራትና የመነሻ ሀገር.....	73
80.	ምርመራና ፍተሻ.....	74
81.	ውድቅ ማድረግ (REJECTION).....	75
82.	የግንባታ መሣሪያዎች እና ቁሶች ባለቤትነት.....	76
ሰ.	ርክክብ እና የጉድለቶች ተጠያቂነት.....	77
83.	አጠቃላይ መርሆዎች.....	77
84.	የማጠናቀቂያ ሙከራዎች.....	78
85.	ክፊል ርክክብ.....	78
86.	ጊዜያዊ ርክክብ.....	79
87.	የጉድለቶች ተጠያቂነት.....	80
88.	የመጨረሻ ርክክብ.....	81

ክፍል 7: አጠቃላይ የውል ሁኔታዎች

ሀ. አጠቃላይ ድንጋጌዎች

1. ፍቺዎች

1.1 በዚህ አጠቃላይ የውል ሁኔታዎች የተጠቀሱት ርዕሶች የውሉን ትርጉም አይወስኑም፣ አይለውጡም ወይም አይቀያሹም።

1.2 ከዚህ በታች የተዘረዘሩት ቃላቶች እና ሐረጎች በዚህ ውል ውስጥ የሚከተለው ትርጉም ይኖራቸዋል።

ሀ. የሥራ መጠን ዝርዝር	በአጠቃላይ የውል ውስጥ የሚተገበሩ የግንባታ ሥራዎችን ዝርዝር በመያዝ የአያንዳንዱን ብዛት (መጠን) እና ነጠላ ዋጋ የሚያሳይ ሰነድ ማለት ነው።
ለ. መጠናቀቅ	በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 87 መሠረት የውሉ ግዴታዎች በሥራ ተቋራጩ መሟላት ማለት ነው።
ሐ. የውል ሰነድ	በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች ውስጥ የተዘረዘሩ ሰነዶች፣ ሁሉንም ተያያዥና ዕዝሎች ጨምሮ የተጠቀሱ ሁሉንም ሰነዶች የሚያካትት እና የተደረጉ ማሻሻያዎች ካለም የሚጨምር ሰነድ ማለት ነው።
መ. የውል ስራ መሪ	ከውሉ ጋር በተያያዙ ማናቸውም ተግባር የሥራ ተቋራጩ ሕጋዊ ወኪል እንደሆነ ለግዢ ፈጻሚ አካል (መንግሥት መ/ቤት) በሥራ ተቋራጩ የተገለጸ ግለሰብ ማለት ሲሆን እንዲሁም በዚህ መንገድ ውክልና የተሰጠውን ሌላ ተወካይም ይጨምራል።
ሠ. የውል ዋጋ	በግዢ ፈጻሚ አካል የጨረታ አሸናፊነት የሚገልጽ ደብዳቤ ላይ የተገለጸው የውል ዋጋ መጠን ነው። ይህ መጠን የግንባታ ሥራዎች ሲፈጸሙ ይከፈላል ተብሎ የነበረው የመጀመሪያ ግምት ወይም ለሥራ ተቋራጩ በውሉ መሠረት መክፈል ይገባዋል ተብሎ በመጨረሻው የሂሳብ ሰነድ የተረጋገጠው ዋጋ ነው።
ረ. ውል	በግዢ ፈጻሚ አካል (በመንግሥት አካል) እና በሥራ ተቋራጩ መካከል የተፈጸመ ገዢነት ያለው የውል ስምምነት ሲሆን የተጠቀሱ የውል ሰነዶችን ሁሉንም ተያያዥና ዕዝሎችና በማጣቀሻ ውስጥ የተካተቱ ሰነዶችንም ይጨምራል።
ሰ. የሥራ ተቋራጭ	የግንባታ ሥራዎችን ለግዢ ፈጻሚ መ/ቤት (ለመንግሥት መ/ቤት) የሚያቀርብ የተፈጥሮ ወይም የሕግ ሰው ማለት ነው።
ሸ. ቀን	የቀን መቁጠሪያ ቀን ማለት ነው።
ቀ. የቀን ግንባታ ሥራ	ለግንባታ ቁስና ተቋም ከሚከፈለው በተጨማሪ በሥራ ተቋራጩ ሠራተኞችና መሳሪያዎች በሰሩበት ወይም ሥራ ላይ በዋሉበት ሰዓት መሠረት ክፍያ የሚከናወንባቸው የተለያዩ የግንባታ ሥራ ግብዓቶች ማለት ነው።
በ. ጉድለት	ጉድለት ማለት በውሉ መሠረት ያልተጠናቀቀ ማንኛውም የግንባታ ሥራ ማለት ነው።
ተ. የጉድለቶች ተጠያቂነት ጊዜ	የጊዜያዊ ርክክብ ቀንን ተከትሎ ያለ በልዩ የውል ሁኔታዎች ውስጥ የተጠቀሰ ጊዜ ማለት ሲሆን በዚህ ጊዜ ውስጥ በመሐንዲሱ ትዕዛዝ መሠረት የሥራ ተቋራጩ ሥራዎችን ማጠናቀቅና

	ጉድለቶችና ስህተቶችን ማረም ይኖርበታል።
ቸ. ንድፍ	በውሉ ውስጥ የተካተቱ እና በግዢ ፈጻሚ አካሉ (በመንግሥት አካሉ ወይም አካሉን በሚወክል) በውሉ መሠረት የተጨመሩ እና የተሻሻሉ የግንባታ ሥራዎች ንድፎች ማለት ሲሆን በመሐንዲሱ የፀደቁ የግንባታ ሥራዎችን ለመፈጸም የሚያገለግሉ ስሌቶችና መረጃዎችንም ይጨምራል።
ኅ. ብቁ ሀገሮች	በጨረታ ሰነዶች ክፍል 5 ላይ በጨረታው ለመሳፍ ብቁ ናቸው ተብሎ የተዘረዘሩ ሀገሮች ወይም ግዛቶች ማለት ነው።
ነ. መሐንዲስ	በልዩ የውል ሁኔታዎች ውስጥ የተሰየመ ወይም በግዢ ፈጻሚ አካሉ (በመንግሥት አካሉ) የግንባታ ሥራዎችን እንዲቆጣጠርና እንዲከታተል እና በሥራ ላይ የዋሉ ቁሶችን የትግበራ ጥራት እንዲፈትሽና እንዲመረምር በጽሑፍ የተመደበ ግለሰብ ወይም የግለሰቡ ወኪል ማለት ነው።
ኘ. የግንባታ መሣሪያ	የግንባታ ሥራዎችን ለማከናወን ወደ ግንባታ ቦታው የመጡ የሥራ ተቋራጩ ማሸኖች፣ ተሽከርካሪዎች፣ የተለያዩ መሣሪያዎች፤ መለዋወጫዎችና ሌሎች ማናቸውም ነገሮች ማለት ነው።
አ. የመጨረሻ ርክክብ ሰርተፊኬት	በጉድለት ተጠያቂነት ጊዜው መጨረሻ የሥራ ተቋራጩ የግንባታ ሥራዎች የመገንባት፣ የማጠናቀቅ እና የመጠገን ግዴታዎችን እንደተወጣ የሚገልጽ እና በመሐንዲሱ ተረጋግጦ ከግዥ ፈጻሚው መ/ቤት የሚሰጥ/ጡ ሰርተፍኬት/ቶች ናቸው።
ከ. አጠቃላይ የውል ሁኔታዎች	ከዚህ በኋላ “አውሁ” ተብሎ የተጠቀሰው፣ በልዩ የውልታ ሁኔታ (አውሁ) ወይም የውል ስምምነት እስካልተሻሻለ ድረስ አውሁ ማለት የውሉን ትግበራ የሚገዛ የአስተዳደር፣ የፋይናንስ፣ ህጋዊና የቴክኒካል አንቀጾች የሚገዙበትን አጠቃላይ የውል ድንጋጌዎች የሚያስቀምጥ ሰነድ ማለት ነው።
ወ. መልካም የኢንዱስትሪ ተግባር	ማለት በውሉ ውስጥ በተካተቱት ሁኔታዎች፣ እንዲሁም አግባብነት ባላቸው በንግድ ማህበራት በታተሙ የንግድ ህጎች መሰረት በአገልግሎቶች አቅርቦት ጊዜ ከሥራ ተቋራጩ የሚጠበቅ የክህሎት ደረጃ፣ ጥንቃቄና አርቆ አስተዋይነት ማለት ነው።
ቦ. መንግሥት	የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ መንግሥት ማለት ነው።
ዘ. ግንኙነት	የኤሌክትሮኒክ የመንግስት የግዥ ሥርዓትን በመጠቀም የሚደረግ ግንኙነት ነው።
የ. የታሰበ (የታቀደ) የማጠናቀቂያ ቀን	የሥራ ተቋራጩ የግንባታ ሥራውን የሚያጠናቅቀበት ቀን ማለት ነው። የግንባታ ሥራ የሚጠናቀቅበት ቀን በልዩ የውል ሁኔታዎች ላይ ይመለከታል። የታቀደ የማጠናቀቂያ ቀን የማራዘሚያ ጊዜ ወይም ቶሎ የመጨረስ ትዕዛዝ በመስጠት በመሐንዲሱ ሊቀየር (ሊሻሻል) ይችላል።
ደ. የታወቁ ጉዳዮች	በውሉ ውስጥ የሥራ ተቋራጩ በውሉ በተጠቀሰው ጊዜ መሠረት ውሉን ሳይፈጽም ሲቀር ወይም ውሉን ሲጥስ ለግዢ ፈጻሚ የመንግሥት መ/ቤት መክፈል የሚገባው ማካካሻ ገንዘብ ነው።
ጀ. ቁሳቁሶች	ሥራ ተቋራጩ በግንባታ ሥራው የሚጠቀሙባቸው የግንባታ ግብዓቶች ማለት ነው።
ገ. አባል	የሽርክና፣ የጥምረት ወይም የእሽሙር ማህበር አባል ማለት ሲሆን አባላቶች ማለት እነኚህ

	በሙሉ ማለት ነው።
ጠ. ወር	የመቁጠሪያ ወር ማለት ነው።
ጨ. ወገን	ግዢ ፈጻሚ የመንግሥት መ/ቤት ወይም የሥራ ተቋራጭ ማለት ሲሆን የተፈቀደላቸውን ወራሾችንም ይጨምራል፤ እንዲሁም “ወገኖች” ማለት ሁለቱንም ማለት ነው።
ጸ. መሳሪያ (Plant)	የግንባታ ማከናወኛ መሳሪያዎችና ቁሶች በህግ ወይም በኢትዮጵያ ህግ በግንባታ የሚታቀፍ ከሆነ ሥራው ቋሚ መ/ቤት የሚሆነውን ሳይጨምር በግንባታ ቦታው ላይ ጊዜያዊ መዋቅር ማለት ነው።
ፀ. የዋጋ ዝርዝር መግለጫ	በሥራ ተቋራጩ ከጨረታ ሰነዱ ጋር ተሞልቶ የሚቀርብ የዋጋ ዝርዝር ሠንጠረዥ እና የአጠቃላይ ዋጋውን ትንታኔ የሚጨምር ሲሆን (የነጠላ ዋጋ ውል መ/ቤት) የሆነና እንደአስፈላጊነቱ የሚሻሻል ነው።
ፈ. ጊዜያዊ ድምር	በውሉ ውስጥ ለግንባታ ሥራዎች ወይም ለዕቃዎች፣ ግንባታ ቁስ፣ መሳሪያዎች ወይም አገልግሎቶች ወይም መጠባበቂያ የተካተተ ድምር ሲሆን እንደ መሐንዲሱ ትዕዛዝ በሙሉ ወይም በከፊል ጥቅም ላይ የሚውል ወይም በጭራሽ በጥቅም ላይ የማይውል ማለት ነው።
ፐ. የግዥ ፈፃሚ መ/ቤት	በሙሉ ወይም በከፊል በፌደራል መንግሥት በጀት የሚተዳደር ወይም በተቋቋመበት ሕግ የፌደራል መንግሥት መሥሪያ ቤት ወይም ተቋም ተብሎ የተሰየመ የፌደራል መንግሥት መ/ቤት ሲሆን በፌደራል መንግሥት ባለቤትነት የተያዙ የልማት ድርጅቶችን ይጨምራል።
ሀሀ. የግንባታ ቦታ	በግዥ ፈፃሚ መ/ቤት የግንባታ ሥራ እንዲካሄድበት የተሰጠ ቦታ እና በውሉ የግንባታ ቦታው መ/ቤት ተደርገው የተጠቀሱ ሌሎች ቦታዎች ማለት ነው።
ለለ. ልዩ የውል ሁኔታዎች	ከዚህ በኋላ ልውሀ ተብሎ የተጠቀሰ ከውል ስምምነቱ ጋር ተያይዞ ውሉን የሚገዛ እና በነዚህ አጠቃላይ የውል ሁኔታዎች ላይ የበላይነት ያለው ነው።
ሐሐ. የሥራ ዝርዝር	የግዥ ፈፃሚ መ/ቤት በአዘጋጃው ውል ውስጥ ፍላጎቶቹን እና/ወይም ከግንባታ ሥራዎች አቅርቦት አንፃር አስፈላጊ በሆነበት ቦታ የዘረዘራቸው የግንባታ ዘዴዎች እና ግብዓቶች እና/ወይም ሌላ ጥቅም የሚሰጡ ወይም ሊሳኩ የሚገባቸውን ውጤቶችን የሚያካትት የግንባታ ሥራዎች ዝርዝር ማለት ነው።
መመ. የስራ መጀመሪያ ቀን	በልዩ የውል ሁኔታዎች ላይ የሚገለፅ ቀን ሲሆን የሥራ ተቋራጩ የግንባታ ሥራዎችን መተግበር (መፈጸም) የሚጀምርበት ቀን ነው።
ሠሠ. ንዑስ ሥራ ተቋራጭ	በውሉ ውስጥ የተካተቱ የግንባታ ሥራዎችን በከፊል በግንባታ ቦታው የሚሠራውን ጭምር ለማከናወን ከሥራ ተቋራጩ ጋር ውል ያለው የተፈጥሮ ሰው፣ የግል ወይም መንግሥታዊ መ/ቤት ወይም የነዚህ ውህደት እና የህግ ወራሾቻቸው ወይም የተፈቀዳላቸው ወኪሎች ማለት ነው።
ረረ. ሶስተኛ ወገን	ከግዥ ፈፃሚ መ/ቤት፣ ሥራ ተቋራጩ እና ንዑስ ሥራ ተቋራጩ ሌላ የሆነ ግለሰብ ወይም መ/ቤት ማለት ነው።
ሰሰ. የግንባታ ሥራዎች	ከሕንጻ፣ ከመንገድ፣ ከድልድይ፣ ከግድብ፣ ከወደብ፣ ከአውሮፕላን ማረፊያ፣ ከውሃ ሥራዎች፣ ወይም ከሌሎች መሰረተ ልማት ሥራዎች ጋር በተያያዘ የሚከናወን አዲስ ግንባታ፣ የመልሶ ግንባታ፣ ደረጃ የማሳደግ፣ የማፍረስ፣ የጥገና ወይም የማደስ ሥራ

	ሲሆን የዲዛይን እና ግንባታ፣ የኮንስትራክሽን ማፈጸሚያ፣ የተርጓሚ እና የመሳሰሉ ውሎችን ይጨምራል፤
--	--

80. ለሥራ ተቋራጩ ኃላፊነት ስለመስጠት፣

80.1 ግዢ ፈጻሚው መ/ቤት ሥራ ተቋራጩ የግንባታ ሥራዎችና አቅርቦቶች እንዲያቀርብ ኃላፊነት ሲሰጠው፤

- (ሀ) ሥራ ተቋራጩ ሥራ ተቋራጩ በውሉ አፈጻጸም በማንኛውም ወቅት ሙያዊና ትህትና በተሞላበት ሁኔታ የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት ምስል ማሳየትና ማስተዋወቅ አለበት።
- (ለ) የውሉ ሁኔታዎችና የፍላጎት መግለጫዎችን በጥንቃቄና በትክክል ይፈጽማል።
- (ሐ) በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ መንግሥት የወጡትን ህጎችና ደንቦች እንዲሁም መልካም የኢንዱስትሪ ተግባር የሚፈቅደውን ሁሉ ይፈጽማል።
- (መ) በየጊዜው በሚመለከተው ባለስልጣን እየተሻሻሉ የሚወጡትን ፖሊሲዎች፣ ህጎችና ስነስርዓቶች ያከብራል።
- (ሠ) በአለም አቀፍ ደረጃም ሆነ በኢትዮጵያ ስልጣን ባለው መ/ቤት የሚወጡትን የጥራት ደረጃዎች (ስታንዳርዶችን) ያከብራል።
- (ረ) በውሉ ዋጋና በዚሁ አንቀጽ የተጠቀሱትን የሀላፊነት አሰጣጥ ቃላቶችና ሁኔታዎች ያከብራል።

81. የተዋዋይ ወገኖች ግንኙነት

81.1 እዚህ ውስጥ የተካተቱት ማናቸውም ነገሮች (ነጥቦች) በግዢ ፈጻሚው አካሉ እና በሥራ ተቋራጩ መካከል ያሉ ግንኙነቶች በጌታና ሎሌ ወይም በአለቃ እና ምንዝር እንደተደረጉ መቆጠር የለባቸውም። በዚህ ውል መሠረት የሥራ ተቋራጩ የሠራተኞችንና የንዑስ ሥራ ተቋራጮችን ሙሉ በሙሉ የመቆጣጠር ሥልጣን አለው። የግንባታ ሥራውን ማከናወን እና በእነሱና እነሱን በመወከል ለተሰሩ የግንባታ ሥራዎች ሙሉ ኃላፊነት አለበት። የሥራ ተቋራጩ በግዢ ፈጻሚው መ/ቤት ስም ምንም ዓይነት ኃላፊነት መውሰድ ወይም ምንም ዓይነት ውል ወይም ግዴታ መግባት የለበትም።

82. ተገቢ ጥንቃቄ

82.1 ሥራ ተቋራጩ ሊገነዘባቸው የሚገቡ ጉዳዮች፤

- (ሀ) በግዢ ፈጻሚው መ/ቤት ወይም ተወካይ የሚሰጠውን መረጃ ትክክለኛነት በተመለከተ እርግጠኛ መሆን የሚያስችለውን ተገቢ የሆነ ማጣራት ማከናወን ይገባዋል።
- (ለ) ውሉ ተግባራዊ ከሚሆንበት ቀን በፊት ሁሉንም ተገቢነት ያላቸው ጥያቄዎች ለግዢ ፈጻሚው መ/ቤት ማቅረቡን ማረጋገጥ አለበት።
- (ሐ) ውሉ ውስጥ የገባው ራሱ ባደረጋቸው ተገቢ የሆኑ ጥንቃቄዎች በመተማመን ብቻ መሆን አለበት።

82.2 ሥራ ተቋራጩ የሥራውን አካባቢ በመመርመር ለግዥ ፈፃሚ መ/ቤት አገልግሎቱን ለመስጠት አመቺ አለመሆኑን በማረጋገጥ መግለጽ አለበት። ከዚያም የሥራውን አካባቢ ለማሻሻል መፍትሔ በማቅረብ፤ የጊዜ ሰሌዳ በማዘጋጀትና ተያያዥ ወጪውን በማውጣት በውሉ መሠረት ሥራው ከመካሄዱ በፊት ቅድመ ሁኔታዎችን ማመቻቸት አለበት።

82.3 ሥራ ተቋራጩ የሥራውን ቦታ ለመመርመር ካልቻለ ወይም አስፈላጊውን የመፍትሔ እርምጃ በማዘጋጀት በአንቀጽ 4.2 መሠረት ለግዥ ፈፃሚው መ/ቤት አስቀድሞ ካላሳወቀ ከግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ማንኛውንም ተጨማሪ ወጪ ወይም ክፍያ የመጠየቅ መብት የለውም። እንዲሁም ኃላፊነቱ የሚወድቀው በሥራ ተቋራጩ ላይ ይሆናል። ያለ ግዥ ፈፃሚ አካሉ የቅድሚያ የጽሑፍ ፈቃድ ሥራ ተቋራጩ ተጨማሪ ወጪ ወይም ክፍያ ማውጣት የለበትም።

82.4 ከተገቢ ጥንቃቄ ጋር በተያያዘ የሚነሱ አለመግባባቶች በኢትዮጵያ ህግ መሰረት የሚፈቱ ይሆናል።

83. ማጭበርበርና መስና

83.1 የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ መንግሥት ፖሊሲ የግዥ ፈፃሚ አካላት፤ ተጨራሾችና አቅራቢዎች በግዥ ሂደትና በውል አፈጻጸም ጊዜ ከፍተኛ የሆነ የግዥ ስነምግባር እንዲከተሉ የሚጠይቅ ነው። በዚህ ፖሊሲ መሰረት የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ መንግሥት ባለሥልጣን በመንግሥት ግዥና ንብረት ባለሥልጣን (ከሁሉ በኋላ “ባለሥልጣን” እየተባለ የሚጠራው) የሚወክል ሲሆን የግዥ ፈፃሚ አካላት የማጭበርበርና የመስና ድርጊት እንዳይፈፀም የሚከላከል አስራር በጨረታ ስነሥራቸው ውስጥ እንዲያካትቱ ይፈልጋል።

83.2 አማካሪው እና/ወይም ሠራተኞቹ፣ ንዑስ የሥራ ተቋራጮቹ፣ ንዑስ አማካሪዎቹ፣ አገልግሎት ሰጪዎቹ እና አቅራቢዎቹ በመስና፣ በማታለል ተግባር፣ በማሰር፣ በማስገደድ ወይም በመመሳጠር ተግባሮች ላይ ተሰማርተዋል ብሎ ካመነ ግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ለአማካሪው የ 14 ቀን ማስጠንቀቂያ በመስጠት በውሉ መሠረት የአማካሪውን የሥራ ቅጥር ይሰርዛል (ያቋርጣል)። በአጠቃላይ የውሉ ሁኔታዎች ንዑስ አንቀጽ 21.2 (i) የማባረር ሁኔታው እንደተከናወነ የአጠቃላይ የውሉ ሁኔታዎች አንቀጽ 21 ተግባራዊ ይሆናል።

83.3 ለዚህ የጨረታ ስነሥራ ሲባል ባለሥልጣኑ ለሚከተሉት ቃላት ቀጥሎ የተመለከተውን ፍች ይሰጣል።

- (ሀ) “የመስና ድርጊት” ማለት የአንድን የመንግሥት ባለሥልጣን ወይም ሰራተኛ በግዥ ሂደት ወይም በውል አፈፃፀም ወቅት በቀጥታ ወይም በተዘዋዋሪ መንገድ ለማባበል (ለማሳለል) በማሰብ ማንኛውም ጥቅም ያለው ነገር መስጠት፣ ወይም ለመስጠት ማግባባት ማለት ነው።
- (ለ) ለፊደል ተራ “ሀ” አላማ ጥቅም ማለት በገንዘብ ወይም በማንኛውም ዋጋ ባለው መያዣ ወይም በንብረት ወይም ማንኛውም ሹመት ቅጥር ወይም ውልን እና ሌሎች ተመሳሳይነት ያላቸው እና በዋጋ ሊተመኑ የሚችሉ ወይም ሊተመኑ የማይችሉ ስጦታዎችን ያካትታል።
- (ሐ) የማጭበርበር ድርጊት” ማለት ያልተገባን የገንዘብ ወይም ሌላ ጥቅም ለማግኘት፣ ወይም ግዴታን ላለመወጣት በማሰብ የግዥ ሂደቱንና የውል አፈፃፀሙን በሚጎዳ መልኩ ሁኔታ በመለወጥና አዛብቶ በማቅረብ ሆነ ተብሎ የሚፈፀም ድርጊት ነው።
- (መ) “የመመሳጠር ድርጊት” ትክክለኛውን ውድድር በሚያዛባ መንገድ ሁለት ወይም ከሁለት በላይ የሆኑ ተጨራሾች የማይገባቸውን ጥቅም ለማግኘት አላማ በሚሰጥር የሚያደርጉት ስምምነት ነው።

(መ) “የማስገደድ ድርጊት” ማለት በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ መንገድ የሰዎችን አካልና ንብረት በመጉዳትና ለመጉዳት በማስፈራራት በግዥ ሂደት ውስጥ ያላቸውን ተሳትፎ ወይም የውል አፈፃፀም ማዛባት ማለት ነው።

(i) በፌዴራል ስነ-ምግባርና ፀረ-መብረብ ኮሚሽን፤ በፌዴራል ዋና ኦዲተር በመንግሥት ግዥና ንብረት ባለሥልጣን ወይም በተመሰከረለት ኦዲተር የሚፈለጉ መረጃዎችን ሆነ ብሎ ማጥፋት ወይም ጉዳዩ የሚያውቁ አባላት ይፋ እንዳያደርጉ በማስፈራራትና ጉዳት በማድረስ መረጃዎችን እንዳይታወቁ በማድረግ፤ የምርመራ ሂደቶችን መግታት ወይም ማደናቀፍ ማለት ነው።

(ii) በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች ንዑስ አንቀጽ 56.2 የተመለከቱትን የቁጥጥርና የኦዲት ሥራዎች ማደናቀፍ ከመግታት ድርጊት ጋር አብሮ የሚታይ ይሆናል።

83.4 ተጨራሾች በማንኛውም የጨረታ ሂደት ጊዜ ወይም በውል አፈፃፀም ወቅት በሙስና፣ በማጭበርበር፣ በመመሳጠር፣ በማስገደድና በማደናቀፍ ተግባር ተካፋይ መሆናቸው ከተረጋገጠ ለተወሰነ የጊዜ ገደብ በመንግሥት ግዥ ተካፋይ እንዳይሆኑ ይታገዳሉ። የስም ዝርዝራቸውም በኤሌክትሮኒክ የመንግስት የግዥ ሥርዓት <http://www.egp.ppa.gov.et> ላይ ለህዝብ ይፈረጋል።

83.5 በብሔራዊም ሆነ በአለም አቀፍ ደረጃ በማጭበርበርና በሙስና ድርጊት ላይ የተሰማሩ አቅራቢዎች በመንግስት በጀት የሚከናወኑ ውሎችን ለመፈጸም ብቁ አለመሆናቸውን የማሳወቅ መብት የባለሥልጣኑ ነው።

83.6 ባለሥልጣኑ ከግዥ ጋር የተያያዙ ሠነዶችን እንዲመረመሩ የማድረግ መብት አለው።

83.7 ማንኛውም ከማጭበርበርና ከሙስና ጋር በተያያዘ በሥራ ተቋራጩና በግዥ ፈጻሚው መ/ቤት ወይም ከባለሥልጣኑ ጋር የሚደረገው ግንኙነት የኤሌክትሮኒክ የመንግስት የግዥ ሥርዓትን በመጠቀም መሆን አለበት።

84. ትርጓሜ

84.1 ይህን አጠቃላይ የውል ሁኔታዎች ስንጠቀም ለአንድ ጾታ የተጠቀምናቸው ቃላት ሁሉንም ጾታዎች ይጨምራሉ። ነጠላን የሚያሳዩ ቃላት ብዙውንም ይጨምራሉ። እንደዚሁም ብዙነትን የሚያሳዩ ቃላት ነጠላንም ያካትታሉ። ርዕሶች ምንም ተጽዕኖ የላቸውም። በተለየ ሁኔታ ትርጉም እስካልተሰጣቸው ድረስ ቃላት በውል አባባል ወይም ቋንቋ የተለመደው ትርጉም አላቸው። በዚህ አጠቃላይ የውል ሁኔታዎች ለሚነሱ ዋናዎች መሐንዲሱ ማብራሪያ ይሰጣል።

84.2 በልዩ የውል ሁኔታዎች ስለከፊል ማጠናቀቅ ከተገለፀ፣ በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች፣ በማጠናቀቂያ ቀን እና በታሰበው ማጠናቀቂያ ቀን ማጣቀሻዎች ላይና በሁሉም የግንባታ ሥራዎች ላይ ተፈጻሚነት ይኖራቸዋል። (ከአጠቃላይ የግንባታ ሥራዎች ማጠናቀቂያ ቀንና የማጠናቀቂያ ቀን ብሎ ከታሰበው ማጣቀሻዎች በስተቀር)።

84.3 ሙሉ ስምምነት

ይህ ውል በተዋዋይ ወገኖች መካከል የተደረገ ስምምነቶች፣ ሁኔታዎች እና አስፈላጊ ነገሮች ይዟል። ማንኛውም ተቆጣጣሪ ወይም የተዋዋይ ወገኖች ወኪል በዚህ ውስጥ ያልተጠቀሱ መግለጫዎች፣ ውክልናዎች፣ ቃል ኪዳን ወይም ስምምነት የማድረግ ሥልጣን የሌለው ሲሆን ተዋዋይ ወገኖችም በነዚህ ተገዢ ወይ ተጠያቂ ሊሆኑ አይችሉም።

84.4 ማሻሻያ

ምንም ዓይነት የውል ማስተካከያ፣ ማሻሻያ ወይም ሌላ ለውጥ የውል ማስተካከያው ቀኑ ተጠቅሶ በጽሑፍ በግልጽ ውሉን በመጥቀስ በተዋዋይ ወገኖች እስካልተፈረመ ድረስ ተቀባይነት አይኖረውም።

84.5 የተተወ ሆኖ ያለመቆጠር

(ሀ) በማንኛውም ወገን የሚደረግ የውል አፈጻጸም መዘግየት ወይም የውሉን ቃሎችና ሁኔታዎች አለማክበር ወይም ከዚህ በታች በተጠቀሰው አጠቃላይ የውል ሁኔታዎች ንዑስ አንቀጽ 6.5 (ለ) መሠረት የሌለውን ተዋዋይ መብት መጣስ፣ የተጣሰውን የውል ግዴታ ሌላው ቸል በማለቱ ብቻ ቀጣይ ውል ማፍረስን እንደተቀበለ አያስቆጥርም።

(ለ) በውሉ ውስጥ የተጠቀሱት የተዋዋይ መብቶች፣ ሥልጣኖች ወይም መፍትሔዎች መቅረት የሚረጋገጠው ቀን በተፃፈበትና በሕጉ አግባብ ስልጣን በተሰጠው ተወካይ በተፈረመ ፅሑፍ ሆኖ፣ እንዲቀር የተደረገውን መብት በግልጽ መጥቀስና እንዲቀር የተደረገበትን ደረጃ መግለጽ ያስፈልጋል።

ተከፋፋይነት

ማንኛውንም የውሉ ድንጋጌ ወይም ሁኔታ መከላከል ወይም ዋጋ ማጣት ወይም ያለመከበር የሌለውን ባለ ዋጋነት ወይም መከበር ወይም መፈፀምን አያስቀርም።

ለ. ውል

85. የውል ሰነዶች

85.1 በውሉ ውስጥ በተካተቱት ሰነዶች መካከል ግጭት ቢኖር ከዚህ በታች በተመለከተው ቅደም ተከተል መሠረት ተፈፃሚነት ይኖራቸዋል።

(ሀ) ስምምነት፤ አባሪዎችም ጭምር

(ለ) ልዩ የውል ሁኔታዎች

(ሐ) አጠቃላይ የውል ሁኔታዎች

(መ) ተቀባይነት ያገኙ አገልግሎቶችና የእያንዳንዱ ነጠላ ዋጋ ዝርዝር

(ሠ) የዋጋ ዝርዝር

(ረ) ሌሎች የውል አባሪዎች (የተጫራቹ የአግባብነት መግለጫ፣ የፍላጎት መግለጫ ዝርዝር፣ የውሉ አካል የሆነና ሌላ በልዩ የውል ሁኔታዎች ውስጥ የተጠቀሰ ማንኛውም ሰነድ)

85.2 ውሉን የሚመሠርቱ ሰነዶች የተያያዙ፣ የሚደጋገፉና ገለጭ እንዲሆኑ ሆነው የታቀዱ ናቸው።

85.3 ማንኛውም በውሉ መሠረት በግዢ ፈፃሚ መ/ቤት ወይም በስራ ተቋራጩ እንዲሟላ የሚጠይቅ ወይም የተፈቀደ የውል አፈፃፀም ተግባር እንዲሁም ማንኛውም ተፈፃሚ እንዲሆን የሚጠይቅ ወይም የሚፈቅድ ሰነድ ተፈፃሚ ሊሆን የሚችለው በልዩ የውል ሁኔታዎች ውስጥ ሥልጣን በተሰጠው ሰው ትዕዛዝ የተሰጠበት ሲሆን ብቻ ነው።

85.4 ይህ ውል በግዢ ፈፃሚው መ/ቤትና በስራ ተቋራጩ መካከል የተደረገውን ስምምነት መሉ በመሉ የሚይዝ ነው። ስለሆነም ውሉ ከመፈረሙ በፊት በተዋዋዮቹ መካከል ከተደረጉት ማናቸውም ግንኙነቶች፣

ድርድሮችና ስምምነቶች (በቃል ወይም በፅሁፍ ተደርጎ ቢሆንም) የበላይነት ይኖረዋል። የየትኛውም ተዋዋይ ወገን ወኪል በዚህ ውል ከተመለከተው ውጪ መግለጫ የመስጠት፣ ማረጋገጫ የመስጠት ወይም ቃል ኪዳን የመግባት ወይም በዚህ ውል ያልተጠቀሱትን ስምምነቶች የማድረግ ሥልጣን የለውም። የዚህ ዓይነቱ ተግባር ተፈፅሞ ቢገኝ ተዋዋሮቹ አይገደዱበትም ወይም ባለዕዳ አይሆኑም።

86. ውሉ የሚመራበት/የሚገዛበት ሕግ

86.1 በልዩ የውል ሁኔታዎች በሌላ ሁኔታ ካልተገለጸ በስተቀር ውሉ፤ ፍቺዎችና ትርጉሞች፤ እንዲሁም የተዋዋሮች ግንኙነት በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ መንግሥት ሕጎች መሠረት የሚገዛና የሚተረጎም ይሆናል።

87. የጨረታ ቋንቋ

87.1 በሥራ ተቋራጩና በግዢ ፈጻሚው መ/ቤት የተመሰረተው ውልም ሆነ በተዋዋሮቹ መካከል የተደረጉት ሁሉም ተያያዥ መግፃፎችና ሰነዶች በልዩ የውል ሁኔታዎች በተጠቀሰው ቋንቋ ይጻፋሉ። ደጋፊ ሰነዶችና ሌሎች የውሉ መ/ቤት የሆኑ የታተሙ ፅሁፎች በሌላ ቋንቋ ሊሆኑ ይችላሉ። ይሁን እንጂ በሌላ ቋንቋ የተጻፉ ሰነዶች በልዩ የውል ሁኔታዎች ውስጥ በተጠቀሰው ቋንቋ በትክክለኛ መንገድ ተተርጉመው መቅረብ ይኖርባቸዋል። ለዚህ ውል ሲባል ተተርጉመው የቀረቡ ሰነዶች የበላይነት ይኖራቸዋል።

87.2 ወደ ገዢው ቋንቋ ለመለወጥ የሚወጣውን የትርጉም ወጪ እና ከትርጉም ትክክለኛ ያለመሆን ጋር ሊከተል የሚችለውን የጉዳት ኃላፊነት ሥራ ተቋራጩ ይወስዳል።

88. ማስታወቂያዎችና የፅሁፍ ግንኙነቶች

88.1 በማንኛውም በውሉ መሠረት በአንዱ ተዋዋይ ለሌላው ወገን የሚሰጠው ማስታወቂያ በውሉ በተጠቀሰው መሠረት የመንግስት ኤሌክትሮኒክ የግዢ ሥርዓትን የተከተለ መሆን አለበት። የተደረገ ግንኙነት ማለት ፅሁፉ ለተቀባዩ መድረሱ ሲረጋገጥ ነው።

88.2 አንድ ማስታወቂያ ውጤት ሊኖረው የሚችለው ማስታወቂያው በመንግስት የኤሌክትሮኒክ ግዢ ሥርዓት በመ/ቤት ለተዋዋሪ ሕጋዊ ተወካይ ሲደርስ ወይም በልዩ የውል ሁኔታዎች ውስጥ በተመለከተው አድራሻ የተላከ ከሆነ ነው።

88.3 ተዋዋይ ወገን በልዩ የውል ሁኔታዎች ውስጥ በተመለከተው አድራሻ የፅሁፍ ማስታወቂያ በመላክ አድራሻውን ሊቀይር ይችላል።

89. በኃላፊነት ላይ ያለው አባል ስልጣን

89.1 የሥራ ተቋራጩ የሽርክና፤ ጥምረት ወይም የእሽመር ጊዜያዊ ህብረት (ጥምረት) ወይም ማህበር ከሆነ ወይም ሁለት ወይም ከሁለት በላይ የሆኑ አካላት ያቀፈ ከሆነ፤ ሁሉም አካላት በጋራና በተናጠል በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕግ መሠረት የውሉን ቃላት የማሟላት ግዴታ አለባቸው። አባላቱ በልዩ የውል ሁኔታዎች ውስጥ በተጠቀሰው መሰረት ከመሀከላቸው እንደ መሪ ሆኖ የሚሰራ አንድ ሰው ይወክላሉ። በጋራ ማህበሩ ወይም በጊዜያዊ ማህበሩ የተወከለው/ኃላፊነት የተሰጠው ሰው ኮንትራት

ይፈርማል። ጨረታ ከቀረበ በኋላ ያለግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ዕውቅና የጋራ ማህበሩ ወይም ጊዜያዊ ማህበሩ ጥምረት መቀየር አይቻልም።

90. መሆንዲሱና የመሆንዲሱ ተወካይ

90.1 በልዩ የውል ሁኔታዎች በተለየ ሁኔታ ካልተገለጸና ምንም ዓይነት ገደብ ከሌለበት በስተቀር በዚህ ውል የግዥ ፈፃሚው አካሉ በስራ ተቋራጩ እንዲወሰድ የሚፈለግ ወይም የተፈቀደ እርምጃ እና እንዲሁም የሚፈለግ ወይም የተፈቀደ ማንኛውም ሰነድ በልዩ የውል ሁኔታዎች በተሰየመው መሐንዲስ ይፈጽማል (ይተገበራል)። በልዩ የውል ሁኔታዎች ካልተጠቀሰ በስተቀር መሐንዲሱ የሥራ ተቋራጩን ከማናቸውም በውሉ ያለበትን ግዴታ ነፃ ሊያደርገው አይችልም።

90.2 በመሐንዲሱ የሚሰጥ ማንኛውም ማስታወቂያ፣ መረጃና የሥራ ግንኙነት በግዥ ፈፃሚው አካሉ እንደተሰጠ ተደርጎ ይቆጠራል።

90.3 መሐንዲሱ ማናቸውንም ሥራዎችንና ሀላፊነቶችን ለሥራ ተቋራጩ ካሳወቀ በኋላ ለወኪሉ ሊሰጥ ይችላል፣ እንደዚሁም ውክልናውን የሥራ ተቋራጩን ካሳወቀ በኋላ ሊሰርዝ ይችላል።

90.4 የመሐንዲሱ ወኪል ሚና የግንባታ ሥራዎችን መቆጣጠርና መፈተሽ እና በሥራ ላይ የዋሉ የግንባታ ቁሳቁሶችን መመርመርና መፈተሽ፤ እንዲሁም የሥራ ጥራትን መቆጣጠር ነው። የመሐንዲሱ ወኪል በልዩ የውል ሁኔታዎች ተፈቅዶ ትዕዛዝ እስካልተሰጠ ድረስ የሥራ ተቋራጩን በውሉ ካሉበት ግዴታዎች ነፃ የማድረግ፣ የትግበራ ጊዜውን የሚያራዝም ወይም በግዥ ፈፃሚው አካሉ ላይ ተጨማሪ ወጪ የሚያስወጣ ትዕዛዝ መስጠት አይችልም። ከዚህ በተጨማሪ ስምምነት በተደረሰባቸው የግንባታ ሥራዎች መጠን ላይ ለውጥ ማድረግ አይችልም።

90.5 በውክልና ቃላት መሠረት በመሐንዲሱ ወኪል ለሥራ ተቋራጩ የተሰጠ ትዕዛዝ (የተላለፈ መልዕክት) እንደሚከተለው ከሆነ በመሐንዲሱ ቢሰጥ ኖሮ ያለው ዓይነት ውጤት ይኖረዋል።

(ሀ) በመሐንዲሱ ተወካይ በኩል የግንባታ ሥራን፣ ቁስን ወይም መሣሪያን ባለማፅደቅ በኩል የታየን ድክመት መሐንዲሱ ተወካዩ ያለፀደቃቸውን ነገሮች የማፅደቅ ሥልጣኑን የማይነፍግ ከሆነና፤

(ለ) መሐንዲሱ እንደነዚህ ዓይነት ትዕዛዞችን ሙሉ በሙሉ እንዲቀየሩና ይዞታቸው እንዲለወጥ የማድረግ ነፃነቱ የተጠበቀ ከሆነ ነው።

90.6 በመሐንዲሱ የሚሰጡ መመሪያዎች ለውጥ/ወይም ትዕዛዞች በአስተዳደራዊ ትዕዛዞች መልክ ሊሆኑ ይገባል። እንደነዚህ ዓይነት ትዕዛዞች ቀንና ቁጥር ሊኖራቸው ሲገባ በመሐንዲሱ ተመዝግበው ግልባጮቹ እንደየአስፈላጊነቱ ለሥራ ተቋራጩ ወኪል በእጁ መሰጠት ይኖርበታል።

91. ኃላፊነትን ለሌላ ማስተላለፍ

91.1 ኃላፊነት ለሌላ ማስተላለፍ ማለት ስራ ተቋራጩ ውሉን በሙሉ ወይም በከፊል በፅሁፍ ስምምነት ለሦስተኛ ወገን ማስተላለፍ ማለት ነው።

91.2 በሚከተሉት ሁኔታዎች ካልሆነ በስተቀር ስራ ተቋራጩ ግዥ ፈፃሚውን መ/ቤት በቅድሚያ በፅሁፍ ሳያሳውቅ ውሉን በሙሉም ሆነ በከፊል ወይም ከውሉ ጋር የተያያዘ ጥቅሞችና ፍላጎቶች ለሦስተኛ ወገን ማስተላለፍ የለበትም።

(ሀ) ለስራ ተቋራጩ ደንበኛ ባንክ በዚሁ ውል መነሻነት የመክፈል ግዴታ ሲኖርበት፤

(ለ) ለስራ ተቋራጩ የመድን ዋስትና የሰጠው መ/ቤት ከስራ ተቋራጩ ሙብት ጋር በተያያዘ ከፅዳና ከኪሣራ ለመውጣት ሲባል ለሌላ ሰው የወጣውን ወጪ ለመተካት።

91.3 በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች ንዑስ አንቀጽ 13.2 ዓላማ መሠረት ግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ኃላፊነትን ለሌላ ለማስተላለፍ ዋና ቁጥር በመቀበሉ ምክንያት ስራ ተቋራጩ በውል አፈፃፀም ከሚኖረው ግዴታ (በተላለፈውም ሆነ ባልተላለፈው) ነፃ አያደርገውም።

91.4 ስራ ተቋራጩ ከግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ፈቃድ ሳያገኝ ኃላፊነቱን ለሌላ ካስተላለፈ ያለምንም የፅሁፍ ማስጠንቀቂያ በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 19 እና 21 ውስጥ በተለከተው መሠረት የውል መቋረጥ መብቶች ተግባራዊ ያደርጋል።

91.5 ኃላፊነትን ለሌላ ማስተላለፍ በጨረታ አሸናፊ ምርጫ ጊዜ አገልግሎት ላይ የዋሉትን የብቁነት መስፈርቶች ማሟላት ይኖርበታል። ይህም ቢሆን ግን በማንኛውም መንገድ በውል ከመሳተፍ የሚከለክል አይደለም።

91.6 ኃላፊነትን ለሌላ የማስተላለፍ ተግባር በዚህ ውል ውስጥ ያሉትን ቃላቶችና ሁኔታዎች ማካተት ይኖርበታል።

92. ንዑስ ተቋራጭ (ኮንትራክተር)

92.1 ንዑስ ተቋራጭነት ተቀባይነት የሚኖረው በስራ ተቋራጩና በንዑስ ተቋራጩ መካከል ከፊል ውሉን ለማከናወን የፅሁፍ ስምምነት ሲኖር ብቻ ነው።

92.2 በውሉ ውስጥ ያልተካተቱ የግንባታ ስራዎች ለንዑስ ተቋራጭ ለመስጠት ሲፈልግ በቅድሚያ ከግዥ ፈፃሚው መ/ቤት የፅሁፍ ፈቃድና ይሁንታ ማግኘት አለበት። የንዑስ ተቋራጩ ማንነትና ሊሰጡት የታሰቡትን የግንባታ ስራዎች ማስታወቂያ በቅድሚያ በመስጠት ለግዥ ፈፃሚው መ/ቤት መቅረብ አለባቸው። የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 10 መሠረት ማስታወቂያው በደረሰው በ 15 ቀናት ውስጥ ከበቂ ምክንያቶች ጋር ውሳኔውን ያሳውቃል።

92.3 የንዑስ ተቋራጭነት ቃላቶች በዚህ ውል ከተመለከቱት ሁኔታዎች ጋር የሚጣጣሙ መሆን ይኖርባቸዋል።

92.4 የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ከንዑስ ተቋራጭ ጋር የውል ግንኙነት የለውም።

92.5 ንዑስ ተቋራጮች በጨረታ አሸናፊ ምርጫ ጊዜ አገልግሎት የዋሉትን የብቁነት መስፈርቶች ማሟላት ይኖርባቸዋል።

92.6 ስራ ተቋራጩ በንዑስ ተቋራጩ፣ በወኪሎቹ ወይም በሠራተኞቹ ለሚፈጠሩ ድርጊቶች፣ ለህተቶችና ግድየለሽነቶች የራሱ ለህተቶችና ግድየለሽነቶች እንደሆኑ በመቁጠር ኃላፊነት መውሰድ አለበት። የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ከፊል ውሉ በንዑስ ተቋራጭ እንዲከናወን በመፍቀዱ ምክንያት ስራ ተቋራጩ ከኃላፊነት ነፃ አያደርገውም።

92.7 ንዑስ የሥራ ተቋራጩ የጉድለቶች ተጠያቂነት ጊዜ (defect liability period) መውሰድ ከሚገባው ጊዜ) በላይ ለዋናው የሥራ ተቋራጭ የግንባታ ሥራዎች፣ ቁሶችና አገልግሎቶች እያቀረበ ከሆነ የሥራ ተቋራጩ በጉድለት ኃላፊነት ጊዜ ካለፈ በኋላ በማንኛውም ጊዜ ጊዜው ላልተላለፈበት ጊዜ ባለው ግዴታ የሚመጣውን ዋቅም ለየግዥ ፈፃሚው አካሉ ማስተላለፍ አለበት።

92.8 ስራ ተቋራጩ ያለግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ፈቃድ ከፊል ውሉን ለንዑስ ተቋራጭ ከሰጠ ግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ያለምንም የዕሑፍ ማስታወቂያ በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 19 እና 21 በተመለከተው መሠረት የውል መቋረጥ መብቶች ተግባራዊ ያደርጋል።

92.9 ንዑስ ተቋራጩ ግዴታዎችን በመወጣት ረገድ ደካማ ሆኖ ከተገኘ የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ወይም መሀንዲሱ እሱን ሊተካ የሚችል ብቃት ያለው ሌላ ንዑስ ተቋራጭ እንዲያቀርብ ወይም ሥራውን ራሱ ስራ ተቋራጩ እንደገና እንዲያከናውን ሊጠይቁት ይችላሉ።

93. የግንባታ ለውጥ ወይም ማሻሻያ

93.1 መሐንዲሱ የግንባታ ሥራዎች በተገቢው መንገድ እንዲጠናቀቁ ወይም በጥቅም ላይ እንዲውሉ ለማድረግ በየትኛውም የግንባታ የሥራ ክፍል ላይ ማሻሻያ እንዲደረግ የለውጥ ሥራ ትዕዛዝ የመስጠት ሥልጣን አለው። ማሻሻያዎቹ የግንባታ ሥራዎች መጨመርን፣ መተውን፣ መተካትን፣ የጥራት ብዛት፣ ቅርጽ፣ ባሕር፣ ዓይነት፣ ቦታ፣ ልኬት፣ ክፍታ ወይም የመስመር ለውጦችን እና በተጠቀሰ ቅደም ተከተል፣ ዘዴ ወይም የመፈጸሚያ ጊዜ ለውጦችን ያካትታሉ። ምንም ዓይነት የማሻሻያ የለውጥ ሥራ ትዕዛዝ ውሉን ውድቅ ሊያደርግ አይችልም። ነገር ግን ሁሉም የለውጥ ሥራ ትዕዛዞች በውል ዋጋ ላይ የሚያሳድሩት ተፅዕኖ ካለም በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 15.5 እና 15.7 መገመት ይኖርበታል።

93.2 ሁሉም የለውጥ ትዕዛዞች በጽሑፍ መስጠት ይኖርባቸዋል፣ መግባባትም መኖር አለበት።

(ሀ) በማንኛውም ምክንያት መሐንዲሱ የቃል ትዕዛዝ መስጠት አስፈላጊ ሆኖ ካገኘው፣ በተቻለ መጠን የቃል ትዕዛዙን በጽሑፍ በ 7 (ሰባት) ቀናት ውስጥ ለግዥ ፈጻሚ መስሪያ ቤቱና ለሥራ ተቋራጩ ማሳወቅ አለበት።

(ለ) የሥራ ተቋራጩ በሰባት ቀናት ውስጥ የጽሑፍ ትዕዛዙ ካልደረሰው መሀንዲሱ የሰጠውን የቃል ትዕዛዝ ጠቅሶ በጽሁፍ እንዲደርሰው ለግዥ ፈጻሚ መ/ቤቱ እና ለመሀንዲሱ በጽሁፍ ያቀርባል። ምላሹ በ 7 (ሰባት) የስራ ቀናት ካልደረሰው ወይም በጽሑፍ የደረሰው ተቃርኖ እስካልገጠመው ድረስ ለማሻሻያው የለውጥ ሥራ ትዕዛዝ እንደተሰጠ ይቆጠራል።

(ሐ) የግዥ ፈፃሚ አካሉ በነባሩ የግንባታ ሥራ ውል ውስጥ ያልነበሩ ነገር ግን በዋጋ እና በአይነት ተመሳሳይ የሆኑ የግንባታ ሥራዎችን በተጨማሪነት ማሰራት ከፈለገ፤ ከአፈፃፀም ውስብስብነት፣ በጊዜ ከመፈፀም እንዲሁም ከሚያስገኘው ኢኮኖሚያዊ ጠቀሜታ አንፃር ሥራውን ከሚሰራው ተቋራጭ ጋር ተቀጽላ ውለታ በመግባት ማሰራት ይችላል።

93.3 በግንባታ ሥራ መጠን ሠንጠረዥ ወይም በዋጋ ሠንጠረዥ የተጠቀሰው የግንባታ የሥራ መጠን በበአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 63 መሠረት ሲገመት መጨመር ወይም መቀነስ ቢያሳይ የማሻሻያ የለውጥ ሥራ ትዕዛዝ እንዲሰጥ አያስፈልግም።

93.4 በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 15.2 ከተጠቀሰው በስተቀር መሐንዲሱ ከማንኛውም የማሻሻያ የለውጥ ትዕዛዝ በፊት የማሻሻያውን ባሕሪና ቅርጽ ለሥራ ተቋራጩ ማሳወቅ ይኖርበታል። ይህን ማስታወቂያ እንዳገኘ የሥራ ተቋራጩ በተቻለ ፍጥነት ለመሐንዲሱ የሚከተሉትን የያዘ ሃሳብ (proposal) ማቅረብ ይኖርበታል።

(ሀ) መፈጸም ያለባቸው ተግባራት ካሉ የተግባራቱ መግለጫ፣ ወይም መወሰድ ያለባቸው እርምጃዎች እና የሚከናወኑበት ፕሮግራም፣ እና

(ለ) ለተግባራቶቹ አፈጻጸም ወይም በውል ውስጥ የሥራ ተቋራጩን ግዴታዎች ላይ አስፈላጊ የሆነ ማንኛውም የፕሮግራም ማሻሻያ፣ እና

(ሐ) በዚህ አንቀጽ በተመለከቱ ደንቦች የሚደረግ ማንኛውም የውል ዋጋ ማሻሻያዎች

93.5 በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 15.3 የተመለከተውን ሥራ ተቋራጩ ያቀረበውን ሰነድ እንደደረሰው፣ የግዥ ፈፃሚውን መ/ቤት እንደአስፈላጊነቱ የሥራ ተቋራጩንም በማማከር በተቻለ ፍጥነት ማሻሻያውን መፈጸም እንዳለበት ወይም እንደሌለበት መወሰን ይኖርበታል። መሐንዲሱ ማሻሻያው መካሄድ አለበት ብሎ ከወሰነ ማሻሻያው በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 15.3 የሥራ ተቋራጩ ባቀረበው ዋጋና ሁኔታዎች ወይም መሐንዲሱ በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 15.5 ባሻሻለው መሠረት በመግለጽ የለውጥ ሥራ ትዕዛዝ መስጠት ይኖርበታል።

93.6 በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 15.2 እና አውሁ 15.4 መሠረት ለሁሉም የማሻሻያ ሥራዎች በመሐንዲሱ የታዘዙ ዋጋዎች የሚከተሉት መርሆዎች መሠረት በመሐንዲሱ መረጋገጥ ይኖርባቸዋል።

(ሀ) የግንባታ ሥራው በግንባታ ሥራ መጠን ዝርዝር ወይም የዋጋ ሠንጠረዥ ከተጠቀሰው ሥራ ተመሳሳይ ባህሪና በተመሳሳይ ሁኔታዎች የተፈጸመ ከሆነ የግንባታ ሥራ መጠን ዝርዝር ወይም የዋጋ ሠንጠረዥ ውሳኔ መሠረት ተመን እና ዋጋዎች ይሰጣል (ይገመታል)።

(ለ) የግንባታ ሥራው ተመሳሳይ ባህሪና የሌለውና በተመሳሳይ ሁኔታዎች ያልተከናወነ ከሆነ በመሐንዲሱና በሥራ ተቋራጩ መካከል በሚደረግ ድርድር ስምምነት ላይ የሚደረስበት ዋጋ ካለው የገበያ ዋጋ ጋር መጣጣም ይኖርበታል።

(ሐ) ከውሉ በአጠቃላይ ወይም በክፍል ባህሪና መጠን ጋር ማንኛውም የማሻሻያ ባህሪ ወይም መጠን ሲወዳደር በመሐንዲሱ አመለካከት በውሉ ውስጥ በማንኛውም የግንባታ ሥራ ተመን ወይም ዋጋ ምክንያታዊ ሆኖ እስካገኘው ድረስ መሐንዲሱ ተገቢ ነው የሚለውን ተመን ወይም ዋጋ መስጠት ይችላል።

(መ) ማሻሻያው አስፈላጊ የሆነው የሥራ ተቋራጩ ውሉን በመጣሱ ምክንያት ከሆነ ከዚህ ማሻሻያ ጋር የተያያዙ ተጨማሪ ወጪዎችን በሥራ ተቋራጩ ይሸፈናሉ።

93.7 ማሻሻያውን የሚጠይቅ የለውጥ ሥራ ትዕዛዝ እንደደረሰው የሥራ ተቋራጩ ለነዚህ በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች የተገኙ በመሆኑ ማሻሻያዎቹን የውሉ መ/ቤት እንደሆኑ በማሰብ መፈጸም ይኖርበታል። የግንባታ ሥራዎች የጊዜ ማራዘሚያ መጽደቅን ወይም የውል ዋጋ መስተካከልን በመጠበቅ መዘግየት አይኖርባቸውም። የማሻሻያ ትዕዛዙ ከውል ዋጋ ማስተካከያው ከቀደመ፣ የሥራ ተቋራጩ ለማሻሻያ ሥራው ያወጣውን ወጪ እና የወሰደውን ጊዜ መዝግቦ ማስቀመጥ ይኖርበታል። እነዚህ ሰነዶች በማንኛውም ጊዜ ለመሐንዲሱ ለሚደረግ ምርመራ ክፍት መሆን ይኖርባቸዋል የመንግስት መ/ቤቱ በተጨማሪነት እንዲሰሩ የታሰቡት ስራዎች በመጀመሪያው ውል ውስጥ መካተት ይገባቸው የነበሩ ወይም ከዋናው ስራ ጋር ቢካተቱ የተሻለ ኢኮኖሚያዊ ጠቀሜታ የሚኖራቸው እና ስራዎቹን ነጣጥሎ ማሰራት ለአፈፃፀም አስቸጋሪ ወይም የመ/ቤቱን ኢኮኖሚያዊ ጥቅም የሚጎዳ መሆኑን ማረጋገጥ አለበት፤ በተጨማሪነት ወይም በዋናው ሥራ ውስጥ ያልተካተቱ አዲስ የሚሰሩ የግንባታ ሥራዎች የገንዘብ መጠን ከመጀመሪያው ውል ጠቅላላ ዋጋ ከ 30% /ሠላሳ በመቶ/ የበለጠ መሆን የለበትም፤

93.8 በተጨማሪነት የሚታዘዙት የግንባታ ሥራዎች የነጠላ ዋጋ በውል ውስጥ ሊገኝ የሚችል ከሆነ እና አዋጪነቱ ከተረጋገጠ የተጨማሪው ስራ በውል ውስጥ ባለው ነጠላ ዋጋ መሠረት ወይም የዋጋ ማስተካከያ የተደረገ ከሆነ በተስተካከለው ዋጋ መሠረት ተፈፃሚ ይሆናል። የነጠላ ዋጋው ውል ውስጥ የማይገኝ ከሆነ በድርድር ስምምነት ላይ የሚደረስበት ዋጋ የገበያ ዋጋ መሆኑን መ/ቤቱ ማረጋገጥ አለበት።

93.9 በውል ቃሉ ላይ የሚደረግ ማንኛውም ለውጥ በጽሑፍ መመዝገብ እና በሥራ ተቋራጩ እና በመሐንዲሱ ሕጋዊ ስምምነት (ፊርማ) መተግበር አለበት። የተጠቀሰውን የለውጥ ሰነድ በለውጡ ምክንያት በውሉ ላይ መደረግ የሚገባቸውን ሁሉንም ማስተካከያዎች ማካተት ይኖርበታል።

93.10 የለውጥ ሥራ ትዕዛዞች ተግባራዊ የሚሆኑት በተፈረመው ሰነድ ውስጥ ከተጠቀሰው ቀን ጀምሮ ሲሆን በዚህ ሰነድ ውስጥ ተለይቶ እስካልተጠቀሰ ድረስ ወደ ኋላ ሄዶ ተፈጻሚነት ሊኖረው አይገባም።

93.11 ለእያንዳንዱ ሰነድ ቀንና ተከታታይ ቁጥር መስጠት አለበት። የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት እና የሥራ ተቋራጩ የለውጥ ሥራ ትዕዛዝ ሰነዱ ዋነኞቹ ፈጻሚ ወገኖች የመሆን ሥልጣን አላቸው።

93.12 በዚህ የለውጥ ሥራ ትዕዛዝ ሰነድ ውስጥ ከተቀመጠው በስተቀር ውሉ በሙሉ ኃይሉና ተጽእኖው ይቀጥላል።

93.13 የተቀጽላ ውል በዋናው ውሉ ውስጥ ያሉትን የውል ሁኔታዎችን ባከበረና ባገናዘበ መልኩ መፈፀም ይኖርበታል።

94. በሕጉችና በደንቦች ላይ የሚደረግ ለውጥ

94.1 በልዩ የውል ሁኔታዎች ውስጥ በሌላ አኳኋን ካልተጠቀሰ በስተቀር የጨረታ ማቅረቢያ ቀንገደብ ከለፈ በኋላ ማንኛውም ሕግ፣ ደንብ፣ ትዕዛዝ ወይም የሕግ አቅም ያለው ውስጠ ደንብ ታትሞ ቢወጣ፣ ቢጣስ ወይም የውሉ ቦታ በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ መንግሥት ውስጥ ሆኖ፣ የወጣው ሕግ፣ ደንብ ወይም ትዕዛዝ የማስረከቢያውን ቀን ወይም የውሉን ዋጋ ሲያቃውስ፣ በደረሰው ቀውስ ምክንያት የማስረከቢያውን ቀን ወይም የውሉን ዋጋ ለመጨመር ወይም ለመቀነስ ማስተካከያ አይደረግም።

95. ግብሮችና የቀረጥ ግዴታዎች

95.1 በልዩ የውል ሁኔታዎች ውስጥ በተለየ ሁኔታ እስካልተጠቀሰ ድረስ የሥራ ተቋራጩ ከግንባታ ሥራው ጋር የተያያዙ ግብሮችን እና ሌሎች ተከፋዮችን በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ውስጥም ሆነ ውጭ ላሉ የከተማ መስተዳድሮች፣ የክልል ወይም ብሔራዊ መንግሥታት በታከሰ ባለስልጣን የመክፈል ግዴታ ይኖርበታል።

96. አስገዳጅ ሁኔታዎች

96.1 ለዚህ ውል ዓላማ ሲባል አስገዳጅ ሁኔታዎች ማለት ከሥራ ተቋራጩ አቅም በላይ የሆኑ ያልተጠበቁ፣ ማስወገድ የማይችላቸውና በተፈለገው ሁኔታ ግዴታውን ለመፈፀም የማይችሉ የሚከተሉት ክስተቶች ሲፈጠሩ ማለት ነው።

- (ሀ) ውሉን እንዳይፈፅም የተደረገ የታወቀ ክልከላ፣
- (ለ) የተፈጥሮ አደጋዎች ማለትም የመሬት መንቀጥቀጥ፣ እሳት፣ ፍንዳታዎች፣ ጎርፍና ሌሎች ተዛማጅ የአየር ሁኔታዎች፣
- (ሐ) ዓለም አቀፍ ወይም የእርስ በርስ ጦርነቶች
- (መ) ያልተጠበቀ ወይም በድንገተኛ ሁኔታ የሥራ ተቋራጩ መሞት ወይም በፅኑ መታመም፣
- (ሠ) ሌሎች በፍተሐብሔር ህጉ ላይ የተመለከቱ አስገዳጅ ሁኔታዎች፣

96.2 የሚከተሉት ሁኔታዎች ሲከሰቱ እንደ አስገዳጅ ሁኔታዎች አይቆጠሩም።

(ሀ) ያልተጠበቀ ክስተት ተደርጎ እንዲወሰድለት ያነሳሰው፤ ተዋዋይ ወገን ሊያስቆመው የሚችል አቅም እያለው በተዋዋይ ወገኑ የንግድ ተቋሙ ቅርንጫፎች ላይ ተፅዕኖ የሚያሳድር የሥራ ማቆም አድማ ወይም ጠቅላላ መዘጋት፤

(ለ) ውሉን ከማስፈፀም አንፃር የጥራ ዕቃዎች ዋጋ መቀነስ ወይም መጨመር፤

(ሐ) አዲስ ሕግ በመውጣቱ ምክንያት የአበዳሪዎች ግዴታ መለወጥ፤

(መ) በሥራ ተቋራጩ ወይም በንፁህ ተቋራጩ ወይም በወኪሉ ወይም በሠራተኞቹ ሆነ ተብሎ ወይም በግድየለሽነት የሚፈጠሩ ችግሮች፤

(ረ) የሥራ ተቋራጩ በሚከተሉት ላይ በቅድሚያ ተገቢውን ጥንቃቄ ማድረግና መገመት የነበረበት ሲሆን፤

I. ውሉ ስራ ላይ የሚውልበት ጊዜ፤

II. ግዴታን በመወጣት ሂደት ሊያስወግዳቸው ወይም ሊቋቋማቸው የሚችሉትን ሁኔታዎች

(ሠ) የገንዘብ እጥረት ወይም ክፍያዎችን አለመክፈል፤

96.3 ከአስገዳጅ ሁኔታዎች በመነጨ ምክንያት የሥራ ተቋራጩ የውል ግዴታዎችን ባለመፈፀሙ ምክንያት የውሉን ቃሎችና ሁኔታዎች በሚፈቅደው መሠረት አስፈላጊውን ጥንቃቄና አማራጭ መፍትሔዎች ለመፈለግ ጥረት እስካደረገ ድረስ ውሉን እንዳቋረጠ አይቆጠርበትም።

96.4 በአስገዳጅ ሁኔታዎች ምክንያት ጉዳት የደረሰበት ተዋዋይ ወገን የሚከተሉትን እርምጃዎች መውሰድ አለበት።

(ሀ) በአጭር ጊዜ ውስጥ ግዴታውን ለመፈፀም ያላስቻሉትን ሁኔታዎች ማስወገድ፤

(ለ) በአስገዳጅ ሁኔታዎች ምክንያት የሚመጡ ጉዳቶችን ለመቀነስ ጥረት ማድረግ፤

96.5 በአስገዳጅ ሁኔታዎች ምክንያት ከአቅም በላይ የሆነ ሁኔታ ሲከሰት የሥራ ተቋራጩ ለግዥ ፈፃሚው መ/ቤት በአስቸኳይ ማሳወቅ አለበት። በማንኛውም መንገድ ከአቅም በላይ የሆነ ሁኔታ ሲከሰት የተከሰተው ችግርና ምክንያቱ በመግለፅ ቢያንስ በ 14 ቀናት ውስጥ ማሳወቅ ይኖርበታል። በተመሳሳይ ሁኔታ ችግሮቹ ተወግደው መደበኛ ሥራዎች በሚጀመሩበት ጊዜ በአቸስኳይ ማሳወቅ አለበት።

96.6 በአስገዳጅ ሁኔታዎች ምክንያት የሥራ ተቋራጩ ግዴታውን ማከናወን ካልቻለበት ጊዜ ጀምሮ ከ 30 ቀናት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ ሁለቱም ወገኖች በመልካም መተማመን የተፈጠሩትን ችግሮች ተወግደው የውሉ አፈፃፀም የሚቀጥልበት ሁኔታ ለማመቻቸት መወያየት/መደራደርና መስማማት ይኖርባቸዋል።

96.7 ባልተጠበቀ አጋጣሚ ክስተት ምክንያት የግንባታ ሥራዎችን ማከናወን በማይችልበት ኒጊዜ በመንግሥት አካሉ መመሪያ መሠረት የሥራ ተቋራጩ፤

(ሀ) ከግንባታ ቦታው መልቀቅ ይኖርበታል፤ በዚህ ሁኔታ ሥራ ተቋራጩ ለመልቀቅ ያወጣውን አስፈላጊ ምክንያታዊ ተጨማሪ ወጪ ተመላሽ ይሆንለታል፤ አስፈላጊ ከሆነም በግዥ ፈፃሚው መ/ቤት የግንባታ ሥራውን እንደገና ለማስጀመር የሚያስፈልገውን ወጪ እንደዚሁ፤ ወይም

(ለ) እስከተቻለ ድረስ በውሉ ያሉበትን ግዴታዎች መፈፀም እንዲቀጥል በማድግ፤ በዚህ ሁኔታ የሥራ ተቋራጩ በውሉ ቃላቶች መሠረት እየተከፈለው የሚቀጥል እና አስፈላጊና አሳማኝ የሆኑ ተጨማሪ ወጪዎች ተመላሽ ይሆኑለታል።

96.8 የሥራ ተቋራጩ ባልተጠበቀ አጋጣሚ ምክንያት የግንባታ ሥራዎችን ማከናወን ካልቻለበት ቀን ጀምሮ ሰላሳ (30) ቀናት ሳይልፍ ተዋዋይ ወገኖች በቀና ልቦና እርስ በእርሳቸው በመመካከር ያልተጠበቀ ሁኔታው

የሚያደርሰውን ጉዳት ለመቀነስ የሚያስችል ተገቢ ቃላት ላይ ለመስማማት ሁሉንም ምክንያታዊ ጥረቶች በማድረግ የውሉ ትግበራ የሚቀጥልበትን ሁኔታ ማመቻቸት ይገባቸዋል።

96.9 በተዋዋይ ወገኖች መካከል ያልተጠበቀ አጋጣሚ መከሰት ወይም መጠን ላይ አለመስማማት ከተፈጠረ ጉዳዩ በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 26 መሠረት መፈታት ይኖርበታል።

97. ውል ማፋረስ

97.1 አንደኛው ተዋዋይ ወገን በውሉ ውስጥ ከተጠቀሱት ግዴታዎች የትኛውንም ያልተወጣ ከሆነ ውል እንዳፈረሰ ይቆጠራል፤

97.2 ውል በሚፈርስበት ጊዜ ውል በመፍረሱ ምክንያት የተጐዳው ወገን የሚከተሉትን እርምጃዎች ይወስዳል።

(ሀ) በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 27 መሠረት የጉዳት ካሳ መጠየቅ፤

(ለ) ውሉን ማቋረጥ

97.3 ተጐዥኛው ግዥ ፈፃሚ መ/ቤት በሚሆንበት ወቅት የጉዳት ካሳውን ለሥራ ተቋራጩ ከሚከፍለው ክፍያ ቀንሶ ያስቀራል ወይም የውል አፈጻጸም ዋስትናውን ለማስከፈል ይጠይቃል።

98. ኃላፊነት ለሌላ ማስተላለፍን ስለማገድ

98.1 የሥራ ተቋራጩ የግንባታ ሥራዎችን በሙሉ ወይም በከፊል እንደአስፈላጊነቱ በመሐንዲሱ ትዕዛዝ መሐንዲሱ አስፈላጊ ነው ብሎ ባመነበት መንገድ እና ጊዜ ወይም ጊዜያቶች ሊያቋርጥ ይችላል።

98.2 ሥራው በተቋረጠበት ወቅት የሥራ ተቋራጩ እንደአስፈላጊነቱ የግንባታ ሥራዎቹን፣ ተቋማቱን፣ መሳሪያዎቹንና ቦታውን ከማንኛውም ብልሽት (deterioration) ጥፋት ወይም ጉዳት መከላከል ይኖርበታል። በሚከተሉት ምክንያቶች ካልተፈጠረ በስተቀር እንዲህ ዓይነቱን ከመከላከል ጋር በተያያዘ የሚወጡ ተጨማሪ ወጪዎች ከውል ዋጋው ጋር የሚደመሩ ይሆናል፤

(ሀ) በውሉ ውስጥ የተጠቀሰ ወይም

(ለ) በሥራ ተቋራጩ ጥፋት ወይም

(ሐ) በግንባታ ቦታው በተፈጠረ የዘወትር የአየር ሁኔታ ምክንያት ወይም

(መ) ለደህነትና የግንባታ ሥራዎች መፈጸም አስፈላጊ ከሆነና እንደዚህ ዓይነቱ አስፈላጊነት በመሐንዲሱ ወይም በግዥ ፈፃሚ መ/ቤት ወይም በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 44 የተጠቀሰ ከሆነ።

98.3 የሥራ ተቋራጩ የሥራ ማቋርጥ ትዕዛዝ በደረሰው በሰላሳ (30) ቀናት ውስጥ ለመሐንዲሱ በውል ዋጋ ላይ ተጨማሪ የመጠየቅ ሃሳብ እንዳለው እስካላሰወቀ ድረስ በውል ዋጋው ላይ ተጨማሪ ክፍያ የማግኘት መብት የለውም።

98.4 መሐንዲሱ ከግዥ ፈፃሚ መ/ቤትና ከሥራ ተቋራጩ ጋር ከተመካከረ በኋላ ከሥራ ተቋራጩ ጥያቄ አንጻር በመሐንዲሱ አስተያየት ሚዛናዊና ምክንያታዊ የሚለውን ተጨማሪ ክፍያ እና/ወይም የግንባታ ጊዜ ማራዘሚያን ይወስናል።

98.5 የተቋረጠበት ጊዜ ከ 12 ዓ ቀናት ከበለጠና ማቋረጡ በሥራ ተቋራጩ ጥፋት ካልሆነ የሥራ ተቋራጩ ለመሐንዲሱ በሚያቀርበው ማስታወቂያ በ 3 ዓ ቀናት ውስጥ ሥራውን እንዲጀምር ወይም ውሉ እንዲሰረዝ ፈቃድ ሊጠይቅ ይችላል።

98.6 የጨረታውን አሸናፊ የመምረጥ ሂደት የጎላ ስህተት ወይም ተቀባይነት የሌላቸው አሠራሮች ወይም በጥርጣሬ ወይም የተረጋገጠ ማጭበርበር የተሞላበት ከሆነ ክፍያው ወይም የውሉ ትግበራ ይቋረጣል። እንዲህ ዓይነቱ ስህተት፣ ተቀባይነት የሌለው ተግባር ወይም ማጭበርበር በሥራ ተቋራጩ ምክንያት ከሆነ በግዥ ፈፃሚ አካሉ ክፍያ አልፈጽመው ማለት ይችላል። እንደ ስህተቱ ወይም ተቀባይነት የሌለው አሠራሩ ወይም ማጭበርበሩ አደገኝነት መጠን የተከፈለን ገንዘብ ማስመለስ ይችላል። የሥራ ተቋራጩ በሌላ የኢትዮጵያ መንግሥት በጀት በተፈጸመ ውል ላይ ወይም በዚህ ውል ላይ ሌላ ተፅዕኖ ሊያሳድር የሚችል የስህተት፣ ተቀባይነት የሌለው አሠራር ወይም ማጭበርበር ጥርጣሬ ወይም የተረጋገጠ መረጃ ሲኖር ክፍያ ሊቋረጥ ይችላል።

99. ውል መቋረጥ

በግዥ ፈፃሚው መ/ቤት የሚደረግ የውል ማቋረጥ፤

99.1 ውል የሚቋረጠው በግዥ ፈፃሚው መ/ቤትና በሥራ ተቋራጩ በተገባው ውል ውስጥ የተካተቱትን ሌሎች መብቶች ወይም ስልጣኖች በማይጻጸር መልኩ መሆን አለበት።

99.2 ግዥ ፈፃሚው መ/ቤት በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች የተመለከቱትን ምክንያቶች ሲያጋጥሙ ለሥራ ተቋራጩ ለውሉ መቋረጥ ምክንያቱን እና የውሉ ወቋረጥ ተፈፃሚ የሚሆንበት ቀን በመግለፅ ከ 3 ዓ ቀናት ያላነሰ የፅሁፍ ማስታወቂያ በመስጠትና (በፊደል “ኘ” ከዚህ በታች የተጠቀሰው ሁኔታ ሲያጋጥም ከ 6 ዓ ቀን ያላነሰ የፅሁፍ ማስታወቂያ በመስጠት) በዚህ ንዑስ አንቀጽ 21.2 ከ(ሀ) እስከ (እ) ከተዘረዘሩት አንዱ ሲከሰት ውሉን ሊያቋርጥ ይችላል።

(ሀ) ሥራ ተቋራጩ የግንባታ ስራዎችን በውሉ በተጠቀሰው የጊዜ ገደብ ሳይፈፀም ሲቀር ወይም በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 73 መሠረት በተራዘመለት ጊዜ ሳያከናውን ሲቀር፣

(ለ) ሥራ ተቋራጩ በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 20 መሠረት ግዴታዎችን እንዲወጣ የተሰጠውን የፅሁፍ ማስጠንቀቂያ/ማስታወቂያ ተከትሎ በ 3 ዓ ቀናት ውስጥ ጉድለቶችን ለማስተካከል ካልቻለ፤

(ሐ) ሥራ ተቋራጩ ዕዳውን መክፈል ሲያቋርጥ ወይም ሲከሰር፣

(መ) ሥራ ተቋራጩ በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች ንዑስ አንቀጽ 26.2 መሰረት በተደረገ ውይይት በተደረገበት የመጨረሻ ውሳኔ መሠረት ሳይፈፀም ሲቀር፣

(ሠ) ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት ሥራ ተቋራጩ ከ 6 ዓ ቀናት ላላነሰ ጊዜ የአገልግሎቶችን ጥንኛውን ክፍል መፈፀም የሚያቅተው ሲሆን፣

(ረ) ሥራ ተቋራጩ ያለግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ስምምነት ውሉን ውይም ሥራውን ለንዑስ ተቋራጭ ሲያስተላልፍ፣

(ሰ) ሥራ ተቋራጩ ከስነ ምግባር ጋር በተያያዘ በወንጀል ተግባር መሳተፉ በግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ሲረጋገጥ።

- (ሸ) ሥራ ተቋራጩ የውል ግዴታዎችን ባለመፈፀሙ ምክንያት በፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ኢትዮጵያ በጀት የሚከናወን የሥራ ውል ማፍረስ ተግባር መፈፀሙ ሲታወቅ፤
- (ቀ) ሥራ ተቋራጩ ውሉን በሚያስፈፅምበት ጊዜ በማጭበርበርና በሙስና ድርጊት መሳተፉ ሲታወቅ፤
- (በ) በውሉ ማሻሻያ ሰነድ ካልተመዘገበ በስተቀር የሥራ ተቋራጩ ድርጅት መሠረታዊ የሆነ የሕግ ሰውነት ለውጥ ሲያደረግ፤
- (ተ) ማናቸውም ውሉን ለማስፈፀም የማያስችሉ ሕጋዊ ሁኔታዎች ሲከሰቱ፤
- (ቸ) ሥራ ተቋራጩ ተፈላጊውን ዋስትና ሳያቀርብ ሲቀር ወይም ዋስትና የሰጠው መ/ቤት በገባው ቃል መሠረት ቃሉን ሳይጠብቅ ሲቀር፤
- (ኀ) የግዢ ፈፃሚው መ/ቤት የግዢ ፍላጎት አሳማኝ በሆነ ምክንያት ሲለወጥ፤
- (ነ) በውል ዋጋውና ገበያ ላይ ባለው የገበያ ዋጋ ሰፊ ልዩነት በመኖሩ ምክንያት የግዢ ፈፃሚው መ/ቤት ጥቅሞች የሚገቡ ሆኖ ሲገኝ፤
- (ኘ) የግዢ ፈፃሚው መ/ቤት የመንግስት ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ጥቅም በሚያስጠብቅ መልኩ በራሱ ፍላጎትና አመቺነት ውሉን ምንጊዜም ሊያቋርጠው ይችላል፤
- (አ) ከፍተኛ የጉዳት መጠን ደረጃ ላይ ተደረሰ የሚባለው በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች ንዑስ አንቀጽ 27.1(ለ) የተመለከተውን ሲሟላ ነው።

በስራ ተቋራጩ የሚደረግ የውል ማቋረጥ፤

99.3 ሥራ ተቋራጩ በዚህ ንዑስ አንቀጽ ከ(ሀ) እስከ (መ) ከተጠቀሱት ሁኔታዎች አንደኛው ሲያጋጥም ከ 30 ቀናት ያላነሰ የጽሑፍ ማስጠንቀቂያ በመስጠት ውሉን ማቋረጥ ይችላል።

- (ሀ) ግዢው ፈፃሚው መ/ቤት በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 26 መሠረት አለመግባባቶችን የመፍታት ጉዳይ ላይ የሚገኝ በመሆኑ ምክንያት ካልሆነ በስተቀር በውሉ መሠረት ለሥራ ተቋራጩ መክፈል የሚገባውን ክፍያሳይከፍል የቀረ እንደሆነ፤
- (ለ) የግዢ ፈፃሚው መ/ቤት በውሉ ግዴታ የገባበትን መሠረታዊ የሆነ ጉዳይ ሳይፈፀም በመቅረቱ የጽሑፍ ማስጠንቀቂያ በደረሰው በ 45 ቀናት ጊዜ ውስጥ (በሥራ ተቋራጩ በጽሑፍ በተሰጠው ተጨማሪ ጊዜ ውስጥ) በውሉ መሠረት ሳይፈፀም የቀረ እንደሆነ፤
- (ሐ) የግዢ ፈፃሚ አካሉ ውሉ ውስጥ ባልተጠቀሰ ወይም የሥራ ተቋራጩ ጥፋት ባልሆነ ምክንያት የግንባታ ሥራው ለ 180 ቀናት እንዲቋረጥ ካደረገ፤
- (መ) ሥራ ተቋራጩ በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 18.1 መሠረት በአስገዳጅ ሁኔታዎች ምክንያት ከአቅርቦቱ ዋነኛውን ክፍል ከ 60 ቀናት ባላነሰ ጊዜ መፈፀም ሳይቻል የቀረ እንደሆነ፤
- (ረ) የግዢ ፈፃሚው መ/ቤት በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 26 መሠረት አለመግባባቶችን ለመፍታት በተሰጠው የመጨረሻ ውሳኔ መሠረት ሳይፈፀም የቀረ እንደሆነ፤

በውል ማቋረጥ ምክንያት የሚነሱ አለመግባባቶች፤

99.4 በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች ንዑስ አንቀጽ 21.2 ከ(ሀ) እስከ (ነ) ወይም በንዑስ አንቀጽ 21.3 የተዘረዘሩት ሁኔታዎች በመከሰታቸው ምክንያት በሁለቱም ወገኖች ያለመግባባት ሲፈጠር፤ አንደኛው ወገን

የ 45 ቀናት የፅሁፍ ማስጠንቀቂያ በመስጠት ያለመግባባቱ በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 26 በተመለከተው መሠረት የሚፈታ ይሆናል።

99.5 በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች ንዑስ አንቀጽ 21.2 ከ(ሀ) እስከ (ነ) በተመለከተው ምክንያት የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ውሉን ሲያቋርጥ የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት በሙሉ ወይም በከፊል ያልጠናቀቁትን ስራዎች በራሱ ወይም በሌላ ሰነተኛ ወገን በሥራ ተቋራጩ ወጪ እንዲሰሩ ያደርጋል። ይሁን እንጂ ሥራ ተቋራጩ ውል ያልተቋረጠባቸው ግዴታዎች መፈፀሙን ይቀጥላል።

99.6 የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ውሉን ያቋረጠው በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች ንዑስ አንቀጽ 21.2 (ኘ) ምክንያት ከሆነ ውሉ የተቋረጠው ለግዥ ፈፃሚው መ/ቤት አመቺነት ሲባል መሆኑን በመግለጽ የውል አፈፃፀሙ መቋረጡንና ከመቼ ጀምሮ ተግባራዊ እንደሚሆን ይገለጻል።

100. ውል ሲቋረጥ የሚፈፀም ክፍያ

100.1 ውል የተቋረጠው በሥራ ተቋራጩ የውል መጣስ ከሆነ መሐንዲሱ በልዩ የውል ሁኔታዎች በተገለፀው መሰረት የተከናወነው የግንባታ ሥራ እና የታዘዙ የግንባታ ቁሶች ዋጋን በማሰብ የቅድሚያ ክፍያዎችን በልዩ የውል ሁኔታዎች መሠረት ላልተጠናቀቀው ሥራ የሚቀነስ መቶኛን በመቀነስ እንዲሁም የጉዳት ካሳዎችን የውሉን ዋጋ እስከ አስር በመቶ (10%) እስከሚደርስ ድረስ መቀጣት አለበት። የግዥ ፈፃሚ አካሉ ሊያገኝ የሚገባው ድምር መጠን የሥራ ተቋራጩ ከቀረው ክፍያ የሚበልጥ ከሆነ ቀሪው ለግዥ ፈፃሚ አካሉ መክፈል የሚገባ ዕዳ ይሆናል።

100.2 የግዥ ፈፃሚ አካሉ ውሉን ያቋረጠው በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች ንዑስ አንቀጽ 21.2 (ኘ) ወይም በግዥ ፈፃሚ አካሉ የውል መጣስ ከሆነ፣ መሐንዲሱ ለተጠናቀቁ የግንባታ ሥራዎች፣ ለታዘዙ የግንባታ ቁሶች፣ የግንባታ መሣሪያዎች፣ ለታዘዙ ቁሶች፣ የግንባታ መሣሪያዎችን ለማጓጓዝ የሚያስፈልግ ወጪ፣ ለግንባታ ሥራው ተብሎ የተቀጠሩ የሥራ ተቋራጩ ሠራተኞችን የመመለሻ ወጪ እና የሥራ ተቋራጩ የግንባታ ሥራዎችን ለመከላከልና ለመጠበቅ የሚያስፈልገውን ወጪ የክፍያ ሰነድ እስከተዘጋጀበት ቀን ድረስ የተሰጠን የቅድሚያ ክፍያ በመቀነስ ይሰጣል።

100.3 የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ውሉን ያቋረጠው በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች ንዑስ አንቀጽ 21.2 (ሐ) ምክንያት ከሆነ ለሥራ ተቋራጩ የሚከፈለው ካሳ አይኖርም። ውል የማቋረጥ ድርጊት የግዥ ፈፃሚ መ/ቤት ያለውን የመክሰስ መብት ወይም ሌላ መፍትሔ የሚጎዳ ወይም የሚገድብ መሆን የለበትም።

101. ከውል መቋረጥ በኋላ ያሉ ሁኔታዎች

101.1 የግዥ ፈፃሚው መ/ቤትና ሥራ ተቋራጩ ውሉ ከተቋረጠ ወይም ከተጠናቀቀ በኋላም ቢሆን የውል ግዴታዎች፣ ድንጋጌዎችና ሁኔታዎች ለማክበር ሁለቱም ወገኖች ተስማሚ ይሆናሉ።

101.2 ውሉ የተቋረጠው በሥራ ተቋራጩ ጥፋት ከሆነ በግንባታ ቦታ ላይ ያሉ ሁሉም የግንባታ ቁሶች፣ ተቋም፣ መሣሪያ ጊዜያዊ የግንባታ ሥራዎች እና የግንባታ ሥራዎች የግዥ ፈፃሚ አካሉ ንብረት ይሆናሉ።

101.3 ውሉ ከተጠናቀቀ በኋላ ከግንባታ ስራዎች አፈፃፀም ጋር በተያያዘ በሙሉም ሆነ በከፊል የተያዙ መረጃዎች፣ ሰነዶችና ጽሑፎች (በኤሌክትሮኒክስ የተያዙትንም ይጨምራል) ሥራ ተቋራጩ ለግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ማስረከብ አለበት። በውሉ ሁኔታዎች ሥራ ተቋራጩ የመረጃዎቹን፣ የሰነዶቹንና የጽሑፎቹን ቅጂዎች እንዲያስቀምጥ የሚፈቅድ ሲሆን ሥራ ተቋራጩ ይህንን ይፈጽማል። ከዚህ በተጨማሪ ሥራ

ተቋራጩ በርክክብ ወቅት ለግዢ ፈጣሚው መ/ቤት ሙሉ ትብብር ማድረግ አለበት። የሚያደርገው ትብብርም ያለምንም እንቅፋት ሰነዶችን፣ ሪፖርቶችን፣ ማጠቃለያዎችንና ሌሎች መረጃዎችን በተሟላ ሁኔታ ለግዢው ፈጣሚ መ/ቤት ማስረከብን ያካትታል።

102. የመብቶችና ግዴታዎች መቋረጥ

102.1 ውሉ በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 21 መሠረት ሲቋረጥ ወይም በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 89 መሰረት የመጨረሻ ርክክብ ሲደረግ፤ ከውሉ ጋር የተያያዙት መብቶችና ግዴታዎችም ከዚህ በታች በተጠቀሱት ምክንያቶች ካልሆነ በስተቀር ይቋረጣሉ።

(ሀ) እነዚህ መብቶችና ግዴታዎች በውሉ መቋረጥ ወይም መጠናቀቅ ቀን የነበሩ ከሆነ፤

(ለ) በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 28 የተመለከተው ምስጢራዊነት ግዴታ ሲኖር፤

(ሐ) በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 56 መሠረት ሥራ ተቋራጩ የሂሳብ ሰነዶችና ሌሎች ጽሑፎችን እዲትና ምርመራ እንዲደረግባቸው የመፍቀድ ግዴታ ግዴታ ሲኖርበት፤

(መ) ለተዋዋይ ወገኖች በሕግ የተሰጠ መብት ሲሆን፤

103. የግንባታ ስራ መቋረጥ

103.1 በአጠቃላይ የውል ሁኔታ አንቀጽ 21 ምክንያት በአንዱ ተዋዋይ ወገን በማስታወቂያ ውል እንደተቋረጠ የሥራ ተቋራጩ ማስታወቂያው እንዳወጣ የግንባታ ሥራዎችን ሥርዓት ባለው መንገድ ለሚቋረጥ አስፈላጊ የሆኑ እርምጃዎችን በሙሉ መውሰድ፣ የግንባታ ቦታውን ደህንነቱን አስተማማኝ እና የተጠበቀ ማድረግ፣ የግንባታ ቦታውን በተቻለ ፍጥነት መልቀቅ እና ለእነዚህ ጉዳዮች የሚወጣውን ወጪ ለመቀነስ እና ዝቅተኛ ለማድረግ የሚቻለውን ሁሉ ማድረግ ይኖርበታል።

103.2 መሐንዲሱ ውል ከተቋረጠ በኋላ በተቻለ ፍጥነት ወዲያውኑ ውሉ በተቋረጠበት ዕለት ለሥራ ተቋራጩ መክፈል የሚገባውን ክፍያ ተመን ማዘጋጀትና ማጽደቅ ይኖርበታል።

103.3 ውል በሚቋረጥበት ጊዜ መሐንዲሱ በተቻለ ፍጥነት የግንባታ ሥራዎችን ከመረመረ በኋላ በሥራ ተቋራጩ የተከናወኑ የግንባታ ሥራዎች ሪፖርት ማዘጋጀት እና የጊዜያዊ መዋቅሮች፣ የግንባታ ቁሶች፣ ተቋም እና መሳሪያዎች ቆጠራ ማካሄድ ይኖርበታል። ቁጥጥር እና ቆጠራ በሚካሄድበት ጊዜ የሥራ ተቋራጩ እንዲገኝ መጠራት ይኖርበታል። ሥራ ተቋራጩ መገኘት ካልቻለ በቆጠራው ላይ እማኝ መሆን የሚችሉና በታዛቢነት ሊገኙ የሚችሉ የሚመለከታቸው የመንግስት አካላት በመጋበዝ ቆጠራ ማከናወን ይቻላል። መሐንዲሱ የሥራ ተቋራጩ ለግንባታ ሥራው የተቀጠሩ ሠራተኞች ያልተከፈለው ዕዳ እና ለግዢ ፈጣሚ አካሉ መክፈል ያለበት ዕዳ ካለ ይህን የሚያሳይ የሂሳብ ሰነድ ማዘጋጀት ይገባዋል።

104. የአለመግባባቶች አፈታት

104.1 የግዢ ፈጣሚው መ/ቤት በጽሑፍ ካላሳወቀው በስተቀር ሥራ ተቋራጩ አለመግባባቶች በሚፈጠሩበት ጊዜም ቢሆን የውሉ ሁኔታዎች ማስፈጸሙን ለመቀጠል ሁለቱም ወገኖች ተስማምተዋል።

104.2 ከውሉ የሚመነጨ ማንኛውንም አለመግባባቶች ወይም ውዝግቦች የግዥ ፈፃሚው መ/ቤትና ሥራ ተቋራጩ በቀጥታና ያፋ ባልሆነ ሰላማዊ ድርድር ለመፍታት ማንኛውም ጥረት ያደርጋሉ።

104.3 ተዋዋሮች የተነሱትን አለመግባባቶች በሰላማዊ መንገድ መፍታት ካልቻሉ በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች ንዑስ አንቀጽ 26.4 በተመለከተው የአለመግባባቶች አፈታት ሥርዓት መሠረት የሚከናወን ይሆናል።

104.4 ከላይ በንዑስ አንቀጽ 26.3 መሠረት ሁለቱም ተዋዋይ ወገኖች አንድ ሲኒየር የሆነ ሰው በተገኘበት አለመግባባቶቻቸውን ለመፍታት ውይይት ያካሂዳሉ። ውይይቱ የሚካሄደው በግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ሰብሳቢነት ሲሆን የሰብሰባው ውጤቶችም በቃለ-ጉባኤ ይመዘገባሉ። እንደዚህ ዓይነት ሰብሰባዎች የሚካሄዱት ስምምነት በተደረሰባቸው ቦታዎች (በስልክ የሚካሄድ ሰብሰባም ይጨምራል) በሰብሳቢው ፍላጎት መሠረት ሲሆን ዓላማቸውም አለመግባባቶችን በሰላማዊ መንገድ ለመፍታት ነው።

104.5 ተዋዋሮች አለመግባባትን ወይም ውዝግብን በሰላማዊ መንገድ ለመፍታት ከጀመሩበት ዕለት ጀምሮ በ 28 ቀናት ውስጥ መፍታት ካልቻሉ በልዩ የውል ሁኔታው በሚገጸው መሰረት አማራጭ የግጭት መፍቻ ዘዴን መጠቀም ይችላሉ። አማራጭ የግጭት መፍቻ ዘዴን የሚጠቀሙ ከሆነ አግባብነት ባላቸው ሕጎች መሰረት በተቋቋሙ እና በተገቢው መ/ቤት ዕውቅና በተሰጣቸው አካላት በኩል መሆን አለበት።ከላይ በተዘረዘሩት አማራጮች መፍታት ካልተቻለ አንደኛው ወገንኢትዮጵያ ሕግ በሚፈቅደው መሠረት ጉዳዩ ወደ ፍ/ቤት ሊያቀርበው ይችላል።

105. የታወቁ ጉዳዮች ካሳ

105.1 በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 18 በተመለከተው ካልሆነ በስተቀር ሥራ ተቋራጩ የግንባታ ስራዎችን በሙሉ ወይም በከፊል በውሉ ጊዜ ውስጥ መፈፀም ሲያቅተው ሌሎች የመፍትሔ እርምጃዎች እንደተጠበቁ ሆነው ግዥ ፈፃሚው መ/ቤት የውል ዋጋን መሠረት አድርጎ የጉዳት ማከካሻውን በሚከተሉት ስልቶች ሊቀንስ ይችላል።

(ሀ) ያልተከናወኑ የግንባታ ሥራዎችና አቅርቦቶች ዋጋ ላይ በየቀኑ 0.1% ወይም 1/1 000 (ከአንድ ሺህ አንድ) ቅጣት። በየቀኑ የሚፈፀመው የጉዳት ካሳ የግንባታ ሥራዎችና አቅርቦቶች እስከሚከናወኑ ድረስ ይቀጥላል።

(ለ) ከፍተኛው የጉዳት ካሳ መጠን ከውል ዋጋው 1 0% በላይ መብለጥ አይችልም።

105.2 ሥራ ተቋራጩ ውል በመፈጸም ረገድ በመዘግየቱ የውሉ ስራዎች ላይ ጉዳት የሚደርስ ሲሆን የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 21 መሰረት ከፍተኛው የጉዳት ካሳ መጠን (10%) እስኪደርስ ድረስ መጠበቅ ሳያስፈልገው የቅድሚያ ማስታወቂያ በመስጠት ውሉን ሊያቋርጥ ይችላል።

105.3 የማጠናቀቂያ ቀኑ የጉዳቶች ማከካሻ ከተከፈለ በኋላ ከተራዘመ መሐንዲሱ የሥራ ተቋራጩ ከሚገባው በላይ የጉዳት ማከካሻ እንዳይከፍል ቀጣይ የክፍያ ሰነዶችን በማስተካከል ማረም ይኖርበታል።

106. ምስጢራዊነት

106.1 ተዋዋይ ወገኖች ሰነዶችንና መረጃዎችን ለሦስተኛ ወገን ሳያስተላልፉ በምስጢር መያዝ ይኖርባቸዋል። ያለአንደኛው ወገን ስምምነት የተባፈሉ ስምምነት ወይም በሌላኛው ወገን የተሰጠውን ማንኛውም ሰነድ

(ማስረጃ) ወይም ሌላ መረጃ ከውል በፊት፣ በውል ጊዜ ወይም በኋላ የተሰጠ ቢሆንም እንኳ ለሌላኛው ተዋዋይም ሆነ ለሶስተኛ ወገን አሳልፎ መስጠት ከሕግ ጋር የሚቃረን፣ ተቀባይነት የሌለውና ውድድርን የሚገታ ተግባር ነው። ከላይ የተጠቀሱት ቢኖሩም ሥራ ተቋራጩ ለንጉስ ተቋራጭ ለውሉ አፈፃፀም የሚረዱትንና ከግዢ ፈፃሚው መ/ቤት የተረከባቸውን ሰነዶች፣ ማስረጃዎችና ሌሎች መረጃዎች ምስጢርነታቸው እንዲጠበቅ ቃል በማስገባት ሊሰጠው ይችላል።

106.2 ግዢ ፈፃሚው መ/ቤት ከሥራ ተቋራጩ የተቀበላቸውን ሰነዶች፣ ማስረጃዎችና ሌሎች መረጃዎች ከውሉ ጋር ለማይዛመዱ ምክንያቶች ሊገለገልበት አይችልም። በተመሳሳይ ሁኔታም ሥራ ተቋራጩ ከግዢ ፈፃሚው መ/ቤት የተቀበላቸውን ሰነዶች፣ መረጃና ሌላ ማስረጃ ከተፈለገው ግዢ ወይም ተያያዥ አገልግሎት ውጭ ለሌላ ዓላማ አይገለገልበትም።

106.3 በዚህ አንቀጽ የተጣሉት የምስጢራዊነት ግዴታዎች ቢኖሩም ቀጥለው የተዘረዘሩት ሁኔታዎች በተዋዋይ ወገኖች ላይ ተግባራዊ አይሆኑም።

- (ሀ) ግዢ ፈፃሚው መ/ቤት ወይም ሥራ ተቋራጩ የውሉን አፈፃፀም ፋይናንስ ከሚያደርጉ ሌሎች ተቋማት ጋር የሚጋራው መረጃ፣
- (ለ) በተዋዋሮች ጥፋት ባልሆነ ሁኔታ ውሉ በሚመሰረትበት ወቅት ወይም ወደፊት በሕዝብ ይዞታ ሥር የሚገባ መረጃ፣
- (ሐ) መረጃውን ለማውጣት ሕጋዊ ሥልጣን ባለው መ/ቤት አማካኝነት ሦስተኛ መ/ቤት ወገን ዘንድ የደረሰ መሆኑ ሲረጋገጥ፣
- (መ) መረጃው ይፋ በወጣበት ጊዜ ለተዋዋይ ወገን ከመድረሱ አስቀድሞ በሶስተኛ ወገን የተያዘ ለመሆኑ ሊረጋገጥ የሚችል ሲሆን፣
- (ሠ) አንደኛው ተዋዋይ ወገን መረጃው ይፋ እንዲሆን በጽሑፍ የፈቀደ መሆኑ ሲረጋገጥ፣

106.4 ተዋዋይ ወገኖች ውሉ ከመመስረቱ በፊት የነበራቸውን ጠቅላላ እውቀት፣ ልምድና ክህሎት ለመጠቀም አይከለከሉም።

106.5 የግዢ ፈፃሚው መ/ቤት ከኦዲቲንግና ከወቅታዊ የገበያ ዋጋዎች ጥናት ጋር የተያያዙ ምስጢራዊ መረጃዎች ሥራ ተቋራጩን በየጊዜው በጽሑፍ እያሳወቀ ለሶስተኛ ወገን መስጠት ይችላል። መረጃውን የሚቀበሉት የሶስተኛ ወገን አካላትም መረጃውን ለተፈለገበት ዓላማ በመጠቀም ረገድ በምስጢር እንዲጠብቁና እንዲጠቀሙ የግዢ ፈፃሚው መ/ቤት ጥረት ያደርጋል። የግዢ ፈፃሚው መ/ቤት በተጨማሪም መረጃ ትክክለኛውን የገበያ ዋጋ ሳያረጋግጥ የዝቅተኛ ዋጋ ጥያቄ አያቀርብም።

106.6 ሥራ ተቋራጩ ከዚህ በታች በተመለከቱት ሁኔታዎች ተስማምቷል።

- (ሀ) በንጉስ አንቀጽ 28.6 (ለ) መሠረት መረጃን ይፋ ማድረግ ወይም አለማድረግ ውሳኔ የግዢ ፈፃሚው መ/ቤት ውሳኔ ብቻ መሆኑን፣
- (ለ) በንጉስ አንቀጽ 28.6 (ሀ) መሠረት ሥራ ተቋራጩ በመረጃዎች ይፋ ማድረግና አለማድረግ ሂደት ከግዢ ፈፃሚው መ/ቤት ጋር መተባበር አለበት። በዚህ ረገድ ሥራ ተቋራጩ የግዢ ፈፃሚው መ/ቤት የሚያቀርብለትን የትብብርና የድጋፍ ጥያቄ በ 5 የሥራ ቀናት ውስጥ መልስ ለመስጠት ተስማምቷል።

106.7 ሥራ ተቋራጩና ንጉስ ተቋራጩ በቁጥጥራቸው ስር የሚገኘውን መረጃ የግዢ ፈፃሚው መ/ቤት ሲጠይቅ በ 5 የሥራ ቀናት (ወይም የግዢ ፈፃሚው መ/ቤት በሚወሰነው ሌላ የጊዜ ገደብ) መስጠት አለባቸው።

- 106.8 የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት የሥራ ተቋራጩን ምስጢራዊ መረጃ ያፋ በማድረግ ሂደት መመሪያዎች በሚፈቅዱት መሠረት ሥራ ተቋራጩን ማማከር ይኖርበታል።
- 106.9 በዚህ አንቀጽ የተዘረዘሩት የምስጢራዊነት የውል ሁኔታዎች ውሉ ከመመስረቱ በፊት በተዋዋይ ወገኖች ዘንድ የነበሩ የሚስጢራዊነትን ሁኔታዎች በማንኛውም ሁኔታ ሊያሻሽሉ አይችሉም።
- 106.10 ይህ አንቀጽ ያካተታቸው የምስጢራዊነት ሁኔታዎች (የግል መረጃን ይጨምራል) ላልተወሰነ ጊዜ ፀንተው ይቆያሉ። በዚህ ውል በሌላ አኳኋን ካልተገለፀ በስተቀር የዚህ አንቀጽ ሁኔታዎች ውሉ ከተቋረጠ ወይም ከተጠናቀቀ በኋላ ለ 3 ዓመታት ፀንተው ይቆያሉ።
- 106.11 ሥራ ተቋራጩ በዚህ አንቀጽ የተመለከቱትን ሁኔታዎች ሳይፈፅም ሲቀር የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት ወዲያውኑ የጽሑፍ ማስጠንቀቂያ በመስጠት ውሉን የማቋረጥ መብቱ የተጠበቀ ነው።

107. ልዩ ልዩ

- 107.1 የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት በዚህ ውል መሰረት ስልጣን በተሰጠው በማንኛውም ሰው የሚወሰን ማንኛውም ውሳኔ ወይም በዚህ ውል መሰረት በአጠቃላይ ወይም በዝርዝር የሚፈጸምን ተግባር ለማከናወን ስልጣን የተሰጠው ሰው ማንነት ለማወቅ ሥራ ተቋራጩ በጽሑፍ ሲጠይቅ የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት ያሳውቃል።
- 107.2 ሥራ ተቋራጩ በየጊዜው ከግዢ ፈጻሚው መ/ቤት በሚቀርብለት ጥያቄ መሰረት የውሉን ሁኔታዎች በተግባር ላይ ለማዋል የሚያስፈልጉትን ማንኛውንም አግባብነት ያላቸው ደንቦች ወይም ተጨማሪ ሰነዶችን የማስፈጸም ተግባር ይኖረዋል።
- 107.3 ማንኛውም የውሉ መ/ቤት በህግ ወይም በፍርድ ቤት ውድቅ ከተደረገ ወይም ህጋዊ ተፈጻሚነት እንዳይኖረው ከተደረገ እንደዚህ አይነት በፍርድ ቤት ወይም በህግ ለአንድ ለተወሰነ የውሉ መ/ቤት ደንቦች ውድቅ መደረግ ወይም ህጋዊ ተፈጻሚነት እንዳይኖረው መደረግ ለቀረው የውሉ መ/ቤት ተጽዕኖ አይኖረውም።
- 107.4 የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት ወይም ሥራ ተቋራጩ ውሉን ካለመፈጸሙ የተነሳ ወይም የውሉን ደንቦችና ሁኔታዎች በትክክል ካለማካሄዱ የተነሳ ወይም ደግሞ ይህንን ውል የሚጥስ ሁኔታ ከተከሰተ የዚህ ውል ተከታታይ ደንቦችና ሁኔታዎች ማስቀረት ወይም መጣስ ሆኖ አይቆጠርም።
- 107.5 እያንዳንዱ ወገን ውሉን ለማዘጋጀት ወይም ለማስፈጸም የሚወጡትን ማንኛውም ወጪዎች፤ የህግና ሌሎች ወጪዎችን ጨምሮ የየራሱን ወጪዎች የመሸፈን ሀላፊነት አለበት።
- 107.6 ሥራ ተቋራጩ በህግ በኩል ወይም በማንኛውም ፍ/ቤት የክስ ሂደት እንደሌለበት፤ በማንኛውም የአስተዳደር አካላት የሥራ ተቋራጩ የፋይናንስ ሁኔታ ወይም የንግድ ስራውን ወይም እንቅስቃሴውን ሊነካ ወይም ሊያስጠይቅ የሚችል ጉዳይ የሌለው መሆኑን ዋስትና ይሰጣል። ከዚህ በተጨማሪ ሥራ ተቋራጩ ውሉን ለመዋዋል የሚያግደው ምንም አይነት የውል ሁኔታ እንደሌለ፤ እንዲሁም ሥራ ተቋራጩ በውሉ ውስጥ ሊኖሩ የሚችሉ አደጋዎችና አጋጣሚዎችን በመገንዘብ ወይም በውሉ ውስጥ ያሉትን ማንኛውም ግዴታዎችና መረጃዎች በመረዳት በዚህ መሰረት ሊፈጽም የተስማማ መሆኑን ያረጋግጣል።
- 107.7 በዚህ ውል ውስጥ የተካተቱት መብቶችና መፍትሔዎች አጠቃላይ በመሆናቸው በሌላ ውል ውስጥ ከተሰጡ መብቶች ወይም መፍትሔዎች ጋር ሊፈመዱ የሚችሉ ናቸው። በዚህ አንቀጽ ውስጥ “መብት” ሲባል ማንኛውም ስልጣን፣ መብት፣ መፍትሔ ወይም የንብረት ባለቤትነት ወይም የዋስትና ባለመብትነትን ያካትታል።

ሐ. የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት ግዴታዎች

108. ድጋፍ ማድረግና ሰነዶች ስለመስጠት

- 108.1 የሥራ ተቋራጩ ግዴታዎችን መወጣት ሂደት ላይ ተፅዕኖ ሊያመጡ ይችላሉ የሚላቸውን ሕጎች፣ ደንቦችና የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ የአገር ውስጥ ቀረጥ ትዕዛዞች ወይም መተዳደሪያ ደንቦች ላይ ያሉ መረጃዎችን ግልባጭ (ቅጂ) ለማግኘት የግዢ ፈጻሚ አካሉን ድጋፍ መጠየቅ ይችላል። የግዢ ፈጻሚ አካሉ የተጠየቀውን ድጋፍ በሥራ ተቋራጩ ወጪ መስጠት ይችላል።
- 108.2 በልዩ የውል ሁኔታዎች እስካልተጠቀሰ ድረስ ሥራ ተቋራጩ የሚከተሉትን ግዢዎች እንዲያካሂድ የግዢ ፈጻሚ አካሉ አስፈላጊ የሆኑትን ጥረቶች ሁሉ ማድረግና ማመቻቸት ይኖርበታል።
- (ሀ) የሥራ ተቋራጩ፣ ንዑስ የሥራ ተቋራጭ ወይም ሠራተኞች የግንባታ ሥራዎችን ለማከናወን የሚያስፈልጋቸውን ሺዛዎች፣ ፈቃዶች፣ የሥራና የመኖሪያ ፍቃዶችን ጨምሮ እና ሌሎች አስፈላጊ ሰነዶች፣
- (ለ) በልዩ የውል ሁኔታዎች የተጠቀሱ ሌላ ማንኛውም ድጋፍ
- 108.3 በልዩ የውል ሁኔታዎች ውስጥ በሌላ መንገድ እስካልተጠቀሰ ድረስ መሐንዲሱ ሥራዎችን ለማከናወን የተዘጋጀ ንድፍ አንድ ቅጂ እና የሥራ ዝርዝሩን እና ሌሎች የውል ሰነዶችን ሁለት ቅጂ ውሉ በተፈረመ በ 30 ቀናት ውስጥ ለሥራ ተቋራጩ ከክፍያ ነፃ መስጠት አለበት። የሥራ ተቋራጩ ተጨማሪ ንድፎችን፣ የሥራ ዝርዝሮችን እና ሌሎች ሰነዶችን ቅጂዎቹ እስካሉ ድረስ መግዛት ይችላል። የሥራ ተቋራጩ የመጨረሻ የሥራ ርክክብ ሲደረግ ሁሉንም ንድፎች፣ የሥራ ዝርዝሮችና ሌሎች የውል ሰነዶች መመለስ ይኖርበታል።
- 108.4 ለውሉ ዓላማ አስፈላጊ እስካልሆነ ድረስ ከመሐንዲሱ ፈቃድ ውጭ በግዢ ፈጻሚ አካሉ የተሰጡ ንድፎች፣ የሥራ ዝርዝሮች እና ሌሎች ሰነዶች በሥራ ተቋራጩ ለሶስተኛ ወገን መተላለፍ ወይም ጥቅም ላይ መዋል የለበትም።
- 108.5 መሐንዲሱ የግንባታ ሥራዎች በተገቢውና በቂ በሆነ መንገድ እንዲከናወኑና ችግሮች እንዲፈቱ ለማድረግ የሚያስችሉ አስተዳደራዊ ትዕዛዞች ከተጨማሪ ሰነዶችና መረጃዎችን ጋር ለሥራ ተቋራጩ የመስጠት ሥልጣን ይኖረዋል።

109. ወደ ስራ ቦታ የመግቢያ ፈቃድ ስለመስጠት

- 109.1 የግዢ ፈጻሚ አካሉ እንደ ግንባታ ሥራዎቹ ዕድገት አፈጻጸም ደረጃ እና በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች የሥራዎች ትግበራ ፕሮግራም መሠረት ለሥራ ተቋራጩ የግንባታ ቦታውን ማስረከብ አለበት። በልዩ የውል ሁኔታዎች በተገለጸው ቀን ውስጥ መሠረት የግዢ ፈጻሚ አካሉ ማስረከብ የሚገባውን የግንባታ ቦታዎችን ካላስረከበ ከዚህ ጋር የተያያዙ ሥራዎችን እንዳይዘገዩ ይቆጠራል። ይህም ካሳ የሚያስጠይቅ ሁኔታ ይሆናል።
- 109.2 የሥራ ተቋራጩ መሐንዲሱን ወይም በመሐንዲሱ የተፈቀደለትን ወይም ሥልጣን የተሰጠውን ሰው ከውሉ ጋር በተያያዘ እየተገበረ ያለ ወይም ሊተገበር የታሰበ የግንባታ ሥራ ወደሚካሄድበት የግንባታ ቦታ እንዲገባ መፍቀድ ይኖርበታል።
- 109.3 የግዢ ፈጻሚ አካሉ ለሥራ ተቋራጩ ያስረከበውን መሬት ከውሉ ጋር ለተያያዘ ሥራ ትግበራ ካልሆነ በቀር ለሌላ ዓላማ መጠቀም አይኖርበትም። በግዢ ፈጻሚ አካሉና በሥራ ተቋራጩ መካከል ያለው ውል መቆም ማለት በውሉ ውስጥ ያለ ማንኛውንም መብት ሆነ ሥልጣን ማጣት አይኖርበትም።
- 109.4 የሥራ ተቋራጩ ማንኛውም በሱ ሥር ያለ ቅጥር ግቢ ቦታው ላይ እስካለ ድረስ በጥሩ ሁኔታ መያዝ ይኖርበታል። እንደዚሁም በግዢ ፈጻሚ አካሉ ወይም በመሐንዲሱ ከተጠየቀ ውሉ ሲጠናቀቅ ቦታውን በጊዜ የሚመጣውን ማርጀትና ለውጥ ታሳቢ በማድረግ መጀመሪያ ወደነበረበት ሁኔታ ለማምጣት ዕድሳት ማድረግ ይኖርበታል።
- 109.5 የሥራ ተቋራጩ በራሱ ፍላጎት በቦታው ላይ ላደረገው ማሻሻል ክፍያ ማግኘት አይችልም።

110. ክፍያ

110.1 በሥራ ተቋራጩ በዚህ ውል ስር የተከናወኑ የግንባታ ሥራዎችን ከግምት ውስጥ በማስገባት የግዢ ፈጻሚ አካሉ በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች መሠረት ለሥራ ተቋራጩ መክፈል ይኖርበታል።

111. ለሥራ ተቋራጩ ሠራተኞች የሚከፈል ክፍያ መዘግየት

111.1 የሥራ ተቋራጩ ሠራተኞች በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ ሕግ መሠረት ማግኘት የሚገባቸው ክፍያዎች ማለትም የቀን ክፍያ ወይም ደመወዝ እና አበሎች ክፍያ ከዘገየ የግዢ ፈጻሚ አካሉ ለሥራ ተቋራጩ የቀን ክፍያዎች፣ ደመወዝ፣ አበል እና መዋጮዎችን እንዲከፍል የ 15 ቀን ማስታወቂያ ሊሰጥ ይችላል።

መ. የሰራ ተቋራጩ ግዴታዎች

112. አጠቃላይ ግዴታዎች

112.1 የሥራ ተቋራጩ በጥንቃቄና በብቃት፤ በውሉ በተቀመጡ ነጥቦች መሠረት በውሉ እስከተጠቀሰው ደረጃ ድረስ የግንባታ ሥራዎችን ዲዛይን ማድረግ እና ማከናወን፣ ማጠናቀቅና የግንባታ ሥራዎች ማናቸውንም ጉድለቶች ማስተካከል ይኖርበታል። የሥራ ተቋራጩ በውሉ የተጠቀሱ ወይም ከውሉ ተነስቶ ምክንያታዊ በሆነ መንገድ ሊተረጎሙ የሚችሉ ጊዜያዊ ወይም ቋሚ ተፈጥሮ ያላቸውን የግንባታ ሥራዎች ዲዛይን ለማድረግ፣ ለማከናወን፣ ለማጠናቀቅና ማንኛውንም ጉድለት ለማስተካከል የሚያስፈልጉ የግንባታ ሥራዎች ቁጥጥር ማድረግ፣ ሠራተኞችን፣ የግንባታ ቁሶችን፣ መዋቅሮችን፣ መሳሪያዎችን ማቅረብ ይኖርበታል።

112.2 የሥራ ተቋራጩ በውሉ ውስጥ የሚከናወኑ ትግበራዎች እና የግንባታ ዘዴዎች ብቁነት በአስተማማኝ መቆም መቻል እና ደህንነት ሙሉ ኃላፊነት መውሰድ ይኖርበታል።

112.3 የሥራ ተቋራጩ በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ ውስጥ በሥራ ላይ ያሉ (ተፈጻሚ ለሆኑ) ሁሉም ሕጎችና ደንቦች ማክበርና ተገዢ መሆን፤ እንደዚሁም የእርሱ ሠራተኞችና ቤተሰቦቻቸው በተጨማሪም የአገር ውስጥ ሠራተኞች ሕጎችና ደንቦችን ማክበር እና ለነሱም ተገዢ መሆን ይኖርበታል። የሥራ ተቋራጩ በራሱ፣ በንዑስ የሥራ ተቋራጩ ወይም ሠራተኞቹ ሕጎችና ደንቦችን መጣስ ምክንያት ለሚመጣ ማንኛውም የጉዳት ጥያቄ ለግዢ ፈጻሚ አካሉ ካሳ መስጠት ይኖርበታል።

112.4 የሥራ ተቋራጩ የግንባታ ሥራዎች በሥራ ላይ ያሉ የአካባቢ ደህንነት (environmental) እና የጥራት ደረጃዎች ጋር አብረው የሚሄዱ መሆናቸውን ማረጋገጥ ይኖርበታል። እንደዚሁም ምንም አይነት ኬሚካል ወይም ሌላ ምርት/መሳሪያ በጥቅሉ በአካባቢ ላይ አሉታዊ ተፅዕኖ በሚያመጣ መልኩ እና በተለይም በሥራ ቦታ የጤና ችግር በሚያስከትል መንገድ የሥራ ተቋራጩ በጥቅም ላይ ማዋል የለበትም። አሉታዊ ተፅዕኖ ለመቀነስ እንደአስፈላጊነቱ የቅርብ ጊዜ ቴክኖሎጂ፣ ደህንነቱ አስተማማኝ የሆነ መሳሪያ፣ የተለያዩ የግንባታ ሥራ ማሸናፊያ ቁሶች እና ዘዴዎች የሥራ ተቋራጩ መጠቀም ይኖርበታል።

112.5 የሥራ ተቋራጩ የሚከተሉትን ማናቸውንም እርምጃዎች ከመውሰዱ በፊት የግዢ ፈጻሚ አካሉ በቅድሚያ ማጽደቅ ይኖርበታል።

(ሀ) የግንባታ ሥራዎችን ክፍል ለማሠራት የሥራ ተቋራጩ ንዑስ ውል በሚገባበት ጊዜ። ነገር ግን የሥራ ተቋራጩ በንዑስ የሥራ ተቋራጩ ለሚሠሩ ነገሮች ሁሉ ተጠያቂ እንደሆነ ነው።

(ለ) በልዩ የውል ሁኔታዎች የተጠቀሰ ማንኛውም ሌላ እርምጃ

112.6 የሥራ ተቋራጩ በመሐንዲሱ የሚሰጡ ማንቸውንም አስተዳደራዊ እርምጃዎች ማክበር (መፈጸም) አለበት። የሥራ ተቋራጩ አስተዳደራዊ ትዕዛዙ ከተጠቀሰው መሐንዲስ ሥልጣን ወይም ከውሉ አድማስ በላይ ነው ብሎ ካመነና የጊዜ ጫና የሚያመጣበት ከሆነ ትዕዛዙ በደረሰው 30 ቀናት ውስጥ ለሚመለከተው የውል አስተዳዳሪ ሃሳቡን ማብራራትና ማሳወቅ አለበት። ይህ ማስታወቂያ መስጠት ግን የአስተዳደራዊ ትዕዛዙን ትግበራ ማቋረጥ የለበትም።

112.7 የሥራ ተቋራጩ ከውሉ ጋር በተያያዘ የተገኙ ሁሉም ሰነዶችና መረጃዎች እንደ የግልና ሚስጥራዊ አድርጎ መመልከት (መያዝ) አለበት። በምንም መልኩ ለውሉ አፈፃፀም ጥቅም ካልሆነ ማስቀመጥ፣ ማተም ወይም የውሉን ማናቸውንም የተለያዩ ነጥቦች ማውጣት ከግዥ ፈጻሚ አካሉ ስምምነት ውጭ ወይም ከሚታወቅ የውል አስተዳደር ወይም ከግዥ ፈጻሚ አካሉ ምክክር በኋላ ከተደረገ መስማማት ውጭ ማውጣት የለበትም። ሰነዶችን እና መረጃዎችን በማተም ወይም ይፋ በማድረግ በኩል አለመስማማት ከተፈጠረ የግዥ ፈጻሚ አካሉ ውሳኔ የመጨረሻ ይሆናል።

113. ብቁነት (ውል ለመፈፀም)

113.1 የሥራ ተቋራጩና ንዑስ ሥራ ተቋራጩ በጨረታ ሰነዱ ክፍል 5 ከተጠቀሱት ተቀባይነት ያላቸው አገሮች ዜጋ መሆን አለባቸው። የሥራ ተቋራጭ ወይም ንዑስ የሥራ ተቋራጭ ከነዚህ ሀገሮች ዜግነት ካለው ወይም በነዚህ ሀገሮች የተቋቋመ፣ የታቀፈ፣ ወይም የተመዘገበ እና በአገሩ ሕግ መሠረት የሚሠራ ከሆነ የዚያ አገር ዜጋ እንደሆነ ተደርጎ ይወሰዳል።

113.2 የሥራ ተቋራጩና ንዑስ የሥራ ተቋራጮች ተቀባይነት ያላቸው አገር ዜጎችን ለሥራው ማቅረብ እና መነሻቸው ከብቁ አገሮች የሆኑ ዕቃዎችን መጠቀም አለባቸው።

114. የስነ-ምግባር ደንቦች

114.1 የሥራ ተቋራጩ በዚህ ውል የተመለከቱትን ግዴታዎች በሚያከናውንበት ጊዜ የግዥ ፈፃሚውን መ/ቤት ታማኝ አማካሪ ሆኖ ማከናወን ያለበት ሲሆን የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ፈቃድ ሳያገኝ በማንኛውም ጊዜ ከውሉ ጋር በተያያዙ ጉዳዮች ላይ መግለጫ የመስጠት ወይም ከውሉ አፈፃፀም ጋር ተቃራኒ የሆኑ ድርጊቶች መፈፀም የለበትም።

114.2 የሥራ ተቋራጩ፣ ንዑስ ተቋራጩ ወይም የሥራ ተቋራጩ ሠራተኛ ወይም ወኪል ከዚህ ውል ጋር በተያያዘ ለግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ማባበያ ለመስጠት የጠየቀ፣ ወይም የሰጠ ከሆነ፣ ለጣታዎችና ጉዞ ያቀረበ ከሆነና ተመሳሳይ ድርጊቶችን መፈፀሙ ከተረጋገጠ ያለምንም ቅድመ ሁኔታ የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ውሉን ሊያቋርጥ ይችላል።

114.3 የሥራ ተቋራጩ ከዚህ ውል ሊያገኝ የሚገባው ሙሉ ክፍያ በውል ዋጋው የተመለከተውን ብቻ ነው። በዚህ ውል መሠረት ከሚያከናውናቸው ተግባራት ወይም ሊፈጽማቸው ከሚገባ ግዴታዎች ጋር በተያያዘ የንግድ ኮሚሽን፣ ቅናሾች ወይም ቀጥተኛ ያልሆኑ ክፍያዎች መጠየቅና መቀበል የለበትም።

114.4 ከዚህ ውል ጋር በተያያዘ በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ መንገድ የሥራ ተቋራጩ ያለግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ፈቃድ ምንም ዓይነት ኮሚሽን ወይም የባለቤትነት ክፍያ መቀበል አይችልም።

114.5 የሥራ ተቋራጩና ሠራተኞቹ ከዚህ ውል ጋር በተያያዘ በቀጥታ ወይም በተዘዋዋሪ መንገድ የሚያገኙትን መረጃ (መረጃው ከውሉ በፊት፣ በውሉ ጊዜ ወይም ከውሉ በኋላ የተገኘ ቢሆንም) በምስጢር መጠበቅ አለባቸው። ከግዥ ፈፃሚው መ/ቤት በጽሑፍ ካልተፈቀደላቸው በስተቀር መረጃውን ለሦስተኛ ወገን አሳልፈው መስጠት

የለባቸውም። ከዚሁም በተጨማሪ ለዚሁ ውል አፋፃፀም ሲባል ከግዢ ፈፃሚው መ/ቤት በጥናትና ምርምር እንዲሁም በሙከራ የተገኙ ውጤቶችን በምስጢር መጠበቅ ይኖርባቸዋል።

114.6 የዚህ ውል ሁኔታዎች ያልተለመዱ የንግድ ወጪዎችን አያስተናግዱም። ያልተለመዱ የንግድ ወጪዎች የሚባሉት ውሉ ውስጥ ያልተጠቀሱ ሕጋዊ ላልሆኑ አገልግሎቶች የሚከፈሉ ኮሚሽኖችና የመሳሰሉትን ያካትታል። እንደዚህ ዓይነት ያልተለመዱ የንግድ ወጪ ጥያቄዎች ሲነሱ ውሉ እንዲቋረጥ ይደረጋል።

114.7 የሥራ ተቋራጩ ከውሉ አፈጻጸም ጋር በተያያዘ በግዢ ፈፃሚው መ/ቤት ውሉ ያለበትን ደረጃ የሚያሳይ ማረጋገጫ እንዲያቀርብ ሲጠየቅ ማረጋገጫ ማቅረብ ይኖርበታል። የግዢ ፈፃሚው መ/ቤት አጠራጣሪ የሆኑ የንግድ ሁኔታዎች መኖራቸውን ከገመተ እውነታውን ለማወቅ አስፈላጊ ናቸው የሚላቸውን የሰነድ ማስረጃዎች ሊጠይቅ ወይም በመ/ቤት ተገኝቶ ሊያጣራ ይችላል።

115. የግንባታ ሥራዎች ቁጥጥርና ክትትል

115.1 የሥራ ተቋራጩ ሙሉ የግንባታ ሥራዎችን መቆጣጠርና መከታተል አለበት ወይም ይህን የሚያከናውን የውል አስተዳደር መመደብ ይኖርበታል። እንዲህ ዓይነቱ ምደባ በቅድሚያ በመሐንዲስ እንዲፀድቅ መቅረብ አለበት።

115.2 የውል አስተዳዳሪው ከተፈላጊ ሁኔታዎች ጋር የሚጣጣም የሙያ ብቃት እንዲኖረው ይገባል። በተጨማሪም የሥራ ልምዱ በመሐንዲስ እንዲፀድቅ መቅረብ አለበት።

115.3 የሥራ ተቋራጩ አስቀድሞ የመደበውን የውል አስተዳዳሪ ማንነት ለማፀደቅ በጽሑፍ ለመሐንዲስ ማሳወቅ አለበት። በማንኛውም ጊዜ መሐንዲስ ማጽደቁን ሊያነሳ (ሊቀይር) ይችላል። መሐንዲስ አይፀድቅም የሚል ከሆነ ወይም ያፀደቀውን ምደባ አልፈልግም የሚል ከሆነ የውሳኔውን መሠረት መግለጽ ይኖርበታል። የሥራ ተቋራጩ ሳይዘገይ አማራጭ መመደብ ይኖርበታል። የሥራ ተቋራጩ ወኪል አድራሻ የሥራ ተቋራጩ በሚሰጣቸው አልግሎቶች አድራሻ ተደርጎ ይቆጠራል።

115.4 መሐንዲስ የሥራ ተቋራጩን የውል አስተዳዳሪ የመቀጠል ውሳኔውን ካነሳ የሥራ ተቋራጩ ማስታወቂያው እንደደረሰው በተቻለ ፍጥነት የውል አስተዳደሪውን ማንሳትና በመሐንዲስ ተቀባይነት ባለው ሌላ የውል አስተዳደሪ መተካት ይኖርበታል።

115.5 የሥራ ተቋራጩ የውል አስተዳዳሪ እንደተገቢነቱ ለግንባታ ሥራው መከናወን የሚያስፈልጉ ማናቸውንም ውሳኔዎች የመስጠት ሥልጣን፣ አስተዳደራዊ ትዕዛዞችን የመቀበልና የመፈጸም እና በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 79 ወይም የተጠቀሰውን የሥራ መዝገብ የመፈጸም ሙሉ ሥልጣን ይኖረዋል። በማንኛውም ሁኔታ የሥራ ተቋራጩ የግንባታ ሥራዎች አጥጋቢ በሆነ ሁኔታ መከናወናቸውን፣ እንደዚሁም የሥራ ዝርዝሮችና አስተዳደራዊ ትዕዛዞች በራሱ ሠራተኞችና በንዑስ የሥራ ተቋራጮቹ ሠራተኞቻቸው መከበሩን የማረጋገጥ ኃላፊነት አለበት።

115.6 ለውል አስተዳዳሪው የተሰጠ ወይም የተደረገ ማስታወቂያ፣ መረጃ፣ መመሪያ ወይም ሌላ ግንኙነት ከሥራ ተቋራጩ ጋር እንደተካሄደ ይቆጠራል (ይወሰዳል)።

115.7 የሥራ ተቋራጩ በማንኛውም ጊዜ የውል አስተዳዳሪው ምክትል ሆኖ እንዲሠራ የመደበውን ሰው ማንነት ምክትል ሆኖ ወይም ተክቶ የሚሠራበት ጊዜ ከመጀመሩ በፊት ማንነቱን ለመሐንዲስ ማሳወቅ አለበት።

115.8 የሥራ ተቋራጩ ለግንባታ ሥራዎች በቦታው የተሰማሩ ሠራተኞች በተገቢ ሁኔታ በሁሉም ጊዜያቶች ሥራቸውን እንዲያከናውኑት ከውል አስተዳዳሪው በተጨማሪ በቂ ተጨማሪ የቁጥጥር ሠራተኞችን ማቅረብ አለበት።

115.9 በተፈላጊ ሁኔታዎች መግለጫ መሠረት ለአስተዳደራዊና ለቁጥጥር ቦታዎች የሚመደቡ ሁሉም ሰዎች በመሐንዲስ ተቀባይነት ማግኘት ይኖርባቸዋል። መሐንዲስ ብቁ አይደለም ብሎ ያመነበትን ዕጩ ውድቅ የማድረግ ድምጽን በድምጽ የመሸር መብት (veto) አለው።

116. ሰራተኞች

- 116.1 በሥራ ተቋራጩ የሚቀጠሩ ሰዎች በቂ ቁጥር ያላቸውና የሰው ኃይልን በተመጣጣኝ መንገድ ለመጠቀም የሚያስችል መሆን አለባቸው። እነዚህ ሠራተኞች የግንባታ ሥራዎችን ሂደት ለማሳለጥና በብቃት ለማከናወን የሚያስችል ክህሎትና ልምድ እንዲኖራቸው ይገባል።
- 116.2 የሥራ ተቋራጩ ሁሉንም ሠራተኞችና የሰው ጉልበት ለማሳተፍ የራሱ አደረጃጀት ማዘጋጀት አለበት። በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ ሕግ የተቀመጠው የከፍተኛ ዋጋ እና አጠቃላይ የሥራ ደህንነት ቦታ ሁኔታ በግንባታ ቦታ ላሉ ሠራተኞች እንደ ዝቅተኛ መነሻ ሆኖ መወሰድ ይኖርበታል።
- 116.3 የሥራ ተቋራጩ በልዩ የውል ሁኔታዎች እንደተመለከተው በተፈላጊ ሁኔታዎች መግለጫ የተገለጹትን ተግባራት ለመፈጸም በቁልፍ ሠራተኞች ሠንጠረዥ የተሰየሙትን ሠራተኞች ወይም ሌሎች በመሐንዲሱ ተቀባይነት ያገኙ ሠራተኞችን መቅጠር ይኖርበታል።
- 116.4 የሥራ ተቋራጩ ቁልፍ ሠራተኞች የግንባታ ሥራዎችን በተገቢው መንገድ ለማከናወን አስፈላጊ እንደሆኑ ይቀበላል (ይምናል፣ ይረዳል)። የሥራ ተቋራጩ በማንኛውም ጊዜ የቁልፍ ሠራተኛ ቦታ ከ 10 የሥራ ቀናት በላይ ከፍት ሆኖ እንዳይቆይ ማድረግ አለበት። የሚተካው ሰውም ከበፊቱ የተሻለ ወይም እኩል ብቃትና ልምድ ያለውና የሚተካው ቁልፍ ሠራተኛ ሊያከናውናቸው የነበራቸውን ተግባራት ለመፈጸም ሙሉ ለሙሉ ተወዳዳሪ መሆን አለበት።
- 116.5 መሐንዲሱ የግንባታ ሥራውን በአጥጋቢ ሁኔታ ማከናወን አይችሉም ብሎ ያመነባቸውን ሰራተኞች ምክንያቶችን በመግለጽ በደብዳቤ ያሳውቃል። የሥራ ተቋራጩ እነዚህን ሠራተኞች በሙሉ ወዲያውኑ መተካት አለበት።
- 116.6 የሥራ ተቋራጩ ሠራተኛ ወይም የሥራ ኃይል አባል የሆነ ሰውን እንዲያነሳ መሐንዲሱ የሥራ ተቋራጩን ምክንያቱን በመግለጽ ከጠየቀ የሥራ ተቋራጩ ግለሰብ ከግንባታ ቦታው በሰባት ቀናት ውስጥ መልቀቁን እና ከሁሉ የግንባታ ሥራ ጋር ምንም ዓይነት ቀጣይ ግንኙነት እንደማይኖረው ማረጋገጥ አለበት።
- 116.7 የሰራ ተቋራጩ ሰራተኛ ከመተካት ጋር ተያይዘው ለሚነሱ ወጪዎች የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ተጠያቂ አይሆንም። የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ላይ በሰራተኞች ለሚነሱ የቅጥር ተጠያቂነት የካሳ ጥያቄዎች የሰራ ተቋራጩ ይከፍላል።

117. የካሣ ክፍያና የተጠያቂነት ገደብ

- 117.1 የሥራ ተቋራጩ በራሱ ወጪ የግዥ ፈፃሚ አካሉን፤ ወኪሎቹንና ሠራተኞቹን የግንባታ ሥራውን ሲያከናውን በወሰዳቸው እርምጃዎች ወይም ሳይወሰድ በቀራቸው ሥራዎች እንደዚሁ በሕግ የተቀመጡ መመሪያዎችን ወይም የሰስተኛ ወገን መብቶችን፣ የፈጠራ ባለቤትነት መታየት፣ የንግድ ምልክት እና ሌሎች የአእምሯዊ ንብረት ማለትም የባለቤትነት መብትን በመጣስ ምክንያት ከሚመጡ ሁሉም ተዛማጅ የክስ ጥያቄዎች፣ ጥፋቶች ወይም ጉዳቶች መሸፈን፣ መጠበቅና መከላከል አለበት።
- 117.2 የሚከተሉት ሁኔታዎች ሲከሰቱ የሥራ ተቋራጩ የግዥ ፈፃሚ አካሉን፣ ወኪሎቹንና ሠራተኞቹን የራሱን ግዴታዎች ባለመወጣቱ ምክንያት ከሚከሰቱ ሁሉም ተግባሮች የካሣ ጥያቄዎች፣ ጥፋቶች ወይም ጉዳቶች መሸፈን፣ መጠበቅና መከላከል ይኖርባቸዋል።
- (ሀ) የሥራ ተቋራጩ እንደዚህ ዓይነቶችን ተግባራት፣ የካሣ ጥያቄዎች፣ ጥፋቶች እና ጉዳቶች የግዥ ፈፃሚ አካሉ በአወቀ ከ 30 ቀናት የማይበልጥ ጊዜ ውስጥ ከተገለጸለት፣
 - (ለ) በልዩ የውል ሁኔታዎች ውስጥ እንደተገለጸው የሥራ ተቋራጩ የባለሰዳነት ጣሪያ ከውል አጠቃላይ ዋጋ መብለጥ የለበትም። ነገር ግን ይህ ጣሪያ በሥራ ተቋራጩ ሆነ ተብሎ በተደረገ ጥፋት ለተሰነዘሩ እምጃዎች የካሣ ጥያቄዎች፣ ጥፋቶች እና ጉዳቶች ላይ ተፈጻሚ አይሆንም።

(ሐ) የሥራ ተቋራጩ ባለዕዳነት የውል ግዴታዎችን ባለመወጣቱ ቀጥተኛ ምክንያት በተከሰቱ እርምጃዎች፣ የካሳ ጥያቄዎች፣ ጥፋቶች እና ጉዳቶች ላይ ብቻ የተወሰነ ነው። ባልተጠበቁ ሁኔታዎች ወይም ድንገተኛ ወይም በተዘዋዋሪ በሚመጣ ጉድለት ምክንያት የሥራ ተቋራጩ ባለዕዳ ሊሆን አይችልም።

117.3 የሥራ ተቋራጩ ለግዥ ፈጻሚ አካሉ ያለበት ድምር ዕዳ ከውል ዋጋው መብለጥ የለበትም።

117.4 የሥራ ተቋራጩ በሚከተሉት ምክንያቶች ለተፈጠሩ እርምጃዎች የካሳ ጥያቄዎች፣ ጥፋቶች፣ ወይም ወጪዎች ባለዕዳ አይሆንም።

(ሀ) በግዥ ፈጻሚ አካሉ በተሰጡ አስተያየቶች ላይ እርምጃ ካልወሰደ ወይም የሥራ ተቋራጩን እርምጃ፣ ውሳኔ ወይም አስተያየት ከሻረ ወይም የሥራ ተቋራጩ ያልተስማማበትን ወይም ጥብቅ የሆነ ቅሬታውን የገለጸበትን ውሳኔ ወይም አስተያየት እንዲተገብር ካደረገ ወይም፣

(ለ) በግዥ ፈጻሚ አካሉ ወኪሎች፤ ሠራተኞች ወይም ነፃ የሥራ ተቋራጮች የሥራ ተቋራጩ ትዕዛዝ ተገቢ ባልሆነ መንገድ ከተከናወነ።

117.5 የሥራ ተቋራጩ ውሉን በሚገዛው ሕግ ሊወሰን እስከሚችለው ጊዜ ድረስ የግንባታ ሥራው ከተከናወነ በኋላም በውሉ ውስጥ ለተከሰተ ግዴታን በትክክል አለመወጣት ተጠያቂ ወይም ኃላፊ ሆኖ ይቆያል።

118. የሥራ ተቋራጩ ሊኖረው የሚገባ የመድን ሽፋን

118.1 የሥራ ተቋራጩ የግዥ ፈጻሚ አካሉንና የሥራ ተቋራጩን ስም በጋራ የያዘ በውሉ ውስጥ ተጠያቂ ለሆነባቸው ጥፋቶችና ጉዳቶች ሊሸፍን የሚችል የመድህን ዋስትና በልዩ የውል ሁኔታዎች በተጠቀሰው መጠን መሠረት ማቅረብ አለበት። በልዩ የውል ሁኔታዎች እስካልተጠቀሰ ድረስ እንዲህ ዓይነቱ መድህን በሚከተሉት መንገድ መሸፈን አለበት።

(ሀ) የግንባታ ሥራዎችን፣ በዚሁ የሚካተቱ ቁሳቁሶች እና ተቋሞች በአስገዳጅ ሁኔታዎች ወይም በግዥ ፈጻሚ አካሉ ይሸፈናሉ በተባሉ ስጋቶች (risks) ምክንያት ካልሆነ በቀር የጥፋቶችን ወይም ጉዳቶችን ሙሉ ለሙሉ መተኪያ ወጪ፣

(ለ) ጥፋቶችንና ጉዳቶችን ለማረም የሚያስፈልጉ ዋጋዎችንና የሙያተኛ ክፍያን እና የማፍረሻ እና ማንኛውንም የግንባታ ሥራ ክፍል የማስወገጃ እና ማንኛውም ዓይነት ተፈጥሮ ያለውን ፍርስራሽ ለማስወገድ ለሚያስፈልጉ ወጪዎች በመተኪያ ዋጋ ላይ በተጨማሪ 15%፣

(ሐ) የሥራ ተቋራጩን የግንባታ መሣሪያዎችና በሥራ ተቋራጩ ወደ ግንባታ ቦታው የመጡ ሌሎች ነገሮች በግንባታ ቦታው ላይ ለመተካት የሚያስችል ድምር፣

118.2 የሥራ ተቋራጩ ከግንባታ ሥራው ትግበራ ጋር የተያያዘ የኢንዱስትሪ አደጋዎችንና የፍትሐብሄር ዕዳን ሊሸፍን የሚችል የመድን ዋስትና የግንባታ ሥራዎችን ለሚያከናውኑ ሠራተኞች፣ ለግዥ ፈጻሚ መ/ቤትና ለማንኛውም ከሥራ ጋር ግንኙነት ላላቸው ሠራተኞች መግዛት (ማውጣት) ይገባዋል። የግለሰብ መገዳትን እስመልክቶ እንዲህ ዓይነቱ ባዕዳነት ገደብ የሌለው መሆን ይገባዋል።

118.3 የሥራ ተቋራጩ ለራሱ የተመደበውን ተግባር በተመለከተ በወሰደው ወይም ሳይወሰድ በቀረው እርምጃ ምክንያት የሚከሰት የአደጋ ተጋላጭነት እና የፍትሐብሄር ተጠያቂነትን የሚሸፍን የመድህን ዋስትና ማውጣት (መግዛት) ይኖርበታል። የእንዲህ ዓይነቱ የመድህን ዋስትና መጠን ቢያንስ በልዩ የውል ሁኔታዎች የተጠቀሰውን መሆን ይገባዋል። በተጨማሪም ሁሉም ንዑስ የሥራ ተቋራጮች ተመሳሳይ የመድን ዋስትና እንዲገዙ ማድረግ አለበት።

- 118.4 ከላይ የተጠቀሱ የመድን ሽፋን በመፈለጉ የግዢ ፈጻሚ አካሉ በዚህ ውል መሠረት የሥራ ተቋራጩ የሚመለከተውን የአደጋ ተጋላጭነት በሙሉ ግምገማ እንደተረዳው መቆጠር የለበትም። የሥራ ተቋራጩ የአደጋ ተጋላጭነቱን በጥንቃቄ ገምግሞ በቂ እና/ወይም ከላይ ከተጠቀሱት ጋር ሲወዳዳር ሰፋ ያለ የመድን ዋስትና መግባት ይኖርበታል። የሥራ ተቋራጩ የመድን ዋስትናን በበቂ መጠን፣ ጊዜ እና ዓይነት ባለመያዙ ወይም ይዞ ለመቆየት ባለመቻሉ ከማንኛውም በውሉ ውስጥ ከተጠቀሱ ተጠያቂነት ወይም ሌሎች ግዴታዎች ነፃ ሊሆን አይችል።
- 118.5 የመድህን ዋስትና መገዛት ያለበት በሥራ ተቋራጩ ወጪ ነው። በመሆኑም ከግዢ ፈጻሚ አካሉ ሂሳብ በቀጥታ መወሰድ የለበትም።
- 118.6 በዚህ አንቀጽ ውስጥ የተጠቀሱ ሁሉም የመድን ዋስትናዎች ውሉ ለአሸናፊው ከተገለጸ በ 30 ቀናት ውስጥ መግባት ወይም መቅረብ ይኖርባቸዋል። በግዢ ፈጻሚ አካሉም መጽደቅ አለባቸው። እንደዚህ ዓይነት የመድን ሽፋን ከግንባታ ሥራዎች ጀምሮ እስከመጨረሻው የግንባታ ሥራዎች ርክክብ ድረስ የፀና እና ተግባራዊ የሚሆን ነው።
- 118.7 የግዢ ፈጻሚ አካሉ በመድን ሽፋኑ ላይ የታሰበ ማንኛውንም ዓይነት ይዘት ለውጥ ወይም መሠረዝ ከመደረጉ ከ 30 ቀናት በፊት ለሥራ ተቋራጩ ወይም ለመድን ሰጪው ድርጅት ሊገለጽለት ይገባል።
- 118.8 በዚህ ውል ውስጥ ያሉ የግንባታ ሥራዎች ከመጀመሩ በፊት የሥራ ተቋራጩ ወይም የመድን ድርጅቱ ሁሉንም ተፈላጊ የመድን ሽፋኖች መሟላቱን የሚያስረዳ የመድን ሠርቲፊኬት (Certificate of Insurance (COI)) ማቅረብ ይገባቸዋል። የመድን ሠርቲፊኬቱን ለመገምገምና ለማጽደቅ ለግዢ ፈጻሚ አካሉ መቅረብ አለበት። ውሉ በሚፀናበት ጊዜ የሥራ ተቋራጩ ወይም የመድን ድርጅቱ በግዢ ፈጻሚ አካሉ ወይም መሐንዲሱ በተጠየቀበት ጊዜ ውሉ የዕድሳት ማስረጃ ያለው ወይም ሌሎች የመድን ፖሊሲና ሽፋን ለውጦች የሚያሳይ ወቅታዊ የመድን ሰርቲፊኬት ማቅረብ ይኖርባቸዋል።
- 118.9 የሥራ ተቋራጩ በዚህ አንቀጽ መሠረት ያሉበት ግዴታዎች መወጣት ያለበት መሆኑ እንደተጠበቀ ሆኖ የሥራ ተቋራጩ ተጠያቂና ለግዢ ፈጻሚ አካሉ እና ለመሐንዲሱ መካከል ያለበት የግንባታ ሥራው ሲከናወን ከግንባታ ሥራው ጋር የተያያዘ በንብረት ላይ ጉዳት እና በሰው ላይ ለደረሰ አደጋ ነው።

119. የሰራዎች ትግበራ ፕሮግራም

- 119.1 የጨረታው ክፍል ሆኖ የተሞላውና የተሰጠው ግንባታ ሥራ ፕሮግራም፣ የሥራ ተቋራጩ በልዩ የውል ሁኔታዎች ውስጥ በተገለጸው የጊዜ ገደብ ውስጥ ለመሐንዲሱ የሥራዎች ትግበራ ፕሮግራም በተግባራትና በወር ከፋፍሎ የሚከተሉትን መረጃዎች በመጨመር ማቅረብ ይኖርበታል።
- (ሀ) የሥራ ተቋራጩ የግንባታ ሥራዎቹ ሊያከናውኑ ያሰበበትን ቅደም ተከተል፣
 - (ለ) ለንድፎች ማቅረብና ማጽደቅ የሚያስፈልገውን የጊዜ ገደብ፣
 - (ሐ) በግንባታ ቦታው ኃላፊነት ያላቸው ሠራተኞች ስም፣ ሙያ እና የልምድ ዝርዝር (Curriculum Viare) የያዘ የድርጅቱ አወቃቀር የሚያሳይ ንድፍ (Chart)
 - (መ) የሥራ ተቋራጩ የግንባታ ሥራውን ለማከናወን ያቀረበው የግንባታ ዘዴው አጠቃላይ መግለጫ እንደዚሁም ቅደም ተከተልን በወር እና በሥራ ባህሪ የሚያሳይ
 - (ሠ) የግንባታ ቦታውን አቀያየስና አደረጃጀት የሚያሳይ ዕቅድና
 - (ረ) መሐንዲሱ ምክንያታዊ በሆነ መንገድ ሊፈልጋቸው የሚችሉ እና በልዩ የውል ሁኔታዎች የተዘረዘሩ ሌሎች ዝርዝሮችና መረጃዎች

- 119.2 መሐንዲሱ እነዚህን ሰነዶች በማጽደቅ ወይም ማናቸውም አስፈላጊ የሆኑ አስተያየቶችን ሰነዶቹን በተቀበለ በልዩ የውል ሁኔታዎች ላይ በተጠቀሰው ቀን-ገደብ ውስጥ ለሥራ ተቋራጩ መመለስ ይገባዋል። በእነዚህ ቀናት ውስጥ ለሥራ ተቋራጩ ለውይይት እንደሚፈልግ እስካላገኘ ድረስ እንደተሰማሚ ይቆጠራል።
- 119.3 ፕሮግራሙን ወቅታዊ ማድረግ ማለት በአያንዳንዱ ተግባር የታየውን ተጨባጭ (እውነተኛ) እድገት እና እድገቱ በቀሪ የግንባታ ሥራዎች የትግበራ ወቅት ላይ ያመጣው ተፅዕኖና በሥራዎች ቅደም ተከተል ላይ ያሳየውን ለውጥ ማሳየት ማለት ነው።
- 119.4 የሥራ ተቋራጩ በልዩ የውል ሁኔታዎች ውስጥ ከተጠቀሰው የጊዜ ክፍልፋይ ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ ወቅታዊ የሆነውን ፕሮግራም ለመሐንዲሱ ማቅረብ ይኖርበታል። የሥራ ተቋራጩ በዚህ ጊዜ ውስጥ የተሻሻለውን ፕሮግራም ካላቀረበ መሐንዲሱ በልዩ የውል ሁኔታዎች የተጠቀሰውን መጠን ከሚቀጥለው የክፍያ ሰርቴፊኬት ሊያስቀር (ሊያዝ) ይችላል። ይህንን መጠን (ክፍያ) ፕሮግራሙ እስኪቀርብ ድረስ ይዞ ይቆያል።
- 119.5 የፕሮግራሙ በመሐንዲሱ መጽደቁ የሥራ ተቋራጩን ከማናቸውም በውሉ ውስጥ ካሉ ግዴታዎቹ ነፃ አያደርገውም። የሥራ ተቋራጩ በማንኛውም ጊዜ ፕሮግራሙን ሊከለስ እና ለመሐንዲሱ ሊያቀርብ ይችላል። የተከለሰ ፕሮግራም የማሻሻያዎችና የካሳ ክስተቶችን ማሳየት ይኖርባቸዋል።
- 119.6 ካለመሐንዲሱ ፈቃድ ምንም ዓይነት ተጨባጭ ለውጥ በፕሮግራሙ ላይ ማድረግ አይቻልም። የግንባታ ሥራዎች እርምጃ ከፕሮግራሙ ጋር ካልተጣጣመ ግን መሐንዲሱ የሥራ ተቋራጩን ፕሮግራሙን እንዲከለስና እና ለማፅደቅ እንዲያቀርብለት ሊያዘው (መመሪያ ሊሰጠው) ይችላል።

120. የስራ ተቋራጩ ንድፎች (Drawings)

120.1 የሥራ ተቋራጩ የሚከተሉትን ንድፎችና ሰነዶች ለመሐንዲሱ ማቅረብ ይኖርበታል።

- (ሀ) ንድፎች፣ ሰነዶች፣ ናሙናዎች እና/ወይም ሌሎች በውሉ ወይም በተግባራት መፈጸሚያ ፕሮግራም ውስጥ በተቀመጠው የጊዜ ገደብ ውስጥ፣
- (ለ) መሐንዲሱ ለተግባራት መፈጸሚያ ሊፈልጋቸው የሚችሉ ንድፎች፣
- (ሐ) ድልድዮችና ሌሎች ከአርማታ ብረት የተሰሩ መዋቅሮችን በተመለከተ፣ የሥራ ተቋራጩ የተጠየቀውን የአፈር ምርመራ የመሠረት ሥራውን ከመጀመሩ በፊት ማከናወን ይኖርበታል። የሥራ ተቋራጩ እነዚህን ምርመራዎች እና ለመሠረቱ የተካሄዱ ስሌቶችን ሶስት ቅጂ መሐንዲሱ እንዲያጸድቀው የተጠቀሰው የግንባታ ሥራ ከመጀመሩ አንድ ወር በፊት መቅረብ ይኖርበታል።
- (መ) የሥራ ተቋራጩ ውሉን በተገቢ ሁኔታ ለማከናወን የሚያስፈልገው ሁሉንም ዲዛይኖች፤ የግንባታ ንድፎች፤ ሌሎች ሰነዶችና ቁሶች በተለይም በአርማታ እና ብረት ለሚሠሩ መዋቅሮች የሚሆኑ የአርማታ ብረት ንድፎችና የዲዛይን ስሌቶች በራሱ ወጪ ማዘጋጀት አለበት። የሥራ ተቋራጩ የተባለውን ሥራ ከመጀመሩ በያንስ ከአንድ ወር በፊት የግንባታ፣ ዲዛይን እና የአርማታ ብረት ንድፍ፣ የዲዛይን ስሌት እና ማናቸውም ሌሎች ሰነዶችና ቁሶች ለመሐንዲሱ በሶስት ቅጂ ማቅረብ ይኖርበታል።

መሐንዲሱ ንድፎችን፣ የዲዛይን ስሌቶችን፤ ቁሶችንና ሌሎች በ(ሐ) እና (መ) ሥር አስፈላጊ የሆኑ ሰነዶች በደረሱት በ 15 ቀናት ውስጥ ለሥራ ተቋራጩ መቀበሉን መግለፅ ወይም ከማስታወሻ ጋር መመለስ ይኖርበታል።

120.2 መሐንዲሱ በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 41.1 የተጠቀሰውን የማጽደቅ ውሳኔ በውሉ በተጠቀሰው የጊዜ ገደብ ወይም በጸደቀው የሥራዎች ትግበራ ፕሮግራም ንድፎችን፣ ሰነዶችን ወይም ሞዴሎችን ማሳወቅ

ካልቻለ በተወሰነው የጊዜ ገደብ ውስጥ እንዳይቀው ተደርጎ ይወሰዳል። ሆኖም የጊዜ ገደቡ ካልተቀመጠ ሰነዱን በተቀበለ ከ 30 ቀናት በኋላ እንዳይቀው ተደርጎ ይወሰዳል።

120.3 የፀደቁ ንድፎች፣ ሰነዶች፣ ናሙናዎች እና ሞዴሎች ላይ መፈረም ይኖርበታል። ይህ ካልሆነ በመሐንዲሱ ተለይተው የታዘዙ ካልሆኑ በስተቀር ከሰነዶቹ መነጠል የለባቸውም። መሐንዲሱ ሊያፀድቃቸው ያልቻለ ማናቸውም የሥራ ተቋራጩ ንድፎች፣ ሰነዶች፣ ናሙናዎች ወይም ሞዴሎች አስፈላጊ ነገሮችን እንዲያሟሉ ተሻሽለው በሥራ ተቋራጩ ለመሐንዲሱ እንደገና መቅረብ አለባቸው። የሥራ ተቋራጩ የመሐንዲሱን አስተያየት ማስታወቂያ ባገኘ በ 15 ቀናት ውስጥ በሰነዶቹ፣ ንድፎቹ፣ የዲዛይን ስሌቶቹ፣ ወዘተ... የተሰጡትን ተፈላጊ እርማቶች እና ማስተካከያዎች ማድረግ አለበት። የተስተካከሉት ሰነዶች፣ ንድፎች፣ የዲዛይን ስሌቶች፣ ወዘተ... መሐንዲሱ እንዲያጸድቀው በተመሳሳይ መንገድ እንደገና መቅረብ አለበት።

120.4 የሥራ ተቋራጩ በውሉ ወይም በተከታይ አስተዳደራዊ ትዕዛዞች በተጠቀሰው ቁጥርና መልክ የፀደቁ ንድፎች ተጨማሪ ቅጂዎችን ማቅረብ አለበት።

120.5 የንድፎች፣ ሰነዶች፣ ናሙናዎች ወይም ሞዴሎች በመሐንዲሱ መጽደቅ የሥራ ተቋራጩን በውሉ መሠረት ካሉበት ግዴታዎች ነፃ አያደርገውም።

120.6 መሐንዲሱ በማናቸውም ተቀባይነት (ምክንያታዊ) በሆነ ጊዜ ሁሉንም የውል ንድፎች፣ ሰነዶች፣ ናሙናዎች ወይም ሞዴሎች በሥራ ተቋራጩ ግቢ ውስጥ የመመርመር መብት አለው።

120.7 የግንባታ ሥራዎች ጊዜያዊ ርክክብ ከመደረጉ በፊት፣ የሥራ ተቋራጩ የግዢ ፈጻሚ አካሉ ሁሉንም የግንባታ ሥራዎች መጠገን የሚያስችለው ዝርዝር ለመጠቀም፣ ለመጠገንና ለማስተካከል እንዲችል የአጠቃቀም እና የጥገና ማንዋል ከንድፎች ጋር መስጠት አለበት። በልዩ የውል ሁኔታዎች እስካልተጠቀሰ ድረስ ማንዋል እና ንድፎች በውሉ ቋንቋ መሆን አለባቸው።

121. የጨረታ ዋጋዎች መለዕክት

121.1 የሥራ ተቋራጩ የጨረታ ሰነዱን ከማስገባቱ በፊት የግንባታ ቦታውንና አካባቢውን ተመልክቶና የመሬቱንና ከሥር ያለውን የተፈጥሮ አፈር በተመለከተ እና የግንባታ ቦታውን ተፈጥሮ ከግምት ውስጥ ያስገባ፣ የግንባታ ሥራውን ለማጠናቀቅ የሚያስፈልጉ ግንባታዎችና ቁሶች መጠንና ተፈጥሮ (ባህርይ)፣ ወደ ግንባታ ቦታው የመድረሻ እና የግንኙነት ዘዴዎች፣ ሊያስፈልገው የሚችለውን የመኖሪያ ቦታ እና በአጠቃላይ የአደጋ ተጋላጭነትን፣ ተጨማሪ መጠባበቂያዎች እና ሌሎች ያስገባው ጨረታ ላይ ተፅዕኖ ሊያሳድሩ የሚችሉ ሁኔታዎች በራሱ ያገኛቸውና ብቁ ናቸው ብሎ እንዳመነ ይቆጠራል።

121.2 የሥራ ተቋራጩ በሌላ መንገድ በውሉ ውስጥ እስካልተጠቀሰ ድረስ፣ ጨረታውን ከማስገባቱ በፊት በዚህ መዘርዘር ውስጥ የተጠቀሰ የጨረታ ዋጋ፣ ነጠላ ዋጋዎችን ወይም የዋጋ ሠንጠረዦችን ትክክለኛነትና ብቁነት አይቶ እንዳመነበት ተደርጎ ይቆጠራል።

121.3 የሥራ ተቋራጩ ዋጋዎቹን በራሱ ስሌቶች ሥራዎችና ግምቶች መሠረት እንደወሰናቸው ስለሚታመን ባስገባው የጨረታ ሰነድ ውስጥ ነጠላ ዋጋ ወይም ጥቅል ድምር ያልተሰጠውን ማንኛውም የግንባታ ሥራ ያለምንም ተጨማሪ ከፍ ያከናወናል።

122. ያልተጠበቁ የአደጋ ተጋላጭነቶች

122.1 የግንባታ ሥራዎች በሚከናወኑበት ጊዜ የሥራ ተቋራጩ ልምድ ባለው የሥራ ተቋራጭ አስቀድሞ ሊገመት የማይችል ሰው ስራሽ መሰናክሎች ወይም ተፈጥሮአዊ ሁኔታዎች ካጋጠመውና የሥራ ተቋራጩ ተጨማሪ ወጪ

ያስከትላል ብሎ ከመገተ እና/ወይም የግንባታ ተግባራትን ማከናወኛ ጊዜ ማራዘም ያስፈልጋል ብሎ ካመነ በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 69 እና/ወይም 73 መሠረት ለመሐንዲሱ ማስታወቂያ መስጠት አለበት። በዚህ ዓይነት ማስታወቂያ ውስጥ የሥራ ተቋራጩ ሰው ሠራሹን መሰናከሎች እና/ወይም የፊዚካል ሁኔታዎችን፣ የሚጠበቁ ተፅዕኖዎችን ዝርዝር፣ በግንባታ ሥራው ማከናወን ላይ የሚጠበቀውን መዘግየት ተፅዕኖ መጠን እና እየወሰደ ያለውን ወይም ለመውሰድ ያሰበውን እርምጃ መግለጽ ይኖርበታል።

122.2 መሐንዲሱ ማስታወቂያ እንደደረሰው ከሚከተሉት አንዱን ሊያደርግ ይችላል።

- (ሀ) የሥራ ተቋራጩ እየወሰደ ያለው ወይም ሊወሰድ ያሰባቸው እርምጃዎች ወጪ ግምት መጠየቅ፣
- (ለ) በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች ንዑስ አንቀጽ 44.2 (ሀ) መሠረት የቀረቡትን እርምጃዎች ከማስተካከያ ጋር ወይም እንዳለ ማፅደቅ፣
- (ሐ) ሰው ሠራሽ መሰናከሎች ወይም ተፈጥሮአዊ ሁኔታዎች እንዴት መወጣት እንደሚችል የጽሑፍ ትዕዛዝ መስጠት፣
- (መ) ውሉ እንዲሻሻል፣ ለጊዜው እንዲቋረጥ፣ ወይም ሙሉ ለሙሉ እንዲቆም ማዘዝ፣

122.3 መሐንዲሱ የተባሉት ሰው ሠራሽ መሰናከሎች ወይም ፊዚካል ሁኔታዎች በሙሉ ወይም በከፊል ልምድ ባለው የሥራ ተቋራጭ ሊኖር ይችላል ብሎ መገመት እንዳማይችል ከወሰነ፣

- (ሀ) የሥራ ተቋራጩ በመሰናከሎቹ ወይም በሁኔታዎቹ ያጋጠመው የመዝግየት ችግር በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 73 መሠረት ለሥራ ተቋራጩ የሚገባውን የሥራዎቹን የመተግበሪያ ጊዜ ወይም ማራዘሚያ ጊዜ መወሰን ላይ ከግምት ውስጥ ማስገባት፣
- (ለ) ከአየር ሁኔታዎች ውጭ የሆኑ ሰው ሠራሽ መሰናከሎች ወይም ተፈጥሮአዊ ሁኔታዎች በሆኑበት ጊዜ፣ በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 69 መሠረት ለሥራ ተቋራጩ ተጨማሪ ክፍያዎችን መወሰን፣

122.4 በአየር ሁኔታዎች ምክንያት የሚፈጠሩ ችግሮች ሥራ ተቋራጩን በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 69 መሠረት የሚነሳ የካሳ ጥያቄ ባለሙሉት አያደርገውም።

122.5 መሐንዲሱ ሰው ሠራሽ መሰናከሎቹ ወይም የተፈጥሮ ሁኔታዎቹ በሙሉም ሆነ በከፊል ልምድ ባለው የሥራ ተቋራጭ ሊገመቱ ይችላሉ ብሎ ከወሰነ ውሳኔው ለሥራ ተቋራጩ በተቻለ ፍጥነት ማሳወቅ ይኖርበታል።

123. በሰራ ቦታ ላይ የሚኖር የጤናና ደህንነት ሁኔታ

123.1 የሥራ ተቋራጩ በመሐንዲሱ ወይም በግዢ ፈጻሚ አካሉ ከተፈቀደላቸው ሰዎች በስተቀር በውሉ አፈፃፀም ላይ ያልተሳተፈን ማንኛውንም ሰው ወደ ግንባታ ቦታው እንዳይገባ የመከላከል መብት አለው።

123.2 የሥራ ተቋራጩ በግንባታ ቦታዎች ደህንነት የግንባታ ሥራዎች በሚከናወኑበት ጊዜ በሙሉ ማረጋገጥ አለበት። እንደዚሁም ለሠራተኞቹ፣ የግዢ ፈጻሚ አካሉ ወኪሎች እና ሶስተኛ ወገኖች ጥቅም ሲባል የግንባታ ሥራዎች በሚከናወኑበት ጊዜ ሊደርስ የሚችል ጥፋትና ድንገተኛ አደጋን ለመከላከል የሚያስችሉ አስፈላጊ እርምጃዎችን ለመውሰድ ኃላፊነት አለበት።

123.3 የሥራ ተቋራጩ ያሉ መዋቅሮችና የተዘረጉ መስመሮች መጠበቃቸው፣ ባሉበት ሁኔታ መቆየታቸውና መጠገናቸው እንዲረጋገጥ በራሱ ኃላፊነትና ወጪ ሁሉንም አስፈላጊ እርምጃዎች መውሰድ አለበት። የሥራ ተቋራጩ በመሐንዲሱ የሚፈለጉ ወይም ሥራዎችን በተገቢው መንገድ ለመተግበር አስፈላጊነታቸው የተረጋገጠ መብራት፣ መከላከያ፣ አጥር እና የፀጥታ (የደህንነት) መሣሪያዎችን ለማቅረብ ኃላፊነት አለበት።

- 123.4 ሥራዎች በሚከናወኑበት ጊዜ የድንገተኛ አደጋ ወይም ጉዳት መድረሱን ወይም ድንገተኛ አደጋና ጉዳት ተከትሎ ፀዋታ (የደህንነት) ለማስከበር አስቸኳይ እርምጃዎች መውሰድ ካስፈለገ፤ መሐንዲሱ ለሥራ ተቋራጩ አስፈላጊውን እንዲፈጽም መደበኛ ማስታወቂያ ይሰጣል። የሥራ ተቋራጩ አስፈላጊ እርምጃዎችን ለመውሰድ ፈቃደኛ ካልሆነ ወይም ካልቻለ፤ መሐንዲሱ ሥራውን የሥራ ተቋራጩ ተጠያቂ ሊሆንበት እስከሚችል መጠን (ወጪ) ድረስ ስራውን በሌላ ሥራ ተቋራጩ ሊያከናውኑ ይችላል።
- 123.5 የግንባታ ሥራዎች በሚከናወኑበት ጊዜ፣ የሥራ ተቋራጩ እና ሠራተኞቹ ከሥራው ጋር የሚሄዱ የጤናና የደህንነት እና ሌሎች ደንቦችን ማክበር ይኖርባቸዋል።
- 123.6 የሥራ ተቋራጩ ከመሐንዲሱ ጋር በጤናና በደህንነት ጉዳዮች ላይ ግንኙነት የሚያደርግ የጤናና የደህንነት ባለሙያ መመደብ ይኖርበታል።
- 123.7 የሥራ ተቋራጩ ሠራተኞች የራሱ የሥራ ተቋራጩን የአደጋ ማስታወቂያ ሥነ- ሥርዓት ሲስተም መከተል ይኖርባቸዋል።
- 123.8 ሁሉም ለማስታወቅ የሚቻሉ ድንገተኛ አደጋዎች መሐንዲሱ ወዲያውኑ እንዲያውቃቸው መደረግ አለበት።
- 123.9 የሥራ ተቋራጩ እሳትን ወይም ሌሎች ጥፋቶችን ለመከላከል ለተዘጋጁ እርምጃዎች የሠራተኞቹን ሙሉ ትብብር ማረጋገጥ እና ለግዥ ፈጻሚ አካሉ በአሠራሩ ወይም በሌሎች ሁኔታዎች ላይ የአደጋ ተጋለጭነትን የሚጨምሩ ወይም አዲስ ጥፋቶች የሚያመጡ ለውጦችን ማናቸውንም ለውጦች ማሳወቅ አለበት።
- 123.10 የሥራ ተቋራጩ አስፈላጊ የሆኑ የመጀመሪያ እርዳታ ክፍሎችን መክፈትና ሠራተኞች በግዥ ፈጻሚ አካሉ የሚፈለጉ የመጀመሪያ ዕርዳታ ሥርዓቶችን መፈጸማቸውን ማከበራቸውን ማረጋገጥ አለበት።

124. አዋሳኝ ንብረቶችን ከአደጋ መጠበቅ

- 124.1 የሥራ ተቋራጩ በራሱ ኃላፊነቶችና ወጪ የመልካም የግንባታ ልምድ እና በሚታዩ ሁኔታዎች የሚያስፈልጉ ጥንቃቄዎችን አዋሳኝ ንብረቶችን ለመጠበቅ እና አላስፈላጊ እንቅስቃሴ (disturbance) እንዳይፈፀም ማድረግ ይኖርበታል።
- 124.2 የሥራ ተቋራጩ የገንዘብ ወጪ የሚያስከትሉ በጎረቤት የመሬት ባለቤታዎች ወይም ነዋሪዎች ላይ የደረሰ ማናቸውም የካሳ ጥያቄዎች የሥራ ተቋራጩ ተጠያቂ እስከሚሆንበት የጥፋት መጠን ድረስ ለግዥ ፈጻሚው መ/ቤት መካስ ይኖርበታል። ይህ መሆን ያለበት በጎረቤት ንብረቶች ላይ የደረሰው ጉዳት የተፈጠረው በግዥ ፈጻሚ አካሉ ወይም መሐንዲሱ ሥራ ተቋራጩ እንዲሰራበት በተሰጠው ዲዛይን ወይም የግንባታ ዘዴ ምክንያት እስካልሆነ ድረስ ነው።

125. በትራፊክ ፍሰት ላይ ጣልቃ ገብነት

- 125.1 የሥራ ተቋራጩ በልዩ የውል ሁኔታዎች ከተጠቀሰው ውጭ የግንባታ ሥራዎች እና የተተክሉ ወይም የተዘረጉ የግንባታው አካሎች እንደ መንገድ፣ የባቡር መስመር፣ የውሃ ማጓጓዣ መስመሮች እና የአውሮፕላን ማረፊያዎች ጉዳት እንደማያመጡ ማረጋገጥ አለበት። በተለይም መጓጓዣ መስመሮችና መኪናዎችን ሲመርጥ የክብደት ገደቦችን ከግምት ውስጥ ማስገባት አለበት።
- 125.2 የሥራ ተቋራጩ አስፈላጊ ነው ብሎ ያመነባቸው ወይም በልዩ የውል ሁኔታዎች የተጠቀሱ ወይም በግዥ ፈጻሚ አካሉ የሚፈለጉ መንገዶች፣ ሐዲዶች ወይም ድልድዮች ለመጠበቅ ወይም ለማጠናከር የሚያስፈልጉ የተለዩ እርምጃዎችን በሥራ ተቋራጩ ቢከናውኑም ባይከናውኑም በሥራ ተቋራጩ ወጪ መሸፈን ይገባቸዋል። የሥራ ተቋራጩ ማንኛውም ሊያከናውን ያሰበውን የተለየ እርምጃ ከመፈጸሙ በፊት ለመሐንዲሱ ማሳወቅ ይኖርበታል።

በመንገዶች ሐዲዶች ወይም ድልድዮች ላይ የግንባታ ቁሶችን በማጓጓዝ ምክንያት የደረሰ ጉዳት ጥገና በሥራ ተቋራጩ ወጪ ይሸፈናል።

የመሰረት ልማት መስመሮች

- 125.3 የሥራ ተቋራጩ የግንባታ ሥራውን በሚያከናውንበት ቦታ ከመሬት ሥር የሚያልፉ የመሰረተ-ልማት መስመሮች፣ቁቦዎች እና የተተከሉ መዋቅሮች የሚያሳዩ ምልክቶች ሲያጋጥሙ እንደነዚህ ዓይነቶችን ምልክቶች እንዳሉ መጠበቅ ወይም የግንባታ ሥራዎቹ ትግበራ ለጊዜው እንዲነሱ ግድ የሚል ከሆነ መተካት ይኖርበታል። እንደዚህ ዓይነቱና ተያያዥ ሥራዎች በሚመለከታቸው አካላት ፈቃድ ያስፈልጋቸዋል።
- 125.4 የሥራ ተቋራጩ ሁኔታው እንደሚጠበቀው በውሉ ውስጥ በግዥ ፈጻሚ አካሉ የተጠቀሱ ገመዶችን፣ ቁቦዎችን፣ የተተከሉ መዋቅሮችን (Installation) የመጠበቅ፣ የማንሳት እና የመተካት ኃላፊነት ያለበት ሲሆን ዋጋውን መሸፈን ይኖርበታል።
- 125.5 የገመዶች፣ ቁቦዎች እና የተተከሉ መዋቅሮች (Installation) መኖር በውሉ ውስጥ ካልተጠቀሰ ነገር ግን በመነሻ ነጥቦች (Benchmark) ወይም አመልካቾች ከተገኙ የሥራ ተቋራጩ ጥበቃን፣ ማንነትንና መተካትን አስመልክቶ ከላይ እንደተጠቀሰው በአጠቃላይ ጥንቃቄ የማድረግ ኃላፊነት እና ተመሳሳይ ግዴታዎች አሉበት። በእንደዚህ ዓይነቱ ሁኔታ የግዥ ፈጻሚ አካሉ ሥራው ውሉን ለማከናወን አስፈላጊ እስከሆነ ድረስ የሥራ ተቋራጩ ያወጣውን ወጪ መክስ አለበት።
- 125.6 ነገር ግን ገመዶችን፣ ቁቦዎችን እና የተተከሉ መዋቅሮችን (Installations) የማንሳት እና የመተካት ግዴታዎች የግዥ ፈጻሚ አካሉ ሀላፊነቱን ለመቀበል እስኪወሰን ድረስ የሥራ ተቋራጩ ኃላፊነት አይሆንም። እንደዚሁም ይህ ግዴታና በዚህም ምክንያት የሚደረገው ወጪ ውሉን ለመፈጸም አስፈላጊ እስከሆነ ድረስ እና በሌላ የተለየ አስተዳደር ወይም ወኪል የሚፈጸም እስከሆነ ድረስ የሥራ ተቋራጩ ኃላፊነት አይሆንም።
- 125.7 ማንኛውም በግንባታ ቦታው የሚሠራ ሥራ በመንግሥታዊ አገልግሎት ሰጪ ላይ ችግር ወይም ጉዳት ሊያመጣ የሚችል ከሆነ የሥራ ተቋራጩ ወዲያውኑ በጽሑፍ ለመሐንዲሱ ማሳወቅ አለበት። በሚያሳውቅበት ጊዜ ግን የግንባታ ሥራ በተለመደው ሁኔታ ማስኬድ የሚያስችል እርምጃዎች ለመውሰድ ምክንያታዊ የሆነ ጊዜ በመስጠት መሆን ይገባዋል።

126. የግንባታ ሥራዎች ስለመቀየስ

126.1 የሥራ ተቋራጩ የሚከተሉትን ለማከናወን ኃላፊነት አለበት።

- (ሀ) በመሐንዲሱ የተሰጠውን የግንባታ ሥራዎች መነሻ መሠረት በማድረግ የመጀመሪያው (Original) መነሻ ምልክቶችን፣ መስመሮችንና ከፍታዎችን በትክክል መቀየስ፣
- (ለ) የሁሉም የግንባታ ሥራዎች ክፍሎች ቦታ፣ መለኪያዎች እና አቀማመጥ ትክክለኝነት እና
- (ሐ) ከላይ የተጠቀሱት ኃላፊነቶች ግንኙነት ያላቸው አስፈላጊ መሣሪያዎች፣ መጠቀሚያዎችና የሰው ኃይል ማቅረብ።

126.2 የግንባታ ሥራዎች በሚካሄዱበት በማንኛውም ጊዜ በማናቸውም የግንባታ ሥራዎች ክፍል ላይ የቦታ ከፍታዎች፣ መለኪያዎች ወይም አቀማመጦች ስህተት ከታዩ እና መሐንዲሱ እስኪፈለግ ድረስ የመሐንዲሱ ፍላጎት እስኪሟላ የሥራ ተቋራጩ ስህተቱን ማስተካከል ይኖርበታል። እንዲህ ዓይነቱ ስህተት የተፈጠረው መሐንዲሱ በሰጠው የተሳሳተ መረጃ ከሆነ ግን የማስተካከያ ዋጋውን መሸፈን የግዥ ፈጻሚ አካሉ ኃላፊነት ይሆናል።

126.3 የማናቸውም መስመሮች ወይም ከፍታዎች ቅየሳ የመሐንዲሱ መመርመር (checking) የሥራ ተቋራጩን ትክክለኛነት አስመልክቶ ካለበት ኃላፊነት ነፃ አያደርገውም። እንደዚሁም የሥራ ተቋራጩ ሁሉንም በመነሻነት

የሚታዩ የእንጨት መስመሮች፣ ችካሎች እና ሌሎች ለግንባታ ሥራዎች ጥቅም ላይ የዋሉ ነገሮችን በጥንቃቄ መጠበቅና እንዳይበላሹ ማድረግ ይኖርበታል።

127. የፈረሱ ቁሶች

127.1 ውሉ የግንባታ ሥራዎችን የሚያካትት ከሆነና የውል ልዩ ሁኔታዎች እና/ወይም የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ ሕግ የተለየ ነገር ካልያዘ በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች መሰረት በግንባታ ቦታው ያሉ የፈረሱ ቁሶችና ዕቃዎች የሥራ ተቋራጩ ንብረት ይሆናሉ።

127.2 በልዩ የውል ሁኔታዎች መሰረት ከማፍረስ ሥራው የተገኙ ቁሶችና ዕቃዎች በሙሉም ሆነ በክሬል የባለቤትነት መብትን ለግዥ ፈጻሚ አካሉ የሚሰጥ ከሆነ የሥራ ተቋራጩ ቁሶችን ለመጠበቅ አስፈላጊ የሆነውን ጥንቃቄ ሁሉ መውሰድ አለበት። በቁሶቹና ዕቃዎቹ ላይ በሥራ ተቋራጩ ወይም በወኪሎቹ ለሚደርሰው ጉዳት የሥራ ተቋራጩ ተጠያቂ ነው።

127.3 የግዥ ፈጻሚው አካሉ የባለቤትነት መብት ባለው ፍርስራሽ ቁሶች እና ዕቃዎች እነዚህን ለምንም ዓይነት ጥቅም ቢያውላቸውም መሐንዲሱ ወደሚያሳየው ቦታ ለማንጓዝ በቦታው ለማከማቸት እና ለማከማቹያ ቦታ የሚያስፈልጉት ክፍያዎች በሙሉ የሚጓዙበት ቦታ ከ 100 ሜትር እስካልፈቀደ ድረስ በሥራ ተቋራጩ መሸፈን ይገባዋል።

127.4 በልዩ የውል ሁኔታዎች በተለየ ሁኔታ እስካልተካተተ ድረስ የሥራ ተቋራጩ በቀጣይነት የፈረሱ (ፍርስራሽ) ቁሶችን፣ ቆሻሻዎችን እና የተከመሩ ፍራሾችን ከግንባታ ቦታው በራሱ ወጪ ማስወገድ ይኖርበታል።

128. ግኝቶች

128.1 በቁፋሮ ወይም በማፍረስ ሥራዎች ጊዜ የተገኙ ማናቸውም ዓይነት ግኝቶች ወዲያውኑ መሐንዲሱ እንዲያውቃቸው መደረግ አለበት። መሐንዲሱ የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ ሕግን ከግምት ውስጥ በማስገባት ስንት ግኝቶች መታየት እንዳለባቸው ይወስናል።

128.2 የግዥ ፈጻሚ አካሉ ይዘታው በሆነ መሬት ላይ በቁፋሮና በማፍረስ ወቅት የተገኙ ቁሶች የባለቤትነት መብት አለው። የሥራ ተቋራጩ ላደረገው የተለየ ጥረት መካሰ ይኖርበታል። ሌሎች በህግ የተሰጣቸው አካላትም የባለቤትነት መብት ታሳቢ ያደረገ መሆን አለበት።

128.3 በቁፋሮ ወይም በማፍረስ ጊዜ የተገኙ ቅርጻ ቅርጾች ረዥም ዕድሜ ያስቆጠሩ ቁሶች እና ተፈጥሮአዊ ነገሮች፣ ቅሪት መ/ቤት (Numismatic) ወይም ሌሎች ለሳይንሳዊ ጥናት ተፈላጊነት ያላቸው ነገሮች፣ እንደዚሁም የማይገኙ ነገሮች ወይም ውድ ድንጋዮች ወይም ብረቶች የግዥ ፈጻሚ አካሉ ንብረት ይሆናሉ።

128.4 አለመግባባት (ያለመስማማት) ከተከሰተ በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 51.1፣ 51.2 እና 51.3 በተገለፀው መሠረት ግዥ ፈጻሚ አካሉ ብቸኛ የመወሰን ሥልጣን ያለው ነው።

129. ጊዜያዊ የግንባታ ሥራዎች

129.1 የሥራ ተቋራጩ የግንባታ ሥራዎችን ለማከናወን የሚያስችል ጊዜያዊ ሥራዎችን በራሱ ወጪ ያካሂዳል። ሊያከናውናቸው ያስባቸውን ጊዜያዊ ሥራዎች የሚያሳይ የሥራ ዝርዝር እና ንድፎች ለመሐንዲስ፣ ከሥራ ዝርዝርና ንድፎች ጋር የሚጣጣሙ ከሆነ እንዲያጽድቀው ያቀርባል። የሥራ ተቋራጩ ለንድፎቹ ኃላፊነት በሚወስድበት ጊዜ በመሐንዲሱ የተሰጡ ማንኛውንም አስተያየቶች ከግምት ውስጥ በማስገባት ነው።

- 129.2 የሥራ ተቋራጩ ለጊዜያዊ ሥራዎች የዲዛይን ኃላፊነት አለበት።
- 129.3 የመሐንዲሱ ዲዛይንን ማጽደቅ የሥራ ተቋራጩ ለጊዜያዊ ሥራዎች ዲዛይን ያለበትን ኃላፊነት አይቀይረውም።
- 129.4 አስፈላጊ ከሆነ የሥራ ተቋራጩ ለጊዜያዊ ሥራዎች ያዘጋጀውን ዲዛይን በሶስተኛ ወገን ማጽደቅ ይኖርበታል።
- 129.5 በልዩ የውል ሁኔታዎች መሰረት ጊዜያዊ ሥራዎችን ዲዛይን ማድረግ የግዥ ፈጻሚ አካሉ ኃላፊነት ተደርጎ ከተጠቀሰ መሐንዲሱ ጊዜያዊ ሥራውን ለማከናወን የሚያስፈልጉ ሁሉንም ንድፎች ለሥራ ተቋራጩ በፕሮግራሙ መሠረት ሥራዎቹን ለማከናወን በሚያስችለው ተስማሚ ጊዜ ማቅረብ አለበት። በእንደዚህ ዓይነቱ ሁኔታ ለዲዛይኑ ደህንነት እና ብቁነት ኃላፊው የግዥ ፈጻሚ አካሉ ብቻ ነው። ነገር ግን የሥራ ተቋራጩ በተገቢው መንገድ ለመገንባቱ ተጠያቂ ይሆናል።

130. የአፈር ጥናቶች

- 130.1 በልዩ የውል ሁኔታዎች እና የቴክኒክ የሥራ ዝርዝሮች መሠረት የሥራ ተቋራጩ መሐንዲሱ ያመነበትን የአፈር ምርመራ ለማካሄድ የሚያስፈልገውን የሰው ኃይል እና መሣሪያ ለመሐንዲሱ ማቅረብ አለበት። የሥራ ተቋራጩ ለዚህ ሥራ የሰው ኃይል እና መሣሪያ ለመጠቀም ወይም ለማቅረብ ያወጣውን ወጪ በውሉ ውስጥ እስካልተካተተ ድረስ ይከፈለዋል።

131. ተደራራቢ ውሎች

- 131.1 የሥራ ተቋራጩ በመሐንዲሱ ፍላጎቶች መሠረት በግንባታ ቦታው ወይም አጠገቡ ሥራቸውን ለሚያካሄዱ በግዥ ፈጻሚ አካሉ ወይም ማናቸውም በሌላ መንግሥታዊ ባለሥልጣን ለተቀጠሩ ሠራተኞች በሙሉ ያልተካተቱ ወይም ከግዥ ፈጻሚ መ/ቤት ግንባታ ሥራ ጋር ግንኙነት ያላቸው ተጨማሪ ሥራዎችን በሚሠሩበት ጊዜ ሥራውን እንዲሰሩ የሚችል ዕድል መስጠት አለበት።
- 131.2 ነገር ግን የሥራ ተቋራጩ በመሐንዲሱ የጽሁፍ ጥያቄ ለማንኛውም የሥራ ተቋራጭ ወይም መንግሥታዊ መ/ቤት ወይም ለግዥ ፈጻሚ አካሉ ማንኛውንም የሥራ ተቋራጩ ኃላፊ የሆነበት መንገድ ወይም መተላለፊያ ክፍት ካደረገ ወይም በሌላ ማንኛውም ሰው በግንባታ ቦታው የሥራ ተቋራጩን ጊዜያዊ ሥራዎች ድጋፎች (scaffold) ወይም ሌላ መሣሪያ እንዲጠቀሙ ከፈቀደ ወይም በውሉ ውስጥ የሌላ ማንኛውንም አይነት አገልግሎት ከአቀረበ የግዥ ፈጻሚ አካሉ ከሥራ ተቋራጩ ለተገኘው ጥቅም ወይም አገልግሎት በመሐንዲሱ ሃሳብ ተገቢ ነው ብሎ ያመነውን የጊዜ ማረዘሚያ ወይም ክፍያ መፈጸም አለበት።
- 131.3 የሥራ ተቋራጩ በዚህ አንቀጽ ምክንያት ከማንኛውም ግዴታዎቹ ነፃ ሊሆን አይችልም። እደዚሁም በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 54.2 ከተጠቀሰው ውጪ ምንም ዓይነት ካሳ ማግኘት አይችልም።
- 131.4 አንድ ውልን በተመለከተ የተነሳ ችግር በምንም ዓይነት ሁኔታ የሥራ ተቋራጩ የሌሎችን ውሎችን ትግበራ እንዲቀይር ወይም እንዲዘገይ መብት አይሰጠውም። በተመሳሳይ የግዥ ፈጻሚ አካሉ እንደዚህ ዓይነት ችግሮችን በሌላ ውል መከፈል ያለባቸውን ክፍያዎች ማዘግየት እንደ ምክንያት ሊጠቀምባቸው አይገባም።

132. የፈጠራ ባለቤትነትና ፈቃዶች

- 132.1 በልዩ የውል ሁኔታዎች እስካልተፈቀደ ድረስ የሥራ ተቋራጩ በውሉ እንደተጠቀሰው የፈጠራ ባለቤትነት መብቶችንና ፈቃዶችን፣ ንድፎችን፣ ዲዛይኖችን፣ ሞዴሎችን፣ ወይም መለያ ወይም ንግድ ምልክቶችን

በመጠቀሙ ምክንያት የሚመጣን የካሳ ጥያቄ እንደዚህ አይነቱ መብት መጣስ የግዢ ፈጻሚ አካሉ እና/ወይም መሐንዲሱ የሰጡትን ዲዛይን ወይም የሥራ ዝርዝር ከመከተል የመጣ ካልሆነ በስተቀር ለግዢ ፈጻሚ አካሉ እና ለመሐንዲሱ ካሳ መክፈል ይገባዋል።

133. የሂሳብ አያያዝ፣ ኢንሰፔክሽንና ኦዲት

133.1 ስራ ተቋራጩ በዚህ ውል መሠረት ለሚያከናውናቸው የግንባታ ስራዎች አለም አቀፍ የሂሳብ አያያዝ መርሆችን የተከተለ ትክክለኛ የሆኑ የሂሳብ መዝገቦች መያዝ ይኖርበታል። የሂሳብ መዝገቦቹ ዝርዝርና ዋጋዎችና የስራ ጊዜያቶችን በግልጽ የሚያሳዩ መሆን ይኖርባቸዋል።

133.2 የፌዴራል ዋና ኦዲተርና የመንግሥት ግዢና ንብረት ባለሥልጣን ወይም የኦዲተሮች በየጊዜው የግዢውን የግዢውን ኢኮኖሚያዊ ብቃትና ዋጋት ለማረጋገጥ ሰነዶችን ሊመረምሩ ይችላሉ። በዚህ ጊዜ ስራ ተቋራጩ እንደአስፈላጊነቱ የፅሁፍ ማብራሪያዎች እንዲያቀርብ ሊጠየቅ ይችላል። ስራ ተቋራጩ ከዚህ ውል ሁኔታዎች ጋር በማያያዝ ሥልጣን በተሰጠው መ/ቤት የሙስናና ሌሎች ማጣራቶች ሲደረጉ ሙሉ ትብብር ማድረግ አለበት።

134. የመረጃ አጠባበቅ

134.1 ስራ ተቋራጩ የመረጃ ጥበቃ ህጎች በሚፈቅዱት መሠረት ውሉን መፈፀም አለበት። ስራ ተቋራጩ በተለይ በሚከተሉት ሁኔታዎች ላይ ተስማምቷል።

- (ሀ) አስፈላጊ የሆኑ ቴክኒካዊና ድርጅታዊ የጥበቃ ሥርዓቶችን ለማደራጀት
- (ለ) የውሉን ሁኔታዎች ሲያስፈጽም በግዢ ፈጻሚው መ/ቤት ስም የግል መረጃዎችን መጠቀም የሚችለው ከግዢ ፈጻሚው መ/ቤት ትዕዛዝ (ፈቃድ) ሲያገኝ ብቻ መሆኑን፤
- (ሐ) በዚህ አንቀጽ በተመለከቱት ግዴታዎች መሠረት ስራ ተቋራጩ የተጠየቁትን ፍላጎቶች የሚያሟላ መሆኑን ለማረጋገጥ የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት ሲጠይቅ ኦዲት እንዲያደርግ ለመፍቀድና አስፈላጊ የሆኑ መረጃዎችን ለማቅረብ ተስማምቷል።

134.2 በስራ ተቋራጩ፤ በሠራተኞቹ ወይም በወኪሎቹ አማካኝነት ለሚከሰት የመረጃ መውደም፤ መጥፋት ወይም መጎዳት፤ እንዲሁም ተዋዋይ ወገኖች ከተሰማሙበት ውጭ ፈቃድ ሳያገኙ የግለሰብ ወይም ሕጋዊ ሰውነት ያለው ሰው የግል መረጃ በመጠቀማቸው ምክንያት በግዢ ፈጻሚው መ/ቤት ላይ ለሚደርስበት ጉዳዮች፣ ወጪዎችና ዕዳዎች ካህ ለመክፈል ስራ ተቋራጩ ተስማምቷል።

135. የውል ማስከበሪያ ዋስትና

135.1 ስራ ተቋራጩ አሸናፊነቱ ያፋ ከሆነበት ቀን ጀምሮ ባሉት አሥራ አምስት (15) ቀናት ውስጥ የውል ማስከበሪያ ዋስትና መጠኑ በልዩ የውል ሁኔታዎች የተጠቀሰውን ዋስትና በማቅረብ ውል ይፈርማል።

135.2 የውል ማስከበሪያ ዋስትናው ገንዘብ ስራ ተቋራጩ የውል ግዴታዎችን መወጣት ሲያቅተው በግዢ ፈጻሚው መ/ቤት ላይ ለሚደርሰው ማንኛውም ኪሳራ በካህ መልክ ይከፈላል።

135.3 የውል ማስከበሪያ ዋስትናው በልዩ የውል ሁኔታዎች በተጠቀሰው የገንዘብ መጠን በተረጋገጠ የባንክ ማዘዣ፣ በሌተር ኦፍ ክሬዲት ወይም በባንክ ዋስትና መቅረብ አለበት።

- 135.4 የውል ማስከበሪያ ዋስትና ከማቅረቡ በፊት ለሥራ ተቋራጩ ምንም ክፍያ መፈጸም የለበትም። የውል ማስከበሪያ ዋስትና ውሉ ሙሉ በሙሉ በተገቢው ሁኔታ እስኪጠናቀቅ ድረስ ምን ጊዜም ተቀባይነት ያለው ወይም የሚሰራ (valid) መሆን አለበት። ሆኖም ግዢ ፈጻሚ መ/ቤት የጊዜ ማራዘሚያ ለስራ ተቋራጩ ቢፈቅድ በዚያው ልክ ተመጣጣኝ የሆነ የውል ማስከበሪያ ዋስትና ማራዘሚያ ማቅረብ አለበት።
- 135.5 በውሉ አፈጻጸም ወቅት የውል ማስከበሪያ ዋስትና የሰጠው የተፈጥሮ ወይም ህጋዊ ሰው የገባቸውን ቃሎች መጠበቅ ካልቻለ የውል ማስከበሪያ ዋስትናው ተቀባይነት (ጠቃሚነት) ይቀራል (Case to be valid)። የግዢ ፈጻሚ አካሉ በበፊቱ ቃላቶች መሠረት አዲስ የውል ማስከበሪያ ዋስትና እንዲያቀርብ ለሥራ ተቋራጩ መደበኛ ማስታወቂያ (Formal notice) ይሰጣል። የሥራ ተቋራጩ አዲስ የውል ማስከበሪያ ዋስትና ማቅረብ ካልቻለ የግዢ ፈጻሚ አካሉ ውሉን ያቋርጣል።
- 135.6 የግዢ ፈጻሚ አካሉ በሥራ ተቋራጩ ውል ማፍረስ ምክንያት በውል ማስከበሪያ ዋስትናው ቃላት እና መጠን ድረስ ዋስትና ሰጪው ተጠያቂ የሆነበትን ሙሉ ድምር ከውል ማስከበሪያ ዋስትናው እንዲከፈለው ይጠይቃል። ዋስትና ሰጪው የተጠየቀውን ድምር ያለምንም መዘግየት መክፈል ይኖርበታል። እንደዚሁም በምንም ዓይነት ምክንያት የክፍያ ጥያቄው መቃወም አይችልም። የግዢ ፈጻሚ አካሉ በውል ማስከበሪያ ዋስትናው መሠረት የካሳ ጥያቄ ከማንሳቱ በፊት ለሥራ ተቋራጩ ካሳ የተጠየቀበትን የውል ማፍረሻ ሁኔታ ጠቅሶ ማሳወቅ አለበት።
- 135.7 በልዩ የውል ሁኔታዎች በሌላ ሁኔታ ካልተገለፀ በስተቀር የስራ ተቋራጩ የውል ግዴታዎችና ሌሎች የዋስትና ጉዳዮች መጠናቀቃቸው ከተረጋገጠ አጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀፅ 65 ተከትሎ ከ 28 ቀናት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት የውል ማስከበሪያ ዋስትናውን ለስራ ተቋራጩ ይመለስለታል።
- 1.1 ከላይ በንዑስ አንቀጽ 58.5 የተመለከተው በውል አፈፃፀም ግዴታዎች ያልተሟሉ ሁኔታዎች ቢኖሩም እንኳ የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት የርክክብ ኮሚቴ በሚያቀርበው ሪፖርት መሠረት ያልተሟሉት ጉዳዮች በሥራ ተቋራጩ ምክንያት አለመሆኑን ካረጋገጠ የውል ማስከበሪያ ዋስትናው ለሥራ ተቋራጩ ይመለሳል።
- 1.2 በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች ንዑስ አንቀጽ 58.1 መሠረት ከውል ማስከበሪያ ዋስትና ለሥራ ተቋራጩ መመለስ ሂደት ጋር በተያያዘ የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት እጁ ላይ ያሉ ሰነዶች ለመንግሥት የግዢና ንብረት ባለሥልጣን ወይም ሌሎች ሕጋዊ አካላት ለአዶት ዓላማ ሲፈለግላቸው ሊያሳይ ይችላል።

ሠ. ለስራ ተቋራጩ ክፍያ ስለመፈፀም

136. አጠቃላይ መርሆዎች

- 136.1 ክፍያዎች በልዩ የውል ሁኔታዎች በተመለከተው የገንዘብ አይነት መፈጸም ይኖርባቸዋል። ልዩ የውል ሁኔታዎች የቅድሚያ ክፍያዎች ጊዜያዊ (Interim) እና/ወይም የመጨረሻ ክፍያዎች የሚመሩበትን አስተዳደራዊ እና ቴክኒካዊ ሁኔታዎች በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች መሠረት ያስቀምጣል።
- 136.2 በግዢ ፈጻሚ አካሉ የሚከፈሉ ክፍያዎች የሥራ ተቋራጩ በጨረታ ጊዜ ወደሰጠው የባንክ ሂሳብ ይተላለፋሉ።
- 136.3 በመሐንዲሱ ለተሰጡ ጊዜያዊ ክፍያ ሰርተፍኬቶች እና የመጨረሻ የሂሳብ ሰነዶች የሥራ ተቋራጩ ማግኘት የሚገባው ክፍያ ለግዢ ፈጻሚ እንደዚህ አይነቱ ሰርተፍኬት ከተሰጠበትና በመሆንዲሱ ጸድቆ ከቀረበበት ቀን ጀምሮ ከአቅም በላይ የሆነ ሁኔታ ካላጋጠመ በስተቀር ባሉት በ 30 ቀናት ጊዜ ውስጥ የግዢ ፈጻሚ አካሉ መክፈል አለበት። የክፍያው ቀን ከከፋዩ ድርጅት ሂሳብ የተላለፈበት ወይም የተቀነሰበት ነው። የክፍያ ሰርተፍኬት ከአንድ ወይም ከዚያ በላይ አስፈላጊ ሁኔታዎች ካልተሟሉ ተቀባይነት አይኖረውም።
- 136.4 ጊዜያዊ የክፍያ ሰርተፍኬቶች ወይም የመጨረሻ የሂሳብ ሰነዶች የሚከፈለውን መጠን የሚጠቅስ የክፍያ ሰነድና ሌሎች ደጋፊ ሰነዶች ቅጂ ጋር መቅረብ አለበት።

136.5 የሥራ ተቋራጩ በክፍያ ሰነዱ ውስጥ የሚከተሉት ሁኔታዎች ከተሟሉ መስተናገድ ይችላል፤

- (ሀ) በግዥ ትዕዛዙ በተመለከተው አድራሻ መሠረት ጥያቄው በቀጥታ ለግዥ ፈፃሚው መ/ቤት መቅረብ አለበት። የውሉንና የግዥ ትዕዛዙን መጥቀስ አለበት፤
- (ለ) የተፃፈበት ቀንና መለያ ቁጥር፤
- (ሐ) እንዲከፈል የተጠየቀው የገንዘብ መጠን፤
- (መ) እንዲከፈል የተጠየቀው የገንዘብ መጠን በውሉ መሠረት በትክክል የተሰላ መሆን አለበት፤
- (ሠ) የክፍያ መጠየቂያ ሰነዱ ክፍያ ለማዘጋጀት የሚያስችል የሥራ ተቋራጩን ስምና አድራሻ ማካተት አለበት፤
- (ረ) በየክፍያ መጠየቂያ ሰነዱ ውስጥ አንዳንድ ችግሮች ሲኖሩ ለማሳወቅ እንዲቻል የሚመለከተው ስም፣ ኃላፊነትና የስልክ ቁጥር ማካተት አለበት።
- (ሰ) የክፍያ መጠየቂያ ሰነዱ የሥራ ተቋራጩን የባንክ ቁጥርና አድራሻ መረጃ ማካተት አለበት።
- (ሸ) እንደአስፈላጊነቱ የክፍያ መጠየቂያ ሰነዱ ከሽያጭ ታክስ ነፃ (የነፃ መብት ካለ) መሆኑን ማረጋገጥ አለበት።

ከላይ የተዘረዘሩት ሁኔታዎች ተሟልተው ካልቀረቡ የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ተሟልተው እስኪቀርቡለት ድረስ ክፍያውን ሊያዘግጥ ይችላል።

136.6 የተጠቀሰው ድምርና የሚከፈለው ክፍያ ከሌለ፣ ተገቢው ማረጋገጫ ሰነዶች ካልተካተቱ ወይም የወጣው ወጪ ተቀባይነት የሌለው ከሆነ በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 59.3 የተጠቀሰው የጊዜ ገደብ ሥራ ተቋራጩ የክፍያ ሰርተፍኬቱ ወይም የመጨረሻ የሂሳብ ሰነዱ ሊሟላ እንደማይችል በማሳወቅ ተፈጻሚ ላይሆን ይችላል። የወጣው ወጪ ተቀባይነት የሌለው ከሆነ ጉዳዩን በበለጠ ለማጣራት በቦታው ምርመራ ሊካሄድ ይችላል። የሥራ ተቋራጩ ማብራሪያዎች፣ ማሻሻያዎች ወይም ተጨማሪ መረጃዎች በተጠየቀ 30 ቀናት ውስጥ መስጠት ይኖርበታል። ማብራሪያውን ባገኘ 30 ቀናት ውስጥ መሐንዲሱ እንደየአስፈላጊነቱ የተከለሰ ክፍያ ወይም የመጨረሻ የሂሳብ ሰነድ ወስኖ ይሰጣል። የክፍያ ጊዜውም ከዚህ ቀን ጀምሮ ይቆጠራል።

136.7 የሥራ ተቋራጩ ከመጨረሻ የክፍያ መጠን አስበልጦ የተከፈለውን መጠን የባለአዳኝነት ማስታወሻ የመጨረሻው ቀን ማለትም ማስታወሻው ከተሰጠ 45 ቀናት ውስጥ የተባለውን መጠን ለግዥ ፈጻሚ አካሉ መክፈል ይኖርበታል።

136.8 የሥራ ተቋራጩ የግዥ ፈጻሚው ባስቀመጠው ቀን- ገደብ መልሶ ካልከፈለ የግዥ ፈጻሚ አካሉ (የሥራ ተቋራጩ የመንግሥት ድርጅት እስካልሆነ ድረስ) መክፈል የሚገባውን ቀን ገደቡ ያለፈበት ወር የመጀመሪያ ቀን የቅንሰናሽ መጠን፣ የወለድ መጠን እና ሶስት ከግማሽ በመቶ (3.5%) መጨመር ይችላል። የተለመደው ወለድ ተከፋይነት የሚኖረው የግዥ ፈጻሚ አካሉ በወሰነው ቀን ገደብ እለትና ክፍያው በእርግጥ በተፈጸመበት መካከል ነው። ማንኛውም ክፍል ክፍያ መጀመሪያ የተወሰነውን ወለድ መሸፈን አለበት።

136.9 ለግዥ ፈጻሚ አካሉ ተመላሽ የሚሆን ክፍያ ለሥራ ተቋራጩ መክፈል ካለበት ክፍያ ጋር ሊጣጣም ይችላል። ይህ ተዋዋይ ወገኖችን በየጊዜው የመክፈል ዘዴ (Installment) የመስማማት መብታቸውን አያግደውም። ተመላሽ ክፍያ ለመክፈል የሚያስፈልገው በግዥ ፈጻሚ አካሉ መክፈል ያለበት የባንክ አገልግሎት ክፍያ በሥራ ተቋራጩ መሸፈን ስለሚኖርበት ነው።

137. የቅድሚያ ክፍያ

137.1 በልዩ የውል ሁኔታዎች ከተካተተ፣ ከዚህ ቀዋሎ የተዘረዘሩት ሁኔታዎች ሲሟሉ በሥራ ተቋራጩ ጥያቄ መሠረት የግንባታ ሥራዎችን ከመፈጸም ጋር ለተያያዙ ሥራዎች የቅድሚያ ክፍያ ይከፈላል።

(ሀ) ውሉን ከመጀመር ጋር የተያያዙ ወጪዎችን ለመሸፈን ጥቅል ድምር (Lump-sum) የቅድሚያ ክፍያ

(ለ) የሥራ ተቋራጩ ውሉን ለመፈፀም የሚያስፈልጉ የግንባታ ቁሶችን፣ ተቋማትን (plant)፣ መሣሪያዎች፣ ማሽኖችና፣ መገልገያ መሣሪያዎችን ለመግዛት ውል መፈራረሙን የሚገልጽ እና ለፈጠራ ባለቤትነት መብት ወይም ለጥናትና ለሌላ ቀድሞ ያወጣው መጠን ከግምት ውስጥ እንዲገባለት ማስረጃ ካቀረበ

137.2 ልዩ የውል ሁኔታዎች ከድምር የውል ዋጋው 30% የማይበልጥ የቅድሚያ ክፍያ መጠን መጥቀስ አለበት።

137.3 የሚከተሉት እስኪሟሉ ድረስ ምንም ዓይነት የቅድሚያ ክፍያ መክፈል የለበትም።

(ሀ) ውል መፈረም

(ለ) በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 58 መሠረት ለግዢ ፈፃሚ አካሉ የውል ማስከበሪያ ዋስትና ማቅረብ

(ሐ) ሥራ ተቋራጩ ለግንባታ ዘርፍ ሥራ በተደረገ ውል መሰረት ለሚፈፀም የቅድሚያ ክፍያ እንደምርጫው ከታወቀ ባንክ የቀረበው ዋስትና (በሁኔታ ላይ ያልተመሰረተ) ሆኖ ለአነስተኛ እና ጥቃቅን ተቋማት የተሰጠ ቅድሚያ ክፍያ ከሆነ ግን ውል ሰጪው የመንግስት መ/ቤት ውል ተቀባይ ከሆነው ሥራ ተቋራጭ ወይም አነስተኛ እና ጥቃቅን ተቋም ጋር የቅድሚያ ክፍያውን አጠቃቀም በሚመለከት የተለየ ውል መዋዋል አለበት።

137.4 የቅድሚያ ክፍያ ዋስትና የቅድሚያ ክፍያው ከጊዜያዊ ክፍያዎች እየተቀነሰ ሙሉ ለሙሉ እስኪመለስ ድረስ የሚያገለግል ሆኖ መቆየት አለበት።

137.5 የሥራ ተቋራጩ የቅድሚያ ክፍያውን በተለይ ውሉን ለመተግበር የሚያስፈልጉ የግንባታ መሣሪያዎች፣ ተቋሞች፣ ቁሶች እና ግንባታ ለመጀመር ለሚያስችሉ መንጓዞች ክፍያ ብቻ ማዋል አለበት። የሥራ ተቋራጩ የቅድሚያ ክፍያው በዚህ መንገድ መወጣቱን የክፍያ ሰነድ ወይም ሌሎች ሰነዶችን ቅጂ ለመሐንዲሱ በማቅረብ ማሳየት አለበት። የሥራ ተቋራጩ የቅድሚያ ክፍያውን ምንም ያህሉን መጠን አላግባብ ቢጠቀም ወዲያውኑ እንደ ዕዳ እንዲከፍል ይደረጋል። እንደዚሁም በቀጣይ ምንም ዓይነት ቅድሚያ ክፍያ አይሰጠውም።

137.6 የቅድሚያ ክፍያው ዋስትና የሚሰራበት ጊዜ ቢያበቃና የሥራ ተቋራጩ ሊያሳድሰው ባይችል፣ የግዢ ፈፃሚ አካሉ የቅድሚያ ክፍያውን የሚያክል ከወደፊት የሥራ ተቋራጩ ክፍያ ይቀንሳል ወይም የአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 58.6 ተፈፃሚ እንዲሆን ያደርጋል።

137.7 በምንም ዓይነት ምክንያት ውሉ ቢቋረጥ የቅድሚያ ክፍያውን የሚያስጠብቀው ዋስትና የሥራ ተቋራጩ መመለስ ያለበትን ቀሪውን የቅድመ ክፍያ ለማግኘት እንዲከፈል ሊጠየቅ ይችላል። በዚህ ጊዜ ዋስትና ሰጪው በምንም ዓይነት ምክንያት ክፍያውን ሊያዘገይ ወይም ተቃውሞ ሊያነሳ አይችልም።

137.8 በዚህ አጠቃላይ የውል ሁኔታ የተሰጠ የቅድሚያ ክፍያ ዋስትና የቅድሚያ ክፍያው ተመልሶ ተከፍሎ ሲያልቅ ይለቀቃል።

137.9 የቅድሚያ ክፍያን መስጠት እና መልሶ መክፈልን የሚመለከቱ ተጨማሪ ሁኔታዎችና ሥነ-ሥርዓቶች በልዩ የውል ሁኔታዎች ውስጥ እንደተገለፀው ይሆናሉ።

138. መያዣ ገንዘብ (Retention Money)

- 138.1 በጉድለት ተጠያቂነት ጊዜ (Defect liability period) ሥራ ተቋራጩ ያሉበትን ግዴታዎች መፈፀም እንዲያስችል ከጊዜያዊ ክፍያዎች 7% ይቀመጣል። ይህንን ዋስትና የሚገዙ ዝርዝር ደንቦች በልዩ የውል ሁኔታዎች ውስጥ መጠቀስ ይገባቸዋል።
- 138.2 የግንባታ ስራው ሲጠናቀቅ እና ጊዜያዊ ርክክብ ሲደረግ ከሚያዘው ገንዘብ ላይ 50% (ሃምሳ በመቶ) ለሥራ ተቋራጩ ይለቀቃል። ቀሪው 50% (ሃምሳ በመቶ) ጊዜያዊ ርክክብ ከተደረገበት ጊዜ አንስቶ ለአንድ ዓመት የጥገና ጊዜ ተይዞ የሚቆይ ሲሆን፣ የስራ ተቋራጩ ለ 12 ወራት የሚቆይ በሁኔታ ላይ ያልተመሰረተ ዋስትና ካቀረበ የተያዘው ገንዘብ ይለቀቅለታል።
- 138.3 የሥራ ተቋራጩ ከፈለገ የመያዣ ድምሩን በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 58 መሠረት በተሰጠ የመያዣ ዋስትና ለግንባታ ሥራዎች መጀመሪያ የተወሰነው ቀን ሳያልፍ መተካት ይችላል። የተተካው ዋስትና በግዢ ፈጣሚ አካሉ መጽደቅ ይኖርበታል።

139. የዋጋ ማስተካከያ

- 139.1 የውሉ ዋጋ ውሉ በሚፈፀምበት የመጀመሪያ ሶስት (3) ወራት ውስጥ አይቀየርም። የውሉ አፈፃፀም ከአሥራ ሁለት (12) ወራት እና ከዚያ በላይ እንደሚፈጅ ከተረጋገጠ የውል ዋጋዎች ውሉ ተፈጻሚ ከሆነበት ቀን ስድስት (6) ወራት የውል በኋላ የዋጋ ማስተካከያ ማድረግ ይፈቀዳል። ስራ ተቋራጩ በውል ስምምነቱ መሰረት መሰራት ላልቻላቸው እና ዘግይተው ለተሰሩ የግንባታ ሥራዎች የዋጋ ማስተካከያ ማድረግ የሚቻለው የግንባታ ሥራዎቹ መሰራት በነበረባቸው ወቅት በነበረው ዋጋ መሰረት ብቻ ይሆናል።
- 139.2 በዚህ ውል የተወሰነ የግንባታ ሥራን አስመልክቶ የውሉ አፈፃፀም ከአሥራ ሁለት (12) ወራት እና ከዚያ በላይ የሚፈጅ እስከሆነ ድረስ የዋጋ ማስተካከያ ጥያቄ ውሉ ተፈጻሚ ከሆነበት ቀን ስድስት () ወራት በኋላ ሊቀርብ ይችላል። የሚስተካከለው ዋጋ ሁለቱ ወገኖች በሌላ ቀን እንዲሆን በፅሁፍ ስምምነት ካላደረጉ በስተቀር ግዢ ፈጣሚ አካሉ የዚህን ዋጋ ማስተካከያ ማስታወቂያ ከሥራ ተቋራጩ ከተቀበለበት ቀን ጀምሮ ከሰላሳ (30) ቀናት በኋላ ተፈጻሚ ይሆናል።
- 139.3 ስራ ተቋራጩ የዋጋ ማስተካከያ ጥያቄ ካላቀረበ በስተቀር ሁሉም ዋጋዎች አይቀየሩም። ስራ ተቋራጩ ለመሆንዲሱ የፅሁፍ ማስታወቂያ በመስጠት ይህን ድንጋጌ በማንኛውም ሰዓት መጠቀም ይችላል።
- 139.4 በዚህ አንቀጽ ላይ በተገለፀው መሰረት ግዢ ፈጣሚ አካሉ በውሉ ዋጋ ላይ ጭማሪ ወይም ቅናሽ ሊያደርግ ይችላል።
- 139.5 ውሉ አንድ ጊዜ ተፈጻሚ ከሆነ በኋላ ይህ ድንጋጌ በውሉ የቆይታ ጊዜ ውስጥ ተፈጻሚ ይሆናል።
- 139.6 የውል ማጠናቀቂያ ጊዜው መጀመሪያ ከተያዘው ጊዜ ካለፈ፤
- (ሀ) የሥራ ተቋራጩ ጥፋት ከመጀመሪያ ማጠናቀቂያ ጊዜ መዘግየት ጋር የተያያዘ ከሆነ፣ ዋጋ ማስተካከያ መጠኑ የመጀመሪያው ማጠናቀቂያ ቀኑ ላይ እንዲቆም ይደረጋል። ነገር ግን ዋጋ ማስተካከል እስከ ተስተካከለው ማጠናቀቂያ ቀን ድረስ ተግባራዊ ይሆናል። ከመጀመሪያው ማጠናቀቂያ ቀን በኋላ የዋጋ ማስተካከያ በሚሰላበት ጊዜ ዋጋው ከቀነሰ የቀነሰው ዋጋ ተፈጻሚ ይሆናል።
 - (ለ) የጊዜ ማራዘሚያው የተፈቀደው የሥራ ተቋራጩ ጥፋት ሳይኖር እና ግዢ ፈጣሚ አካሉ አጽድቆ ከሆነ የዋጋ ማስተካከያው ለተራዘመው ጊዜ በሙሉ ተከፋይ ይሆናል።
- 139.7 በዚህ ውል ላይ በግልፅ ካልተቀመጠ በስተቀር ማካካሻ የሚደረገው በልዩ የውል ሁኔታዎች ላይ በግልፅ ተጠቅሰው ለተቀመጡት ግብዓቶች ብቻ ነው።

139.8 በውሉ ዋጋ ላይ የሚደረጉ ማስተካከያዎች ከታች ለተዘረዘሩት በኢትዮጵያ ስታቲስቲክስ አገልግሎት የሚሰጡ የዋጋ ኢንዱክሶች ወይም የዋጋ አመለካከቶችን ከግምት ውስጥ ባስገባ መልኩ መወሰን አለባቸው።

139.9 ከላይ የተገለፀውን የአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች ንዑስ አንቀጽ 62.8 በማይቃረን መልኩ እንደቅደም ተከተላቸው ከማዕከላዊ ስታቲስቲክስ አገልግሎት በሚገኝ የዋጋ መረጃ፣ የኢትዮጵያ ስታቲስቲክስ አገልግሎት የዋጋ መረጃ እንደሌለ ማረጋገጫ በሚሰጥበት ጊዜ እንደሁኔታው ከታወቀ የሀገር ውስጥ አምራች ወይም ተገቢ የውጭ ሃገር አምራች ይህም ካልሆነ ከመሥሪያ ቤቶች በሚቀርብለት ጥያቄ መነሻ መንግስት ግዢና ንብረት ባለስልጣን በሚሰጠው ትዕዛዝ መሰረት በማዕከል በሚከናወን የገበያ ዋጋ ጥናት በሚገኝ የገበያ ዋጋ መረጃ መሰረት ይሆናል።

139.10 ግዢ ፈፃሚ አካሉ የዋጋ ማስተካከያን እንዲወስን የሚያስችሉ ሁሉንም ስሌቶችና ደጋፊ መረጃዎች ስራ ተቋራጩ ለተዋዋዩ ባለስልጣን ማቅረብ አለበት።

139.11 በመነሻነት በሚወሰደው የዋጋ ኢንዱክስ እና በወርሀዊ የዋጋ ኢንዱክስ መካከል በሚፈጠሩ ልዩነቶች ላይ ተመስርቶ የክፍያ ማስተካከያዎች ላይ ጭማሪ ወይም ቅናሽ ሊደረግ ይችላል።

139.12 በእያንዳንዱ ግብዓት ላይ የሚደረግ ማስተካከያን ለመወሰን የሚከተለውን ቀመር ከላይ ከተገለፁት መስፈርቶች ጋር በማጣመር ይሰላል።

ከዚህ በታች የተመለከተው የተለየ ቀመር ለእያንዳንዱ የኮንትራት ክፍያ ተፈጻሚ ይሆናል፡

1. $T_n = L_n + L_n(L_n/L_o) + L_n(L_n/L_o) + L_n(L_n/L_o) + \dots$

$$P_n = a + b \left(\frac{L_n}{L_o} \right) + c \left(\frac{E_n}{E_o} \right) + d \left(\frac{M_n}{M_o} \right) + \dots$$

2. $T_n =$ በእያንዳንዱ የክፍያ የምስክር ወረቀት መጠን ላይ የሚተገበር የዋጋ ማስተካከያ ሁኔታ ነው

3. $L_n =$ ቋሚ፣ በኮንትራክተሩ ጨረታ ውስጥ የተገለጸ፣ በኮንትራት ክፍያዎች ውስጥ የማይስተካከል ክፍልን የሚወክል ነው።

4. L_n ሲ፣ ሲ፣ ዲ፣ ወዘተ = በኮንትራክተሩ ጨረታ ላይ እንደተገለጸው የእያንዳንዱ የወጪ መ/ቤት (የጉልበት፣ የቁሳቁስ፣ የመሳሪያ አጠቃቀም፣ ወዘተ) በስራው ወይም በክፍሎቹ፣ በጊዜያዊ ድምር የተገመተውን ድርሻ የሚወክሉ የክብደት መለኪያዎች ወይም መጠኖች ናቸው።

5. L_n , L_n , L_n , L_n , ወዘተ ድምር አንድ ይሆናል; ($L_n + L_n + L_n + L_n = 1$)

6. L_n , L_n , L_n , L_n , ወዘተ, = የተወሰነ ጊዜያዊ የክፍያ ሰርተፍኬት ከተያዘበት ጊዜ የመጨረሻ ቀን 28 ቀናት ቀደም የሚወሰዱ የመሠረታዊ ወጪ ኢንዱክሶች ወይም የማጣቀሻ ዋጋዎች ናቸው።

7. L_n , L_n , L_n , ወዘተ = የወቅቱ የወጪ ኢንዱክሶች ወይም የዋጋ አካላት ዋጋ በተወሰነው የመነሻ ምንዛሬ ዋጋ ጨረታው ለመጨረቻው ቀን ገደብ ከመድረሱ 28 ቀናት በፊት ባለው ቀን የሚወሰዱ የመሠረታዊ ወጪ ኢንዱክሶች ወይም የማጣቀሻ ዋጋዎች ናቸው።

139.13 የእያንዳንዱ የተመዘገበ ክፍል ክፍልፋይ እና በዋጋ ማስተካከያ ቀመር ላይ ተግባራዊ የሚደረጉ ትክክለኛ ጥምር ክፍሎች በልዩ የውል ሁኔታዎች ይወሰናሉ።

139.14 በውሉ ዋጋ ላይ ለሚደረግ ጭማሪ የሚቀርበው ማመልከቻ የክፍያው ቀን ከሚጀምርበት ቀን ከ 14 ቀን በማይበልጥ ጊዜ ውስጥ መሆኑ እንደተጠበቀ ሆኖ የዋጋ ጭማሪ ከሚቀርብበት ቀን ቀጥሎ ባለው የክፍያ ቀን ከምርቱ ጋር በተያያዘ እንደ አዲስ የውሉ ዋጋ ተፈፃሚ ይሆናል።

139.15 በውሉ ላይ የሚደረግ የዋጋ ጭማሪ ሁለቱ ወገኖች በሌላ ቀን ላይ በጽሁፍ ስምምነት ካላደረጉ በስተቀር ከግንባታ ስራዎች ጋር በተያያዘ ተዋዋዩ ግዥ ፈጻሚ መ/ቤት የዋጋ ጭማሪውን አስመልክቶ ማስታወቂያ ከሚቀበልበት ቀን ጀምሮ ከሰላሳ (30) ቀን በኋላ እንደ አዲስ የውሉ ዋጋ ተፈጻሚ ይሆናል።

139.16 ስራ ተቋራጩ በውሉ የግንባታ ግብዓቶች ዋጋ ላይ ለውጥ የሚያደርግ ከሆነ የታቀዱ የዋጋ ለውጦችን የያዘ የተከለሰ የዋጋ ዝርዝር ቅጂ ማቅረብ እና የታቀደው የዋጋ ልዩነት በንዑስ አንቀጽ 62.14 እና 62.15 መሰረት ተፈጻሚ የሚሆንበትን ቀን መግለፅ አለበት።

139.17 ስራ ተቋራጩ በንዑስ አንቀጽ 62.12 መሰረት የዋጋ ማስተካከያ ማስታወቂያ ወይም ጥያቄ ለተዋዋዩ ግዥ ፈጻሚ መ/ቤት ሲሰጥ ስራ ተቋራጩ ይህን ሰነድ ወይም የተጠቀሰውን የዋጋ ማስተካከያ ለማገናዘብ የሚያስፈልግ ተገቢ መረጃ ማቅረብ አለበት።

139.18 ተዋዋዩ ግዥ ፈጻሚ መ/ቤት በንዑስ አንቀጽ 62.12 መሰረት ማስታወቂያ የተሰጠበት ወይም ጥያቄ የቀረበበት የዋጋ ጭማሪን አስመልክቶ ጥያቄ ሲያቀርብ እና ስራ ተቋራጩ አሳማኝ መልስ ሳይሰጥ ቢቀር ስራ ተቋራጩ ለተዋዋዩ ግዥ ፈጻሚ መ/ቤት ባቀረበው መረጃ መነሻነት፣ እና ባቀረበው የዋጋ ማስተካከያ ማስታወቂያ ወይም ጥያቄ መነሻነት የውሉ ዋጋ ስራ ተቋራጩ ሊያገናዝበው በሚችለው መጠን ብቻ ጭማሪ የሚደረግበት ሲሆን፡

(ሀ) ተስተካክሎ ጭማሪ የተደረገበት የውሉ ዋጋ ሁለቱ ወገኖች በሌላ ወገን ላይ በፅሁፍ ስምምነት ካላደረጉ በስተቀር እንደ ሁኔታው በንዑስ አንቀጽ 62.14 እና 62.15 ላይ በተገለፀው ቀን ከግንባታ ግብዓቶች ጋር እንደ አዲስ የውሉ ዋጋ ተፈጻሚ ይሆናል።

(ለ) ስራ ተቋራጩ እስከ አሁን ድረስ ይህን ካላደረገ በንዑስ አንቀጽ 62.16 መሰረት የተከለሰ የዋጋ ዝርዝር ማቅረብ አለበት።

139.19 በዚህ ስምምነት መሰረት ስራ ተቋራጩ የሚደረግ ማንኛውም የዋጋ ቅናሽ ተዋዋዩ ግዥ ፈጻሚ መ/ቤት በጽሁፍ ስምምነቱን ካላሳወቀ በስተቀር በስምምነቱ የቆይታ ጊዜ ውስጥ ተቀናሽ አይደረግም።

140. የግንባታ ሥራዎች ዋጋ መተመን

140.1 ለግንባታ ሥራዎች ትግበራ የሚከተሉት ዘዴዎች ጥቅም ላይ ይውላሉ፤

(ሀ) ለነጠላ ዋጋ ውሎች፤

- i. በውሉ መክፈል ያለበት መጠን በውሉ መሠረት ተሰርቶ ያለቀውን ሥራ ብዛት በተቀመጠው ነጠላ ዋጋ በማባዛት ይሰላል፤
- ii. በሥራ መጠን ዝርዝር ውስጥ የተቀመጡት ብዛቶች ግምት ብዛቶች ናቸው እንጂ የሥራ ተቋራጩ በውሉ መሠረት ግዴታዎችን ሊያሟላ መተግበር የሚገባውን የግንባታ ሥራዎች የመጨረሻው ትክክለኛ መጠን ተደርጎ መወሰድ የለበትም፤
- iii. መሐንዲሱ የሥራ ተቋራጩ ያከናወነውን የግንባታ ሥራ ትክክለኛ ብዛት በመመልከት ይወስናል። እነዚህም ሥራዎች በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 64 መሠረት ይከፈላሉ። በልዩ የውል ሁኔታዎች ውስጥ በሌላ ሁኔታ እስካልተጠቀሰ ድረስ በሥራ መጠን ዝርዝር ውስጥ ተጨማሪ ነገር ማስገባት አይቻልም። በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 15 መሠረት በሚደረጉ ማስተካከያዎች ወይም በሌላ የሥራ ተቋራጩ ተጨማሪ ክፍያ እንዲያገኝ የሚያደርግ የውል ሁኔታ ከሌለ በስቀር።

iv. መሐንዲሱ የግንባታ ሥራዎች ማንኛውም ክፍል መለካት በሚፈልግበት ጊዜ ለሥራ ተቋራጩ በቂ ጊዜ እንዲገኝ ወይም ብቃት ያለውን ወኪሉን እንዲልክ ማስታወቂያ መስጠት አለበት። የሥራ ተቋራጩ ወይም ወኪሉ መሐንዲሱን እነዚህን በሚለካበት ጊዜ ማገዝና እና መሐንዲሱ የሚፈልጋቸውን ሁሉንም ዝርዝሮች ማቅረብ ይኖርበታል። የሥራ ተቋራጩ ባይገኝ ወይም ወኪሉን ሳይልክ ቢቀር በመሐንዲሱ የተወሰደው ወይም ለፀደቀው ልኬት ሥራ ተቋራጩ ላይ ተፈጻሚነት ይኖረዋል።

(ለ) ለጥቅል ድምር ውሎች በውሉ መሠረት መከፈል የሚገባውን መጠን በአጠቃላይ የኮንትራት ዋጋው መከፋፈል መሠረት ወይም በተጠናቀቁ የግንባታ ሥራ ደረጃዎች ውስጥ የተከፋፈለ የውል ዋጋ መቶኛ መሠረት ይወሰናል። ነጠላ ሥራዎች (Items) ከብዛት ጋር አብረው በሚቀርቡበት ጊዜ እነዚህ የሥራ ተቋራጩ ጥቅል ዋጋ የሰጠባቸው የማይለወጡ (የማይነኩ) ብዛቶች ናቸው። በመሆኑም የተከናወነው የግንባታ ሥራ ብዛት ምንም ቢሆን ይከፈላል።

141. ጊዜያዊ ክፍያ (Interim Payment)

141.1 በልዩ የውል ሁኔታዎች በሌላ መንገድ እስካልቀረበ ድረስ፣ የሥራ ተቋራጩ በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 64.7 እንደተመለከተው በእያንዳንዱ ክፍለ ጊዜ መጨረሻ በየወሩ የጊዜ ክፍያ ሰነድ ለመሐንዲሱ ማቅረብ ይችላል። ወርሃዊሰነዱ እንደተፈጻሚነቱ የሚከተሉት ነጥቦች ይኖሩታል።

(ሀ) በሚመለከተው ጊዜ ውስጥ የተከናወኑ ቋሚ የግንባታ ሥራዎች የውል ዋጋ ግምት፤

(ለ) በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 62 መሠረት ማንኛውንም የዋጋ ማስተካከያ የሚያሳይ መጠን፤

(ሐ) በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 61 መሠረት እንደ መያዣ ቀሪ መሆን ያለበት መጠን፤

(መ) በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 64.2 ሥር እንደተቀመጠው በተጠቀሰው ጊዜ በተጨማሪም ሆነ በዕዳ መልክ በግንባታ ቦታው ለቋሚ የግንባታ ሥራዎች ታስበው መጥተው ነገር ግን የቋሚ ግንባታው መ/ቤት ያልሆኑ ማንኛውም መዋቅር ያለበት እና የግንባታ ቁሳቁስ፤

(ሠ) በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 60 መሠረት የቅድሚያ ክፍያን ለመመለስ መቀነስ ያለበት መጠን፤ እና

(ረ) ማንኛውም በውሉ መሠረት የሥራ ተቋራጩ ሊከፈለው የሚገባ ድምር።

141.2 በግንባታ ሥፍራ ላይ ለሚገኙ የግንባታ ዕቃዎች (ማቴሪያሎች) ከዋጋቸው አስከ ስልሳ በመቶ (60%) የሚደርስ ክፍያ መፈፀም ይቻላል። ሆኖም መንግስት መ/ቤቶች የተጠቀሰውን የስልሳ በመቶ (60%) ክፍያ ከመፈፀማቸው በፊት የሚከተሉትን የጥንቃቄ እርምጃዎች መውሰድ አለባቸው።

ሀ/ በግንባታ ሥፍራ ላይ ለሚገኙ ዕቃዎች ክፍያ እንዲከፈለው የሚጠይቅ ማናቸውም ሥራ ተቋራጭ የሚያቀርባቸው ዕቃዎች የተገዙበትን ዋጋ የሚያመለክት ደረሰኝ ትክክለኛነት በመንግስት መ/ቤቱ እና በመሐንዲስ መረጋገጥ አለበት።

ለ/ ክፍያ የተፈፀመበት በግንባታ ሥፍራ የሚገኝ የግንባታ ዕቃ ሥራ ላይ እንዲውል ሲደረግ የተፈፀመው ክፍያ ከሚቀጥለው ክፍያ መቀነስ አለበት።

ሐ/ በአንድ የግንባታ ሥፍራ የሚገኙ ዕቃዎችን ለሌላ የግንባታ ፕሮጀክት በግብአትነት መጠቀምም ሆነ ለሌላ የተለየ ዓላማ ማዋል አይቻልም።

መ/ ሥራ ተቋራጩ በግንባታ ሥፍራ ላይ ለሚገኙ ዕቃዎች ክፍያ እንዲከፈለው ከሚያቀርበው ጥያቄ ጋር ዕቃዎቹ በክምችት ላይ እያሉ አደጋ ቢደርስባቸው፣ ቢሰረቁ፣ ወይም ለረዥም ጊዜ ሥራ ላይ ሳይውሉ በመቅረታቸው ቢበላሹ የጉዳቱን መጠን ለማካካስ እንዲቻል በግንባታ ሥራ መደበኛ የጨረታ ሠነድ አጠቃላይ የውል ሁኔታዎች ድንጋጌ ላይ በተጠቀሰው አግባብ ኢንሹራንስ በመግባት ዕቃዎቹ ኢንሹራንስ የተገባላቸው መሆኑን የሚያመለክት ማስረጃ ማቅረብ ይኖርበታል።

141.3 በዚህ አጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ ተመስርቶ መሐንዲሱ ለመሣሪያዎች እና የግንባታ ቁሳቁሶች ማናቸውንም ጊዜያዊ የክፍያ ሰርተፍኬት ማዕደቁ በውሉ ሁኔታዎች መሠረት ያልቀረቡትን መሣሪያዎች ወይም የግንባታ ቁሳቁሶች ያለመቀበል መብቱን አያግደውም።

141.4 የሥራ ተቋራጩ በግንባታ ቦታው በመሣሪያዎች እና የግንባታ ቁሳቁሶች ላይ ለሚደርስ ማንኛውም መጥፋት ወይም ጉዳት እና ለማከማቻ እና ለአያያዝ ለሚወጣው ወጪ ኃላፊ ነው። እንደአስፈላጊነቱም ከማንኛውም ጥፋትና ጉዳት ተጋላጭነት ለመሸፈን ተጨማሪ ዋስትና መግባት ሊኖርበት ይችላል።

141.5 መሐንዲሱ የጊዜያዊ ክፍያ ሰነድ በደረሰ በ 14 ቀናት ውስጥ ያጸድቃል፤ ወይም በመሐንዲሱ አመለካከት መሠረት ማመልከቻው ለሥራ ተቋራጩ መከፈል የሚገባው መጠን በውሉ መሠረት ይስተካከላል። በአንድ ሥራ ላይ ልዩነት ቢኖር የመሐንዲሱ አቋም የበላይነት (ተፈጻሚነት) ይኖረዋል። ለሥራ ተቋራጩ መከፈል የሚገባውን በተመለከተ መሐንዲሱ በ 14 ቀናት ውስጥ ጊዜያዊ የክፍያ ሰርተፍኬት በማውጣት የግዢ ፈፃሚ አካሉ እንዲከፍል ለሥራ ተቋራጩ ደግሞ እንዲያውቀው ማስተላለፍ አለበት። ለሥራ ተቋራጩ ሊከፈለው የሚገባውን መጠንና ክፍያው ለየትኞቹ የግንባታ ሥራዎች እንደሆነም ማሳወቅ አለበት።

141.6 መሐንዲሱ በጊዜያዊ የክፍያ ሰርተፍኬት ከዚህ በፊት በሰጠው ሰርተፍኬት ላይ ማንኛውንም እርማት ወይም ማሻሻያ ማድረግ ይችላል። እንደዚሁም መሐንዲሱ የግንባታ ሥራዎች ወይም ማንኛውንም የግንባታ ሥራ ክፍል በሚፈልገውና በተሟላ መልኩ እየተሰራ አይደለም ብሎ ካመነ ግምቱን የማሻሻል ወይም ማንኛውንም ጊዜያዊ የክፍያ ሰርተፍኬት መስጠትን የማቆየት ሥልጣን አለው።

141.7 በልዩ የውል ሁኔታዎች በተለየ ሁኔታ ካልተገለጸ በስተቀር ግዢ ፈጻሚ መ/ቤቱ ጊዜያዊ ክፍያ መፈጸም የሚችለው በወር አንድ ጊዜ ብቻ ይሆናል።

142. የመጨረሻ የሂሳብ ሰነድ (Final Statement of Accounts)

142.1 በልዩ የውል ሁኔታዎች ውስጥ ሌላ ስምምነት እስከሌለ ድረስ የሥራ ተቋራጩ በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 89 እንደተገለጸው የመጨረሻ የርክክብ ሰርተፍኬት ከተሰጠ 30 ቀናት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ በውሉ መሠረት የተሰራውን የግንባታ ሥራ ዋጋ እና የሥራ ተቋራጩ ይ

142.2 ገባኛል የሚለውን ድምር በደጋፊ ሰነዶች የሚያሳይ ረቂቅ (Draft) የመጨረሻ የሂሳብ ሰነዱን ለመሐንዲሱ ያቀርባል።

142.3 ረቂቅ የመጨረሻ የሂሳብ ሰነዱን ለማረጋገጥ የሚያስፈልጉ ተፈላጊ መረጃዎችን ባገኘ በ 30 ቀናት ውስጥ መሐንዲሱ የሚከተሉትን ነገሮች የሚወስን የመጨረሻ የሂሳብ ሰነድ ያዘጋጃል።

(ሀ) በመሆንዲሱ አስተያየት በውሉ መሠረት መከፈል የሚገባውን የመጨረሻ ድምር (መጠን)፤

(ለ) ቀደም ብሎ በግዢ ፈፃሚ አካሉ የተከፈሉትን ድምሮች እና የግዢ ፈፃሚ አካሉ የሚገባውን ድምር ልዩነት እንደየሁኔታው የግዢ ፈፃሚ አካሉ ለሥራ ተቋራጩ ወይም የሥራ ተቋራጩ ለግዢ ፈፃሚ አካሉ መከፈል የሚገባቸው ካለ፤

142.4 መሐንዲሱ ለግዢ ፈፃሚ አካሉ ወይም ሕጋዊ ወኪሉ እና ለሥራ ተቋራጩ በውሉ መሠረት ለሥራ ተቋራጩ መከፈል የሚገባውን የመጨረሻ መጠን የሚያሳይ የመጨረሻ የሂሳብ ሰነድ ይሰጣል። የግዢ ፈፃሚ አካሉ ወይም ሕጋዊ ወኪሉ እና የሥራ ተቋራጩ የመጨረሻ የሂሳብ ሰነዱን በውሉ መሠረት የተከናወነው የግንባታ ሥራ ሙሉ እና የመጨረሻ ዋጋ መሆኑን በመቀበል ፈርመው የተፈረመውን ቅጂ ለመሐንዲሱ ይሰጣሉ። ነገር ግን የመጨረሻ የሂሳብ ሰነዱ አለመግባባት ያለባቸውና በድርድር ወይም በመስማማት ለመፍታት የሚታሰቡ ድምሮችን አያካትትም።

142.5 በሥራ ተቋራጩ የተፈረመ የመጨረሻ የሂሳብ ሰነድ በስምምነት ከሚፈቱ ቀሪ ድምሮች በስተቀር በመጨረሻ የሂሳብ ሰነድ ላይ የተጠቀሰው ድምር በውሉ መሠረት ለሥራ ተቋራጩ መከፈል የሚገባውን ሙሉና የመጨረሻ መሆኑን የሚያረጋግጥ ግዢ ፈፃሚ አካሉን ነፃ የሚያወጣ ነው። ነገር ግን በዚህም ግዢ ፈፃሚ አካሉ ነፃ የሚሆነው በመጨረሻ የሂሳብ ሰነድ መሠረት መከፈል የሚገባው ማንኛውም ክፍያ ለሥራ ተቋራጩ ሲፈፀምና በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 58 መሠረት የውል ማስከበሪያ ዋስትናው ሲመለስለት ነው።

142.6 የሥራ ተቋራጩ በረቂቅ የመጨረሻ የሂሳብ ሰነዱ ይገቡኛል የሚላቸውን የካሳ ጥያቄዎች እስካላካተተ ድረስ በውሉ መሠረት ወይም ከግንባታ ሥራዎች ጋር በተያያዘ ለሚነሱ ምንም ዓይነት ነገሮች የግዢ ፈፃሚ አካሉ ተጠያቂ አይሆንም።

143. ለንዑስ ተቋራጭ በቀጥታ ክፍያ ስለመፈፀም

143.1 መሐንዲሱ በአጠቃላይ የውል ሁኔታ አንቀጽ 14 መሠረት የፀደቀ የሥራ ተቋራጩ ለንዑስ የሥራ ተቋራጩ ያለበትን መዋዕለ ነዋያዊ (Financial) ግዴታ አለመወጣቱን የሚገልጽ የካሳ ጥያቄ ሲደርሰው፣ መሐንዲሱ ለሥራ ተቋራጩ ለንዑስ የሥራ ተቋራጩ እንዲከፍል ወይም ያልተከፈለበትን ምክንያት እንዲገልጽ ማስታወቂያ ይሰጠዋል። በተሰጠው ማስታወቂያ የጊዜ ገደብ ክፍያው ካልተከፈለ ወይም ምክንያት ካልተሰጠ መሐንዲሱ የግንባታ ሥራው መከናወኑን በራሱ ካረጋገጠ በኋላ ክፍያውን ማፅደቅ እና የግዢ ፈፃሚ አካሉ የሥራ ተቋራጩ ካለው ቀሪ ድምር ወስኖ ንዑስ የሥራ ተቋራጩ የይገባኛል ጥያቄ ያነሳበት የካሳ ጥያቄ መመለስ አለበት። የሥራ ተቋራጩ ቀጥታ ክፍያ ለተፈፀመለት የግንባታ ሥራ ሙሉ ኃላፊነት አለበት።

143.2 የሥራ ተቋራጩ በንዑስ የሥራ ተቋራጩ ይገባኛል ያለውን ዕዳ በሙሉ ወይም በክፍል አልከፍልም ያለበትን በቂ ምክንያት ከሰጠ፣ የግዢ ፈፃሚ አካሉ ለሥራ ተቋራጩ አለመግባባት የሌለበትን ዕዳ ብቻ ይከፍላል። የሥራ ተቋራጩ ላለመከፈል በቂ ምክንያት ለሰጠበት ድምር የግዢ ፈፃሚ አካሉ የሚፈጽመው ተዋዋይ ወገኖቹ በመግባባት ስምምነት ላይ ከደረሱ ወይም የፍርድ ቤት ውሳኔ ማስታወቂያ ለመሐንዲሱ ከደረሰው ብቻ ነው።

143.3 ለንዑስ የሥራ ተቋራጮች በቀጥታ የሚከፈል ክፍያ ለሰጡት አገልግሎት በውል ዋጋዎች ከተገመተው ዋጋ መብለጥ የለበትም። በውል ዋጋዎች የሚሠራው ድምር ዋጋ የሚሰላው ወይም የሚገመገመው በሥራ ዝርዝር፣ በዋጋ ሠንጠረዥ፣ በጥቅል ድምር ዋጋ ትንተና መሠረት ነው።

143.4 ለንዑስ የሥራ ተቋራጭ በቀጥታ የሚደረግ ክፍያ ሙሉ ለሙሉ በልዩ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 59.1 በተጠቀሰው የገንዘብ ዓይነት ነው።

143.5 የዚህ አጠቃላይ የውል ሁኔታ አንቀጽ ነጥቦች በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 68 አግባብ መሠረት ተግባራዊ በሚሆነው ህግ የብድር ምደባ ወይም የመያዣ ዋስትና ተጠቃሚ የሆኑ አበዳሪዎች መብት በተመለከተ የሚፈለግ ቅድመ ሁኔታዎች መሠረት ነው።

144. የዘገየ ክፍያዎች

144.1 በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 59.3 የተጠቀሰው የጊዜ ገደብ ካለፈ፣ የሥራ ተቋራጩ በክፍል ወይም በሙሉ በፌዴራል መንግሥት በጀት የሚተዳደር ካልሆነ በስተቀር የዘገየ ክፍያ በተቀበለ በሁለት ወራት ውስጥ ጥያቄ ሲያቀርብ የጊዜ ገደቡ ያለፈበት ወር የመጀመሪያ ቀን ባለ የብሔራዊ ባንክ የወለድ ዋጋ ሲደመር ሶስት ከግማሽ (3.5 በመቶ) የዘገየ ክፍያ ወለድ የማግኘት መብት አለው። ወለዱ ሊከፈል የሚችለው የክፍያ ጊዜ ቀን ገደብ ባለፈበት እለትና የግዢ ፈፃሚ አካሉ ክፍያውን ከሂሳቡ የከፈለበት ቀን መካከል ነው።

144.2 በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 67.1 ከተገለጸው የክፍያ ቀን ገደብ በኋላ ከ 120 ቀናት በላይ ክፍያ ከዘገየ የሥራ ተቋራጩ የውሉን ትግበራ ማቆም ወይም ውሉን ማቋረጥ ይችላል።

145. ለሶስተኛ ወገን ክፍያ ስለመፈፀም

145.1 ለሶስተኛ ወገን የሚታዘዙ ማናቸውም የክፍያ ትዕዛዞች የሚፈፀሙት በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 13 ኃላፊነቱ ለሌላ ማስተላለፍ (assignment) ከተሰጠ በኋላ ብቻ ነው።

145.2 ለሌላ የተላለፈ ኃላፊነት ተጠቃሚዎችን ማሳወቅ ኃላፊነት የሥራ ተቋራጩ ብቻ ነው።

145.3 የሥራ ተቋራጩ የሆነ ንብረት ከህግ ጋር በተያያዘ ምክንያት በውሉ መሠረት የሚገባውን ክፍያዎች ላይ ተፅዕኖ ሲያሳድር፣ በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 67.2 የተቀመጠው የጊዜ ገደብ ሳይጣስ፣ የግዢ ፈፃሚ አካሉ የሥራ ተቋራጩ ንብረት የሆነው መሰናክል ከተነሳበት ጊዜ ለሥራ ተቋራጩ ክፍያ መስጠት ለመጀመር 30 ቀናት ይኖራታል።

146. የተጨማሪ ክፍያ ጥያቄ

146.1 የሥራ ተቋራጩ በውሉ መሠረት ተጨማሪ ክፍያ ሊያስጡኝ የሚችሉ ሁኔታዎች ተፈጥረዋል ብሎ ካመነ የሥራ ተቋራጩ የሚከተሉትን ማድረግ አለበት።

(ሀ) ተጨማሪ የካሳ ክፍያ ጥያቄ ማቅረብ ካሰበ የሥራ ተቋራጩ ሁኔታው መከሰቱን ባወቀ በ 15 ቀናት ጊዜ ውስጥ የካሳ ጥያቄ የማቅረብ ሃሳብ እንዳለው የካሳ ጥያቄውን ምክንያት በመግለጽ ለመሐንዲሱ ማሳወቅ አለበት።

(ለ) የካሳ ጥያቄውን ሙሉ እና ዝርዝር ነጥቦች በተቻለ ፍጥነት ለመሐንዲሱ ማቅረብ አለበት። ከመሐንዲሱ ጋር የተለየ ስምምነት ከሌለ በስቀር ማስታወቂያ ከሰጠበት በ 60 ቀናት ውስጥ ዝርዝር ጥያቄውን ማቅረብ ይኖርበታል። መሐንዲሱ ከተጠቀሰው 60 ቀናት ቀን ገደብ ሌላ ከተሰማማ፤ ስምምነት

የተደረገበት ቀን ገደብ በማንኛውም ሁኔታ ዝርዝር ረቂቅ የመጨረሻ የሂሳብ ሰነዱ የሚቀርብበት ቀን ከማለፉ በፊት መሰጠት ይኖርበታል። ከዚህ በኋላ የሥራ ተቋራጩ መሐንዲሱ የጥያቄውን ተቀባይነት በሚመረምርበት ጊዜ የሚፈልጋቸውን ነገሮች ወዲያውኑ ማቅረብ አለበት።

146.2 መሐንዲሱ የፈለገውን የሥራ ተቋራጩን የይገባኛል ጥያቄ ሙሉና ዝርዝር ሁኔታ ካገኘ የአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 44.4 እንደተጠበቀ፣ ከግዥ ፈጻሚ አካሉ እና እንደአግባቡ ከሥራ ተቋራጩ ጋር ከተነጋገረ በኋላ የሥራ ተቋራጩ ተጨማሪ ክፍያ ያገባው እንደሆነና እንዳልሆነ ወስኖ ውሳኔውን ለተዋዋይ ወገኖች ማሳወቅ ይገባዋል።

146.3 መሐንዲሱ በዚህ የአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ አስፈላጊ ነጥቦችን የማያሟሉ የተጨማሪ ክፍያ ጥያቄዎችን ውድቅ ሊያደርግ ይችላል።

ረ. ውል አፈፃፀም

147. የሰራው ተፈጻሚነት ወሰን

147.1 በልዩ የውል ሁኔታዎች መሠረት፣ መከናወን የሚገባቸው የግንባታ ሥራዎች በክፍል 6 በተፈላጊ ነጥቦች መግለጫ ውስጥ በተገለፀው መሰረት ይሆናል።

147.2 የሥራ ተቋራጩ የግንባታ ሥራዎችን በልዩ የውል ሁኔታዎች በተጠቀሱ ቦታዎች በሥራ ዝርዝሮችና ንድፎች ወይም ተዋዋይ ወገኖች በጽሑፍ በተስማሙት መሠረት መገንባትና መተክል ይኖርባቸዋል።

148. የግንባታ ሰራዎችን መጀመር

148.1 የግዥ ፈጻሚ አካሉ የግንባታ ሥራዎች ትግበራ የሚጀምርበትን ቀን በልዩ የውል ሁኔታዎች ወይም በመሐንዲሱ በሚሰጡ አስተዳደራዊ ትዕዛዞች መወሰን አለበት።

148.2 የግንባታ ሥራዎች ትግበራ የሚጀምርበት ቀን ከውሉ አሸናፊነት ማስታወቂያ በኋላ በተዋዋይ ወገኖች መካከል ሌላ ስምምነት ከሌለ በቀር ከ 120 ቀናት ማለፍ የለበትም።

149. የግንባታ ሰራዎች የሚተገበሩበት ጊዜ

149.1 የግንባታ ሥራዎች የሚተገበሩበት ጊዜ በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 71.1 በተወሰነው የመጀመሪያ ቀን መሠረት ይጀምራል። በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 73 ሊሰጥ የሚችለውን የጊዜ ማራዘሚያ በማይነካ መልኩ በልዩ የውል ሁኔታዎች ውስጥ መቀመጥ ይኖርበታል።

149.2 የሥራ ተቋራጩ የግንባታ ሥራዎችን የትግበራ ንግግራምና በመሐንዲሱ እንደተሻሻለው እና በፀደቀው መሠረት ማከናወን እና ይጠናቀቃል ተብሎ በታሰበበት ቀን ማጠናቀቅ ይኖርበታል።

149.3 ለተለያዩ ሎቶች (lots) የብቻ የትግበራ ጊዜ የውል አካሎች የተሰጠበት ሁኔታ ካለ፣ አንድ የሥራ ተቋራጭ ከአንድ በላይ ሎት (lot) አሸንፎ ከሆነ፣ የተለያዩ የውል ክፍሎች (lot) የትግበራ ጊዜ ተደማሪ አይሆንም።

150. የታቀደን የማጠናቀቂያ ጊዜ ስለማራዘም

150.1 የሥራ ተቋራጩ በሚከተሉት ምክንያቶች የታሰበው የማጠናቀቂያ ጊዜ ቢዘገይ የጊዜ ማራዘሚያ ሊጠይቅ ይችላል።

- (ሀ) በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ ውስጥ የተለየ የእየር ሁኔታ (ጠባይ) ሲከሰት፤
- (ለ) ልምድ ባለው የሥራ ተቋራጭ ሊገመት የማይችል ሰው ሰራሽ መሰናክል ወይም ተፈጥሮአዊ ሁኔታ ሲከሰት፤
- (ሐ) በታሰበው የማጠናቀቂያ ቀን ለማጠናቀቅ የማይስችል የካሳ ጥያቄ መከሰት ወይም ለማሻሻል የለውጥ ስራ ትዕዛዝ መስጠት፤
- (መ) በሥራ ተቋራጩ ጥፋት ሊሰጡ ከሚችሉት ሌላ የማጠናቀቂያ ቀን ተፅዕኖ ሊያሳድሩ የሚችሉ አስተዳደራዊ ትዕዛዞች፤
- (ሠ) የግዢ ፈፃሚ አካሉ በውሉ መሠረት ያለበትን ግዴታዎች ለመወጣት አለመቻል፤
- (ረ) የሥራ ተቋራጩ ጥፋት ባለሆነ ምክንያት የሚፈጠር ማንኛውም የግንባታ ሥራዎች ለጊዜው መቋረጥ፤
- (ሰ) በፍትሐ-ብሔር በተገለጹት አስገዳጅ ሁኔታዎች፤
- (ሸ) በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች ውስጥ የተመለከቱ ማንኛውም ሌላ የሥራ ተቋራጩ ጥፋት ያልሆኑ ምክንያቶች፤

150.2 የሥራ ተቋራጩ መዘገየት ሊፈጠር እንደሚችል ከተረዳ በኋላ የታሰበውን የማጠናቀቂያ ቀን በሚገምተው የማራዘሚያ ቀናት እንዲራዘምለት ጥያቄ የማቅረብ ፍላጎት እንዳለው በ 15 ቀናት ውስጥ በመሐንዲሱና በሥራ ተቋራጩ መካከል በተለየ ሁኔታ ስምምነት እስከሌለ ድረስ ለመሐንዲሱ ማሳወቅ አለበት። ማስታወቂያው ለመሐንዲሱ በደረሰ በ 21 ቀናት ውስጥ የሥራ ተቋራጩ ጥያቄዎቹ በጊዜው ሊመረመሩ እንዲችሉ ሙሉና ዝርዝር ነጥቦችን ለመሐንዲሱ መስጠት አለበት።

150.3 የሥራ ተቋራጩ ጥያቄ ነጥቦች በደረሱት በ 21 ቀናት ውስጥ መሐንዲሱ ከግዢ ፈፃሚ አካሉ፤ አግባብ ከሆነም ከሥራ ተቋራጩ ጋር ከተመካከረ በኋላ በጽሑፍ ማስታወቂያ የታሰበውን የማጠናቀቂያ ጊዜ ማራዘሚያ ተቀባይነት ካለው ሊሰጥ ይችላል፤ ወይም ለሥራ ተቋራጩ የጊዜ ማራዘሚያ እንደማይገባው ይገልጽለታል።

150.4 በአጠቃላይ የውል ሁኔታ አንቀጽ 73.2 የሥራ ተቋራጩ ስለ መዘገየቱን አስቀድሞ ማሳወቅ ካልቻለ ወይም መዘገየቱን ለመቋቋም መተባበር ካልቻለ የዚህ መዘገየት አዲሱን የታሰበ የማጠናቀቂያ ቀን ሲገመገም ግምት ውስጥ መግባት የለበትም።

151. የጊዜ ማራዘሚያ ለመፍቀድ የሚያስችሉ ሁኔታዎች

151.1 የሚከተሉት የጊዜ ማራዘሚያን ለመፍቀድ የሚያስችሉ የመካሻ ክስተቶች ናቸው።

- (ሀ) የግዥ ፈጻሚ አካሉ በፀደቀው የግንባታ ፕሮግራም ላይ በተቀመጠው የግንባታ ቦታ መረከቢያ ቀን የግንባታ ቦታውን በከፊል ለማስረከብ ካልቻለ፤
- (ለ) የግዥ ፈጻሚ አካሉ የሌሎች የሥራ ተቋራጮችን ፕሮግራም የሥራ ተቋራጩ በውሉ ውስጥ የሚከናወነውን የግንባታ ሥራ ላይ ተፅዕኖ በሚያሳድር መልኩ ሲቀየር፤
- (ሐ) መሐንዲሱ የማዘግየት ትዕዛዝ ሲሰጥ ወይም የግንባታ ሥራውን በጊዜ ለማከናወን የሚያስፈልጉ ንድፎችን፣ የሥራ ዝርዝሮችን፣ ወይም መመሪያዎች ሳይሰጥ ሲቀር፤
- (መ) መሐንዲሱ የሥራ ተቋራጩን የተሰራ እና ተሞልቶ የተሸፈነ ሥራ እንደገና ተከፍቶ እንዲታይ ወይም ተጨማሪ መከራዎች በሥራዎች ላይ እንዲደረጉ ሲደረግና ምንም አይነት ጉድለት ሳያገኝ ሲቀር፤
- (ሠ) መሐንዲሱ ተቀባይነት በሌለም ምክንያት ንዑስ ውሉን ሳያፀድቅ ሲቀርና ሲዘገይ፤
- (ረ) መሐንዲሱ በግዥ ፈጻሚው መ/ቤት ምክንያት ለመጡ ቀድመው ላልታዩ ሁኔታዎች ለመፍታት ትዕዛዙ ሲሰጥ ወይም ለደህንነት እና ለሌሎች ምክንያቶች ተጨማሪ ሥራዎች ሲያስፈልግ፤
- (ሰ) ሌሎች የሥራ ተቋራጮች አገልግሎት ሰጪዎች ወይም የመንግሥት መ/ቤት ውሉ ውስጥ በተቀመጡበት ቀናትና ገደቦች መሠረት አለመሥራታቸውና መዘግየት ሲያስከትል፤
- (ሸ) የቅድሚያ ክፍያ መዘግየት፤
- (ቀ) የ መሐንዲሱ የጊዜያዊ የክፍያ ሰርተፊኬትን ያለ ምክንያት ማዘግየት፤
- (በ) ሌሎች በልዩ የውሉ ሁኔታዎች የተብራሩ ወይም በግዥ ፈጻሚ አካሉ የተወሰኑ የመካሻ ክስተቶች እና አስገዳጅ ሁኔታዎች፤

151.2 የጊዜ ካሳ ሁኔታው የግንባታ ሥራው ከታሰበው የማጠናቀቂያ ቀን እንዳይጠናቀቅ የሚከለክል ከሆነ የታሰበው የማጠናቀቂያ ቀን ይራዘማል። መሐንዲሱ የታሰበው የማጠናቀቂያ መራዘም ይገባው ወይም አይገባው እንደሆነና በምን ያህል ጊዜ መራዘም እንዳለበት መወሰን አለበት።

151.3 የሥራ ተቋራጩ የቅድሚያ ማስጠንቀቂያ ባለመስጠቱ ምክንያት የግዥ ፈጻሚ አካሉ ጥቅም በመጥፎ ሁኔታ የሚነካ ከሆነ የሥራ ተቋራጩ የጊዜ ካሳ አይገባውም።

152. ማፋጠን Acceleration

152.1 የግዥ ፈጻሚ አካሉ የሥራ ተቋራጩ ከታሰበው የማጠናቀቂያ ቀን በፊት ማጠናቀቅ ከፈለገ፣ መሐንዲሱ ሥራውን ማጣደፍ የሚያስችል የዋጋ ሀሳብ (proposal) ከሥራ ተቋራጩ እንዲቀርብለት ሊጠይቅ ይችላል። የግዥ ፈጻሚ አካሉ ይህን የዋጋ ሀሳብ ከተቀበለው የታሰበው የማጠናቀቂያ ቀን በዚህ መሠረት ይስተካከላል። ከዚያም በግዥ ፈጻሚ አካሉና በሥራ ተቋራጩ ይረጋገጣል።

152.2 የሥራ ተቋራጩ ያቀረበው የማፍጠኛ ዋጋ ሀሳብ በግዥ ፈጻሚ አካሉ ተቀባይነት ካገኘ ከውሉ ዋጋው ውስጥ ይካተታል። እንደማሻሻያም ይቆጠራል።

153. የማኔጅመንት ስብሰባዎች

153.1 መሐንዲሱ ወይም የሥራ ተቋራጩ ከሁለቱ አንዳቸው በውሉ ውስጥ የተከናወኑ የግንባታ ሥራዎችን አስመልክቶ የግዢ ፈጻሚ አካሉን የእርካታ ደረጃ ለመወያየት፣ የቀሪ ሥራዎች ዕቅዶችን ለመገምገም፣ እና ቅሬታ ያለባቸውን ነጥቦች ለመፍታት የሚያስችሉ እርምጃዎች ላይ ለመስማማት መደበኛ የማኔጅመንት ስብሰባ ላይ እንዲገኝ ሊፈልግ ይችላል።

የሥራ ተቋራጩ እንደነዚህ አይነት አስፈላጊ እርምጃዎችን ሊያደናቅፍ ወይም ስምምነቱን ሊያዘገይ ወይም ሊነፍግ አይችልም። እንደነዚህ አይነት ስብሰባዎች በሁለቱም ማለትም በግዢ ፈጻሚ አካሉና በሥራ ተቋራጩ በኩል ሕጋዊ ሥልጣን ያላቸው ከፍተኛ ደረጃ ላይ የሚገኙ ሠራተኞች እና ሌሎች አስፈላጊ ተሳታፊዎች መገኘት አለባቸው። ለእንደነዚህ አይነት ግምገማዎች ተዋዋይ ወገኖች በቋሚ አጀንዳ መስማማት አለባቸው።

153.2 መሐንዲሱ የማኔጅመንት ስብሰባ ነጥቦች መመዝገብና የመዘገበውን ግልባጭ ለተሳታፊዎች እና ለግዢ ፈጻሚ አካሉ መሰጠት ይኖርበታል። በሚወሰዱ እርምጃዎች ላይ የተዋዋይ ወገኖች ያለባቸውን ኃላፊነት መሐንዲሱ በማኔጅመንት ስብሰባው ጊዜ ወይም ከስብሰባው በኋላ መወሰን ይገባዋል። ውሳኔውንም ለስብሰባው ተሳታፊዎች በሙሉ በጽሑፍ ይገለጻል።

154. የቅድሚያ ማስጠንቀቂያ

154.1 የሥራ ተቋራጩ መሐንዲሱን ወፊት የግንባታ ሥራዎች ጥራትን ሊቀንሱ የሚችሉ የውል ዋጋን የሚጨምሩ ወይም የግንባታ ሥራዎችን ከንዋኔ ሊያዘገዩ የሚችሉ አጋጣሚዎችን በቅድሚያ ማስጠንቀቂያ ይኖርበታል። መሐንዲሱ የሥራ ተቋራጩ ወደፊት ከሚፈጠረው ሁኔታ የሚጠበቅ ግምት ዋጋ ወይም በውል ዋጋ ላይ የሚገጥሙ ሁኔታዎች እና የማጠናቀቂያ ጊዜ ግምትን ሊፈልግ ይችላል።

154.2 የሥራ ተቋራጩ ከመሐንዲሱ ጋር እንዴት እንደነዚህ አይነት ክስተቶች ወይም ሁኔታዎች እንዳይከሰቱ ማድረግ ወይም እንዲቀንሱ ማድረግ እንደሚቻል የሚያሳይ ሰነድ ማዘጋጀት እና የመሐንዲሱን መመሪያ መተግባር ላይ መተባበር ይኖርበታል።

155. በትግበራ ወቅት የሚፈጠሩ መዘግየቶች

155.1 የሥራ ተቋራጩ የግንባታ ሥራዎችን በውሉ ላይ በተጠቀሰው ጊዜ ማጠናቀቅ ካልቻለ ግዢ ፈጻሚ አካሉ ያለ መደበኛ ማስታወቂያ እና ሌሎች በውሉ ሥር ያሉ የመፍቻ ዘዴዎችን ሳይነካ በመዘግየት ምክንያት ከደረሰበት ጉዳት መካሻ (liquidated damage) ሥራው በእርግጥ በተጠናቀቀበት ቀንና መጀመሪያ በውሉ ይጠናቀቃል ተብሎ በተባለበት ቀን ወይም (በአጠቃላይ የውሉ ሁኔታዎች አንቀጽ 72) በተራዘመው የማጠናቀቂያ ቀን መካከል ለእያንዳንዱ ቀን በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 27 የተጠቀሰው ከፍተኛ መጠን እስኪደርስ ድረስ ከፍያ የማግኘት መብት አለው። የግንባታ ሥራዎች በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 86 መሠረት በክፍል ርክክብ የተደረገባቸው ከሆኑ፣ በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 27 መሠረት የመዘግየት ማካካሻው ርክክብ የተደረገበት የግንባታ ሥራ ከአጠቃላይ ሥራው ጋር ባለው ክፍልፋይ መጠን ሊቀነስ ይችላል።

155.2 የግዢ ፈጻሚ አካሉ በአጠቃላይ የውሉ ሁኔታዎች አንቀጽ 78.1 መሠረት ከፍተኛ መዘግየት ካለና ከፍያ የማግኘት መብት ላይ ከደረሰ ለሥራ ተቋራጩ ማስታወቂያ ከሰጠ በኋላ የሚከተሉትን ሊያደርግ ይችላል።

- (ሀ) የሥራ ማስከበሪያ ዋስትና መያዝ/መውረስ እና/ወይም
- (ለ) ውሉን ማቋረጥ እና
- (ሐ) ከሰብተኛ ወገን ጋር ቀሪውን የግንባታ ሥራ በሥራ ተቋራጩ ወጪ ለማጠናቀቅ ውል መግባት።

156. የግንባታ ሥራዎች መዝገብ

156.1 የግንባታ ሥራ መዝገብ፣ በልዩ የውል ሁኔታዎች በተለየ ሁኔታ እስካልቀረበ ድረስ፣ በመሐንዲሱ ተዘጋጅቶ መያዝ ሲኖርበት ቢያንስ የሚከተሉት መረጃዎች በመሐንዲሱ መመዝገብ ይኖርባቸዋል።

- (ሀ) የአየር ሁኔታዎች፣ በአስቸጋሪ የአየር ሁኔታ ምክንያት የተከሰተ የሥራ መቋረጥ፣ የሥራ ሰዓቶች በግንባታ ቦታው የተቀጠሩ ሙያተኞች ቁጥርና አይነት፤ የቀረቡ የግንባታ ቁሶች፣ በጥቅም ላይ ያለ መሣሪያና በሚገባ የማይሠሩ መሣሪያዎች፤ የተደረጉ ሙከራዎች፤ የተለኩ ናሙናዎች፣ ያልተጠበቁ ሁኔታዎች እና እንደዚሁም ለሥራ ተቋራጩ የተሰጡ ንፅፃዞች፣
- (ለ) ዝርዝር የተቆጠረ (Quantitative) ወይም የማይቆጠር ወይም ጥራት ላይ የተመሠረተ (Qualitative) የተሰሩ የግንባታ ሥራ ክፍሎች እና የቀረቡ እና ጥቅም ላይ የዋሉ፣ በግንባታ ቦታው የሚገኙ የሚችሉት እና ለሥራ ተቋራጩ የሚሰጠውን ክፍያ ለማስላት የሚጠቅሙ

156.2 መግለጫዎቹ የግንባታ ሥራ መዝገቡ መ/ቤት ናቸው። አስፈላጊ ከሆነም በተለየ ሰነድ መመዝገብ አለባቸው። መግለጫዎቹ የሚዘጋጁበት በቴክኒክ ደንብ ልዩ የውል ሁኔታዎች ላይ እንደተጠቀሰው መሆን ይኖርበታል።

156.3 የሥራ ተቋራጩ በቀጣይነት ሊለኩና ሊረጋገጡ የማይችሉ የግንባታ ሥራዎች፣ አገልግሎቶችና አቅርቦቶች መግለጫዎች በልዩ የውል ሁኔታዎች መሠረት በተገቢው ጊዜ መስፈራቸውን ማረጋገጥ ይኖርበታል። ይህን ማድረግ ካልተቻለ በቀር የመሐንዲሱን ውሳኔዎች መቀበል ይኖርበታል።

156.4 በግንባታ ሥራ መዝገቡ ውስጥ እንደየግንባታው ሥራ የአፈጻጸም ደረጃ (progress) የሚገቡ ነጥቦች በመሐንዲሱ መፈረምና በሥራ ተቋራጩ ወይም ወኪሉ ፊርማ መረጋገጥ ይኖርባቸዋል። የሥራ ተቋራጩ የሚቃወም ከሆነ፣ ሃሳቡን ለመሐንዲሱ መግለጫው መመዝገብ ካለበት ቀጥሎ ባሉት በ 15 ቀናት ውስጥ ማሳወቅ ይኖርበታል። የሥራ ተቋራጩ በተባለው ጊዜ ካልፈረመ ወይም ሃሳቡን ማቅረብ ካልቻለ የሥራ ተቋራጩ በመዝገቡ ላይ በተቀመጡ ነጥቦች እንደተስማማ ይቆጠራል። የሥራ ተቋራጩ በማንኛውም ጊዜ የግንባታ ሥራ መዝገቡን መፈተሽ ከሰነዱ ላይ ሳይቅ ለራሱ እንደ መረጃ ያስፈልጉኛል የሚላቸውን ነጥቦች ቅጂዎች ማድረግ ወይም የመውሰድ ይችላል።

156.5 የሥራ ተቋራጩ በተጠየቀ ጊዜ ለመሐንዲሱ የግንባታ ሥራ መዝገቡን በጥሩ ሥርዓት ለመያዝ የሚያስፈልገውን መረጃ ማቅረብ ይኖርበታል።

157. የግንባታ ዕቃዎች ጥራትና የመነሻ ሀገር

157.1 በውሉ መሠረት የተዘዙ ሁሉም እቃዎች መነሻ አገር የጨረታ ሰነዶች ክፍል 5 ውስጥ ከተቀመጡት ማንኛውም ተቀባይነት ያላቸው አገሮች መካከል መሆን አለበት።

157.2 የግንባታ ሥራዎች፣ የተለያዩ የሥራዎች ክፍሎች እና ቁሶች (ማቴሪያል)፣ የሥራ ዝርዝሮች፣ ንድፎች፣ ቅየሳዎች፣ ሞዴሎችና መናዎችንና አቀማመጦች እና ሌሎች በልዩ የውል ሁኔታ ውስጥ አስፈላጊ የሆኑ ነጥቦች ጋር የሚሄዱ መሆን ይገባቸዋል። በሥራ አፈፃፀም ጊዜ በሙሉ ለመለየት እንዲቻል እነዚህ ዝርዝር ነገሮች በሙሉ በግዥ ፈፃሚ አካሉ ወይም በመሐንዲሱ እጅ መቀመጥ ይኖርባቸዋል።

157.3 ማንኛውም በልዩ የውል ሁኔታዎች ላይ የተጠቀሰ የመጀመሪያ ደረጃ ርክክብ ከሥራ ተቋራጩ ለመሐንዲሱ በሚላክ ጥያቄ መሠረት ይሆናል። ጥያቄው እንደ አስፈላጊነቱ የውሉን ማጣቀሻ፣ የውሉ መለያ (lot) ቁጥር እና ርክክቡ የሚካሄድበት ቦታ የት እንደሆነ መጥቀስ ይኖርበታል። በጥያቄው ላይ የተጠቀሱ የግንባታ ሥራ ክፍሎች (Components) እና ቁሶች በግንባታ ሥራው ከመካተታቸው በፊት ለዚህ አይነቱ ርክክብ ሁኔታዎችን እንደሚያሟሉ በመሐንዲሱ የተመሰከረላቸው (Certified) መሆን ይገባቸዋል።

157.4 በግንባታ ሥራዎች ወይም ክፍሎችን በማምረት ሥራ ላይ የሚካተቱ ቁሶች ወይም ነገሮች (Item) በዚህ መንገድ ከቴክኒክ አንፃር ተቀባይነት ቢያገኙም፣ ቀጣይ ፍተሻዎች፣ ጉድለቶች ወይም ስህተቶች ከተገኝባቸው ውድቅ ሊሆኑና ወዲያውኑ በሥራ ተቋራጩ ሊተኩ ይችላሉ። የሥራ ተቋራጩ ውድቅ የተደረጉ የግንባታ ቁሶችንና ነገሮችን ለመጠገንና ለማስተካከል ዕድል ሊሰጠው ይችላል። እነዚህ ቁርሶችና ነገሮች በግንባታ ሥራው ላይ ለማካተት ተቀባይነት የሚኖራቸው የመሐንዲሱን ጥያቄ በሚያሟሉ መልኩ ከተጠገኑና ጥሩ ከሆኑ በኋላ ነው።

158. ምርመራና ፍተሻ

158.1 የሥራ ተቋራጩ የግንባታ ክፍሎችና ቁሶች (ማቴሪያል) መሐንዲሱ በጊዜ አይቶ ለመረከብ እንዲችል ወደ ግንባታ ቦታው በጊዜ መደረሳቸውን ማረጋገጥ አለበት። የሥራ ተቋራጩ በዚህ በኩል ሊረጋገጥ የሚችለውን ችግር በሚገባ ተረድቷል ብሎ ይገምታል። በመሆኑም ግዴታዎችን በመፈጸም ረገድ ምንም አይነት ሰብስቦ እንዲያቀርብ ሊፈቀድለት አይገባም።

158.2 መሐንዲሱ በራሱ ወይም በወኪሉ የግንባታ ቁሶች፣ ክፍሎች እና አሠራሮችን (workmanship) ለመቆጣጠር፣ ለመፈተሽ፣ ለመለካት፣ ለመሞከር እና ዝግጅት በመዘጋጀት ላይ ያለ የመፍበርክ ወይም የማምረት፣ የተመረተን ሂደት መቆጣጠር በዚህም የግንባታ ቁሶች ክፍሎች እና አሰራሮች የተፈለገው ጥራትና ብዛት እንደሚያሟሉ የማረጋገጥ መብት ይኖረዋል። ይህ ምርት ፋብሪካ ወይም ዝግጅት በሚካሄድበት ቦታ ወይም በውል በተጠቀሰው ለዚህ የሚሆን ቦታ ይካሄዳል።

158.3 ለምርመራዎችና መከራዎች ዓላማ ሲባል የሥራ ተቋራጩ፤

(ሀ) ለመሐንዲሱ አስፈላጊ እርዳታ፣ የመከራ ርመናዎች ክፍሎች ማሸፍን፣ መሳሪያዎች መገልገያ መሳሪያዎች ወይም ቁሶች እና የሰው ጉልበት በጊዜያዊነት ከክፍያ ነፃ ማቅረብ፤

(ለ) ከመሐንዲሱ ጋር በመከራው ጊዜና ቦታ ላይ መስማማት፤

(ሐ) በማንኛውም ተቀባይነት ባላቸው ጊዜያቶች መከራዎች በሚደረጉበት ቦታ መሐንዲሱ መግባት እንዲችል መፍቀድ ይኖርበታል።

158.4 መሐንዲሱ መከራ እንዲደረግ ስምምነት በተደረገበት ቀን ካልተገኘ የሥራ ተቋራጩ በተለየ ሁኔታ በመሐንዲሱ ካልታዘዘ በቀር መከራውን ማካሄድ መቀጠል ይኖርበታል። መከራውም መሐንዲሱ በተገኘበት

እንደተደረገ ይቆጠራል። የሥራ ተቋራጩ ወዲያውኑ የተፈራረመና የተረጋገጠ የሙከራ ውጤት ቅጂውን ለመሐንዲሱ ይልካል፤ መሐንዲሱም በሙከራው ላይ ያልተገኘ ከሆነ በውጤቱ ተገዢ ይሆናል።

158.5 የግንባታ ቁሶችና ክፍሎች በዚህ አጠቃላይ የውል ሁኔታዎች የተጠቀሱ ሙከራዎች ካሉ መሐንዲሱ ለሥራ ተቋራጩ ማሳወቅ ወይም በተመሳሳይ የአሠራሩን ስርተፍኬት ማጽደቅ ይኖርበታል።

158.6 መሐንዲሱ እና የሥራ ተቋራጩ በሙከራ ውጤቱ ላይ ካልተስማሙ እያንዳንዳቸው የአቋማቸውን መግለጫ ለሌላኛው በ 15 ቀናት ጊዜ ውስጥ ማሳወቅ ይኖርባቸዋል። መሐንዲሱ ወይም የሥራ ተቋራጩ ሙከራው በተመሳሳይ ቃላትና ሁኔታ እንዲደገም ሊፈልጉ ይችላሉ ወይም አንደኛው ተዋዋይ ወገን ከጠየቀ ሁለቱም ተስማምተው በመረጡት ባለሙያ ሊካሄድ ይችላሉ። ሁሉም የሙከራ ውጤቶች ለመሐንዲሱ ይሰጣሉ፤ መሐንዲሱም ምንም ሳይዘገይ ለሥራ ተቋራጩ ያሳውቃሉ። የእንደገና ሙከራው ውጤት የመጨረሻ ነው። የእንደገና ሙከራው ወጪ አስተያየቱ ወይም አቋሙ ትክክል እንዳልሆነ የተረጋገጠበት ተዋዋይ ወገን ይሸፍናል።

158.7 መሐንዲሱና ሌሎች በሱ ስልጣን የተሰጣቸው ሰዎች በምርመራና በፍተሻ በመሳተፋቸው ምክንያት ያወቁትን የማምረትና የትግበራ (operation) ዘዴዎች መረጃ ግዴታቸውን በሚፈጽሙበት ጊዜ ማሳወቅ የሚችሉት ማወቅ ለሚገባቸው ግለሰቦች ብቻ ነው።

159. ውድቅ ማድረግ (Rejection)

159.1 ጥራት የሌላቸው የግንባታ ክፍሎችና ቁሶች ውድቅ ይደረጋሉ። ውድቅ በሆኑ የግንባታ ክፍሎችና ቁሶች ላይ የተለየ ምልክት ሊደረግባቸው ይችላል። ይህ እነሱን ሊቀይራቸው ወይም የንግድ ዋጋቸውን ሊያሰጣቸው በሚችል ደረጃ መሆን የለበትም። ውድቅ የተደረጉ የግንባታ ክፍሎች ወይም ቁሶች ከግንባታ ቦታው መሐንዲሱ በሚያስቀምጠው የጊዜ ገደብ ውስጥ መወገድ አለባቸው ይህ ባይሆን ግን መሐንዲሱ በሚያዘው መሰረት በሥራ ተቋራጩ ወጪ ይወገዳሉ። ውድቅ የተደረጉ የግንባታ ክፍሎች ወይም ቁሶች የተካተቱበት ማንኛውም የግንባታ ሥራ ውድቅ ይደረጋል።

159.2 መሐንዲሱ የግንባታ ሥራዎች እየተከናወኑ ባለበት ጊዜና የግንባታ ሥራዎቹ ከመረከባቸው በፊት የሚከተሉትን የማዘዝ ወይም የመወሰን ሥልጣን አለው።

(ሀ) በመሐንዲሱ አመለካከት በውሉ መሠረት ያልሆኑ ማናቸውንም የግንባታ ክፍሎች ወይም ቁሶች ከግንባታ ቦታው በሚሰጠው ትዕዛዝ ሊጠቀስ በሚችል የጊዜ ገደብ ውስጥ ማስወገድ

(ለ) ተገቢ የግንባታ ክፍሎችና ቁሶች መተካት

(ሐ) ከዚህ በፊት የተሞከረ ወይም ጊዜያዊ ክፍያ የተከፈለበት ቢሆንም፤ የሥራ ተቋራጩ ኃላፊ የሆነባቸው የግንባታ ክፍሎች፤ ቁሶችና አሠራሮችን ወይም ዲዛይኖች በመሐንዲሱ አመለካከት በውሉ መሠረት አይደሉም ብሎ ካመነ ማስፈረምና በተገቢው መንገድ እንደገና እንዲከናወኑ ወይም በቂ የሆነ ጥገና እንዲደረግላቸው ማድረግ

159.3 መሐንዲሱ ወዲያውኑ በተቻለ ፍጥነት አለ የሚባለውን ጉድለት በመዘርዘር ውሳኔውን ለሥራ ተቋራጩ በጽሑፍ ማሳወቅ አለበት።

159.4 የሥራ ተቋራጩ በሙሉ ፍጥነትና በራሱ ወጪ የተጠቀሱትን ግድፈቶች ማስተካከል አለበት። የሥራ ተቋራጩ ይህን ትዕዛዝ ካልፈጸመ የግዢ ፈጻሚ አካሉ ይህንኑ ተግባር እንዲያከናውኑ ሌሎች የመቅጠር መብት

ይኖረዋል። ይህንን ሥራ ለመፈጸም የሚወጣ ወጪ ተያያዥ ወጪም ጭምር በግዥ ፈፃሚ አካሉ ከሥራ ተቋራጩ ካለው ክፍያ ተቀንሶ በጊዜው ካለ ወይም ወደፊት ከሚኖረው ይሸፍናል።

159.5 የዚህ አጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ መኖር የግዥ ፈፃሚ አካሉ በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 19 እና 78 ያለውን የካሳ ጥያቄ የማንሳት መብት አይነካም።

160. የግንባታ መሣሪያዎች እና ቁሶች ባለቤትነት

160.1 በሥራ ተቋራጩ የቀረቡ ሁሉም መሣሪያዎች፤ ጊዜያዊ የግንባታ ሥራዎች፣ ተቋማት እና የግንባታ ቁሶች የግንባታ ቦታው ሲመጡ ለግንባታ ሥራዎች ብቻ ይውላሉ ተብሎ ነው የሚጠበቀው። በመሆኑም ከአንድ የግንባታ ቦታ ክፍል ወደ ሌላኛው ከማዘዋወር በስተቀር የሥራ ተቋራጩ ያለመሰጠት ስምምነት ወደ ሌላ ቦታ ሊወሰዳቸው አይችሉም። እንደዚህ አይነቱ ስምምነት ማንኛውንም ሠራተኛ የቀን ሰራተኞችን፣ መሣሪያዎችን፣ ጊዜያዊ የግንባታ ሥራዎችን፣ ተቋሞችን ወይም የግንባታ ቁሶችን ወደየግንባታ ቦታው የሚያጓጉዙ መኪኖችን አይመከሉትም።

160.2 ልዩ የውል ሁኔታዎች በግንባታ ቦታው ያሉና በሥራ ተቋራጩ ወይም በማንኛውም የሥራ ተቋራጩ የሚቆጣጠር ፍላጎት ባለው ሌላ ድርጅት ባለቤትነት ሥር ያሉ ሁሉም መሣሪያዎች ጊዜያዊ የግንባታ ሥራዎች፣ ተቋሞችና የግንባታ ቁሶች የግንባታ ሥራዎች በሚከናወኑበት ጊዜ የሚከተሉት ሁኔታዎች ግንዛቤ ውስጥ ማስገባት ይቻላል፤

- (ሀ) በግዥ ፈጻሚ አካሉ ቁጥጥር ሥር መሆናቸውን ወይም
- (ለ) የግዥ ፈጻሚ አካሉ ከስራ ተቋራጩ ዕዳዎች ጋር ማያያዝ መቻሉን ወይም
- (ሐ) የቅድሚያ ፍላጎትና ደህንነት በተመለከተ ከሌላ ማንኛውም ሁኔታ ጋር መያያዣቸውን

160.3 በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 21 መሠረት ውሉ በሥራ ተቋራጩ ጥፋት በሚቋረጥበት ጊዜ የግዥ ፈጻሚ አካሉ በግንባታ ቦታው ያሉ መሣሪያዎች፣ ጊዜያዊ ሥራዎች፣ ተቋሞችና የግንባታ ቁሶችን የግንባታ ሥራውን ለማጠናቀቅ የመጠቀም መብት ይሰጣል።

160.4 የሥራ ተቋራጩ ወደ ግንባታ የመጡትን መሣሪያዎችን፣ ጊዜያዊ የግንባታ ሥራዎችን፣ ተቋሞችን እና የግንባታ ቁሶችን ለማቅረብ የተደረገ ማንኛውም የኪራይ ስምምነት በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 21 መሠረት የውሉ መቋረጥ ተፈጻሚ ከሆነበት ጊዜ ጀምሮ ባሉት ሰባት ቀናት ጊዜ ውስጥ በግዥ ፈጻሚ አካሉ የጽሑፍ ጥያቄ መሠረት የሥራ ተቋራጩ በተከራየበት ሁኔታ መሣሪያዎችን፣ ጊዜያዊ ግንባታዎችን፣ ተቋሞችን እና የግንባታ ቁሶችን ከባለቤቱ እንዲከራይ የሚያስችል ሁኔታ መከተት አለበት። የግዥ ፈጻሚ አካሉ ሌሎች የሥራ ተቋራጮችን በመቅጠር በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 21.5 መሠረት ሥራዎችን እንዲጠናቀቁ የማድረግ መብት ከመኖሩ በተጨማሪ የግዥ ፈጻሚ አካሉ አስፈላጊ የሆኑ ክፍያዎችን ለመክፈል ስምምነት መግባት ይኖርበታል።

160.5 የግንባታ ሥራዎች ከመጠናቀቃቸው በፊት ውል ሲቋረጥ የሥራ ተቋራጩ ለግዥ ፈጻሚ አካሉ ማንኛውንም ተቋም፣ ጊዜያዊ የግንባታ ሥራዎች፣ መሣሪያዎች ወይም የግንባታ ቁሳቁሶች በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 83.2 መሠረት ማስረከብ ይኖርበታል። ይህን ማድረግ ካልቻለ የግዥ ፈጻሚ አካሉ እነዚህ ተቋሞች፣ ጊዜያዊ የግንባታ ሥራዎች፣ መሣሪያዎችና ቁሳቁሶች በይዘታው ሥር ለማድረግ አስፈላጊ ነው ብሎ ያመነበትን ሁሉ አድርጎ ከእጁ ያስገባል። ይህንን ለማድረግ ያወጣውን ወጪም ከሥራ ተቋራጩ እንዲሸፍን ያደረጋል።

ሰ. ርዕስ-ሰነድ እና የጉድለቶች ተጠያቂነት

161. አጠቃላይ መርሆዎች

161.1 ለጊዜያዊ ወይም የመጨረሻ ርዕስ ማድረግ የግንባታ ሥራዎች ርዕስ የሥራ ተቋራጩ በተገኘበት መካሄድ ይኖርበታል። የሥራ ተቋራጩ ተገምግሞ ሥራው ከገምገማ ሥራው ቀን ከ 30 ቀናት በፊት እስከተጠራ ድረስ የሥራ ተቋራጩ አለመገኘት ለገምገማ ሥራው እንቅፋት መሆን የለበትም።

161.2 የግንባታ ሥራዎችን ሁኔታ ለማረጋገጥ ወይም ለጊዜያዊ ወይም የመጨረሻ ርዕስ በተወሰነ ጊዜ ለመረከብ የማያስችሉ የተለዩ ሁኔታዎች ከተፈጠሩ፣ ይህንን የተለየ የማያስችል ሁኔታ የሚያረጋግጥ መግለጫ መሰጠቱን እንደ አስፈላጊነቱ ከሥራ ተቋራጩ ጋር በመመካከር ያዘጋጃል። ይህንን ማድረግ የማያስችል ሁኔታ ከቀረበ በ 30 ቀናት ውስጥ ገምገማውን ማካሄድና ርዕስ የመፈፀም ወይም ውድቅ የማድረግ መግለጫ በመሰጠቱ መዘጋጀት አለበት። የሥራ ተቋራጩ እነዚህ ሁኔታዎችን ከግዴታው ለመሸሸፍ የግንባታ ሥራዎችን ለርዕስ በሚያመች ጊዜ ላለመጨረስ ሊጠቀምባቸው አይችልም።

162. የማጠናቀቂያ ሙከራዎች

162.1 አስቀድመው የተቀመጡ ገምገማዎች እና ሙከራዎች በሥራ ተቋራጩ ወጪ ሳይካሄዱ የግንባታ ሥራዎች ርዕስ ማድረግ አይቻልም። የሥራ ተቋራጩ ገምገማዎቹና ሙከራዎቹ የሚካሄድበትን ቀን ለመሰጠቱ ያሳውቃል።

162.2 የውል ቃላቶችና ሁኔታዎች የማያሟሉ ወይም እንደዚህ አይነት ቃላትና ሁኔታዎች ከሌሉ የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ የንግድ አስራር መሠረት ያልተከናወኑ የግንባታ ሥራዎች አስፈላጊ ከሆነ መሰጠቱን በሚያሳምን መንገድ በሥራ ተቋራጩ ሊፈርሱ እና እንደገና ሊገነቡ ወይም ሊጠገኑ ወይም በመሰጠቱ ትዕዛዝ ማስታወቂያ ከተሰጠ በኋላ በሥራ ተቋራጩ ወጪ መከናወን ይኖርባቸዋል። መሰጠቱ በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 20 መሠረት ለጊዜው ሥራ በተቋረጠበት ጊዜ ተቀባይነት የሌለው ቁስ ጥቅም ላይ የዋለበት ወይም ግንባታ የተከናወነበት ሁኔታ ካለ በተመሳሳይ የግንባታ ሥራ ሁኔታዎች መሠረት መሰጠቱ በሥራ ተቋራጩ ማፍረስና እንደገና መገንባትን ወይም መሰጠቱ የሚፈልጋቸው ሁኔታዎች እስኪሟሉ መጠገን ሊጠይቅ ይችላል።

163. ከፊል ጊዜያዊ ርዕስ

163.1 የግዢ ፈጻሚ አካሉ የውሉን ክፍል የሚፈጥሩ የተለያዩ ተቋማትን፣ የተቋማት ክፍሎችን ወይም የግንባታ ሥራዎችን ክፍል በተጠናቀቁበት ጊዜ ሊጠቀምባቸው ይችላል። ማንኛውም ተቋም ወይም የተቋም ክፍል ወይም የግንባታ ሥራዎች ክፍል መውሰድ ከፊል ጊዜያዊ ርዕስ ከተደረገ በኋላ መሆን አለበት። ነገር ግን አስቸኳይ ሁኔታዎች በሚኖሩበት ጊዜ የግንባታ ሥራዎች ጥቅም ላይ ሊውሉ ይችላሉ። ይህ የሚሆነው የቀሪ ሥራዎች ቆጠራ በመሰጠቱ ከተዘጋጀና በቅድሚያ ሥራ ተቋራጩ እስከተሰማማበት ድረስ ነው። የግዢ ፈጻሚ አካሉ የተቋሙን ክፍሉን ወይም የግንባታ ሥራዎችን በከፊል በይዞታው ካደረገ በኋላ የሥራ ተቋራጩ ትክክለኛ ባልሆነ ግንባታ ወይም የግንባታ አፈጻጸም ከሚፈጠረው በስተቀር የሚመጡ ጉዳዮችን ማስተካከል አይጠበቅበትም።

163.2 መሰጠቱ በሥራ ተቋራጩ ጥያቄ መሠረት፣ የግንባታ ሥራው ሁኔታ የሚፈቅድ ከሆነ ከፊል ጊዜያዊ ርዕስ ማካሄድ ይችላል። ይህ የሚሆነው ተቋሙ፣ የተቋሙ ክፍል ወይም የግንባታ ሥራዎች ክፍል የተጠናቀቁ በውሉ ለተጠቀሰው አገልግሎት ምቹ እስከሆነ ድረስ ነው።

163.3 በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች ንዑስ አንቀጽ 86.1 እና 86.2 የተጠቀሰው ከፊል ጊዜያዊ ርክክብ በሚደረግበት ጊዜ በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 88 የተመለከተው የጉድለቶች ተጠያቂነት ጊዜ በልዩ የውል ሁኔታዎች በተለየ ሁኔታ እስካልተጠቀሰ ድረስ፣ ከፊል ጊዜያዊ ርክክብ ከተደረገበት ጊዜ ጀምሮ ይቆጠራል።

164. ጊዜያዊ ርክክብ

164.1 የግንባታ ሥራዎች በበቂ ሁኔታ የማጠናቀቂያ ጊዜ ፍተሻን ሲያልፉ፣ የጊዜያዊ ርክክብ ሰርተፊኬት ሊሰጥ ወይም እንደተሰጠ ሲቆጠር በግዥ ፈጻሚ አካሉ ይወሰዳል።

164.2 የሥራ ተቋራጩ ለመሐንዲሱ በማሳወቅ በሥራ ተቋራጩ እምነት የግንባታ ሥራዎች ይጠናቀቃሉ ብሎ ካሰበበት ከ 15 ቀናት በፊት ሳይቀድም ለጊዜያዊ የርክክብ ሰርተፊኬት ማመልከት ይችላል። መሐንዲሱ የሥራ ተቋራጩ ማመልከቻ በደረሰው በ 30 ቀናት ውስጥ፣

(ሀ) ለሥራ ተቋራጩ ጊዜያዊ የርክክብ ሰርተፊኬት ለግዥ ፈጻሚው ቅጂ በማድረግ ይሰጣል። እንደ አግባቡ ያሉትን ቅሬታዎች በራሱ እምነት በውሉ መሠረት የግንባታ ሥራዎች የተጠናቀቁበትን ቀንና ለጊዜያዊ ርክክብ ዝግጁ የሆኑበትን ቀን ያስቀምጣል፣

(ለ) ማመልከቻውን ውድቅ ያደርገዋል። በዚህ ጊዜ ውድቅ ያደረገበትን ምክንያቶች መስጠት እና በሱ አስተሳሰብ ሰርተፊኬቱ እንዲሰጡ ከሥራ ተቋራጩ የሚጠበቀውን ይገልጻል።

164.3 መሐንዲሱ በ 30 ቀናት ውስጥ የጊዜያዊ ርክክብ ሰርተፊኬት መስጠት ወይም የሥራ ተቋራጩን ማመልከቻ ውድቅ ማድረግ ካልቻለ በቀኑ ገደቡ የመጨረሻ ቀን ሰርተፊኬቱን እንደሰጠ ይቆጠራል። ጊዜያዊ የርክክብ ሰርተፊኬት የግንባታ ሥራዎች በሙሉ ተጠናቀዋል ተብሎ ሊወሰድ አይገባም። የግንባታ ሥራዎቹ በውሉ በክፍሎች ከተከፋፈሉ፣ የሥራ ተቋራጩ ለእያንዳንዱ ክፍል ለየብቻ ሰርተፊኬቶች ለማግኘት የማመልከት መብት አለው።

164.4 የግንባታ ሥራዎቹ ጊዜያዊ ርክክብ እንደተካሄደ የሥራ ተቋራጩ ለውል አፈጻጸሙ የማያስፈልጉ ጊዜያዊ መዋቅሮችን እንደዚሁ የግንባታ ቁሶችን ማፍረስና ማስወገድ ይኖርበታል። እንደዚሁም ማናቸውንም የወዳደቁ ነገሮች ወይም መሰናክሎች ማስወገድ እና በውሉ መሠረት በግንባታ ቦታ ሁኔታ ላይ የታየውን ለውጥ ማስተካከል ይኖርበታል።

164.5 ከጊዜያዊ ርክክብ በኋላ ወዲያውኑ የግዥ ፈጻሚ አካሉ ሁሉንም የግንባታ ሥራዎች እንደተጠናቀቁ ጥቅም ላይ ሊያውል ይችላል።

165. የጉድለቶች ተጠያቂነት

165.1 የሥራ ተቋራጩ በግንባታ ሥራዎች በየትኛውም ክፍል የሚታዩ በጉድለቶች ተጠያቂነት ጊዜ የሚታዩ ወይም ለሚከሰቱ ጉድለቶችና ጉዳቶች የማስተካከል ኃላፊነት አለበት። ጉድለቶቹ ወይም ጉዳቶቹ በሚከተሉት ምክንያቶች ሊነሱ ይችላሉ።

(ሀ) ግድፈት ያለው ተቋም ወይም የግንባታ ቁሳቁስ በመጠቀም ወይም ስህተቱ በሥራ ተቋራጩ የአሰራር ዘዴ ወይም ዲዛይን የተፈጠረ ሲሆን እና/ወይም

(ለ) በጉድለት ተጠያቂነት ጊዜ በሥራ ተቋራጩ የተከናወነ ወይም የተተወ ተግባር

165.2 የሥራ ተቋራጩ በተቻለ ፍጥነት ጉድለቶችና ጉዳቶችን በራሱ ወጪ ማስተካከል አለበት። የሁሉም የታደሱ ወይም የተተኩ ሥራዎች የጉድለት ተጠያቂነት ጊዜ የመሐንዲሱን ጥያቄ ባሟላ መልኩ ከታደሱበት ወይም ከተተኩበት ቀን ይጀምራል። ውሉ ከፊል ርክክብን የሚፈቅድ ከሆነ የጉድለት ተጠያቂነት ጊዜው የሚፈጠረው መተካት ወይም እድሳት በተደረገባቸው የግንባታ ሥራዎች ክፍሎች ብቻ ነው።

165.3 በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 88.1 በተጠቀሰው ጊዜ እንደዚህ ዓይነት ጉድለት ከታየ ወይም ጉዳት ከደረሰ ግዥ ፈጻሚ አካሉ ወይም መሐንዲሱ ለሥራ ተቋራጩ ማሳወቅ አለባቸው። የሥራ ተቋራጩ ጉድለቱን ወይም ጉዳቱን በማስታወቂያው በተጠቀሰው የጊዜ ገደብ ማስተካከል ካልቻለ የግዥ ፈጻሚ አካሉ የሚከተሉትን ሊያደርግ ይችላል።

(ሀ) የግንባታ ሥራው ራሱ ማከናወን ወይም ሥራው እንዲከናወን ሌላ ሰው በሥራ ተቋራጩ ኃላፊነት እና ወጪ መቅጠር፣ በዚህ ጊዜ የግዥ ፈጻሚ አካሉ ያወጣው ወጪ ለሥራ ተቋራጩ ከሚከፈል ገንዘብ ወይም ዋስትና መቀነስ ወይም ከሁለቱም መቀነስ ወይም

(ለ) ውሉን ማቋረጥ

165.4 ጉድለቱ ወይም ጉዳቱ የግዥ ፈጻሚ አካሉ ከግንባታ ሥራዎቹ በሙሉ ወይም በከፊል የሚያገኘውን ጥቅም ከፍ ባለ ደረጃ እንዳያገኝ የሚያደርገው ከሆነ፣ የግዥ ፈጻሚ አካሉ ለሌሎች ማካካሻዎች ያለ መብት ሳይነካ፣ ለዚህ የግንባታ ሥራ ክፍል የከፈለውን ክፍያ የማስመለስ መብት አለው።

165.5 ድንገተኛ አስቸኳይ ሁኔታ በሚያጋጥም ጊዜ ማለትም የሥራ ተቋራጩን ወዲያውኑ ማግኘት ሳይቻል ወይም ተገኝቶም የሚያስፈልጉ እርምጃዎችን መውሰድ ካልቻለ፣ የግዥ ፈጻሚ አካሉ ወይም መሐንዲሱ የግንባታ ሥራውን በሥራ ተቋራጩ ወጪ እንዲከናወን ሊያደርጉ ይችላሉ። የግዥ ፈጻሚ አካሉ በተቻለ ፍጥነት ለሥራ ተቋራጩ የተወሰደውን እርምጃ ማሳወቅ አለባቸው።

165.6 ልዩ የውል ሁኔታዎች በተለመደ ማለቅና ማርጀት ምክንያት የሚያስፈልጉ ጥገናዎችን በሥራ ተቋራጩ መከናወን እንዳለባቸው የሚገልጽ ከሆነ እንደዚህ ዓይነት ሥራ ከጊዜያዊ ድምር (Provisonal sum) ይከፈላል። በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 44 ከተመለከቱ ሁኔታዎች ወይም ትክክለኛ ካልሆነ አጠቃቀም የሚመጣ የጥራት መቀነስ ወይም ማርጀት ከዚህ ግዴታ ውጪ መሆን አለበት። በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 88 መሠረት ጥገና ወይም መተካት የሚፈልግ ስህተት ወይም ጉድለት እስካልተገኘ ድረስ።

165.7 የጉድለት ተጠያቂነት ጊዜ በልዩ የውል ሁኔታዎች ውስጥ መጠቀስ አለበት። የጉድለት ተጠያቂነት ጊዜው ካልተቀመጠ 365 ቀናት መሆን አለበት። የጉድለቶች ተጠያቂነት ጊዜ ከጊዜያዊ ርክክብ ቀን መጀመር ይኖርበታል።

165.8 የጊዜያዊ ርክክብ ከተደረገ በኋላ በዚህ የአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ ያለው የጉድለቶች ተጠያቂነት ጊዜ ሁኔታዎች እንደተጠበቀ ሆነው፣ የሥራ ተቋራጩ ከራሱ ጋር ባልተያያዙ ምክንያቶች ለሚመጡ የግንባታ ሥራዎች ላይ ተፅዕኖ ለሚያደርጉ የአደጋ ተጋላጭነቶች ተጠያቂ አይደለም። ነገር ግን የሥራ ተቋራጩ ጊዜያዊ ርክክብ ካደረገበት ቀን ጀምሮ ለግንባታው አስተማማኝነት በኢትዮጵያ ሕግ በተቀመጠው መሠረት ተጠያቂ ነው።

166. የመጨረሻ ርክክብ

166.1 የጉድለት ተጠያቂነት ጊዜው በሚያበቃበት ቀን፣ ወይም ከአንድ በላይ ጊዜ ካለ የመጨረሻው ጊዜ ሲያበቃ እና ሁሉም ጉድለቶች ወይም ጉዳቶች ሲስተካከሉ፣ መሐንዲሱ የሥራ ተቋራጩ በውሉ ውስጥ ያለ

ግዴታዎችን ለመሐንዲሱ ተቀባይነት ባለው መንገድ ያጠናቀቀበትን በመጥቀስ የመጨረሻ የርክክብ ሰርተፊኬት ለሥራ ተቋራጩ ይሰጣል፤ ለግዥ ፈጻሚ አካሉም ቅጂ ያደረጋል። የመጨረሻ ርክክብ ሰርተፊኬት ከላይ የተጠቀሰው ጊዜ በተጠናቀቀ በ 30 ቀናት ውስጥ ወይም በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 88 የታዘዙ ማናቸውም የግንባታ ሥራዎች መሐንዲሱ በሚፈልገው መንገድ እንደተጠናቀቁ ወዲያውኑ መሰጠት ይኖርበታል።

166.2 የግንባታ ሥራዎቹ የመጨረሻ የርክክብ ሰርተፊኬት በመሐንዲሱ ተፈርሞ ወደ ግዥ ፈጻሚ አካሉ ካልደረሰ እና ቅጂ ለሥራ ተቋራጩ ካልደረሰ በቀር እንዳለቁ መወሰድ የለበትም።

166.3 የመጨረሻ የርክክብ ሰርተፊኬት እንዳለ ሆኖ፣ የሥራ ተቋራጩ እና የግዥ ፈጻሚ አካሉ ከመጨረሻ የርክክብ ሰርተፊኬት በፊት በውሉ ውስጥ ያለባቸውን ግዴታ የመፈጸም ኃላፊነት አለባቸው።ይህ የሚሆነው የመጨረሻ ርክክብ ሰርተፊኬት በሚሰጥበት ጊዜ ሳይፈጸሙ የቀሩ ግዴታዎች ላይ ነው። የዚህ ዓይነት ግዴታዎች ባህሪ ይሰጣቸው በውሉ ሁኔታዎች መሠረት ይወሰናል።

ክፍል 8፡ ልዩ የውል ሁኔታዎች

ማጠቃለያ

ሀ. አጠቃላይ ሁኔታዎች.....	1
ለ. ውል.....	1
ሐ. የግዢ ፈጣሪው መ/ቤት ግዴታዎች.....	4
መ. የሥራ ተቋራጭ ግዴታዎች.....	4
ሠ. ለሥራ ተቋራጭ ክፍያ ስለመፈፀም.....	5
ረ. ውል ስለመፈፀም.....	7
ሰ. ርክክብና የጉድለቶች ተጠያቂነት.....	8

ክፍል 8

ልዩ የውል ሁኔታዎች

የሚከተሉት ልዩ የውል ሁኔታዎች አጠቃላይ የውል ሁኔታዎችን የሚያሟሉ ናቸው። በማንኛውም ጊዜ በልዩ የውል ሁኔታዎችና በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች መካከል ያለመጣጣም በሚኖርበት ጊዜ በዚህ ልዩ የውል ሁኔታዎች ውስጥ የተጠቀሱት ድንጋጌዎች በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች ውስጥ ከተጠቀሱት የበላይነት የኖራቸዋል።

አጠቃላይ የውል ሁኔታዎች (አ.ው.ሁ) አንቀጽ መለያ	ልዩ የውል ሁኔታዎች	
ሀ. አጠቃላይ ሁኔታዎች		
	የግዥ መለያ ቁጥር፦ [የግዥ መለያ ቁጥር ይግባ]	
አ.ው.ሀ. 1.2 (ፐ)	የግዥ ፈፃሚ መ/ቤት፦ [የግዥ ፈፃሚ መ/ቤት ሙሉ ስም ይግባ]	
አ.ው.ሁ. 1.2 (ሰ)	ሥራ ተቋራጩ፦ [የሰራ ተቋራጩ ሙሉ ስም ይግባ]	
ለ. ውል		
አ.ው.ሁ. 7.1 (ቀ)	በአ.ው.ሁ አንቀጽ 7.1 ከተዘረዘሩት ሰነዶች በተጨማሪ የሚከተሉት ሰነዶች የውሉ መ/ቤት ናቸው። ሀ. ለ. ሐ.	
አ.ው.ሁ. 8.1	ውሉ የሚገዛበት ህግ፦ [ውሉ የሚገዛበት ህግ ይግባ]	
አ.ው.ሁ. 9.1	የውሉ ቋንቋ፦ [ቋንቋ ይግባ]	
አ.ው.ሁ. 10.2	የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት አድራሻ እንደሚከተለው ይሆናል።	
	የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት	[የግዥ ፈፃሚ መ/ቤት ስም ይግባ]
	ጉዳዩ የሚመለከተው ሰው ስም	[ጉዳዩ የሚመለከተው ሰው ስም ይግባ]
	በሮ ቁጥር	[በሮ ቁጥር ይግባ፣አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ]
	የመንገድ ስም	[የመንገድ ስም ይግባ]
	ከተማ	[የከተማ ስም ይግባ]
	አገር	ኢትዮጵያ
	ስልክ ቁጥር	[የሀገርና ከተማ ኮድ ጨምሮ የስልክ ቁጥር ይግባ]
	ፋስክ ቁጥር	[የሀገርና ከተማ ኮድ ጨምሮ የፋስክ ቁጥር ይግባ]
	ኢ.ሜይል አድራሻ	[ኢ.ሜይል አድራሻ ይግባ]
	የሰራ ተቋራጩ አድራሻ እንደሚከተለው ይሆናል	
	ሰራ ተቋራጭ	[የሰራ ተቋራጩ ስም ይግባ]
	ጉዳዩ የሚመለከተው ሰው ስም	[ጉዳዩ የሚመለከተው ሰው ስም ይግባ]
	በሮ ቁጥር	[በሮ ቁጥር ይግባ፣አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ]
	የመንገድ ስም	[የመንገድ ስም ይግባ]
	ከተማ	[የከተማ ስም ይግባ]
	ፓ.ሳ.ኮድ	[ፓ.ሳ. ኮድ ይግባ፣አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ]
	አገር	ኢትዮጵያ
	ስልክ ቁጥር	[የሀገርና ከተማ ኮድ ጨምሮ የስልክ ቁጥር ይግባ]
	ፋስክ ቁጥር	[የሀገርና ከተማ ኮድ ጨምሮ የፋስክ ቁጥር ይግባ]
	ኢ.ሜይል አድራሻ	[ኢ.ሜይል አድራሻ ይግባ]
አ.ው.ሁ. 11.1	በሀላፊነት ላይ ያለ አባል	[የአባል ስም ይግባ]

	(የአባሉ ስም ይፃፍ)	
አ.ው.ሁ 12.1	የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት መሆንዲስ አድራሻ እንደሚከተለው ነው	
	መሆንዲስ	[ጉዳዩ የሚመለከተው ሰው ስም ይግባ]
	የመንገድ ስም	[የመንገድ ስም ይግባ]
	ከተማ	[የከተማ ስም ይግባ]
	አገር	ኢትዮጵያ
	የሰልክ ቁጥር	[የሀገርና ከተማ ኮድ ጨምሮ የሰልክ ቁጥር ይግባ]
	የፋክስ ቁጥር	[የሀገርና ከተማ ኮድ ጨምሮ የፋክስ ቁጥር ይግባ]
	ኢሜይል አድራሻ	[ኢሜይል አድራሻ ይግባ]
	የተቋራጩ /መሆንዲሱ ተወካይ አድራሻ እንደሚከተለው ነው	
	ተወካይ/ሀላፊ	[ጉዳዩ የሚመለከተው ሰው ስም ይግባ]
	የመንገድ ስም	[የመንገድ ስም ይግባ]
	ከተማ	[የከተማ ስም ይግባ]
	አገር	ኢትዮጵያ
	የሰልክ ቁጥር	[የሀገርና ከተማ ኮድ ጨምሮ የሰልክ ቁጥር ይግባ]
	የፋክስ ቁጥር	[የሀገርና ከተማ ኮድ ጨምሮ የፋክስ ቁጥር ይግባ]
	ኢሜይል አድራሻ	[ኢሜይል አድራሻ ይግባ]
አ.ው.ሁ. 16.1	የጨረታ ዋጋ ማስረከቢያ ጊዜ ካለፈ በኋላ በሀገራችን ደንቦች ላይ ለውጦች ሲኖሩ ማለትም የግዥ መጠን መቀነስ ወይም መጨመር ወይም ማስረከቢያ ቀን ሲለወጥ በተቻለ መጠን ለውጦቹ በሥራ ተቋራጩ የውል ግዴታ አፈፃፀም ላይ ሊያስከትሉ የሚችሉትን ጉዳት በመገምገም ማስተካከያ ይደርጋል።	
አ.ው.ሁ 17.1	ሥራ ተቋራጩ፤ ንዑስ ሥራ ተቋራጩና ሰራተኞቹ፤ (i) ☐ በኢ.ፌ.ዲ.ሪ ከተጣለው ግብርና ታክስ ክፍያ ነፃ አይደሉም። (ii) ☐ በኢ.ፌ.ዲ.ሪ ከተጣለው ግብርና ታክስ ክፍያ ነፃ ናቸው። (iii) ☐ ለኢ.ፌ.ዲ.ሪ የሚከፍሉትን ግብርና ታክስ ክፍያ የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ይመልስላቸዋል ወይም እነሱን ወክሎ ይከፍልላቸዋል። የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ህጋዊነትን ተከትሎ ከዚህ በታች የተመለከቱትን ሁኔታዎች በተመለከተ ለሥራ ተቋራጩ፤ ንዑስ ሥራ ተቋራጩና ሰራተኞቹ ዋስትና ይሰጣል። (ሀ) ከሰራዎች ክንውን ጋር በተያያዘ በተቋራጮች፣ ንዑስ ተቋራጮችና ሰራተኞች ላይ የሚጣሉ ማናቸውም ክፍያዎች (ከኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ዜጎች ወይም ቋሚ ነዋሪዎች በስተቀር)፤ (ለ) ሰራዎችን ለማከናወን አላማ በተቋራጩ፣ ንዑስ ተቋራጮችና ሰራተኞቹ ከውጭ ሀገር ተገዝተው ወደ ኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የሚገቡ እና ወደ ሀገር ውስጥ ከገቡ በኋላ ተመልሰው ከሀገር የሚወጡ ማናቸውም መሳሪያዎች፣ እቃዎችና መገልገያዎች፤ (ሐ) ለሰራዎቹ ክንውን አላማ ወደ ሀገር ውስጥ የሚገቡ፣ ክፍያቸው በመንግስት መ/ቤት የሚሸፈንና የመንግስት ንብረት እንደሆኑ የሚቆጠሩ ማንኛውም መሳሪያዎች፤ (መ) ከታች የተመለከቱት እንደተጠበቁ ሆነው በተቋራጩ፣ ንዑስ ተቋራጮች ወይም ሰራተኞቹ (ከኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ዜጎች ወይም ቋሚ ነዋሪዎች በስተቀር) ወይም በእነዚህ ስር በሚተዳደሩ ሰዎች ለገል አገልግሎት አላማ ወደ ኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የሚገቡና እነዚህ አካላት ከሀገር በሚወጡበት ወቅት የሚወሰዱ ማናቸውም ንብረቶች፤ (i) ተቋራጩ፣ ንዑስ ተቋራጮችና ሰራተኞቻቸው ማንኛውንም ንብረት ወደ ኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ በሚያስገቡበት ወቅት የሀገሪቱን መደበኛ የጉምሩክ ሥነ ሥርዓቶች	

	መከተል አለባቸው፤ (ii) ተቋራጩ፣ ንዑስ ተቋራጮችና ሰራተኞቻቸው ወይም በእነርሱ ስር የሚተዳደሩ ሰዎች የጉምሩክ ቀረጥና ግብር ያልተከፈለባቸው ማናቸውንም ንብረቶች ከኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ከማስወጣት ይልቅ በሀገር ውስጥ እንዲወገዱ የሚያደርጉ ከሆነ እንደ ሁኔታው፡ (ሀ) እነዚህን የጉምሩክ ቀረጥና ግብሮች ከኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ደንቦች ጋር በተጣጣመ መልኩ ይከፍላሉ ወይም (ለ) ንብረቱ በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ውስጥ በመንግስት አካላት የሚገዛ ከሆነ እነዚህን ለገዥው መ/ቤት ይከፍላሉ።
አ.ው.ሁ 22.1	የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ላይ ለስራዎቹ መጠናቀቅ ተጨማሪ ወጪ በሚያስከትሉ ያልተጠናቀቁ ሰራዎች ላይ ተግባራዊ የሚሆነው የዋጋ መቶኛ የሚከተለው ነው።
አ.ው.ሁ 26.5	አማራጭ የግጭት መፍቻ ዘዴ፣ (i) ☐ አማራጭ የግጭት መፍቻ ዘዴን የምንጠቀም ከሆነ አግባብነት ባላቸው ሕጎች መሰረት በተቋቋሙ እና በተገቢው መ/ቤት ዕውቅና በተሰጣቸው የግልግል ዳኝነት አካላት በኩል መሆን አለበት። (ii) ☐ አለመግባባት ሲፈጥር.....አማራጭ የግጭት መፍቻ ዘዴን በመጠቀም ይፈታል። (iii) ውል ፈፃሚ አካላት በሚገቡት ውል ግልግል ዳኝነት አካሉ፣ ተፈፃሚ የሚሆነውን ሕግ፣ የዳኝነት አካሉ ሰብጥር፣ ዳኞች የሚመረጡበት መንገድ፣ እና ሌሎች የስነ ስርዓት ድንጋጌዎች ይካተቱ።
ሐ. የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ግዴታዎች	
አ.ው.ሁ 30.2	የግዥ ፈፃሚ አካሉ ለተቋራጩ የሚከተሉትን ተጨማሪ ድጋፎች ማድረግ አለበት።
አ.ው.ሁ 30.3	በግዥ ፈፃሚው አካሉና በመሆኑ ዲሴ የሚቀርቡ ሰነዶች የሚከተሉት ናቸው።
መ. የሥራ ተቋራጩ ግዴታዎች	
አ.ው.ሁ 34.5 (ለ)	የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት በቅድሚያ መፍቀድ ይኖርበታል።
አ.ው.ሁ 38.3	በሰራዊት ዝርዝሩ መስፈርቶች ላይ የተመሰከቱትን ሰራዎች ለማከናወን የሚያስፈልጉት ቁልፍ ሰራተኞች የሚከተሉት ናቸው። [የቁልፍ ሰራተኞች ስራ ዝርዝር ይግባ]
አ.ው.ሁ 39.2 (ለ)	አጠቃላይ የተጠያቂነት መጠን የሚከተለው ነው። [አጠቃላይ የተጠያቂነት መጠን ይግባ]
አ.ው.ሁ 40.1	ዝቅተኛ የመድን ሽፋንና ተቀናሾች የሚከተሉት ናቸው፡ (ሀ) የሰራዎቹ፣ ማምረቻውና መሳሪያዎች ዝቅተኛ የመድን ሽፋን [መጠኑ ይግባ] (ለ) የሰራዎቹ፣ ማምረቻውና መሳሪያዎች ከፍተኛ ተቀናሽ ኢንሹራንስ [መጠኑ ይግባ] (ሐ) የመሳሪያ ዝቅተኛ የመድን ሽፋን [መጠኑ ይግባ] (መ) የመሳሪያ ከፍተኛ ተቀናሽ ኢንሹራንስ [መጠኑ ይግባ] (ሠ) የንብረት ከፍተኛ የመድን ሽፋን [መጠኑ ይግባ] (ረ) የንብረት ከፍተኛ የመድን ተቀናሽ [መጠኑ ይግባ] (ሰ) በሰራተኞች ላይ ለሚደርስ የመ/ቤት ጉዳት ወይም ሞት ተቀናሽ የማይደረግበት ከፍተኛ ሽፋን

	[መጠኑ ይግባ]
አ.ው.ሁ 40.3	ከስጋት ወይም የሲቪል ተጠያቂነት መድን ጋር በተያያዘ የመድን ሽፋኑ ተጠያቂነት መጠን፤ [በተስማሚው ሳጥን ምልክት ይደረግ] ☐ ያልተወሰነ ነው ወይም [መጠኑ ይገለፅ] ☐ የተወሰነ ነው [መጠኑ ይገለፅ]
አ.ው.ሁ 41.1	ተቋራጩ የአሸናፊነት ማስታወቂያ ከደረሰው በኋላ በ--ቀናት [ቀን ይግባ] ውስጥ የስራዎችን የትግበራ ፕሮግራም ማቅረብ አለበት። የስራዎች ትግበራ ልዩ ፕሮግራም የሚከተለው ነው።
አ.ው.ሁ 41.4	በፕሮግራም ከሌላ መካከል ያሉ ቀናት ---- [ቀን ይግባ] ናቸው። የተሻሻለ ፕሮግራም በማቅረብ በሚፈጠር መዘግየት ላይ ተያዥ የሚሆነው መጠን -- ነው።
አ.ው.ሁ 47.1	[በግንኙነት ወቅት ግንኙነትን ሊያጓጓዙት የሚችል ማንኛውም ፈቃድ ካለ ይገለፅ]
አ.ው.ሁ 47.2	[ኮንትራክተሩ በስራ ቦታው ይሁን በአካባቢው ለሚያጋጥም መጓተት ማንኛውም ልዩ መፍትሄ የሚሻ ካለ ይገለፅ]
አ.ው.ሁ 49.1	[ከጥቅም ውጭ የሚሆኑ እቃዎች የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ንብረት የሚሆኑ ከሆነ ይገለፅ]
አ.ው.ሁ 49.4	[ከጥቅም ውጭ የሚሆኑ እቃዎች የሚወገዱት በተቋራጩ ካልሆነ በማን እንደሚወገዱ ይገለፅ]
አ.ው.ሁ 51.5	[በተለየ ሁኔታ የግዚያዊ ስራ ንድፍ ሀላፊነት የግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ከሆነ ይገለፅ]
አ.ው.ሁ 52.1	[ለአፈር ጥናት ቅድመ ዝግጅት ካስፈለገ ይገለፅ]
አ.ው.ሁ 54.1	[አ.ው.ሁ 54 የሚፃረር ካለ ይገለፅ]
አ.ው.ሁ 57.1	የውል ማስከበሪያ ዋስትና መጠን ___ ነው። [የውል አፈጻጸም ዋስትና መጠን አመልክት]
አ.ው.ሁ 57.3	በግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ተቀባይነት ያላቸው የውል ማስከበሪያ ዋስትናዎች የሚከተሉት ናቸው። [በግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ተቀባይነት ያላቸው የውል ማስፈፀም ዋስትና ስምና መግለጫ ይግባ] የገንዘብ አይነት ___ ነው። [የውል ዋስትና መገበያያ ገንዘብ አይነት አመልክት]
አ.ው.ሁ 57.7	የውል ማስከበሪያ ዋስትናው የሚለቀቀው፤ [በአ.ው.ሁ 58.8 መሰረት ወይም የውል ማስከበሪያ ዋስትና በምን አይነት ሁኔታ ነፃ እንደሚሆን ይግባ]
ሠ. ለሥራ ተቋራጩ ክፍያ ስለመፈፀም	
አ.ው.ሁ 58.1	በዚህ ውል ስር ለሥራ ተቋራጩ የሚከፈሉ ሁሉም ክፍያዎች በ [የውል ዋስትና መገበያያ ገንዘብ አይነት አመልክት]----- መፈፀም አለባቸው።
አ.ው.ሁ 59.1	ተቋራጩ ጥያቄ ሲያቀርብ የቅድሚያ ክፍያ መፈቀድ አለመፈቀድ ይገለፅ።
አ.ው.ሁ 59.2	የሚፈቀድ ከሆነ የቅድመ ክፍያ መጠኑ ----- ነው። [የቅድመ ክፍያ መጠኑ ከጠቅላላው የኮንትራት ዋጋ ከ 30% ሳይበልጥ ይግባ]

አ.ው.ሁ 59.9	በቅድሚያ ክፍያና በቅድሚያ ክፍያ ዋስትና ላይ የሚከተሉት ድንጋጌዎች ተፈጻሚ ይሆናሉ፡ (ሀ) የቅድሚያ ክፍያ ዋስትና ያስፈልጋል። (ለ) የቅድሚያ ክፍያው ከውል ተፈጻሚነት ቀን በኋላ በ [ቁጥር ይግባ] --- ቀናት ውስጥ መከፈል አለበት። የቅድሚያ ክፍያው ሙሉ በሙሉ ተከፍሎ እስከሚጠናቀቅ ድረስ የግዢ ፈጻሚው መ/ቤት ስራዎቹ ከተጀመሩ በኋላ ባሉት የመጀመሪያ ወራት [ቁጥር ይግባ] ውስጥ በተመጣጣኝ ክፍያዎች ይቀንሳል። (ሐ) የቅድሚያ ክፍያ ዋስትናው የቅድሚያ ክፍያው ከቀረበበት መጠንና ገንዘብ ጋር እኩል ነው። (መ) የቅድሚያ ክፍያ በወርሀዊ ጥያቄ ላይ ተመስርቶ በሚከተሉት ተቀናሾች ይከፈላል። (i) በጠባ 30% የቅድሚያ ክፍያ ለተቋራጩ ከሚከፈሉት ክፍያዎች ላይ ተቀናሽ ተደርጎ ይከፈላል። የቅድሚያ ክፍያው የመጀመሪያ ክፍያ ከሚጀምርበት ጊዜ ጀምሮ መከፈል የሚጀምር ሲሆን 80% የውሉ ዋጋ ሲከፈል መጠናቀቅ አለበት። የቅድሚያ ክፍያው ተቀናሽ የሚደረገው በተከፈለበት ገንዘብ ነው። ከእያንዳንዱ ክፍያ ላይ የሚቀነሰው የገንዘብ መጠን ከታች በተመለከተው ቀመር መሰረት ይሰላል። $አር = \frac{፲፯፻፳፯}{፲፯፻፳፯} \times \frac{ዲ}{፲፯፻፳፯} \times 0.8$ አር = ተቀናሽ የሚደረገው መጠን ፲፯፻፳፯ = ጠቅላላ የቅድሚያ ክፍያ መጠን ፲፯፻፳፯ = የመጀመሪያ የውሉ ዋጋ ዲ = የክፍያ መጠን ውጤቱ ሁለት ደሴማል ይሆናል።
አ.ው.ሁ 61.12	የእያንዳንዱ የተገለፀ ክፍል ክፍልፋይና በዋጋ ማስተካከያ ቀመር ላይ ተግባራዊ የሚደረጉ የትክክለኛ ጠቅላላ ክፍሎች መጠን የሚከተለው ነው። [ተግባራዊ የሚደረጉ ክፍሎች፤ ክፍልፋይና ቀመር ይግባ]
አ.ው.ሁ 62.1	ለስራዎች ግምገማ የሚከተሉት የአሰራር ዘዴዎች ተግባራዊ ይሆናሉ፡
	(I) ☐ በነጠላ ዋጋ ውል ጊዜ የሚከፈለው የገንዘብ መጠን በሚከተለው መልኩ ይወሰናል። [ዘዴ ይግባ] (II) ☐ በጠቅላላ ዋጋ ውል ጊዜ የሚከፈለው የገንዘብ መጠን በሚከተለው መልኩ ይወሰናል። [ዘዴ ይግባ]
አ.ው.ሁ 63.1	የጊዜያዊ ክፍያዎች አፈፃፀም በሚከተለው መልኩ ይሆናል።
አ.ው.ሁ 63.4	በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 83 ላይ የተገለፀው ማምረቻና መሳሪያዎች ባለቤት በግዢ ፈጻሚ አካሉ ተደርጎ ይወሰዳል።
አ.ው.ሁ 63.7	ጊዜያዊ ክፍያው የሚከፈለበት የጊዜ ልዩነት የሚከተለው ነው። [ጊዜያዊ ክፍያው የሚከፈለበት የጊዜ ልዩነት ይግባ]
አ.ው.ሁ 64.1	የመጨረሻ የሂሳቦች መግለጫ ረቂቅ ተቋራጩ የጊዜያዊ ርክክብ ሰርቲፊኬት እንዲሰጠው ማመልከቻ በሚያቀርብበት ወቅት መቅረብ አለበት።

አ.ው.ሁ 64.3	መሆንዲሱ በአጠቃላይ የውል ሁኔታዎች አንቀጽ 89 ላይ የተገለፀው የመጨረሻ ርክክብ ስርቴሬጌት ከተሰጠ በኋላ በ 30 ቀናት ውስጥ የመጨረሻ የሂሳብ መግለጫ አዘጋጅቶ መፈረም አለበት።
ረ. ውል ስለመፈፀም	
አ.ው.ሁ 69.1	የአቅርቦት ወሰን የሚተረጎመው፡- [ክፍል 6፣ የፍላጎቶች መግለጫ ወይም የአቅርቦት ወሰን የት እንደሚተረጎም ይግባ]
አ.ው.ሁ 69.2	ተቋራጩ ስራዎችን በሚከተሉት ሳይቶች ማከናወን አለበት፡ [ሳይቶቹ ይዘርዘሩ] ሳይቶች በ [የሚገኙበት ቦታ ይግባ]--- የሚገኙ ሲሆን በንድፍ ቁ. [ንድፍ ቁጥር ይግባ]---- ላይ ተገልፀዋል።
አ.ው.ሁ 70.1	ስራዎቹ የሚጀመሩበት ቀን፡ [ቀን ይግባ]
አ.ው.ሁ 71.1	የታቀደው ጠቅላላ ስራ የሚጠናቀቅበት ቀን [ቀን ይግባ] --- ነው።
አ.ው.ሁ 73.1 (በ)	የሚከተሉት ክስተቶች ካሳ የሚከፈልባቸው ናቸው። [ተጨማሪ ካሳ የሚከፈልባቸው ክስተቶች ካሉ ይዘርዘሩ]
አ.ው.ሁ 78.1	የስራዎች መዝገብ [በተሰማሚው ሳጥን ምልክት ይደረግ] ያስፈልጋል ወይም አያስፈልግ ☐ ☐
አ.ው.ሁ 78.2	የንድፍ መግለጫዎች የቴክኒክ ህጎች የሚከተሉት ናቸው፡
አ.ው.ሁ 79.2	ስራዎቹ፣ የስራዎቹ ክፍሎች፣ ለግንባታ ጥቅም ላይ የሚውሉ መሳሪያዎችና እቃዎች (ሀ) የሚከተሉትን መዘርዘሮች፣ እና (ለ) የሚከተሉትን መስፈርቶች ማሟላት አለባቸው።
አ.ው.ሁ 79.3	[የቴክኒክ ቅድሚያ ፈቃድ አስፈላጊ ከሆነ ይጠቀስ]
አ.ው.ሁ 80	[የኢንስፒክሽንና የመከራ ቦታ ይጠቀስ]
አ.ው.ሁ 82.2	[የግ ፈፃሚው መ/ቤት ንብረት የሆኑ በሳይት የሚገኙ መሳሪያዎች ዝርዝር ይግባ]
ሰ. ርክክብና የጉድለቶች ተጠያቂነት	
አ.ው.ሁ 85.3	[የጉዳት ሀላፊነት የሚጀምርበት ጊዜ ይጠቀስ]
አ.ው.ሁ 86	[የጊዜያዊ ርክክብ ስርዓት ይጠቀስ]
አ.ው.ሁ 87.6	[በእርጅና ምክንያት የሚከሰት የጉዳት ሀላፊነት የጥንትራክተሩ ከሆነ ይጠቀስ]
አ.ው.ሁ 87.7	[የጉዳት ሀላፊነት ከ 365 ቀናት የሚያንስ ከሆነ ይጠቀስ]

ክፍል 9፡ የውል ቅዶች

ማውጫ

ሀ. የውል ስምምነት.....	1
1. ስምምነት.....	1
ለ. የውል ማስከበሪያ ዋስትና.....	4
ሐ. የቅድሚያ ክፍያ ዋስትና.....	5

ሀ. የውል ስምምነት

ግዢው የሚፈፀመው፡- **[የሰራው አይነት ይግባ]**

የግዢ መለያ ቁጥር _____.

ይህ ውል ዛሬ [ቀን ይግባ] ወር [ወር ይግባ] ዓ.ም. [ዓ.ም. ይግባ] (ወር) _____ (ቀን) _____ (ዓ.ም.) [የግዢ ፈፃሚው መ/ቤት ስም ይግባ] በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ _____ አድራሻ [አድራሻ ይግባ] (ከዚህ በኋላ “ግዢ ፈፃሚ መ/ቤት” እየተባለ የሚጠራ) በአንድ በኩልና

በ [የሥራ ተቋራጩ ስም ይግባ] _____ በ[የሥራ ተቋራጩ አገር ይግባ] _____ ሕግ የተቋቋመ አድራሻ [የሥራ ተቋራጩ አድራሻ ይግባ] _____ (ከዚህ በኋላ “ሥራ ተቋራጭ” እየተባለ የሚጠራ) በሌላ በኩል በመሆን፤

(ሀ) ግዢ ፈፃሚው መ/ቤት የተወሰኑ የግንባታ ሥራዎች [የግንባታ ስራዎች መግለጫ ይግባ] (ከዚህ በኋላ “የግንባታ ሥራዎች” እየተባለ የሚጠራ) ለመግዛት ጨረታ አውጥቶ ሥራ ተቋራጩ የግንባታ ሥራዎችን ለማከናወን ያቀረበውን ጨረታና ጠቅላላ ዋጋ [የውል ዋጋ በፊደልና በአህዝ ይግባ] (ከዚህ በኋላ “የውል ዋጋ” እየተባለ የሚጠራ) ስለተቀበለ፤

(ለ) ሥራ ተቋራጩ የግዢ ፈፃሚ አካሉን በመወከል ተፈላጊውን የሙያ ችሎታ፣ ሠራተኞችና የቴክኒክ ዕውቀት በመጠቀም የተጠየቁት የግንባታ ሥራዎች በዚህ የውል ሁኔታዎች መሠረት ለመፈፀም ስለተስማማ፤

ሁለቱ ወገኖች እንደሚከተለው ተዋውለዋል፡፡

1. ስምምነት

1.1 በዚህ ውል ውስጥ ቃላቶችና አገላለጾች በተጠቀሰው ውል ሁኔታዎች ውስጥ በቅደም ተከተል የተሰጣቸውን ተመሳሳይ ትርጉሞች ይኖራቸዋል፡፡

1.2 ከዚህ በታች የተዘረዘሩት ሰነዶች በግዢ ፈፃሚው መ/ቤትና በሥራ ተቋራጩ መካከል በተደረገው ስምምነት ውስጥ የተካተቱና የውሉ መ/ቤት ሆነው የሚነበቡ/የሚቆጠሩ ናቸው፡፡

1. ይህ የውል ስምምነት ከአባሪዎች ጋር
2. በግዢ ፈፃሚ መ/ቤት ለሥራ ተቋራጩ የተፃፈ የአሸናፊነት ድብዳቤ
3. ልዩ የውል ሁኔታዎች
4. አጠቃላይ የውል ሁኔታዎች
5. የጨረታ ማቅረቢያ ሠንጠረዥና አባሪዎች
6. የቴክኒክ መወዳደሪያ ሀሳብ ከግንባታ ስራዎች ዝርዝር (Bill of Quantities)
7. የንድፍ ሰነዶች (Drawings)
8. (ሀ) ለነጠላ ዋጋ ውሎች፡ የግንባታ ስራዎች ዝርዝርና የዋጋ መግለጫ (የሰሌዳ ስህተቶች ከታረሙ በኋላ)

(ለ) ለጥቅል ዋጋ ውሎች፡ የጥቅል ዋጋው ዝርዝር ((የሰሌዳ ስህተቶች ከታረሙ በኋላ)

9. [ሌላ ተጨማሪ ማስረጃ ካለ ይጨመር]_____

- 1.3 ይህ ውል በሁሉም ሰነዶች ላይ የበላይነት ይኖረዋል። በውሉ ሰነዶች ላይ ልዩነት ወይም ያለመጣጣም በሚኖርበት ጊዜ ከላይ በተዘረዘሩት ቅደም ተከተል መሠረት የበላይነት ይኖራቸዋል።
- 1.4 ግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ለሥራ ተቋራጩ የሚፈጽመውን ክፍያ ግምት ውስጥ በማስገባት በዚህ ውል ውስጥ እንደተመለከተው ሥራ ተቋራጩ የግንባታ ሥራዎችን ለማከናወንና በውሉ ድንጋጌዎች መሠረት ግድፈቶችን ለማረም ከግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ጋር ግዴታ ይገባል።
- 1.5 ግዥ ፈፃሚው መ/ቤት ሥራ ተቋራጩ ለሚተገብራቸው የግንባታ ሥራዎች፣ እንዲሁም ግድፈቶች ለማረም ለገባው ግዴታ የውሉን ዋጋ ወይም በውሉ ድንጋጌዎች መሠረት ተከፋይ የሚሆነውን መጠን በተባለው ጊዜና ሁኔታ ለመክፈል ግዴታ ይገባል።

ለማስረጃነት ይህን ዘንድ ተዋዋሮች ከላይ በተጠቀሰው ቀን፣ ወርና ዓ.ም. በየሰማቸው አንፃር በመፈረም ይህንን ውል መስርተዋል።

ስለግዥ ፈፃሚው መ/ቤት

ስለሥራ ተቋራጩ

[የግዥ ፈፃሚ መ/ቤት ስም ይግባ]

[የሥራ ተቋራጩ ስም ይግባ]

ፊርማ፡- [ፊርማ ይግባ]

ፊርማ ፡- [ፊርማ ይግባ] .

ስም ፡- [አግባብ ያለው ተወካይ ስም ይግባ] ስም [አግባብ ያለው ተወካይ ስም ይግባ]

ኃላፊነት፡- [ኃላፊነት ይግባ]

ኃላፊነት፡- [ኃላፊነት ይግባ]

ቀን፡- [ቀን ይግባ]

ቀን፡- [ቀን ይግባ] .

ምስክሮች

[የግዥ ፈፃሚ መ/ቤት ስም ይግባ]

[የሥራ ተቋራጩ ስም ይግባ]

ፊርማ፡- [ፊርማ ይግባ]

ፊርማ ፡- [ፊርማ ይግባ] .

ስም ፡- [የምስክር ስም ይግባ]

ስም [የምስክር ስም ይግባ]

ኃላፊነት፡- [ኃላፊነት ይግባ]

ኃላፊነት፡- [ኃላፊነት ይግባ]

ቀን፡- [ቀን ይግባ]

ቀን፡- [ቀን ይግባ]

ለ. የውል ማስከበሪያ ዋስትና
(የባንክ ዋስትና)

ቀን፡- [ጨረታው የቀረበበት ቀን (ቀን፣ ወር እና አ.ም.) ይግባ]

የግዢ መለያ ቁጥር፡- [የግዢ መለያ ቁጥር ይግባ]

ለ፡- [የግዢ ፈጻሚ መ/ቤት ሙሉ ስም ይግባ]

[የሥራ ተቋራጩ ሙሉ ስም ይግባ] (ከዚህ በኋላ “ሥራ ተቋራጭ” እየተባለ የሚጠራ) በቀን ____ ወር ____ [ቀንና ወር ይግባ] ዓ.ም. [ዓ.ም ይግባ] ____ በተፈረመው ውል ቁጥር [የውል ቁጥር ይግባ] ____ (ካሁን በኋላ “ውል” እየተባለ የሚጠራው) መሠረት የግንባታ ሥራዎች ዝርዝር ይግባ ለመተግበር ግዴታ የገቡ ሲሆኑ፤

በተጠቀሰው ውል ውስጥ እርስዎ ሥራ ተቋራጩ ለገቡበት የውል ግዴታ ይሆንዎ ዘንድ ዋስትና አይነት ይገለጽ ከታወቀ ዋስትና ሰጭ መጠኑ ለተጠቀሰው ገንዘብ የውል ማስከበሪያ ዋስትና እንዲያቀርቡ አጥብቀው የጠየቁ ስለሆኑ።

እኛ የዋሱ ሙሉ ስም ይግባ ሕጋዊ የመኖሪያ አድራሻው (ሙሉ የዋሱ አድራሻ ይግባ)፤ የሆነን (ካሁን በኋላ “ዋስ” እየተባለ የምንጠራው) ለሥራ ተቋራጩ ዋስትና ለመስጠት የተስማማን ስለሆነ፤

ስለዚህ እኛ ሥራ ተቋራጩን በመወከል እስከ የዋስትናው የመገበያያ ገንዘብ ዓይነትና መጠኑ በአሀዝ እና በፊደል ይግባ ለሚደርስ ዋስትና ተጠያቂ መሆናችንንና ሥራ ተቋራጩ ውሉን መጣሱን በመግለጽ የከፍያ ጥያቄ በጽሑፍ እንደቀረበልን ያላንዳች ማስረጃና ክርክር ክፍያ ለተጠየቀበት ምክንያት እስከ የዋስትናው የመገበያያ ገንዘብ አይነትና መጠኑ በአሀዝና በፊደል ይግባ/ የሚደርስ ለመክፈል ግዴታ እንገባለን።

ይህ ዋስትና የሚፀናው እስከ ቀን [ቀን ይግባ] ____ ወር [ወር ይግባ] ____ ዓ.ም [ዓ.ም ይግባ] ____ ድረስ ይሆናል።

ይህ ዋስትና በዓለም አቀፍ የንግድ ምክር ቤት እትም ቁ. 458 መሰረት ለደንበኞች በጥያቄ የሚሰጥ አንድ ዓይነት ዋስትና ነው።

ስም፡- [ዋስትናው የሚፈርመው ሰው ሙሉ ስም ይግባ]

ኃላፊነት፡- [ዋስትናው የሚፈርመው ሰው ኃላፊነት ይግባ]

ፊርማ፡- [እላይ የተጠቀሰው ሀላፊነትና ስም ያለው ሰው ፊርማ ይግባ]

ዋስትናው ለመፈረም ሙሉ ውክልና የተሰጠው መ/ቤት [የስራ ተቋራጩ ሙሉ ስም ይግባ]

ቀን፡ፊርማው የተፈረመበት [ቀን ይግባ] [ወር ይግባ] [አ.ም. ይግባ]

ሐ. የቅድሚያ ክፍያ ዋስትና

(የባንክ ዋስትና)

ቀን:- [ጨረታው የቀረበበት ቀን(ቀን፣ወር እና አ.ም.)ይግባ]

የግዢ መለያ ቁጥር:- [የግዢ መለያ ቁጥር ይግባ]

ለ:- [የግዢ ፈጻሚ መ/ቤት ሙሉ ስም ይግባ]

በውሉ ውስጥ በተጠቀሰው የአከፋፈል ድንጋጌ መሠረት ቅድሚያ ክፍያን በተመለከተ የሥራ ተቋራጩ ሙሉ ስም ይግባ (ከሁን በኋላ “ሥራ ተቋራጭ” ተብሎ የሚጠራው) በውሉ አንቀጽ የተጣለበትን ግዴታ በአግባቡና በሃቀኝነት ለመፈጸም ግምቱ የዋስትናው ገንዘብ ዓይነትና መጠን በፊደልና በአሃዝ ይግባ የሆነ የዋስትናው ዓይነት ይግባ ከግዢ ፈጻሚው መ/ቤት ዘንድ ማስቀመጥ አለበት።

እኛ ፊርማችን ከታች የሚታየውና ሕጋዊ አድራሻችን የዋሱ ሙሉ አድራሻ ይግባ የሆነው የዋሱ የተሟላ ስም ይግባ (ከሁን በኋላ “ዋስ” እየተባለ የምንጠራው) ሥራ ተቋራጩ እንዳዘዘን ያለ ምንም ቅድመ-ሁኔታና ቃላትንን ባለማጠፍ ተራ ዋስ ሳንሆን በማይሻር ዋስትና እንደ መጀመሪያ ተገዳጅ ገዢው በመጀመሪያ እንደጠየቀን ያለምንም ተቃውሞና ክርክር ሥራ ተቋራጩ ሳይጠየቅ እስከ የዋስትናው ገንዘብ ዓይነትና መጠን በፊደልና በአሃዝ ይግባ የሚደርስ ለመክፈል ተስማምተናል።

ይህ ዋስትና የሚጸናው በውሉ መሠረት የቅድሚያ ክፍያ ለሥራ ተቋራጭ ከተፈጸመበት አለት ጀምሮ እስከ ቀን _____ ወር _____ ዓ.ም _____ ነው። [ቀንና ወር ይግባ]፣[ዓ.ም ይግባ]

ስም:- [ዋስትናው የሚፈርመው ሰው ሙሉ ስም ይግባ]

ኃላፊነት:- [ዋስትናው የሚፈርመው ሰው ኃላፊነት ይግባ]

ፊርማ:- [እላይ የተጠቀሰው ሀላፊነትና ስም ያለው ሰው ፊርማ ይግባ]

ጨረታው ለመፈረም ሙሉ ውክልና የተሰጠው መ/ቤት [የሰራ ተቋራጩ ሙሉ ስም ይግባ]

ቀን፡ፊርማው የተፈረመበት [ቀን ይግባ] [ወር ይግባ] [አ.ም. ይግባ]

